

Rovaniemi

Tilinpäätös 2019

ROVANIEMEN
KAUPUNKI

SISÄLLYS

1.	KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS	1
2.	KAUPUNKIKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	3
2.1	KAUPUNGINVALTUUSTO	3
2.2	KAUPUNGINHALLITUS	4
2.3	KAUPUNGIN ORGANISAATIO	5
2.4	HENKILÖSTÖLINJAUSTEN JA -SUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN	6
2.5	SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN TOTEUTUMINEN	9
2.6	KAUPUNKIKONSERNIN RAKENNE, OMISTAJAOHJAUksen JA -POLITIIKAN TOTEUTUMINEN	11
2.7	STRATEGISTEN PAINOPISTEIDEN TOTEUTUMINEN	15
3.	TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET	16
3.1	VÄESTÖ, ELINKEINOT JA TYÖLLISYYS	16
3.2	YMPÄRISTÖTEKIJÄT	23
3.3	TALOUDELLINEN KEHITYS	25
3.3.1	KUNTATALOUS	25
3.3.2	ROVANIEMEN KAUPUNGIN TALOUS	25
3.3.3	ROVANIEMI KONSERNIN TALOUS	26
4.	KOKONAISTALouden KEHITYS	27
4.1	TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN	27
4.2	TOIMINNAN RAHOITUS	30
4.3	RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET	32
4.4	KOKONAISTULOT JA -MENOT	34
4.5	HALLITUKSEN ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ	35
5.	TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	36
5.1	KÄYTTÖTALOUSOSA	36
5.1.1	TARKASTUSLAUTAKUNTA	37
5.1.2	KAUPUNGINHALLITUS	41
5.1.3	ALUELAUTAKUNNAT	50
5.1.4	PERUSTURVALAUTAKUNTA	53
5.1.5	KOULUTUSLAUTAKUNTA	63
5.1.6	VAPAA-AJANLAUTAKUNTA	69
5.1.7	TEKNINEN LAUTAKUNTA	74
5.1.8	YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	77
5.2	TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMISVERTAILU	79
5.2.1	PERUSKAUPUNKI	79
5.2.2	KOKO KAUPUNKI	80
5.3	INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMISVERTAILU	81
5.3.1	KAUPUNGINHALLITUS	82
5.3.2	VAPAA-AJANLAUTAKUNTA	84
5.3.3	TEKNINEN LAUTAKUNTA	85
5.3.4	KAUPUNKIKONSERNI	88
5.4	RAHOITUSOSAN TOTEUTUMISVERTAILU	89
5.4.1	PERUSKAUPUNKI	89
6.	KOHDERAHOITTEISTEN TEHTÄVIEN TOIMINTA JA TALOUS	90
6.1	RUOKA- JA PUHTAUSPALVELUT	90
6.2	TILALIIKELAITOS	92
6.2.1	TILALIIKELAITOKSEN TOIMINTA JA TALOUS	92
6.2.2	TULOSLASKELMAN TOTEUTUMISVERTAILU	94
6.2.3	TULOSLASKELMA	95
6.2.4	RAHOITUSLASKELMA	96
6.2.5	TASE	97
6.2.6	INVESTOINNIT	98
7.	TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	99
7.1	KOKO KAUPUNGIN TULOSLASKELMA	99
7.2	KOKO KAUPUNGIN RAHOITUSLASKELMA	100
7.3	KOKO KAUPUNGIN TASE	101

7.4	KONSERNIN TULOSLASKELMA	103
7.5	KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA.....	104
7.6	KONSERNIN TASE	105
8.	KAUPUNGIN KONSERNIYHTIÖIDEN JA YHTEISÖJEN TOIMINTA JA TALOUS.....	107
8.1	KAUPUNKIKONSERNIN TUNNUSLUVUT.....	107
8.2	KONSERNIRAPORTTI	110
8.3	MERKITTÄVIMPIEN TYTÄRYHTIÖIDEN TOIMINTA JA TALOUS	116
8.3.1	NAPAPIIRIN ENERGIA JA VESI OY.....	116
8.3.2	NAPAPIIRIN RESIDUUM OY	119
8.3.3	ROVASEUDUN MARKKINAKIINTEISTÖT OY.....	121
8.3.4	ROVANIEMEN KEHITYS OY.....	123
8.3.5	TYÖTERVEYS LAPPICA OY	125
8.3.6	KIINTEISTÖ OY LAPPI AREENA	127
8.4	KUNTAYHTYMIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	128
8.4.1	ROVANIEMEN KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ.....	128
8.4.2	LAPIN SAIRAANHOITOPAIIRIN KUNTAYHTYMÄ	131
8.4.3	OUNASTÄHTI KEHITTÄMISKUNTAYHTYMÄ.....	133
8.5	MUIDEN KONSERNIYHTIÖIDEN JA -YHTEISÖJEN TOIMINTA JA TALOUS	134
8.5.1	LAPIN ALUEEATERIYHDISTYS RY.....	134
8.5.2	ROVANIEMEN KYLIEN KEHITTÄMISSÄÄTIÖ	136
8.5.3	EDURO-SÄÄTIÖ	138
	LIITETIEDOT	141
9.	TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	142
9.1	KOKO KAUPUNGIN JA KONSERNIN LIITETIEDOT	142
9.1.1	TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT.....	145
9.1.2	TASEEN LIITETIEDOT	149
9.1.3	HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT.....	162
9.2	TILALIIKELAITOKSEN LIITETIEDOT	163
9.2.1	TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT.....	163
9.2.2	TASEEN LIITETIEDOT	165
9.2.3	TILALIIKELAITOKSEN VAIKUTUS KAUPUNGIN TILINPÄÄTÖKSESSÄ	169
9.2.4	TILALIIKELAITOKSEN VAIKUTUS KAUPUNGIN TOIMINNAN RAHOITUKSEEN	171
10.	KÄYTETYT KIRJANPITOKIRJAT	172
11.	TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET	173

Käsittelyt: kaupunginhallitus 30.3.2019
kaupunginvaltuusto 15.6.2019

Kannen kuvat ylhäältä alas:
Näkymä Ounasvaaralta keskiyön auringossa
Lapsia päiväkotitoiminnassa
Viirinkankaantie 1 Keltakangas
Pirttikosken pohjapato

KUVIOLUETTELO

Kuvio 1. Rovaniemen kaupungin luottamushenkilöorganisaatio vuonna 2019.	5
Kuvio 2. Rovaniemen kaupungin henkilöstöorganisaatio vuonna 2019.	5
Kuvio 3. Henkilöstökulujen jakautuminen koko kaupunki 31.12.2019.	6
Kuvio 4. Koko kaupungin henkilötyövuosien määrä 2019.	7
Kuvio 5. Rovaniemi konsernin rakenne 31.12.2019.	14
Kuvio 6. Syntyneet ja kuolleet vuosina 2006 – 2019.	16
Kuvio 7. Väestön lisäys ja muuttoliike 2013 – 2019.	17
Kuvio 8. Vuoden 2019 työllisyysasteiden erot kunnittain.	21
Kuvio 9. Nuoriso- ja pitkäaikaistyöttömien määrän kehitys 2013 – 2019.	22
Kuvio 10. Kokonaistulot ja -menot.	34
Kuvio 11. Rovaniemen kaupunkikonsernin merkittävimpien työllistäjien palkkasummat 2018- 2019.	113
Kuvio 12. Merkittävimpien tytäryhteisöjen tulorahoitus vuosina 2018 -2019.	113
Kuvio 13. Ulkoisten lainojen määrän jakaantuminen konsernissa.	114

TAULUKKOLUETTELO

Taulukko 1. Henkilöstön määrän kehitys 2015 - 2019.	6
Taulukko 2. Koko kaupungin henkilötyövuosien määrä 2019.	8
Taulukko 3. Rovaniemi konsernin tuloksen muodostuminen vuonna 2019.	12
Taulukko 4. Yhteisöjen maksamat korot ja tuloutukset.	13
Taulukko 5. Strategisten painopisteiden tunnuslukuja.	15
Taulukko 6. Väestömuutokset vuosina 2013 – 2019.	16
Taulukko 7. Väestö suuralueittain vuosina 2014 – 2018.	17
Taulukko 8. Väestöosuudet ikäluokittain suuralueilla vuosina 2017 ja 2018.	18
Taulukko 9. Väestö aluelautakunta-alueittain ja ikäluokittain vuonna 2018.	18
Taulukko 10. Väestön ikärakenne 2014–2018.	19
Taulukko 11. Työpaikat työnantaja sektorin mukaan Rovaniemellä vuosina 2014–2017.	19
Taulukko 12. Työpaikat toimialoittain Rovaniemen kaupungissa v. 2015–2017.	20
Taulukko 13. Rovaniemen työlliset, työttömät, ja työllisyysaste sekä työvoiman ulkopuolella vuonna 2017.	20
Taulukko 14. Rovaniemen seutukunnan (sisältää Ranuan) liikevaihdon ja henkilöstömäärän trendikehitys.	21
Taulukko 15. Rovaniemen työttömyys vuosina 2014–2019.	22
Taulukko 16. Rovaniemi konsernin tulos.	111
Taulukko 17. Rovaniemi konsernin tunnusluvut vuosina 2018-2019.	111
Taulukko 18. Tilikauden tuloslaskelman tiedot jaoteltuna.	112
Taulukko 19. Konsernin rahoituslaskelman tietoja.	114

1. KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS

Nyt keväällä 2020 elämme Suomessa historiallista poikkeusolojen aikaa. Syynä tälle on vuodenvaihteessa Kiinassa todettu Covid-19 virus, joka on levinnyt ympäri maailmaa nopeasti. Rovaniemikin on maaliskuun aikana joutunut tekemään kovia ratkaisuja palvelutuotannon muutoksina ja rajoituksina, tavoitteena hidastaa ja estää viruksen nopeaa leviämistä kaupunkilaisten keskuuteen. Erityisesti pyritään suojelemaan ikäihmisiä ja muita riskiryhmiä turvaamalla riittävä terveydenhuollon kapasiteetti.

Tilanne on vaikeuttanut kaupunkilaisten osallistumis- ja liikkumismahdollisuuksia ja vaikuttanut kaupungin toimielinten ja yksiköiden sekä kolmannen sektorin toimintaan merkittävän haitallisesti. Suuri huoli on myös yritystoiminnan kokemasta taloudellisesta iskusta. Todennäköisesti merkittävät suunnitteluvaiheissa olevat yritysten investointihankkeet tulevat siirtymään ajallisesti myöhemmäksi.

Lähtökohtaisesti on hyvä asia, että Rovaniemen kaupungilla on takanaan menestyksenkäs kehityksen vuosikymmen. Yrityssektori on ollut hyvässä kehityksessä ja nyt oleellista on turvata elinkelpoisten yritysten tulevaisuus virus-kriisin vaikutuksista. Hyvä toimintaympäristö ja yritysten vahva perusta tulevat helpotamaan ja nopeuttamaan Rovaniemen yritystoiminnan elpymistä virus-kriisistä.

Rovaniemi on kasvanut päättyvän vuosikymmen aikana 3 000 asukkaalla, keskikokoisen lappilaisen kunnan verran. Uusia asuntoja on rakennettu 5 000. Lento- ja rautateiden henkilöliikenne on lisääntynyt merkittävästi. Työttömyys on vähentynyt saavuttaen vuoden 2019 loppukuukausina 30 vuoden takaisen alle 10 % tason. Rovaniemi on tunnustettu maailmanlaajuisesti arktisen matkailun johtavaksi kaupungiksi. Siitä on kehittynyt monipuolinen ja laadukas ruokaravintoloiden ja kahvilakulttuurin kaupunki. Helsingin ohella Rovaniemi on kehittynyt Suomen kansainvälisimmäksi kaupungiksi.

Kulttuurilaitoksia on laajennettu ja peruskorjattu turvaten hyvät toimintaedellytykset taiteelle, musiikille ja teatterille. Samoin koulusektorin ja varhaiskasvatuksen kiinteistöjä on paljon uudisrakennettu.

Rovaniemen kaupungin väkiluku ylitti vuonna 2019 jo 63 000 asukasta (63 103 henkilöä). Lapsia syntyi edelliseen vuoteen verrattuna 25 enemmän (577 lasta). Kuolleisuuden kasvun johdosta kuitenkin luonnollinen väestönlisäys ensimmäistä kertaa Rovaniemellä oli negatiivinen (-5 henkilöä). Muuttoliike kotimaassa ja ulkomailta oli kuitenkin positiivinen (yhteensä 183 henkilöä). Työttömyys aleni kaikissa ryhmissä ja monissa tehtävissä koettiin yrityksissä työvoimapulaa.

Taloudellisesti vuosi 2019 oli kaupungille vaikea. Siihen vaikutti oleellisesti ulkoiset tekijät. Merkittävät ongelmat syntyivät valtion verotulojen tilitysten toimimattomuudesta ja lakiperusteisten valtionosuuksien tuloutusten sekä kuntien uusien tehtävien puutteellista korvauksista valtiolta. Merkittävää kustannusten kasvua oli taas erikoissairaanhoidossa. Tulokseen vaikutti myös tavanomaista suurempi poistojen määrä kaupungin kiinteistöistä. Vuoden 2019 aikana talouden tilanteen parantamiseen pyrittiin kokonaisvaltaisella organisaatiomuutoksella ja yt-neuvotteluprosessilla.

Huolimatta väkiluvun kasvusta ja ikääntymisestä työntekijämäärä pysyi liki entisellään (+ 16 henkilöä, yhteensä 3 180 henkilöä). Henkilöstökulut kasvoivat 5 M€ johtuen pääosin yleisistä palkkaratkaisuista ja kilpailukykyopimuksen lomarahaleikkauksen lakkaamisesta. Myönteinen tulos oli sairauslomapäivien yhden vuorokauden vähentymisestä työntekijää kohden (15 vrk).

Kaupungin toimintamenot olivat 426,8 M€. Toimintatulot olivat 54,5 M€. Nettomääräisesti toimintamenot kasvoivat 15,4 M€. Verotulot, valtionosuudet ja rahoitustulot olivat 359,9 M€. Ne lisääntyivät 9,6 M€. Kaupungin investoinnit olivat 19,6 M€.

Rovaniemen kaupunkikonsernin alijäämä vuodelta 2019 on -20,8 M€. Konsernin lainakanta oli vuoden lopulla 5 068 €/asukas. Alijäämästä johtuen konsernin kumulatiivinen ylijäämä pieneni, mutta se on edelleen hieman yli 100 M€.

Kuluvan vuoden 2020 talousarvio on laadittu -5,5 M€ alijäämäiseksi. Covid-19 viruksen synnyttämä kriisi tulee heikentämään kaupungin talouden hallintaa. Vaikutukset tulevat tulojen vähentymisen, terveyden-

huollon menojen kasvun, verotulojen supistumisen ja rahoitustulojen pienentymisen seurauksena. Sopeutumistoimet tilanteen hallitsemiseen ovat tarpeen. Lopputulos riippuu siitä, miten valtio tulee osaltaan tukemaan taloudellisesti kuntien taloutta tänä vuonna.

Jos koskaan niin nyt kaivataan Rovaniemellä vahvaa yhteishenkeä, joustavuutta ja yhteistyötä vastaamaan akuuttiin toiminnan ja talouden kriisiin. Rovaniemellä on kaikki edellytykset selviytyä kriisistä ja jatkaa viime vuosikymmenen menestystarinaa elinolojen, yritystoiminnan, toimentulon ja työllisyyden parantamisessa. Tähän työhön tarvitaan meitä kaikkia!

Esko Lotvonen
kaupunginjohtaja

2. KAUPUNKIKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

2.1 KAUPUNGINVALTUUSTO

Rovaniemen kaupungissa ylintä päätösvaltaa käyttää kaupunginvaltuusto. Valtuusto vastaa kaupungin toiminnasta ja taloudesta. Kertomusvuonna kaupunginvaltuusto kokoontui kahdeksan kertaa ja käsitteli 117 asiaa. Kaupunginvaltuustossa on 51 jäsentä. Kaupunginvaltuuston toimikausi on 1.6.2017 - 31.5.2021.

Kaupunginvaltuusto 1.1.2019 alkaen:

Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja	Autto Heikki
Kaupunginvaltuuston 1. varapuheenjohtaja	Junttila Susanna
Kaupunginvaltuuston 2. varapuheenjohtaja	Ojala-Niemelä Johanna
Kaupunginvaltuuston 3. varapuheenjohtaja	Nätynki Aatos

Jäsenet 31.12.2019:

Ahola Hilpi	KESK	Luoma Sanna	KOK
Alanne-Kunnari Päivi**	KESK	Miettunen Raimo	KD
Alaoja Päivi	KOK	Mällinen Maria-Riitta	SDP
Ansala Liisa	KESK	Näkkäläjärvi Mikkel	SDP
Autto Heikki	KOK	Nätynki Aatos	VAS
Björkbacka Kalervo	PS	Ojala-Niemelä Johanna	SDP
Heikkilä Terhi	SDP	Outila Tiina	VAS
Henttunen Matti	KOK	Ovaskainen Hannu	KESK
Hokkanen Riitta-Maija	KD	Pohja Petteri	KOK
Huhtalo Kaisu	KESK	Portti Jaakko	VAS
Huttunen Jaakko	VAS	Puuronen Vesa	VAS
Joensuu Anja	KESK	Pöykkö Matti	KESK
Jolanki Mari	KESK	Rantala Sakke	KESK
Junttila Susanna	KESK	Rapo Harri	SDP
Juuruspolvi Juhani	KOK	Rissanen Reino	SDP
Kajula Eemeli	SDP	Rundgren Marjo	SDP
Kansanniva Mika	KOK	Simoska Maarit	KESK
Karhu Sanna	KESK	Suomalainen Anna	VIHR
Keihäskoski Petri	KOK	Tapio Riku	KESK
Keränen Miikka	VIHR	Tennilä Esko-Juhani	VAS
Koskiniemi Sisko	SDP	Tolonen Timo	PS
Kuistio Jorma	VIHR	Torvinen Matti*	SIN
Lakkala Pertti	KESK	Tuisku Sara	KOK
Lampela Jouko	PS	Tuominen Kari	KOK
Liikkanen Antti***	SDP	Ylitörmänen Anitta	KESK
Luiro Heikki	KESK		

Valtuustokauden aikana tapahtuneet muutokset:

*Matti Torvinen vaihtoi sinisten valtuustoryhmään. Sininen valtuustoryhmä perustettiin 1.8.2017.

** Kai Väistö ero 19.2.2018, tilalle Päivi Alanne-Kunnari.

***Antti Liikkanen ero 1.1.2019 alkaen, tilalle Saara Koikkalainen

2.2 KAUPUNGINHALLITUS

Rovaniemen kaupungin hallintosäännön mukaan kaupunginhallituksen tehtävänä on johtaa kaupungin hallintoa ja taloutta kaupunginvaltuuston hyväksymien tavoitteiden mukaisesti. Kertomusvuonna kaupunginhallitus kokoontui 28 kertaa ja käsitteli 515 asiaa. Kaupunginhallituksessa on 11 jäsentä. Kaupunginhallituksen toimikausi on 1.6.2019 - 31.5.2021.

Kaupunginhallitus 1.6.2019 alkaen:

Kaupunginhallituksen puheenjohtaja	Ansala Liisa
Kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja	Mällinen Maria-Riitta
Kaupunginhallituksen 2. varapuheenjohtaja	Juuruspolvi Juhani

Jäsenet:

Alaoja Päivi	KOK	Juuruspolvi Juhani	KOK	Tennilä Esko-Juhani	VAS
Ansala Liisa	KESK	Karhu Sanna	KESK		
Björkbacka Kalervo	PS	Mällinen Maria-Riitta	SDP		
Henttunen Matti	KOK	Ovaskainen Hannu	KESK		
Joensuu Anja	KESK	Rapo Harri	SDP		

Äänestysaktiivisuuden kehitys on ollut seuraava:

	Kunnallisvaalit 24.10.2004 (valtuustokausi 1.1.2005 - 24.10.2005)		Ylimääräiset kunnallisvaalit 23.10.2005 (valtuusto- kausi 7.11.2005 - 31.12.2008)	Kunnallisvaalit 26.10.2008 (valtuusto- kausi 1.1.2009 - 31.12.2012)	Kunnallisvaalit 28.10.2012 (valtuusto- kausi 1.1.2013 - 31.5.2017)	Kunnallisvaalit 9.4.2017 (valtuusto- kausi 1.6.2017 - 31.5.2021)
	Rovaniemen mlk	Rovaniemen kpi	1.1.2006 uusi Rovaniemi	Rovaniemi	Rovaniemi	Rovaniemi
Äänestysprosentti (%)	54,4	51,9	56,2*	58,1	56,0	54,5

Lähde: vaalit.fi ja *kunnat.net

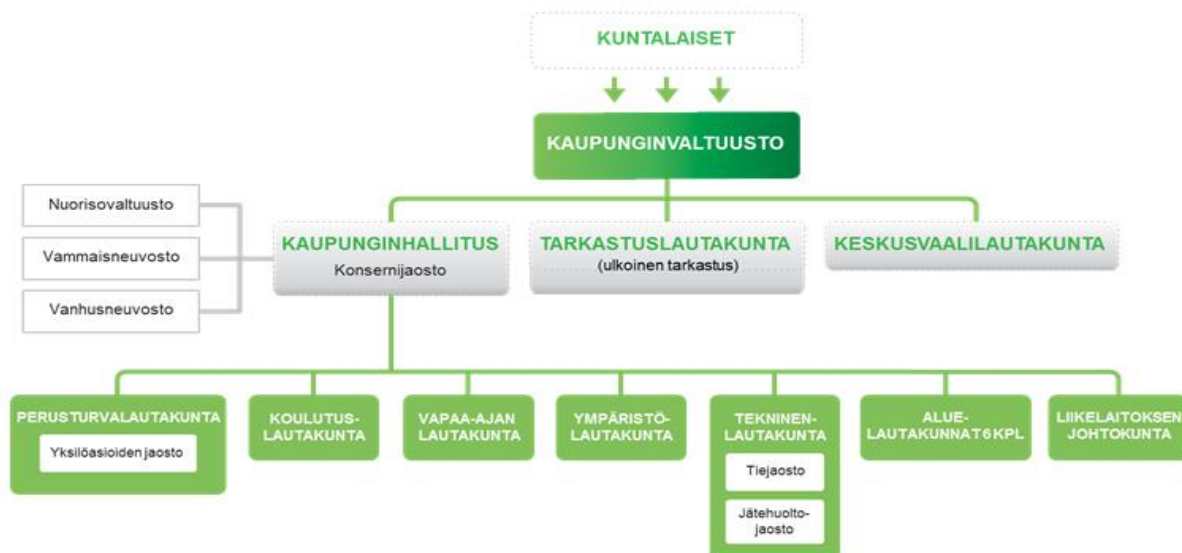
2.3 KAUPUNGIN ORGANISAATIO

Rovaniemen kaupungin hallinnon järjestäminen sekä toiminnan ja talouden ohjaaminen perustui vuonna 2019 tulosoajaukseen. *Luottamushenkilöorganisaatio* on esitetty kuviossa 1 ja *viranhaltijaorganisaatio* kuviossa 2

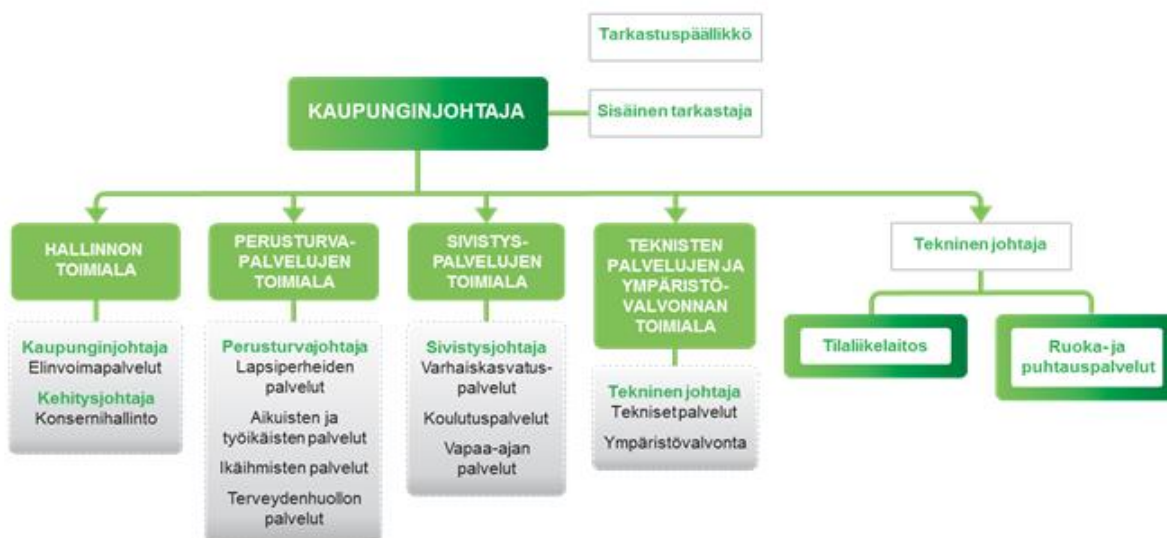
Tilivelvollisten määrittely

Kuntalain 125 §:n nojalla tilivelvollisia ovat kunnan toimielimen jäsenet (kaupunginhallitus, lautakunnat ja niiden jaostot, liikelaitosten johtokunta sekä virallisesti asetetut toimikunnat) ja asianomaisen toimieli-
men tehtäväalueen johtavat viranhaltijat. Tilivelvollisina viranhaltijoina pidetään toimielimen esittelijöitä ja toimielimen tehtäväalueilla itsenäisestä tehtäväkokonaisuudesta vastaavia viranhaltijoita, jotka ovat suoraan toimielimen alaisia.

Tilivelvollisella on henkilökohtainen vastuu johtamastaan toiminnasta sekä omasta että alaisensa tekemisestä tai tekemättä jättämisestä. Tilivelvollisuus merkitsee sitä, että viranhaltijan toiminta tulee valtuuston arvioitavaksi, viranhaltijaan voidaan kohdistaa tilintarkastuskertomuksessa muistutus ja viranhaltijalle voidaan myöntää vastuuvapaus. Viime kädessä harkintavalta siitä, ketkä ovat tilivelvollisia, voidaan katsoa olevan tilintarkastuskertomuksen antavalla tilintarkastajalla.

Kuvio 1. Rovaniemen kaupungin luottamushenkilöorganisaatio vuonna 2019.

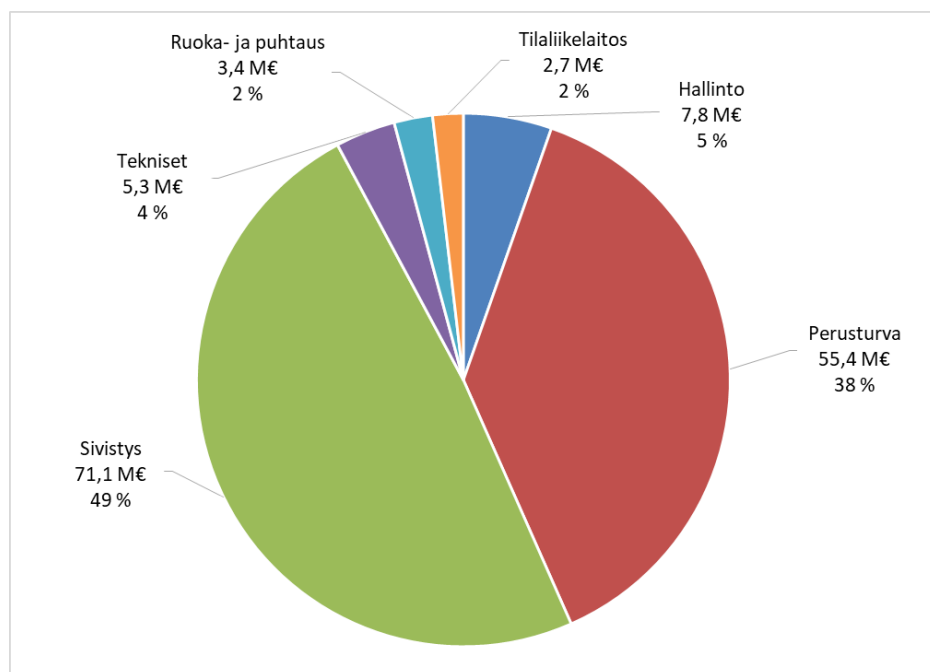
Kuvio 2. Rovaniemen kaupungin henkilöstöorganisaatio vuonna 2019.

2.4 HENKILÖSTÖLINJAUSTEN JA -SUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN

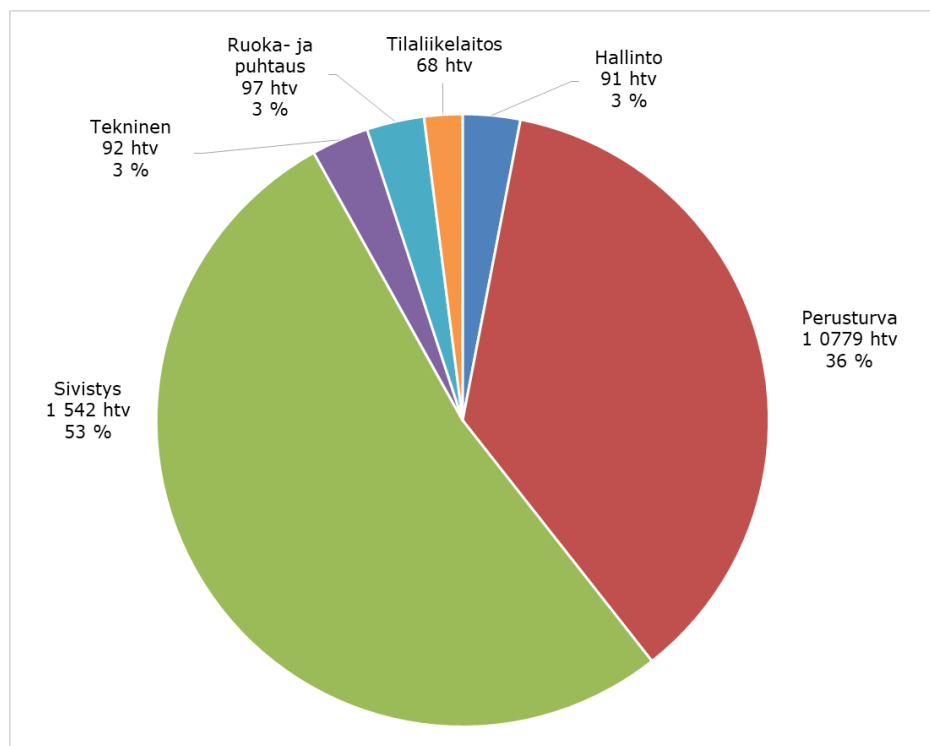
	2015	2016	2017	2018	2019	Muutos 2019/2018
Vakinaiset	2 618	2 513	2 438	2 416	2 379	-1,6 %
Tilapäiset	684	610	606	683	749	8,8 %
Työllistetyt	68	94	55	65	52	-25,0 %
Henkilöstö yhteensä	3 370	3 217	3 099	3 164	3 180	0,5 %
Asukasluku 1.1. mukaan	61 838	62 231	62 420	62 922	63 103	0,3 %
Suhde väestöön (ei sis. Työllistettyjä)	5,34 %	5,02 %	4,88 %	4,93 %	4,96 %	0,03 %

Taulukko 1. Henkilöstön määrän kehitys 2015 - 2019

Kaupungin henkilöstömäärä 31.12.2019 oli 3 180 henkilöä, josta vakinaisen henkilöstön osuus oli 2 379. Määräaikaista henkilöstöä oli 749, josta palkkatuetun henkilöstön osuus oli 52 henkilöä. Henkilöstöstä osa-aikaisia oli 300 henkilöä. Henkilöstömäärä sisältää myös työ- ja virkavapaalla olevat henkilöt. Vuoden 2018 lopussa henkilöstömäärä oli 3 164. Henkilöstömäärä kasvoi 16 henkilöllä edelliseen vuoteen nähden. Vuoden aikana ei toteutettu liikkeenluovutuksia tai muita henkilöstösiirtoja kaupungin ja muiden organisaatioiden välillä.

Henkilöstökulujen kehitys**Kuvio 3.** Henkilöstökulujen jakautuminen koko kaupunki 31.12.2019

Toteutuneet henkilöstökulut vuonna 2019 olivat 145,7 miljoonaa euroa. Vuoteen 2018 nähden henkilöstökulut kasvoivat 5 miljoonaa euroa (3,4 %). Kunta-alan palkkaratkaisun sopimuskorotusten kustannusvaikutus henkilöstökulujen kasvuun johtui 1,0 prosenttiyksikön yleiskorotuksesta sekä järjestelyvarerästä jonka suuruus oli 1,2 % kunnallisen ja yleisen virka- ja työehtosopimuksen palkkasummasta. Eläkekulut kasvoivat 1,2 prosenttiyksikköä ja muut henkilöstösivukulut kasvoivat 29,6 prosenttiyksikköä viime vuoteen verrattuna, joka johtui kikyn päättymisen vaikutuksesta lomapalkkavelkaan. Palkallisten henkilötyövuosien määrä vuonna 2019 oli 2 969 henkilötyövuotta ja ne vähenivät kolmella henkilötyövuodella. Taloudellisiin syihin perustuvia palkattomia vapaita pidettiin 3585 henkilötyöpäivää.

Kuvio 4. Koko kaupungin henkilötövuosien määrä 2019

Henkilöstöön liittyvien tavoitteiden toteutuminen

Kaupungin harjoittamaan henkilöstöpolitiikkaan heijastui vuoden 2019 aikana tiukka taloudellinen tilanne, tarve vastata kasvavaan palvelukysyntään ja toisaalta koveneva kilpailu koulutetusta työvoimasta. Koko henkilöstöä koskenut yt-prosessi kesti lähes koko vuoden, ja vaati merkittävästi henkilöstöpalvelujen ja toimialojen työpanosta. Talousarvion ja TTU-toimenpiteiden pohjaksi laadittiin henkilöstösuunnitelma, johon perustuen kohdennettiin sopeutustoimenpiteitä. Osana henkilöstösuunnittelua tunnistettiin tarve järjestellä johtamis- ja suunnitteluresursseja uudelleen. Henkilöstökoulutukseen osallistuttiin 1,5 päivää työntekijää kohden ja koulutuspäivien summa kasvoi 5 prosenttiyksiköllä. Vuoden 2019 aikana sovittiin Redun kanssa oppisopimuskoulutusyhteistyön lisäämisestä erityisesti henkilöstön saatavuusongelmiin vastaamiseksi.

Perusturvapalvelujen toimialalla vakinaistettiin määräaikaisten varahenkilöiden tehtäviä toukokuussa sijaisten saatavuuden parantamiseksi. Henkilöstön saatavuus erityisesti ikäihmisten palveluissa ja varhaiskasvatuspalveluissa oli haastavaa koko vuoden ajan.

Vuosilomien käytön yhtenäistämistä on selvitetty kaupunginvaltuuston tavoitteeksi asettamalla tavalla siten, että perusturvapalvelujen toimialalla lomakausi tiivistettiin neljään kuukauteen. Yhteisenä tavoitteena henkilöstön edustajien kanssa oli mahdollistaa kesälomien pitäminen kesä-, heinä- ja elokuussa niin suurelta osin kuin mahdollista. Lomia joudutaan kohdentamaan hoito- ja hoiva-aloilla laajasti lomakaudelle palvelutarpeista ja sijaisten saatavuushaasteista johtuen.

Henkilöstön hyvinvointi

Terveysperusteiset poissaolot

Terveysperusteisten poissaolopäivien (työpäivät/htv) summa lähti usean vuoden nousun jälkeen laskuun vuonna 2019. Kuluneena vuonna lasku oli 7 %, päätyen tasolle 15 työpäivää / henkilötövuosi (v. 2018 vastaava luku oli 16 työpäivää/htv.) Sairauspoissaolojen määrä laski merkittävimmin hallinnon toimialalla (-46 %), tilaliikelaitoksella (-29 %) ja terveydenhuollon palveluissa (-27 %). Suurena syynä tähän on ollut mm. väistötiloihin muuttaminen tai etätyöratkaisujen käyttö kaupungintalon sisäilmaongelmien vuoksi. Lisäksi merkittävää laskua oli ruoka- ja puhtauspalveluissa (-16 %) sekä teknisissä palveluissa (-17 %), joissa molemmilla palvelualueilla on löydetty pitkiin sairauspoissaoloihin yksilöllisiä ratkaisuja.

Sairauspoissaolot vähenivät perusturvapalvelujen toimialalla 8 %, mutta kuitenkin toimialan sisällä nousua oli aikuisten ja työikäisten palvelualueella (9 %.) Sivistyksen toimialalla sairauspoissaolot vähenivät 1

‰:n. Sairauspoissaolojen taustalla näkyvät paitsi yksilölliset terveysongelmat ja ikääntyminen, myös henkisen kuormittuneisuuden lisääntyminen sekä tuki- ja liikuntaelinvaivat.

Terveysperusteiset poissaolot	Päivät	Muutos-% ed.vuodesta	% Työajasta
Lyhyet poissaolot alle 4 pv	11173	-12,8 %	2,2 %
4 - 29 pv	29020	8,0 %	5,6 %
30 - 60 pv	8558	-12,5 %	1,7 %
61 - 90 pv	4374	-1,9 %	0,8 %
91-180 pv	5601	-7,5 %	1,1 %
Yli 180 pv	5666	-7,4 %	1,1 %
Yhteensä	64392	-2,0 %	10,3 %
Keskimäärin työpäivää / henkilötyövuosi	15		
Keskimäärin kalenteripäivää / henkilötyövuosi	21,7		
Em. Poissaoloista erikseen			
*työtapaturmat	1164		
*työmatkatapaturmat	219		
*ammattitaudit tai -epäily	55		

Taulukko 2. Koko kaupungin henkilötyövuosien määrä 2019

Työyhteisöjä on tuettu osallistavia toimintamalleja kehittämällä ja työyhteisötaitoja parantamalla. Työyhteisöjen muutos- ja ongelmatilanteissa hyödynnetty systemaattisesti Työyhteisön ensitiimi -toimintamallia, jossa edustettuna ovat henkilöstön ja työnantajan edustajat. Toimintaa koordinoi henkilöstöpalvelut. Lisäksi henkilöstön ergonomiakouluttaminen laajennettiin koskemaan koko kaupungin henkilöstöä.

Maaliskuussa 2019 henkilöstölle toteutettiin työhyvinvointia mittaava kysely. Yksiköt ovat päivittäneet työhyvinvointisuunnitelmansa kyselyn tuottamia yksikkökohtaisia tuloksia hyödyntäen aina palvelualueitasolle saakka. Työhyvinvointisuunnitelmien päivittämistä varten käytettiin runsaasti henkilöstön osallisuutta lisääviä menetelmiä.

Työterveyshuollon kustannukset

Työterveyshuollon kokonaiskustannukset olivat 2,35 miljoonaa euroa vuonna 2019. Kustannusten suunta kääntyi tavoitteen mukaisesti siten, että ennaltaehkäisevän, lakisääteisen työterveyshuollon osuus oli sairaanhoidollisen osuutta suurempi. Työterveyshuoltokustannuksista saatavien kelakorvausten päätös saadaan loppuvuodesta 2020. Vuodelle 2018 annettu korvaus oli 0,71 miljoonaa euroa.

Korvausluokissa I ja II saavutettiin 0,34 miljoonan euron säästö vuoden aikana. Kuitenkin korvausluokka III:ssa kustannukset olivat edellisvuotta suuremmat Kelan korvausmuutosten sekä työterveyshuollon kirjaamiskäytäntöjen muutoksen vuoksi, joka vähensi säästöä kokonaiskustannuksista.

Keskeisin muutos sairauskäyntien vähentämiseksi on ollut oma ilmoitus -ajan jatkaminen kolmen päivän sijasta viiteen päivään, sekä rajaaminen palvelun saatavuuteen itsestään paranevissa sairauksissa (edellytetään hoidon tarpeen arviointia).

2.5 SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN TOTEUTUMINEN

Lautakunnat, johtokunta ja tytäryhteisöjen hallitukset ovat toimineet vahvistetun talousarvion ja valtuuston hyväksymien tavoitteiden mukaisesti. Toimielinten ja johtavien viranhaltijoiden antamien selonteokojen perusteella sisäinen valvonta ja riskienhallinta toteutuvat osana päivittäistehtäviä ja toimintaprosesseja.

Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Kuntalaissa (410/2015) määritellään sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä kunnassa ja kuntakonsernissa. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen perustuu kaupungin perustehtävään, toimintaympäristön analysointiin, kaupunkistrategiaan sekä toiminnan ja talouden tavoitteisiin. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimintana kattavat kaupungin koko tehtäväkentän.

Kaupungin sisäinen valvonta ja riskienhallinta perustuvat valtuuston hyväksymään riskienhallintapolitiikan tavoitteisiin ja periaatteisiin. Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa toteutetaan kaupunkikonsernissa hallituksen hyväksymän sisäisen valvonnan ohjeen ja riskienhallinnan yleisohjeen mukaan.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan lähtökohdat

Kaupunkikonsernin hyvän hallintotavan mukaista päätöksentekoa ohjaavat lainsäädäntö, hallintosääntö, omistajapolitiikka, konserniohje ja Hyvä hallinto- ja johtamistapa -asiakirja. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa kaupunkikonsernin johtamisjärjestelmää sekä konsernin johdon ja hallinnon työväline. Toimielimet, johtavat viranhaltijat ja muut esimiehet vastaavat kaupunkistrategian ja sitä tukevan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta toimialallaan ja palvelualueillaan. Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa toteuttavat myös kaikki työntekijät kaikilla organisaatiotasolla osana toimintarutiineja.

Valvontatoimenpiteet muodostuvat organisaation kaikki tasot ja toiminnot kattavasta tarkkailusta, tarkastuksesta ja seurannasta. Toimenpiteillä pyritään varmistamaan toiminnan tuloksellisuus, lainmukaisuus, varojen ja omaisuuden turvaaminen ja toiminnallisen ja taloudellisen informaation riittävyys ja luotettavuus.

Riskienhallinta on keskeinen osa sisäistä valvontaa, jonka kannalta on olennaista, että toimintaan liittyvät riskit arvioidaan ja ymmärretään. Kaupungin riskienhallinta järjestetään kaupunkikonsernin palvelututannon, hyvän hallinnon ja yleisen turvallisuuden perustaksi.

Kaupunginjohtajan nimeämä riskienhallintatyöryhmä koordinoi ja kehittää kaupungin ja kaupunkikonsernin riskienhallintaa.

Sisäinen tarkastus on osa sisäistä valvontaa. Tarkastuksilla tuetaan organisaatiota sen tavoitteiden saavuttamisessa ja toiminnan kehittämisessä. Sisäisen tarkastuksen toiminnon tarkoitus, tehtävät ja vastuut määritellään kaupunginhallituksen hyväksymässä sisäisen tarkastuksen toimintaohjeessa.

Sisäisen valvonnan toimenpiteet suunnittelukaudella

Sisäinen valvonta muodostui organisaation eri tasoille rakennetuista toimenpiteistä ja käytännöistä, kuten hyväksymisvaltuudet, työtehtävien jako, laskenta- ja ohjausjärjestelmien sisältämät kontrollit. Työprosesseihin sisäänrakennetut tarkastus- ja valvontatehtävät ovat kunnossa ja niiden toimivuuteen panostetaan jatkuvasti. Tehtävät on eriytetty asianmukaisesti.

Toimialojen ja palvelualueiden rakenne ja toimivalta on määritelty mm. hallintosäännöllä, konserniohjeella ja toimielinten/ johtavien viranhaltijoiden / esimiesten päätöksillä. Konsernin toimintaa ohjaavat lainsäädäntö, säännöt, ohjeet ja päätökset. Koulutusten ja työpaikkakokousten avulla henkilöstö perehdytetään lainsäädännön, ohjeiden ja sääntöjen muutoksiin.

Turvallisuusohjeiden noudattaminen on jokaisen työntekijän vastuulla. Esimiehet varmistavat ja huolehtivat ohjeiden noudattamisesta ja puuttuvat poikkeamiin. Havaituista poikkeamista raportoidaan johdolle. Esimiehet vastaavat alaisensa henkilöstön osalta työympäristön turvallisuudesta ja terveellisyydestä. Työhyvinvoinnin huolehtimisen toimenpiteet perustuvat työterveyssuunnitelmaan, kyselyihin ja yksilöllisiin ratkaisuihin. Toimielimet, johtavat viranhaltijat ja esimiehet arvioivat oman toimialansa sisäisen valvonnan toimivuutta. Sisäinen tarkastus toteutui riskiperusteisen vuosisuunnitelman ja kaupunginjohtajan erikseen antamien tarkastusmäärausten mukaisesti.

Riskienhallinnan toimenpiteet suunnittelukaudella

Hallitus raportoi valtuustoa riskienhallinnasta osavuosisikatsausten ja tilinpäätöksen yhteydessä. Hallinto-organisaatio, lautakunnat, johtokunta ja konserniyhteisöt hyväksyivät riskienhallintasuunnitelmat ja raportoivat hallitukselle riskienhallinnan toimivuudesta ja riittävydestä osavuosisikatsauksen ja tilinpäätöksen yhteydessä. Kaupungin työntekijät raportoivat läheltä piti tilanteista.

Tilikauden aikana toteutuneista merkittävistä riskeistä ja toiminnan kehittämiseen vaikuttaneista tekijöistä on toimintakertomuksessa erillinen riskienhallintaraportti. Turvallisuuspäällikkö kokoaa tietoa riskeistä ja valmistelee vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä esitettävän riskienhallintaraportin kaupunginhallitukselle. Haastavimpina riskeinä viime vuodelta nähtiin organisaatiouudistukseen, hallinnon hajasijoittamiseen, rakennuttamiseen sekä sairaalatekniikkaan liittyvät poikkeamat tai havainnot.

Organisaatorakenteen suunnittelu on vienyt merkittävästi työaikaa. Toimipisteiden, palveluiden ja avainhenkilöiden tavoitteita tai työjärjestyksiä ei ehditty laatimaan tai yhteen sovittamaan ennen kuin organisaatiomuutos astui voimaan. Yt-menettelyyn liittyvien ratkaisuiden viivästyminen aiheutti resurssivajetta esimerkiksi Tilaliikelaitoksessa. Epävarman tilanteen jatkuessa, ammattitaitoista henkilöstöä on siirtynyt muiden työnantajien palvelukseen. Organisaatiouudistus yhdessä hallinnon hajasijoittamisen kanssa vaikeutti tavoitteellista, kaupunkistrategian huomioivaa toimintaa ja johtamista. Hajasijoitus on nähtävä myös toteutuneena taloudellisena riskinä, sillä hajasijoittamisesta johtuvat vuokra- ja rakennuttamiskustannukset ovat merkittäviä.

Vuoden 2018 riskienhallintaraportissa mainittua rakennuttamiseen ja turvatekniseen osaamiseen liittyvää koordinaatiota ei ole tehty, vaan konsernikohtaiset tukiprosessit puuttuvat edelleen. Asian hoitaminen on yhä kesken ja tukiprosesseja ei ole esitelty hallitukselle määräaikaan 1.11.2019 mennessä. Koordinaation puuttumisella on konsernitasolla isot vaikutukset, sillä esimiehet sitoutuvat ilman osaamista rakennushankkeisiin jopa useiksi vuosiksi. Arkkitehtitoimistojen ja sähkösuunnittelijoiden turvatekninen osaaminen vaihtelee paljon, mikä myös tulisi huomioida paremmin rakennushankkeissa.

Loppuvuoden aikana havaittiin oleellisia kehittämistarpeita Pulkamon- ja Näsmäntien yksikköjen sairaalatekniikassa ja päivystysjärjestelyissä. Kehityskohdat koskivat happi- ja ilmajärjestelmiä, paloilmoinlaitteistoja, varavoimakoneita sekä päivystysjärjestelyjä. Kriittiseen sairaalatekniikan liittyviin puutteisiin ei reagoitu tilikauden aikana.

Riskienhallintatyöryhmä kokoontui vuoden 2019 aikana vain kerran. Sisäinen tarkastaja ja turvallisuus-päällikkö aloittivat "Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet" -ohjeen valmistelun vuoden 2019 syksyllä ja tarkoituksena on saattaa se valmiiksi alkuvuonna 2020. Ohjeessa huomioidaan vuonna 2016 tehdyn auditoinnin havainnot.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämistyön tavoitteena on muuttaa toiminnan painopistettä menneen raportoinnista tulevan vuoden suunnitelmaan, eli ennalta estävään riskienhallintaan. Lisäksi aikaistetaan ja kehitetään suunnitelmien ja raporttien laadintaa, jotta havainnot ehditään paremmin ottaa huomioon tilinpäätöksessä. Osallistumisaktiivisuus työryhmän kokouksiin on ollut viime vuosina vaihtelevaa, minkä vuoksi myös riskienhallintatyöryhmän kokoonpanoa on tarkoituksenmukaista arvioida kehittämistyön yhteydessä.

2.6 KAUPUNKIKONSERNIN RAKENNE, OMISTAJAOHJAUKSEN JA - POLITIIKAN TOTEUTUMINEN

Tytäryhteisöille on annettu vuoden 2019 talousarvion laadinnan yhteydessä seuraavat kaikkia koskevat tavoitteet. Kaupungin tytäryhteisöiden tuli laatia talousarvionsa seuraavien tavoitteiden mukaisesti:

- 1) Kaupunkikonsernin vuosikate kattaa poistot ja konsernin tulos on positiivinen.
- 2) Tytäryhteisöjen yhteenlaskettu tulos pl. emokaupunki on vähintään kaupungin alijäämän verran positiivinen vuonna 2019 ja suunnittelukaudella kaupunkikonsernin tulos on vuosittain positiivinen.
- 3) Tavoitteena on, että yhteisön omavaraisuusaste paranee ja koko konsernin omavaraisuusaste on yli 50 %.
- 4) Kuntayhtymien palvelutuotannon tuottavuus paranee ja kaupungin peruspääomalle tulee maksaa vähintään 3 % korko, kaupungin sisäisen korkokannan mukaisesti
- 5) Merkittävien konserniyhtiöiden ja yhteisöjen korko- ja osinkotuloutukset yhteensä kaupungille ovat noin 11 miljoonaa euroa/vuosi.

Yhteisöt ovat saavuttaneet tulokset seuraavasti vuonna 2019. Tuloksesta Rovaniemen kaupunkikonsernin tulokseen kirjataan Rovaniemen kaupungin omistusosuutta vastaava määrä. Tytäryhteisöjen korko- ja osinkotuloutukset olivat n. 11 miljoonaa euroa. Kuntayhtymien maksamat korot peruspääomalle jäivät n. 100 000 euron tasolle, kun kaupungin budjetoima korkotulo kuntayhtymien peruspääomalle oli 640 000 euroa.

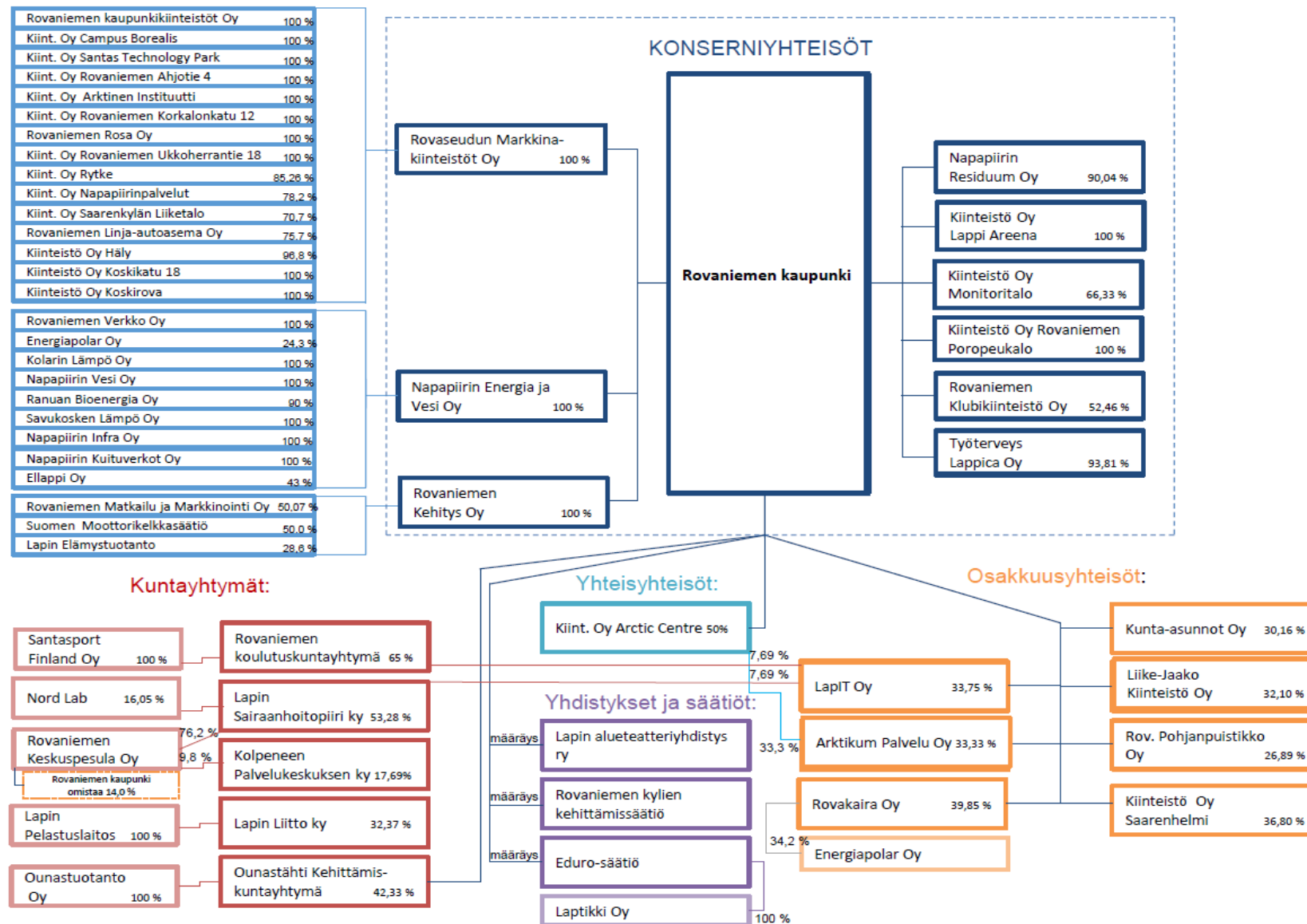
		TILIKAUDEN		KAUPUNKI
	OMISTUS	VOITTO/-TAPPIO	TASE	KONSERNIN
	(%)	(€)	(€)	OSUUS
				ALIJÄÄMÄSTÄ
				(€)
TYTÄRYHTEISÖT:				
Napapiirin Energia ja Vesi Oy	100,00	4 609 182	249 636 597	4 609 182
Rovaseudun Markkinakiinteistöt Oy	100,00	621 304	96 160 228	621 304
Rovaniemen Kehitys Oy	100,00	7 795	2 127 083	7 795
Poropeukalo	100,00	-	467 020	-
Kiinteistö Oy Lappi Areena	100,00	-215 321	5 842 534	-215 321
Työterveys Lappica Oy	93,81	30 100	1 311 404	28 236
Napapiirin Residuum Oy	90,04	194 666	8 843 674	175 277
Kiinteistö Oy Monitoritalo	66,33	11 123	1 452 822	7 378
Rovaniemen Klubikiinteistö Oy	52,46	-	914 216	-
KUNTAYHTYMÄT				
Rovaniemen koulutuskuntayhtymä	65,00	83 002	85 396 883	53 951
Lapin sairaanhoitopiirin ky	53,28	1 184 185	100 789 146	630 934
Ounastähti Kehittämiskuntayhtymä	42,33	4 423 785	40 794 883	1 872 588
Lapin liitto ky	32,37	292 775	30 227 850	94 771
Kolpeneen Palvelukeskuksen ky	17,69	-180 463	15 961 933	-31 924
OSAKKUUSYHTEISÖT				
Rovakaira Oy	39,85	2 679 776	105 407 424	1 067 891
Kiinteistö Oy Saarenhelmi	36,80	7 049	1 750 630	2 594
LapIT Oy	33,75	198 312	4 217 811	66 930
Arktikum Palvelu Oy	33,33	29 334	877 471	9 777
Kiinteistö Oy Liike-Jaako	32,10	3 281	174 606	1 053
Kunta-asunnot Oy	28,75	1 138 536	116 449 501	327 329
Rovaniemen Pohjanpuistikon autotalo Oy	26,86	-	1 887 262	-
YHTEISYHTEISÖT				
Kiinteistö Oy Arctic Centre	50,00	50 755	8 588 970	25 378
YHDISTYKSET JA SÄÄTIÖT				
Rovaniemen kylien kehittämissäätiö	määräysv.	1 927 820	23 712 402	1 927 820
Eduro-säätiö	määräysv.	-4 462	1 799 383	-4 462
Lapin alueteatteriyhdistys ry	määräysv.	-183 968	635 816	-183 968

Taulukko 3. Rovaniemi konsernin tuloksen muodostuminen vuonna 2019

Rovaniemen kaupungin yhteisöjen kaupungille maksamat tuloutukset ja korot 2019

EUR	Osinkotuotot ja osuuspääomien korot	Korkotuotot	Provisiotulo
TYTÄRYHTEISÖT			
Rovaniemen Energia ja Vesi konserni	2 019 500	6 324 001	78 908
Rovaseudun Markkinakiinteistöt -konserni		428 993	133 289
Napapiirin Residuum Oy		17 213	19 848
Kiinteistö Oy Lappi Areena			406
KUNTAYHTYMÄT			
Rovaniemen koulutuskuntayhtymä	59 842	13 600	
*) Lapin sairaanhoitopiirin ky			
Ounastähti Kehittämiskuntayhtymä	1 371 492		
OSAKKUUSYHTEISÖT			
Kunta-asunnot Oy			600
Rovakaira Oy	428 208		
YHTEENSÄ			
	3 879 042	6 783 807	233 051

Taulukko 4. Yhteisöjen maksamat korot ja tuloutukset

Kuvio 5. Rovaniemi konsernin rakenne 31.12.2019.

2.7 STRATEGISTEN PAINOPISTEIDEN TOTEUTUMINEN

Tavoitemittari	Lähtötilanne	Uusin tieto	Tavoite 2021	Tavoite 2025
Väestömäärä kasvaa vuosittain (TK)	2016: 62 231	2019: 63 103 (ennakkotieto). Kasvu jäi hieman alle ennustetun.	64 000	65 500
Työttömyysaste pienenee (TEM)	2016, ka.: 15,5 %	2019, ka.: 10,5 %. Lasku tavoiteaikataulua nopeampaa. Tavoite tarkistettu v. 2019 talousarviossa.	12,50 %	10,00 %
Työpaikkojen määrä lisääntyy (TK)	2015: 25 374 (kaupungin arvio asiakaskohtaiseen suhdannepalveluun perustuen)	2017: 26 195. Tavoite v. 2021 saavutettu. Uudempaa tietoa ei ole saatavilla. Todennäköisesti työpaikkojen määrä on kasvanut suhteessa työllisten määrään.	25 900	26 500
Kaupunkikonsernin tilikauden tulos on talousarviovuonna positiivinen	2016: 22,8 M€	2019 : -18,8 M€	Positiivinen	Positiivinen
Kaupungin tilikauden tulos on suunnittelukaudella positiivinen	2016: 4,7 M€	2019: -31,6 M€	Positiivinen	Positiivinen
Kaupunkikonsernin vuosikate kattaa pitkällä aikavälillä nettoinvestoinnit (investointimenot-rahoitustuotot)	2016: Investointien tulorahoitus 69,4 %	2019: Investointien tulorahoitus 46,7%	100 %	100 %
Kaupunkikonsernin lainamäärä kasvu hidastuu	2016: 3214 €/asukas	2019: 5 068 € /asukas	Alle Suomen kuntien keskiarvon	Alle Suomen kuntien keskiarvon
Henkilöstön osallistuminen täydennyskoulutukseen kasvaa	2016: 53 %	2019: 54 % (+5 % ed. vuosi)	80 %	90 %
Terveysperusteiset poissaolot laskevat	2016: 18,9 pv/henkilö/v.	2019: 15 pv/henkilötyövuosi.	Enintään 17,0 pv/henkilö/v.	Enintään 15 pv/hlö /v
Kaavavaranto on kaksi kertaa MAATO:ssa määritelty tonttivaranto.	Kuvattu MAATOssa	MAATOn päivitystä käsitelty päätöksenteossa.	Asetetaan MAATOssa	Asetetaan MAATOssa
Keskimääräisesti elämänlaatunsa hyväksi kokevien osuus kasvaa (ATH-tutkimus)	2013-2015: 54,8 % Koko maa 54,0 %	Noin 62 % lähde: THL	Noin 57 %	Yli 60 %
Sairastavuusindeksi laskee (Kela)	2016: 108,7	v. 2017 : 110,3. Tilastoa ei enää päivitetä.	104	100
Kansantauti-indeksi laskee (Kela)	2016: 120,7	v. 2017: 120,5. Tilastoa ei enää päivitetä.	115	110
Palvelutyytyväisyyskyselyn tulokset ovat hyvällä tasolla	Ei vielä laadittu	Palautekanava otettu käyttöön	Tulokset paranevat	Tulokset paranevat
Väestöllinen huoltosuhde heikkenee Tilastokeskuksen ennustetta vähemmän (TK)	2016: 53	2019: 54,8	58 (TK: 60)	63 (TK: 65)
Dokumentoitu kuuleminen ja suora osallistuminen toteutuvat kaupunkistrategian ja talousarvion valmistelussa sekä sisältyvät päätöksentekoon ja sen seurantaan.	Toteutuu tapauskohtaisesti	Toteutui (ks. kaupunginhallituksen tuloskortti luku 5.1.2)	Toteutuu osana toimintaa	Osa vakiintuneita toimintatapoja
Rekisteröityneiden yöpymisten määrä kasvaa	2016: 553 844	2019: 738 234	707 000	860 000

Taulukko 5. Strategisten painopisteiden tunnuslukuja

3. TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET

3.1 VÄESTÖ, ELINKEINOT JA TYÖLLISYYS

Väestö

Vuosien 2013 – 2019 aikana keskimääräinen väestönkasvu on ollut noin 318 asukasta vuodessa.

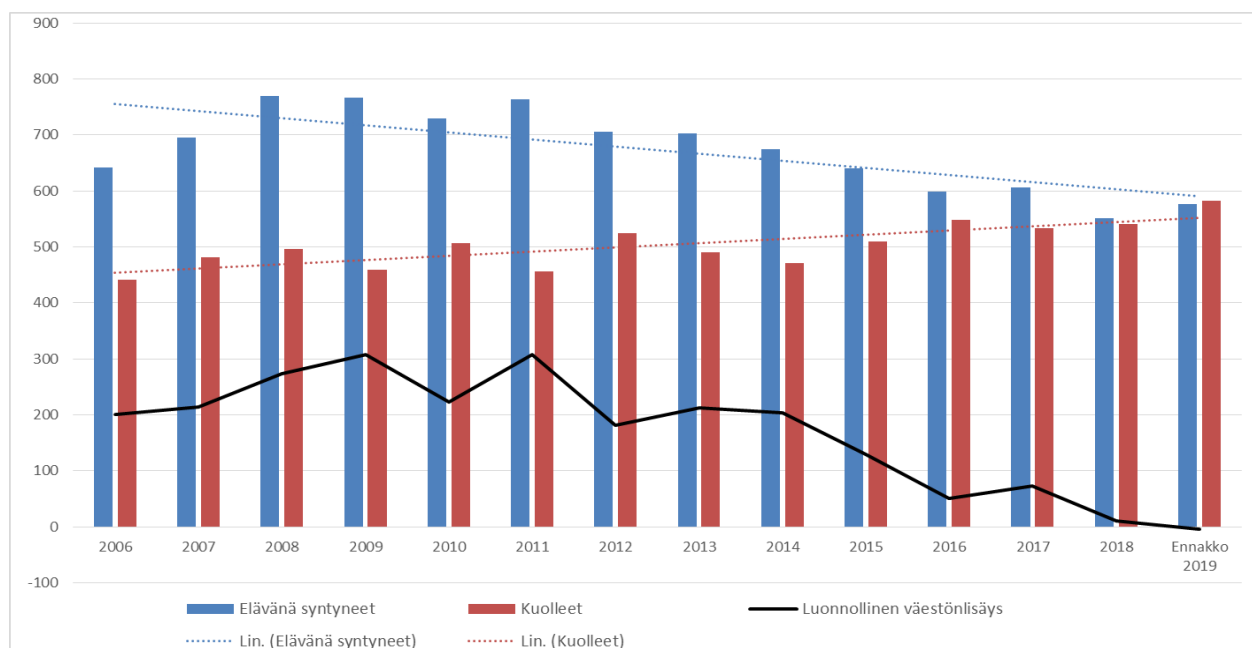
Rovaniemen väkiluku oli vuonna 2019 ennakkotietojen mukaan 63 103 eli asukasmäärä kasvoi 181 henkilön verran. Syntyneitä oli noin 577 ja kuolleita noin 582. Luonnollinen väestönkasvu jäi negatiiviseksi (-5 henkilöä), vaikka vuoden aikana syntyi enemmän lapsia kuin edellisenä vuotena. Kuntien välisestä nettomuutosta Rovaniemi jäi voitolle 32 henkilön verran. Ulkomailta Rovaniemelle muutti 151 henkilöä enemmän kuin kaupungista muutti ulkomaille.

(31.12)	2013	2014	2015	2016	2017	2018	* 2019
Elävänä syntyneet	703	674	640	599	606	552	577
Kuolleet	491	471	510	549	533	541	582
Luonnollinen väestönlisäys	212	203	130	50	73	11	-5
Kuntien välinen nettomuutto	-128	0	-56	156	-9	349	32
Nettomaahanmuutto	252	146	183	199	170	140	151
Kokonaisnettomuutto	124	146	127	355	161	489	183
Väkiluvun korjaus		-13	30	-12	-45	2	3
Väestö 31.12	61 215	61 551	61 838	62 231	62 420	62 922	63 103
Muutos edelliseen vuoteen	338	336	287	393	189	502	181

* ennakkotieto

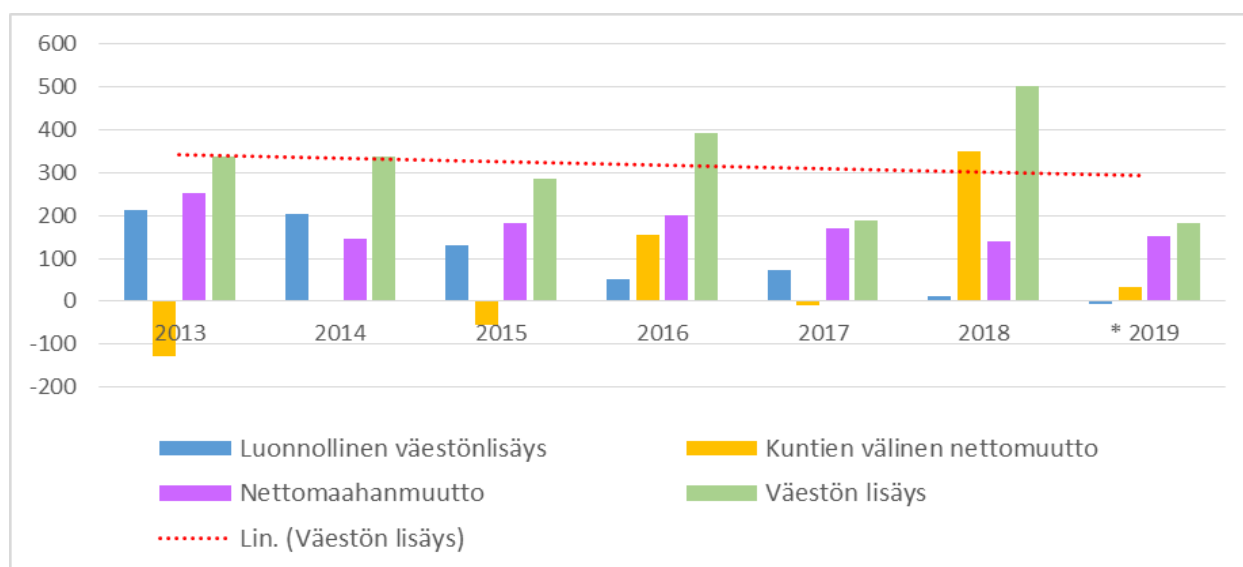
Taulukko 6. Väestönmuutokset vuosina 2013 – 2019

Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 6. Syntyneet ja kuolleet vuosina 2006 – 2019

Lähde: Tilastokeskus. *Ennakkotieto

Kuvio 7. Väestön lisäys ja muuttoliike 2013 – 2019

Lähde: Tilastokeskus. *Ennakkotieto

Väestön keskittyminen Rovaniemen alueelle jatkuu. Väestöstä 87,1 % asuu Rovaniemen keskuksen suuralueella. Tämä näkyy taajamarakenteen eheytymisinä, mutta myös kylien väestömäärän pienenemisenä. Vuoden 2019 alueittaisia väestötietoja ei ole vielä julkaistu.

	2014	2015	2016	2017	2018	Muutos 2014 vs 2018
Rovaniemi	61 551	61 838	62 231	62 420	62 922	2,2 %
SUURALUEET						
Suuralue Rovaniemen keskus	53 064	53 631	54 015	54 252	54 793	3,3 %
Sodankyläntien suuralue	681	664	644	637	642	-5,7 %
Ounasjoen suuralue	2 210	2 172	2 105	2 085	2 108	-4,6 %
Alakemijoen suuralue	2895	2877	2869	2892	2818	-2,7 %
Ranuantien suuralue	607	589	582	572	566	-6,8 %
Yläkemijoen suuralue	1424	1396	1390	1353	1 353	-5,0 %
Tuntematon	681	493	612	637	642	-5,7 %

Muutos: 0% +5%
-1 % - 5 %
-5,1% ->

Taulukko 7. Väestö suuralueittain vuosina 2014 – 2018

Lähde: Tilastokeskus. Vuoden 2019 tiedot saatavilla 04/2020

Ikäihmisten osuus väestöstä on kasvanut useimmilla suuralueilla, aiempien vuosien mukaisesti. Työikäisten osuus on vastaavasti pienentynyt Ranuantien suuraluetta lukuun ottamatta kaikilla suuralueilla. Yhdyskunta- ja palvelurakenteen näkökulmasta on merkittävää, että Rovaniemen kaupungin alueella on kyliä, joissa 75-vuotiaiden tai sitä vanhempien osuus on yli 20 % koko väestöstä.

	2017			2018		
	-14	15-64	65-	-14	15-64	65-
Rovaniemi	16,5 %	64,9 %	18,5 %	16,5 %	64,6 %	19,0 %
Suuralue Rovaniemen keskus	16,8 %	65,7 %	17,6 %	16,6 %	65,4 %	18,0 %
Sodankyläntien suuralue	7,8 %	55,6 %	36,6 %	7,9 %	54,8 %	37,2 %
Ounasjoen suuralue	14,5 %	56,1 %	29,4 %	15,4 %	55,4 %	29,3 %
Alakemijoen suuralue	19,2 %	60,2 %	20,7 %	19,2 %	60,0 %	20,8 %
Ranuantien suuralue	17,7 %	60,9 %	21,4 %	16,6 %	61,0 %	22,4 %
Yläkemijoen suuralue	11,3 %	58,1 %	30,6 %	11,4 %	56,9 %	31,7 %

Taulukko 8. Väestöosuudet ikäluokittain suuralueilla vuosina 2017 ja 2018

Lähde: Tilastokeskus. Vuoden 2019 tiedot saatavilla 04/2020

Aluelautakuntajako poikkeaa suuraluejaosta siten, että Ounasjoen suuralueella on kaksi aluelautakuntaa Ylä- ja Alaouнасjoki. Oikaraisen tilastoalue ei kuulu Yläkemijoen aluelautakuntaan, vaikka se kuuluu Yläkemijoen suuralueeseen.

	0-14	15-64	65-	Yht.
Niesi	0	8	13	21
Tiainen	2	49	21	72
Ylinampa	8	39	37	84
Alanampa	1	28	26	55
Perunkajärvi	0	15	29	44
Misi	0	39	31	70
Vikajärvi	24	104	47	175
Vika	0	9	4	13
Olkajärvi	16	61	31	108
Sodankyläntien suunta	51	352	239	642

Lohiniva	5	30	30	65
Porokari	4	24	18	46
Jääskö	0	8	9	17
Perttaus	4	12	19	35
Tolonen	8	37	21	66
Meltaus	6	76	48	130
Marrasjärvi	6	36	34	76
Patokoski	21	79	52	152
Yläouнасjoki	54	302	231	587

Marraskoski	12	86	55	153
Tapionkylä	30	123	81	234
Sinettä	162	400	86	648
Mäntyjärvi	0	10	16	26
Sonka	17	90	71	178
Lehtojärvi	49	156	77	282
Alaouнасjoki	270	865	386	1 521

	0-14	15-64	65-	Yht.
Hirvas	199	516	112	827
Rautiosaari	118	317	104	539
Pisa	1	34	12	47
Murola	155	573	255	983
Leive	18	33	12	63
Petäjäinen	24	131	54	209
Jaatila	25	88	37	150
Alakemijoki	540	1 692	586	2 818

Kivitaipale	49	153	55	257
Väljoki	17	77	21	115
Narkaus	28	97	35	160
Siika-Kämä	0	18	16	34
Ranuantien suunta	94	345	127	566
(sisältää Saari-Kämän ja Haukitaipaleen)				

Pajulampi	5	20	17	42
Pirttikoski	9	70	40	119
Autti	2	46	46	94
Juotasniemi	9	73	39	121
Pekkala	8	38	36	82
Vanttauskoski	35	112	66	213
Vanttausjärvi	11	48	30	89
Viirinkylä	7	50	24	81
Tennilä	10	57	33	100
Yläkemijoki	96	514	331	941

Väestö aluelautakunta-alueilla yhteensä 7 075.

Taulukko 9. Väestö aluelautakunta-alueittain ja ikäluokittain vuonna 2018.

Lähde: Tilastokeskus Vuoden 2019 tiedot saatavilla 04/2020

Vuonna 2018 Rovaniemen väestömäärä oli 62 922 henkilöä. Vanhimpien ikäluokkien määrän ja osuuden kasvu on jatkunut ja jatkuu edelleen tulevina vuosina. Vuoden 2019 ikäluokittaisia väestötietoja ei ole vielä julkaistu. Vuoden 2019 ennakkoväkiluku oli 63 103 asukasta.

	Osuus 2014	2014	2015	2016	2017	2018	Osuus 2018
0-6	8,4 %	5 174	5 044	4 902	4 757	4 567	7,3 %
7-12	6,3 %	3 900	4 036	4 195	4 299	4 496	7,1 %
13-15	3,2 %	1 990	1 979	1 903	1 915	1 917	3,0 %
16-19	4,8 %	2 929	2 859	2 893	2 923	2 906	4,6 %
20-24	8,1 %	4 987	5 002	5 016	4 922	4 915	7,8 %
25-29	7,3 %	4 486	4 509	4 608	4 687	4 744	7,5 %
30-39	12,6 %	7 742	7 943	8 152	8 219	8 495	13,5 %
40-49	10,9 %	6 732	6 533	6 456	6 387	6 387	10,2 %
50-59	14,5 %	8 936	8 847	8 591	8 424	8 238	13,1 %
60-64	6,7 %	4 101	4 161	4 294	4 323	4 326	6,9 %
65-74	9,4 %	5 797	6 091	6 204	6 558	6 824	10,8 %
75-84	5,7 %	3 529	3 547	3 658	3 631	3 709	5,9 %
85-	2,0 %	1 248	1 287	1 359	1 375	1 398	2,2 %
Yht.	100,0 %	61 551	61 838	62 231	62 420	62 922	100,0 %
15-64	65,9 %	40 566	40 551	40 659	40 530	40 636	64,6 %
0-14 ja 65-	34,1 %	20 985	21 287	21 572	21 890	22 286	35,4 %

Taulukko 10. Väestön ikärakenne 2014–2018

Lähde: Tilastokeskus. Vuoden 2019 tiedot saatavilla 04/2020

Elinkeinot

Työllisyyden positiivinen kehitys jatkuu edelleen. Tätä vahvistavat useat indikaattorit (yrityskanta, syntyneet työpaikat, aloittaneet ja lopettaneet yritykset). Rovaniemen kilpailukyky, elinkeinoelämä ja rakentaminen ovat kehittyneet suotuisasti.

	2014		2015		2016		2017		Muutos 2017/2016	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%	kpl	%	kpl	%
Valtio	3 113	12,3	3 002	12,0	2 852	11,3	2 929	11,2	77	102,7
Kunta	7 153	28,4	7 137	28,5	7 117	28,1	7 176	27,4	59	100,8
Valtioenemmistöinen Oy	625	2,5	631	2,5	651	2,6	711	2,7	60	109,2
Yksityinen sektori	12 102	48,0	12 041	48,1	12 481	49,2	13 167	50,3	686	105,5
Tuntematon	43	0,2	54	0,2	58	0,2	61	0,2	3	105,2
Yrittäjät	2 175	8,6	2 152	8,6	2 184	8,6	2 151	8,2	-33	98,5
Työpaikat eli alueella työssäkäyvät yhteensä	25 211	100	25 017	100	25 343	100	26 195	100	852	1,03

Taulukko 11. Työpaikat työnantaja sektorin mukaan Rovaniemellä vuosina 2014–2017

Lähde: Tilastokeskus

Työpaikkojen kokonaismäärä on kasvanut tarkastelujaksolla. Erityisesti yksityisen sektorin työpaikkojen määrä on kasvanut. Vuoden 2018 työllisyyden tilastot eivät ole vielä käytössä.

Rovaniemen elinkeinorakenne on palveluvaltainen: Vuonna 2017 työpaikoista 83,5 % (21 863) sijoittui palvelualalle (toimialat G-U). Näiden työpaikkojen osuus suhteessa kaikkiin työpaikkoihin pysyi samana verrattuna edelliseen vuoteen.

Rovaniemen tavoitteena on ollut luoda yritystoiminnalle hyvät puitteet ja osoittaa hyviä sijoittumiskoh- teita. Vuoden 2013 lopussa yrityksiä oli 3 603 ja vuonna 2019 yhteensä 3 894. Tavoite on toteutunut.

	2015		2016		2017	
	Työpaikat	%	Työpaikat	%	Työpaikat	%
A Maatalous, metsätalous ja kalatalous	529	2,1 %	553	2,2 %	510	1,9 %
B Kaivostoiminta ja louhinta	48	0,2 %	50	0,2 %	74	0,3 %
C Teollisuus	1 232	4,9 %	1 229	4,8 %	1 287	4,9 %
D Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta	243	1,0 %	227	0,9 %	238	0,9 %
E Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto ja muu ympäristön puhtaanapito	50	0,2 %	53	0,2 %	51	0,2 %
F Rakentaminen	1 546	6,2 %	1 731	6,8 %	1 835	7,0 %
G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	2 676	10,7 %	2 613	10,3 %	2 669	10,2 %
H Kuljetus ja varastointi	1 363	5,4 %	1 374	5,4 %	1 437	5,5 %
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	1 030	4,1 %	1 073	4,2 %	1 175	4,5 %
J Informaatio ja viestintä	664	2,7 %	607	2,4 %	622	2,4 %
K Rahoitus- ja vakuutustoiminta	274	1,1 %	251	1,0 %	231	0,9 %
L Kiinteistöalan toiminta	270	1,1 %	297	1,2 %	280	1,1 %
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	1 223	4,9 %	1 152	4,5 %	1 201	4,6 %
N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	2 074	8,3 %	2 251	8,9 %	2 464	9,4 %
O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	2 147	8,6 %	2 240	8,8 %	2 264	8,6 %
P Koulutus	2 300	9,2 %	2 175	8,6 %	2 254	8,6 %
Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	5 498	22,0 %	5 551	21,9 %	5 719	21,8 %
R Taiteet, viihde ja virkistys	608	2,4 %	645	2,5 %	590	2,3 %
S Muu palvelutoiminta	679	2,7 %	650	2,6 %	679	2,6 %
T Kotitalouksien toiminta työnantajina; kotitalouksien eriyttämätön toiminta	249	1,0 %	293	1,2 %	278	1,1 %
U Kansainvälisten organisaatioiden ja toimielinten toiminta	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
X Toimiala tuntematon	314	1,3 %	328	1,3 %	337	1,3 %
Kaikki toimialat yhteensä	25 017		25 343		26 195	

Taulukko 12. Työpaikat toimialoittain Rovaniemen kaupungissa v. 2015–2017

Lähde: Tilastokeskus

Teollisuuden toimialojen B-F osuus oli 13,3 % (3 485). Kasvua edelliseen vuoteen on 195 työpaikan verran. Maa-, metsä- ja kalatalouden osuus työpaikoista laski hieman edellisestä vuodesta, 1,95 % (510) tasolle. Vuoden 2018 tietoja ei ole vielä käytettävissä.

Työllisyys

Ikä	Koko väestö	Työlliset	Työttömät	Työllisyysaste % (työlliset / väestö)	Ero edell. vuoteen %	Työvoiman ulkopuolella	Osuus ikäluokasta %
0 - 6	4 757	-	-	-	-	4 757	100,0
7 - 14	5 569	-	-	-	-	5 569	100,0
15 - 19	3 568	566	107	15,9	2,1	2 895	81,1
20 - 24	4 922	2 604	438	52,9	2,4	1 880	38,2
25 - 29	4 687	3 184	491	67,9	2,7	1 012	21,6
30 - 34	4 316	3 301	410	76,5	2,9	605	14,0
35 - 39	3 903	3 124	362	80,0	2,1	417	10,7
40 - 44	3 269	2 705	269	82,7	2,2	295	9,0
45 - 49	3 118	2 516	289	80,7	2,9	313	10,0
50 - 54	3 982	3 086	405	77,5	1,5	491	12,3
55 - 59	4 442	3 209	513	72,2	1,0	720	16,2
60 - 64	4 323	2 053	520	47,5	1,9	1 750	40,5
65 - 69	3 784	253	-	6,7	-	3 531	93,3
70 - 74	2 774	2	-	0,1	-	2 772	99,9
75 +	5 006	-	-	-	-	5 006	100,0
YHT	62 420	26 603	3 804	65,0 *	1,1	32 013	51,3

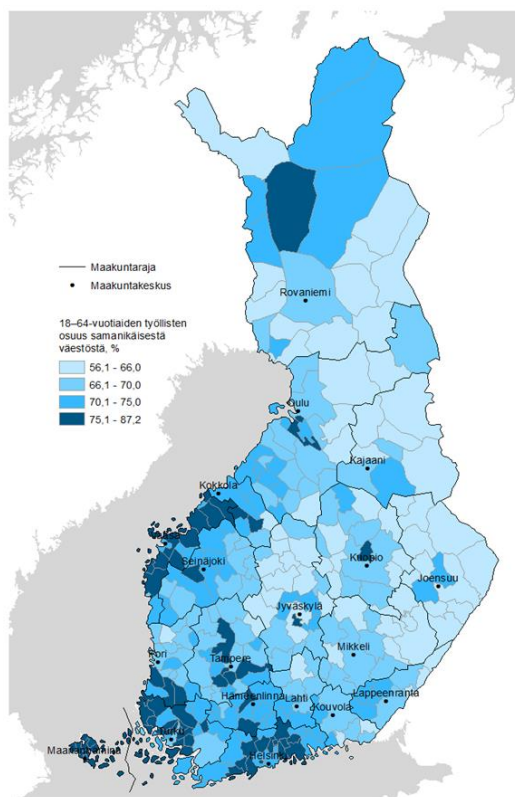
Taulukko 13. Rovaniemen työlliset, työttömät, ja työllisyysaste sekä työvoiman ulkopuolella vuonna 2017.

Lähde: Tilastokeskus.

*Työllisyysaste on laskettu 15–64-vuotiaiden työllisten suhteesta saman ikäiseen väestöön, mikä on virallinen työllisyysasteen määritelmä. Muut yhteensä-tiedot koskevat kaikkia ikäluokkia.

Työllisyysaste 15–64-vuotiaista (virallinen):

Rovaniemellä vuonna 2017 oli 15 – 64-vuotiaista työllisiä 26 348 ja tämän ikäluokan työllisyysaste oli 65,0 %. Työllisyysaste kasvoi 2,1 prosenttiyksikköä vuodesta 2016. Työllisten määrä oli 772 henkilöä enemmän kuin vuonna 2016.

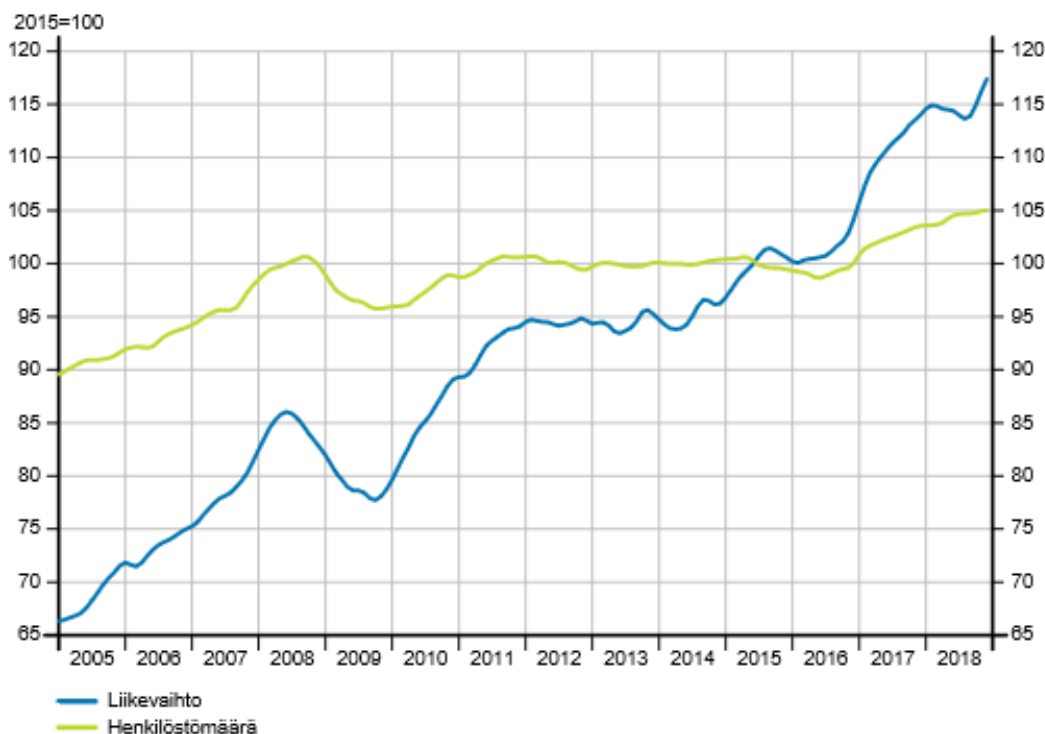

Työllisyysaste 18–64-vuotiaista:

18–64-vuotiaiden työllisyysaste Rovaniemellä vuonna 2017 oli 68,5. Työllisyysaste kasvoi 2,3 prosenttiyksikköä vuodesta 2016. Oheinen kartta havainnollistaa työllisyysasteiden eroja kunnittain.

Vuoden 2018 tiedot ovat saatavilla 04/2020.

Kuvio 8. Vuoden 2019 työllisyysasteiden erot kunnittain.
Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 14. Rovaniemen seutukunnan (sisältää Ranuan) liikevaihdon ja henkilöstömäärän trendikehitys
Lähde: Tilastokeskus/Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Rovaniemen seutukunnan toimialojen liikevaihto on kehittynyt vuodesta 2015 henkilöstömäärää paremmin. Vuoden 2018 aikana henkilöstömäärän kasvutrendi tasaantui mutta liikevaihdon trendi jatkoi voimakasta nousuaan.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Työttömiä kuukaudessa (ka.)	4 489	4 638	4 645	4 001	3 477	3 193
Työttömyysaste (ka.) Työttömien osuus työvoimasta	15,3	15,5	15,5	13,3	11,5	10,5
Nuorisotyöttömät (ka.) (alle 25-vuotiaat työttömät)	720	712	630	520	489	437
Pitkäaikaistyöttömät (ka.) (yli vuoden työttömänä olleet)	1 349	1 341	1 494	1 272	911	785

Taulukko 15. Rovaniemen työttömyys vuosina 2014–2019.

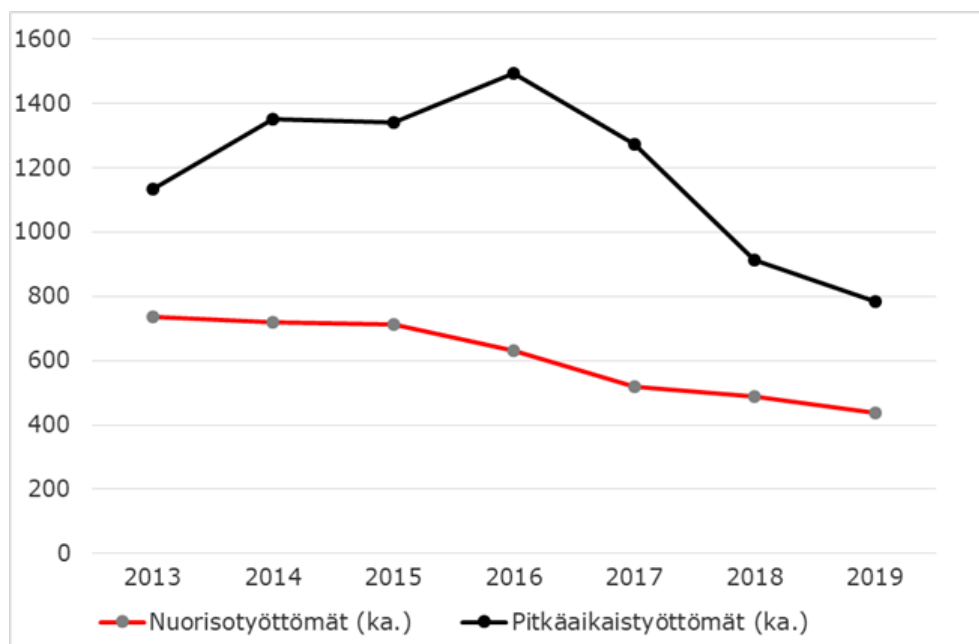
Lähde: Tilastokeskus.

Työttömyysasteen keskiarvo vuonna 2019 oli 10,5 prosenttia, yhden prosenttiyksikön pienempi kuin edellisenä vuonna. Vuonna 2019 työttömyysaste oli suurimmillaan heinäkuussa 12,1 prosenttia ja matalimmillaan marraskuussa 9,2 prosenttia.

Nuorisotyöttömyys jatkoi vähenemistään vuonna 2019. Nuorisotyöttömiä oli keskimäärin 437 eli 52 nuorta vähemmän kuin vuonna 2017. Joulukuussa 2019 työttömiä nuoria oli 413 kun edellisenä vuonna 12/2018 määrä oli 488.

Pitkäaikaistyöttömien määrä väheni vuoden 2019 aikana. Koko vuoden pitkäaikaistyöttömien keskiarvo oli 785 henkilöä, 126 henkilöä vähemmän kuin vuonna 2018. Poikkeuksena määrän vähenemisessä tapahtuu joulukuussa 2019, jolloin pitkäaikaistyöttömiä oli 63 henkilöä vähemmän kuin joulukuussa 2018.

Huom. Tilastokeskuksen työllisyysluvut poikkeavat hieman Työ- ja elinkeinoministeriön luvuista, johdettujen tilastointitapaeroista.

Kuvio 9. Nuoriso- ja pitkäaikaistyöttömien määrän kehitys 2013 – 2019.

Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö. Tiedot vuoden keskiarvoja

3.2 YMPÄRISTÖTEKIJÄT

Ilmasto-ohjelma ja kiertotalous

Rovaniemen kaupunki, Napapiirin Energia ja Vesi Oy ja Napapiirin Residuum Oy:n ovat mukana Kierto-
talouden edelläkävijäkunta -verkostossa sekä laatimassa Rovaniemelle Kiertotalouden tiekarttaa. Suo-
men ympäristökeskuksen kokoamaan verkostoon kuuluu Suomessa vain 10 kuntaa. Edelläkävijäkunnat
ovat sitoutuneet mm. nopeampaan tavoiteaikatauluun jätteiden hyödyntämisessä.

Kertomusvuonna kaupunginhallitus hyväksyi Rovaniemen kaupungin kiertotalouden tiekartan 2030. Tie-
kartassa on 42 konkreettista toimenpide-ehdotusta kiertotalouden edistämiseksi. Osana tiekartan jal-
kauttamista laaditaan Rovaniemen hiilitase arviointi. Tiekartan mukaisesti Napapiirin Residuum Oy, Na-
papiirin Energia ja Vesi oy sekä kaupunki ovat aloittaneet kiertotalouspuisto hankkeen Alakorkaloon.

MAATO

Maankäytön ja asumisen toteuttamisohjelma (MAATO) on laadittu valtuustokaudelle 2017 - 2020 ja sen
päivitystä on käsitelty kaupunginhallituksessa. MAATO sisältää kaavoituskatsauksen, kaavoitus-, uusien
alueiden investointiohjelman ja asunto-ohjelman sekä huomioi koulujen ja päiväkotien palveluverkko-
suunnitelmat.

Tulva

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) on arvioinut vesistöjen ja merenpinnan
noususta aiheutuvat tulvariskit Lapin alueella. Maa- ja metsätalousministeriö on ELY-keskuksen ehdo-
tuksen mukaisesti nimennyt Rovaniemen merkittäviksi tulvariskialueeksi. Maa- ja metsätalousministeriö
on nimennyt maakunnan liittojen ehdotuksesta tulvaryhmät niille vesistö- ja rannikkoalueille, joille on
nimetty yksi tai useampi merkittävä tulvariskialue. Kemijoen vesistöalueen tulvaryhmä kokoontui
vuonna 2019 kaksi kertaa ja tehtävänä on hallintasuunnitelman laatiminen vuosille 2022–2027.

Maa- ja metsätalousministeriön hyväksymä tulvariskien hallintasuunnitelma ohjaa kaupungin tulvaris-
kien hallintaa.

Vakuudet

Maa-ainesluvut edellyttävät luvanhaltijalta ympäristöasioiden hoidosta annettavaa vakuutta, joka reali-
soituu, mikäli luvanhaltija laiminlyö vastuunsa esimerkiksi jättämällä maisemointityöt tekemättä. Vuo-
den 2019 talletettujen vakuuksien kokonaismäärä on noin 2,58 miljoonaa euroa.

Kaavoitus ja rakentaminen

Rovaniemen kaupungissa hyväksyttiin vuonna 2019 yhteensä 10 asemakaavaa. Asemakaavaa muutet-
tiin yhteensä noin 50 hehtaarin alueella. Uusia rakennuspaikkoja asemakaavalla muodostui Kaukonlam-
men alueelle 55.

Rovaniemen kaupungissa rakennettiin kertomusvuonna paljon. Omakotitalojen rakennuslupia myönnet-
tiin yhteensä 138 kpl, kun viimeisen viiden vuoden keskiarvo on ollut noin 122 kpl/vuodessa. Omakoti-
talojen keskikoko asuinhuoneistoalaltaan oli n. 129 m². Kerrostalojen rakennuslupia käsiteltiin 13 kpl ja
ne sisälsivät uusia asuntoja 485 kpl. Kerrostaloasuntojen keskikoko oli n. 38 m². Rivi- ja kerrostalojen
asuinhuoneiden pinta-ala oli yhteensä 22 307 m² ja omakotitalojen 17 372 m². Mikäli käytämme raken-
netun omaisuuden arvona 2 000 €/m², on vuonna 2019 luvitettujen asuntojen arvo yhteensä n. 79 mil-
joonaa euroa.

Liikenne

Rovaniemen kävelyn ja pyöräilyn kehittämisohjelma 2030:n (KH 12.9.2016§354) toteutusta on jat-
kettu. Paikallisliikenteen järjestäminen siirtyi kesäkuussa 2018 kaupungin järjestämisvastuulle. Tämä
mahdollistaa paikallisliikenteen kokonaisvaltaisen kehittämisen. Liikkumisen ohjaukseen (viisas liikkumi-
nen) panostetaan jalkauttamalla tammikuussa 2019 valmistuneen "Lapin liikenneturvallisuussuunni-
telma - liikennekasvatus ja liikkumisen ohjaus" mukaisia toimenpiteitä koko kaupungin organisaa-
tiossa. Näillä toimenpiteillä tähdätään kulkumuotojakauman muuttamiseen siten, että kävelyn, pyöräi-
lyn ja joukkoliikenteen osuus tehdyistä matkoista kasvaa.

Jätevedet ja viemäröinti

Napapiirin Energia ja Vesi Oy:n Alakorkalon jätevedenpuhdistamon laajennusinvestointi jatkuu koneistourakan osalta vuonna 2020. Lietteenpolttolaitoksen rakentaminen valmistui kesällä 2019, jonka jälkeen aloitettiin laitoksen käyttöönottovaihe. Käyttöönotto jatkuu vuonna 2020. Pienpuhdistamoiden kartoitustyö valmistui tammikuussa 2020.

Vesijohtoverkostoa rakennettiin 4,6 kilometriä ja saneerattiin 3,7 kilometriä. Jätevesiverkostoa rakennettiin 4,2 kilometriä ja saneerattiin 2,2 kilometriä. Hulevesiverkostoa rakennettiin 9,2 kilometriä ja saneerattiin 184 metriä.

Vesihuollon toiminta-alueiden päivitystyö valmistui ja kaupunki vie toiminta-alueen hyväksymismenettelyyn vuonna 2020.

3.3 TALOUDELLINEN KEHITYS

3.3.1 KUNTATALOUS

Vuosi 2019

Kuntatalous näyttää vuoden 2019 tilinpäätösarvioiden valossa edelleen synkältä. Kolme neljästä Manner-Suomen kunnasta, eli yhteensä 225 kuntaa teki vuonna 2019 negatiivisen tuloksen. Vuosikate heikkeni 13,4 prosenttia. Heikon tuloksen taustalla on toimintamenojen kasvu sekä verorahoituksen heikko kehitys. Kuntien ja kuntayhtymien toimintakulut kasvoivat viime vuonna 3,9 prosenttia, verotulot 2,6 prosenttia ja valtionosuudet 2,1 prosenttia. Verotulojen kasvua hidasti verokorttiuudistuksen ja tulorekisterin käyttöönoton aiheuttama tilitysvaje. Verotulojen tilitysvajeen vuoksi kunnilta jäi saamatta arvion mukaan peräti 400 miljoonaa euroa verotuloja. Verorahoituksen muutos ei riittänyt kattamaan toimintakulujen kasvua, joka näkyi muun muassa vuosikatteen voimakkaana heikkenemisenä. Tilinpäätösarvioiden mukaan peräti 56 kunnassa päädyttiin negatiiviseen vuosikatteeseen.

Vuosi 2020

Kuntatalouteen odotetaan helpotusta kuluvana vuonna kasvavien verotulojen ja valtionosuuksien muodossa. Verorahoituksen kasvu tasapainottaa käyttötaloutta vuoden 2020 aikana. Vuoden 2020 kuntatalouteen vaikuttaa monin tavoin koronaviruksen aiheuttama poikkeustila koko maassa. Tässä vaiheessa vaikutuksia ei voida tarkemmin ennakoita.

Yleinen talouskehitys vuonna 2019 ja tulevana vuosina

Taloukasvu näyttää vielä lähiaikoina myönteiseltä huolimatta kansainvälisen talouden heikoista uutisista. Kotimainen kysyntä ylläpitää taloukasvua tulevana vuosina. Yksityisten investointien ja kulutuksen kasvu hidastuu epävarman ulkoisen ympäristön heijastuessa suomalaisten yritysten ja kuluttajien odotuksiin. Julkisen kulutuksen ja investointien merkitys BKT:n kasvulle korostuu varsinkin ensi vuonna. Keskipitkällä aikavälillä vuosina 2022–2023 taloukasvu hidastuu alle yhteen prosenttiin johtuen talouden rakenteellisista tekijöistä. Hidastuvan taloukasvun seurauksena työllisyyden koheneminen jää vähäiseksi. Julkisen talouden menot ovat pysyneet koko korkeasuhdanteen ajan tuloja suurempina. Julkisessa taloudessa on rakenteellinen alijäämä, joka ennusteen mukaan kasvaa lähivuosina. Julkista taloutta heikentävät vaimeva taloukasvu, väestön ikääntymisestä johtuva menojen kasvu sekä hallitusohjelman mukaiset menonlisäykset. (Valtionvarainministeriön talouskatsaus syksy 2019)

Vuosina 2020–2024 kuntien toiminnan ja investointien rahavirta heikkenee ennustetulla verorahoituksen tasolla koko maassa, ellei toimintamenojen kasvua tai investointeja onnistuta hillitsemään. Koko maan tasolla ja isoissa kuntakokoluokissa muutos ei kuitenkaan ole enää vuodesta 2020 eteenpäin niin merkittävä kuin pienemmissä kunnissa. Asukaslukuun suhteutettuna toiminnan ja investointien rahavirran heikkeneminen näkyy eniten pienissä kuntakokoluokissa. Merkittävimpana syynä tähän on vuosikatteen heikkous näissä kuntakokoluokissa tulevana vuosina. Toisaalta vuosikatteen arvioidaan vuoteen 2024 mennessä heikkenevän kaikissa kuntakokoluokissa. (Valtionvarainministeriö)

3.3.2 ROVANIEMEN KAUPUNGIN TALOUS

Vuosi 2019

Rovaniemen kaupungin talous heikkeni merkittävästi vuonna 2019 ja tilikauden tulos oli - 31,6 miljoonaa euroa. Kaupungin tulosta heikensi mm. verotulotilitysten jääminen n. 7,8 miljoonaa euroa alle alkuperäisen talousarvion sekä käytöstä poistettujen rakennusten kertapoistot, joita kirjattiin n. 5,3 miljoonaa euroa.

Toimintatulot olivat yhteensä 54,5 miljoonaa euroa, jossa kasvua oli 2 miljoonaa euroa (3,9 %). Toimintamenot olivat yhteensä 426,8 miljoonaa euroa ja ne kasvoivat edellisestä vuodesta 17,4 miljoonalla eurolla (+ 4,3 %). Eniten kasvoivat palvelujen ostomenot n. 8,7 miljoonaa euroa (+ 4,2 %), henkilöstömenot 5,0 miljoonaa euroa (+ 3,6 %) ja vuokramenot 2,5 miljoonaa euroa (+ 15,3 %). Näin ollen nettomenojen kasvu oli 15,4 miljoonaa euroa.

Verotulot, valtionosuudet ja muut rahoitustulot olivat yhteensä 359,9 miljoonaa euroa, jossa kasvua oli 9,6 miljoonaa euroa (+ 2,7 %). Kaupungin rahoitustulot eivät riittäneet kaikkien toimintamenojen kattamiseen ja kaikki investoinnit katettiin lainarahoituksella.

Kaupungin ja konsernin lainakanta kasvoi n. 51,0 miljoonalla eurolla. Kaupungin lainakanta vuoden 2019 tilinpäätöksessä oli 251,5 miljoonaa euroa (3985 euroa/asukas) ja koko konsernissa 319,8 miljoonaa euroa (5068 euroa/asukas). Kaupunkikonsernin investointimenot olivat yhteensä 62,2 miljoonaa euroa, josta peruskaupungin investointien osuus oli 19,6 miljoonaa euroa.

Vuosi 2020 ja suunnitelmavuosien näkymät

Vuoden 2020 talousarvio on laadittu -5,5 miljoonaa euroa alijäämäiseksi ja vuosien 2021–2022 taloussuunnitelma siten, että kaupungin talous kääntyy suunnitelmavuosina ylijäämäiseksi. Tämän kehityksen edellytyksenä on, että aikaisempien vuosien yli 4 prosentin menojen kasvu onnistutaan puolittamaan ja verorahoituksen kasvu on euromääräisesti käyttömenojen kasvua suurempaa. Riskeinä suunnitelman toteutumiselle on tulevien kunta-alan palkkaratkaisujen suuruus sekä erikoissairaanhoidon menojen kasvun pysäyttämisen onnistuminen. Myös kaupungin tilaratkaisuissa on onnistuttava tehostamaan tilojen käyttöä ja alentamaan tilakustannuksia nykyisestä.

Koronaviruksen aiheuttaman poikkeustilanteen vuoksi Suomen talous heikentyy ennustettua jyrkemmin.

3.3.3 ROVANIEMI KONSERNIN TALOUS

Vuosi 2019

Rovaniemen konserniyhteisöt saavuttivat pääsääntöisesti niille asetetut tulostavoitteet ja ilman kaupunkia konserniyhteisöjen yhteenlaskettu tilikauden ylijäämä oli 10 miljoonaa euroa. Kaupunki huomioden koko Rovaniemi konsernin alijäämäksi muodostui -21 miljoonaa euroa. Rovaniemen konsernitilinpäätöksen kirjattavat merkittävimmät ylijäämät Rovaniemen omistusosuus huomioden tekivät Napapiirin Energia ja Vesi Oy (4,6 miljoonaa euroa), Ounastähti kehittämiskuntayhtymä (1,9 miljoonaa euroa), Rovaniemen kylien kehittämissäätiö (1,9 miljoonaa euroa) sekä Rovakaira Oy (1,1 miljoonaa euroa).

Rovaniemi konsernin vuosikate heikkeni lähes kymmenellä miljoonalla eurolla edellisestä vuodesta. Investointeja tehtiin 62 miljoonalla eurolla. Investointeja toteutui noin 30 miljoonaa euroa edellistä vuotta vähemmän. Konsernin lainakanta kasvoi noin 51 miljoonaa euroa ja asukaskohtainen lainamäärä nousi 5 068 euroon/asukas. Omavaraisuus aste heikkeni 42,6 %:iin (prosenttiin). Konsernin kumulatiivinen ylijäämä pieneni, mutta ylijäämää on vielä hieman yli 100 miljoonaa euroa.

Rovaniemen peruskaupungin talouden tasapainottamiselle on ratkaiseva merkitys tulevaisuudessa koko konsernin talouden kehityksessä.

Rovaniemi konsernin rakenteessa tapahtuneet muutokset vuonna 2019

Rovaniemi konsernissa ei tapahtunut merkittäviä rakenteellisia muutoksia. Napapiirin Infra Oy:n toiminta Napapiirin Energia ja Vesi Oy:n tytäryhtiönä jatkui toiminnan sopeutuksen jälkeen pienempänä, joka näkyi NeVe-konsernin liikevaihdossa. Vuoden 2019 lopussa Rovaniemen kaupunki päätti siirtää elinkeinojen kehittämistehtävät kaupungille ja Rovaniemen Kehitys Oy:n toiminta siirtyi vuoden vaihteen jälkeen kaupungin elinvoimatoimialalle. Rovaniemen kaupunki osti Ranuan kunnalta sen omistuksessa olevat Rovaniemen Kehitys Oy:n osakkeet.

4. KOKONAISTALouden KEHITYS

4.1 TILIKAUDEN TULOSEN MUODOSTUMINEN

KOKO KAUPUNGIN TULOSLASKELMA	2019	2018
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	54 299	52 195
Valmistus omaan käyttöön	221	264
Toimintakulut	-426 779	-409 334
Toimintakate	-372 259	-356 875
Verotulot	252 551	246 048
Valtionosuudet	97 652	94 926
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	7 150	7 259
Muut rahoitustuotot	5 327	5 145
Korkokulut	-2 637	-2 388
Muut rahoituskulut	-140	-664
Vuosikate	-12 356	-6 549
Poistot ja arvonalentumiset	-19 214	-13 979
Satunnaiset tuotot	0	381
Satunnaiset kulut	0	-2 316
Tilikauden tulos	-31 570	-22 464
Tilinpäätössiirot	323	324
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-31 247	-22 140
Tuloslaskelman tunnusluvut	2019	2018
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	12,7	12,8
Vuosikate/Poistot, %	-64,3	-46,9
Vuosikate euroa/asukas	-196	-104
Poistot euroa/asukas	304	222
Asukasmäärä	63 103	62 963

Tuloslaskelman tunnuslukujen selitteet

Toimintatuotot/Toimintakulut %

Tunnusluku kuvaa, kuinka monta prosenttia toimintakuluista kyetään kattamaan saaduilla toimintatuotoilla toimintavuoden aikana.

Vuosikate/Poistot %

Tunnusluku kuvaa tulo-rahoituksen riittävyyden poistoihin. Jos vuosikatteella katetaan tilikauden poistot, voidaan kunnan tulo-rahoitusta pitää riittävänä. Vuosikate ei kattanut poistoja.

Vuosikate, euroa/asukas

Tunnusluku kuvaa, kuinka monta euroa vuosikate oli asukasta kohden toimintavuonna.

Poistot, euroa/asukas

Tunnusluku kuvaa, kuinka monta euroa poistot olivat asukasta kohden toimintavuonna.

Tuloslaskelman erät

Alkuperäisessä talousarviossa odotettiin koko kaupungin osalta -9,1 miljoonan euron alijäämäistä tulosta. Syyskuussa kaupunginhallituksessa esitetyssä talousarviomuutoksessa verotuloarviota vähennettiin 6,0 miljoonaa euroa, rahoitustuottoja arvioitiin tulevan 1,0 miljoonaa euroa vähemmän, poistoja lisättiin 7,0 miljoonaa euroa ja lisäksi lautakunnille tehtiin määrärahamuutoksia 8,0 miljoonaa euroa. Valtuuston päättämien muutosten myötä toimintakate heikkeni 8,0 miljoonaa euroa ja uusi alijäämätaavoite oli -31,1 miljoonaa euroa.

Muutetun talousarvion määrärahat olivat 383,0 miljoonaa euroa ja niistä toteutui 384,2 miljoonaa euroa. Määrärahoja käytettiin 15,8 miljoonaa euroa edellisvuotta enemmän, kasvu oli 4,3 prosenttia. Koko kaupungin toimintakatteeksi (nettomenot) muodostui -372,3 miljoonaa euroa. Toimintakate kasvoi 15,4 miljoonaa euroa edellisvuoteen verrattuna, kasvu oli 4,3 prosenttia. Alkuperäinen kasvatavoite oli 1,9 prosenttia tilinpäätöksen 2018 verrattuna.

Verotulotilitykset alittivat alkuperäisen arvion 7,8 miljoonaa euroa ja muutetun talousarvion 1,8 miljoonaa euroa. Kunnallisveroa kertyi 0,4 miljoonaa euroa muutettua talousarviota vähemmän. Yhteisöveron tuottoa kertyi 0,1 miljoonaa euroa vähemmän ja kiinteistöveron tuottoa 1,3 miljoonaa euroa vähemmän kuin muutetussa talousarviossa.

Valtionosuuksia kertyi 97,7 miljoonaa euroa ja toteuma oli 102,7 prosenttia. Valtionosuudet kasvoivat edellisvuoteen verrattuna 2,7 miljoonaa euroa eli 2,9 prosenttia.

Tilikauden alijäämäksi kirjattiin -31,2 miljoonaa euroa, vuosikatetta kertyi -12,4 miljoonaa euroa.

Toimintatuotot

Ulkoiset toimintatuotot ilman valmistusta omaan käyttöön kasvoivat 2,1 miljoonaa euroa eli 4,0 prosenttia. Keskeisiä kasvua selittäviä tekijöitä olivat kertaluontoinen lastensuojelun kotikuntakorvaus sekä Toripuistikon parkkialueesta saatu maankäyttökorvaus.

Tulolaji, M€	TP2019	TP2018	Kasvu-%
Myyntituotot	16,1	11,9	35,6
Maksutuotot	17,1	16,1	6,8
Tuet ja avustukset	6,3	6,7	-6,9
Muut tuotot	14,8	17,5	-15,7
YHTEENSÄ	54,3	52,2	4,0

Valmistus omaan käyttöön ei ole mukana luvuissa.

Valmistus omaan käyttöön

Tuloslaskelmassa toimintatuottojen jälkeen omana ravinä näkyvä valmistus omaan käyttöön on tuloslaskelman oikaisua, jolla tuotoista on erotettu omaan käyttöön valmistettujen hyödykkeiden tulot. Vastaava summa on kirjattu toimintakuluihin asianomaisille menotileille.

Toimintakulut

Ulkoiset toimintakulut kasvoivat yhteensä 17,4 miljoonaa euroa eli 4,3 prosenttia.

Henkilöstökulut kasvoivat 5,0 miljoonaa euroa eli 3,6 prosenttia. Palkkasumman kasvua selittävät keväällä tulleet palkankorotukset ja kikyyn lakkaamisen myötä kirjattu lomapalkkavarauksen (1,6 M€) liiäys.

Palvelujen ostot kasvoivat 8,7 miljoonaa euroa eli 4,2 prosenttia. Erikoissairaanhoidon kulut kasvoivat 3,7 miljoonaa euroa, peruspalvelujen asiakaspalvelujen ostot 3,0 miljoonaa euroa, rakennusten ja alueiden rakentamis- ja kunnossapitopalvelut 0,8 miljoonaa euroa sekä kuljetuspalvelut 0,7 miljoonaa euroa mm. joukkoliikenneuudistuksesta johtuen.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat -menolajin ostot vähenivät 0,1 miljoonaa euroa eli 0,7 prosenttia.

Avustukset kasvoivat 1,2 miljoonaa euroa eli 4,0 prosenttia. Tätä keskeisimmin selittävät varhaiskasvatuksen palvelusetelimenojen kasvu 0,6 miljoonaa euroa sekä elinvoimaa edistävien hankkeiden avustusten kasvu 0,4 miljoonaa euroa.

Muut toimintakulut kasvoivat 2,7 miljoonaa euroa eli 15,8 prosenttia. Ulkoisten vuokrien osuus kasvusta oli 2,5 miljoonaa euroa.

Menolaji, M€	TP2019	TP2018	Kasvu-%
Henkilöstökulut	145,7	140,7	3,6
Palveluiden ostot	214,0	205,3	4,2
Aineet, tarv., tavarat	17,5	17,6	-0,7
Avustukset	29,6	28,4	4,0
Muut kulut	20,0	17,3	15,8
YHTEENSÄ	426,8	409,3	4,3

Toimintakate

Toimintakate kuvaa, kuinka paljon toimintakuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Koko kaupungin toimintakate oli -372,3 miljoonaa euroa.

Vuosikate

Vuosikate kuvaa tulo- ja menojen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoitustoimintaan ja lainanlyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulo- ja menojen riittävyyttä. Koko kaupungin vuosikate oli -12,4 miljoonaa euroa. Tämä tarkoittaa sitä, että kaikki investoinnit katettiin lainalla ja käyttötaloutta jouduttiin pyörittämään lainarahalla.

Tilikauden yli-/alijäämä

Koko kaupungin alijäämää oli -31,2 miljoonaa euroa. Kumulatiivinen ylijäämä vuoden 2019 lopussa oli 13,9 miljoonaa euroa.

4.2 TOIMINNAN RAHOITUS

KOKO KAUPUNGIN RAHOITUSLASKELMA

	2019 1 000 €	2018 1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	-12 356	-6 549
Satunnaiset erät, netto	0	-1 935
Tulorahoituksen korjauserät	-1 058	-2 657
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-19 573	-23 173
Rahoitusosuudet investointeihin	77	33
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 406	4 362
Toiminnan ja investointien rahavirta	-31 504	-29 920
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-2 524	-16 318
Antolainasaamisten vähennykset	1 476	1 286
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	60 000	57 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-11 567	-11 187
Lyhytaikaisten lainojen muutos	3 000	0
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 269	5 942
Rahoituksen rahavirta	49 116	36 723
Rahavarojen muutos	17 612	6 803
Rahavarat 31.12.	58 528	40 916
Rahavarat 01.01.	40 916	34 113
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2019	2018
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	-668	8 175
Investointien tulorahoitus, %	-63,4	-28,3
Laskennallinen lainanhoitokate	-0,3	-0,2
Lainanhoitokate	-0,7	-0,3
Kassan riittävyys, pv	46	32
Asukasmäärä	63 103	62 963

Rahoituslaskelman tunnuslukujen selitteet

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €

Tunnusluku kuvaa investointien omarahoituksen toteutumista pitkällä aikavälillä. Omavaraisuus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen.

Investointien tulorahoitus, %

= 100 x Vuosikate/Investointien omahankintameno
(Omahankintameno = Investointimenot – Rahoitusosuudet)

Tunnusluku kuvaa, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella.

Laskennallinen lainanhoitokate

= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Laskennalliset lainanlyhennykset)

Laskennallinen lainanhoitokate lasketaan kaavalla, jossa tuloslaskelman vuosikatteeseen lisätään korkokulut ja jossa saatu summa jaetaan korkokulujen ja laskennallisten lainanlyhennysten summalla. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset.

Lainanhoitokate

= (Vuosikate + Korkokulut)/(Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Tunnusluku kuvaa, kuinka paljon kunnan tulo-rahoituksesta riittää vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Lainanhoitokyky on hyvä, jos tunnusluku on yli 2, tyydyttävä, jos tunnusluku on 1 – 2 ja heikko, jos tunnusluku on alle 1.

Kassan riittävyys, pv

= 365 pv * Kassavarat/Kassasta maksut

Tunnusluku kuvaa, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla, joihin laskeaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Riittävä kassa on välillä 14 – 30 päivää. Suositeltava taso on noin 20 päivää. Vaikka kassan riittävyys on hyvä, suurin osa varoista on rahastoissa.

Rahoituslaskelman erät

Rahoituslaskelmaan kootaan kunnan rahan lähteet ja rahan käytöt tilikauden ajalta. Rahoituslaskelma kuvaa muutosta kassavaroissa eli sitä, lisääntyivätkö vai vähenivätkö kassavarat tilikauden aikana. Viralliseen rahoituslaskelmaan sisältyvät peruskunnan lisäksi liikelaitokset. Rahoituslaskelmalla osoitetaan, kuinka paljon kunnan varsinaisen toiminnan ja investointien nettokassavirta on yli- tai alijäämäinen.

Toiminnan rahavirta

Toiminnan rahavirta muodostuu vuosikatteesta ja mahdollisista satunnaisista eristä sekä tulo-rahoituksen korjauseristä. Toiminnan rahavirta oli -13,4 miljoonaa euroa. Vuonna 2018 se oli -11,1 miljoonaa euroa.

Investointien rahavirta

Investointien rahavirta muodostuu käyttöomaisuuden investointimenoista, rahoitusosuuksista sekä käyttöomaisuuden luovutustuloista. Käyttöomaisuusinvestointien määrä oli -19,6 miljoonaa euroa, investointeihin saatiin avustuksia 0,08 miljoonaa euroa. Omaisuuden luovutusvoitot olivat 1,4 miljoonaa euroa. Investointien rahavirta oli -18,1 miljoonaa euroa. Vuonna 2018 se oli -18,8 miljoonaa euroa. Kaupungin nettoinvestoinneista toteutui 82,4 prosenttia.

Toiminnan ja investointien rahavirta

Rahoituslaskelman välitulostulo Toiminnan ja investointien rahavirta ilmaisee, kuinka paljon rahavirrasta jää nettolainaukseen, lainanlyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Mikäli rahavirta on negatiivinen, ilmaisee määrä sen, että menoja on jouduttu kattamaan joko kassavaroilla tai ottamalla lisää lainaa. Toiminnan ja investointien rahavirta oli -31,5 miljoonaa euroa. Vuonna 2018 se oli -29,9 miljoonaa euroa.

Rahoituksen rahavirta

Lainakannan muutokset olivat yhteensä lisäystä 51,4 miljoonaa euroa.

Muut maksuvalmiuden muutokset koostuvat valtion toimeksiannoista, pitkä- ja lyhytaikaisten saamisten muutoksista ja korottomien velkojen muutoksista. Rahoituksen rahavirta oli 49,1 miljoonaa euroa. Vuonna 2018 se oli 36,7 miljoonaa euroa.

Rahavarojen muutos

Toiminnan ja investointien sekä rahoituksen rahavirroista muodostuva rahavarojen muutos oli 17,6 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Rahavarat olivat vuoden lopussa 58,5 miljoonaa euroa. Vuonna 2018 rahavarat olivat 40,9 miljoonaa euroa.

4.3 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET**KOKO KAUPUNGIN TASE****VASTAAVAA****2019****2018**

1 000 €

1 000 €

Pysyvät vastaavat**475 793****474 859**

Aineettomat hyödykkeet

680

687

Aineelliset hyödykkeet

216 307

216 670

Sijoitukset

258 807

257 502

Toimeksiantojen varat**170****151****Vaihtuvat vastaavat****75 498****57 032**

Vaihto-omaisuus

89

81

Saamiset

16 881

16 035

Rahoitusarvopaperit

22 793

31 852

Rahat ja pankkisaamiset

35 735

9 063

VASTAAVAA YHTEENSÄ**551 461****532 042****VASTATTAVAA****2019****2018**

1 000 €

1 000 €

Oma pääoma**224 173****255 421**

Peruspääoma

196 243

196 243

Muut omat rahastot

14 009

14 009

Edellisten tilikausien ylijäämä

45 168

67 309

Tilikauden ylijäämä

-31 247

-22 140

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset**3 222****3 545****Pakolliset varaukset****171****218****Toimeksiantojen pääomat****819****929****Vieras pääoma****323 076****271 929**

Pitkäaikainen

222 750

181 348

Lyhytaikainen

100 327

90 581

VASTATTAVAA YHTEENSÄ**551 461****532 042****TASEEN TUNNUSLUVUT****2019****2018**

Omavaraisuusaste, %

41,3

48,8

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

79,6

68,9

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista

107

Kertynyt ylijäämä, 1000€

13 921

45 168

Kertynyt ylijäämä, euroa/asukas

221

717

Lainakanta 31.12., 1000€

251 457

200 024

Lainakanta 31.12., euroa/asukas

3 985

3 177

Lainat ja vuokravastuut, 31.12.

401 620

Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

6 365

Lainasaamiset 31.12., 1000€

171 503

170 455

Asukasmäärä

63 103

62 963

*Tilinpäätös- ja toimintakertomusyleisohjeen päivityksen 2019 vuoksi tunnuslukuja**Lainat ja vuokravastuut 31.12 ja euroa/asukas ei vertailuvuodelta ole saatavilla.*

Taseen tunnuslukujen selitteet

Omavaraisuusaste, %

= (Oma pääoma + Poistoero + Vapaaehtoiset varaukset)/(Koko pääoma – Saadut ennakot)

Tunnusluku kuvaa kunnan vakavaraisuutta ja alijäämän sietokykyä sekä kykyä selviytyä sitoumuksistaan pitkällä aikavälillä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona kuntasektorilla pidetään 70 prosenttia.

Suhteellinen velkaantuneisuus

= (Vieras pääoma – Saadut ennakot)/Käyttötulot

Tunnusluku kuvaa, kuinka paljon kunnan käyttötuloista (= toimintatuotot, verot ja valtionosuudet) tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta.

Kertynyt ylijäämä, 1 000 euroa ja euroa/asukas

Tunnusluku kuvaa taseeseen kertyneen ylijäämän kokonaissaldoa kuluneen tilikauden jälkeen.

Tunnusluku kuvaa, kuinka monta euroa kertynyt ylijäämä oli asukasta kohden toimintavuonna.

Lainakanta 31.12., 1 000 euroa ja euroa/asukas

= Vieras pääoma – (Saadut ennakot + ostovelat + siirtovelat + muut velat)

Tunnusluku kuvaa korollisen vieraan pääoman määrää.

Tunnusluku kuvaa, kuinka monta euroa lainakanta oli asukasta kohden toimintavuonna.

Lainat ja vuokravastuut 31.12. 1 000 euroa ja euroa/asukas (uusi, ei vertailulukua)

= Vieras pääoma – (Saadut ennakot + ostovelat + siirtovelat + muut velat) + vuokravastuut

Tunnusluku kuvaa korollisen vieraan pääoman ja vuokravastuiden yhteismäärää.

Tunnusluku kuvaa, kuinka monta euroa lainat ja vuokravastuut olivat asukasta kohden toimintavuonna.

Lainasaamiset, 1 000 euroa

Tunnusluku kuvaa pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen tuhansina euroina.

Taseen erät

Tase kuvaa omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta. Taseen loppusumma oli tilikauden lopussa 551,5 miljoonaa euroa. Taseen loppusumma kasvoi 19,4 miljoonaa euroa.

Pysyviä vastaavia oli 475,8 miljoonaa euroa, niiden määrä kasvoi 0,9 miljoonaa euroa. Tästä aineellisten hyödykkeiden määrä väheni 0,4 miljoonaa euroa ja sijoitukset kasvoivat 1,3 miljoonaa euroa.

Vaihtuvia vastaavia oli 75,5 miljoonaa euroa, niiden määrä kasvoi 18,5 miljoonaa euroa. Tästä saamisten kasvu oli 0,8 miljoonaa euroa sekä rahojen ja pankkisaamisten kasvu 26,7 miljoonaa euroa. Rahoitusarvopapereiden määrä väheni 9,1 miljoonaa euroa.

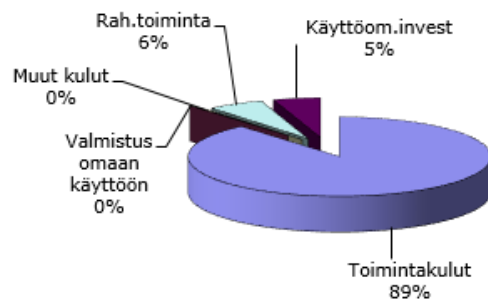
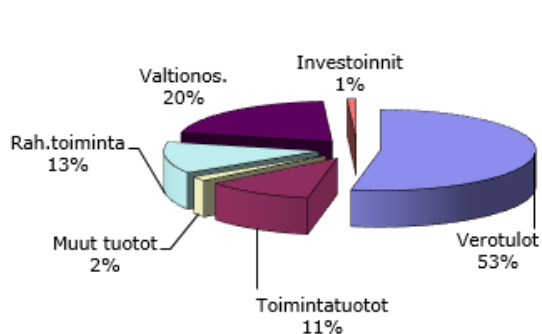
Taseen oma pääoma pieneni 31,2 miljoonaa euroa ja oli vuoden lopussa 224,2 miljoonaa euroa. Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset vähenivät 0,3 miljoonaa euroa. Pakolliset varaukset ja toimeksiantojen pääomat vähenivät 0,16 miljoonaa euroa. Vieras pääoma kasvoi 51,1 miljoonaa euroa.

4.4 KOKONAISTULOT JA -MENOT

KAUPUNGIN KOKONAISTULOT JA -MENOT

Koko kaupunki

TULOT	€	%	MENOT	€	%
VARSAINAINEN TOIMINTA			VARSAINAINEN TOIMINTA		
Toimintatuotot	54 299 162	11,27	Toimintakulut	426 779 215	92,17
Verotulot	252 551 009	52,40	- Valmistus omaan käyttöön	-221 345	-0,05
Valtionosuudet	97 652 188	20,26	Korkokulut	2 637 463	0,57
Korkotuotot	7 150 445	1,48	Muut rahoituskulut	140 411	0,03
Muut rahoitustuotot	5 327 256	1,11	Satunnaiset kulut	0	
Satunnaiset tuotot	0		Tulorahoituksen korjauserät		
Tulorahoituksen korjauserät			- Käyttöomais. myyntitappiot	0	
- Käyttöomaisuuden myyntivoitot	1 009 912	0,21	- Varausten muutos	-47 746	-0,01
INVESTOINNIT			INVESTOINNIT		
Rahoitusosuudet invest. menoihin	77 000	0,02	Käyttöomaisuusinvestoinnit	19 573 448	4,23
Käyttöomaisuuden myyntitulot	1 405 974	0,29			
RAHOITUSTOIMINTA			RAHOITUSTOIMINTA		
Antolainasaamisten vähennykset	1 475 533	0,31	Antolainasaamisten lisäykset	2 523 676	0,55
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	60 000 000	12,45	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	11 567 067	2,50
Lyhytaikaisten lainojen muutos	3 000 000	0,62	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0	
Oman pääoman lisäykset	0		Oman pääoman vähennykset	0	
Kokonaistulot yhteensä	481 928 654	100,00	Kokonaismenot yhteensä	463 047 681	100,00
Täsmäytys					
Kokonaismenot	463 047 681		Muut maksuvalmiuden muutokset	17 612 291	
Kokonaistulot	481 928 654		Kassavarojen muutos	-1 268 683	
Erotus	18 880 974		Erotus	-18 880 974	

Kuvio 10. Kokonaistulot ja -menot

4.5 HALLITUKSEN ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ

Tilikauden tuloksen käsittely

Kaupunginhallitus esittää kaupungin tilikauden tuloksen -31 570 030,51 euron käsittelystä seuraavaa:

- 1) Puretaan Teknisen lautakunnan poistovarausta 312 875,84 euroa
- 2) Puretaan Kaupunginhallituksen poistovarausta 9 827,69 euroa
- 3) Tilikauden alijäämä -31 247 326,98 euroa kirjataan peruskaupungin yli-/alijäämätilille

Kaupunginhallitus esittää, että kaupungin tilikauden alijäämä lisätään edellisten tilikausien yli/alijäämätileille edellä esitetyllä tavalla.

5. TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

5.1 KÄYTTÖTALOUSOSA

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN Toimintakate	Alkuperäinen talousarvio 2019	Ta- muutos 2019 lis-/väh+	Muutettu talousarvio 2019	Toteutunut 2019	Poikkeama muut.jälkeen € +yli/-alle	Tot. %
Tarkastuslautakunta TARKASTUSTOIMI	-250 549	0	-250 549	-223 242	-27 307	89,1
Hallinto- ja viranomaistoiminnot HALLINTO- JA VIRANOMAISPALVELUT	-17 781 153	-2 327 501	-15 453 652	-14 130 263	-1 323 389	91,4
Aluelautakunta ALUELAUTAKUNNAT	-14 606 678	-30 000	-14 576 678	-14 610 867	34 189	100,2
Perusturvalautakunta LAPSIPERHEIDEN PALVELUT	-15 163 282	1 560 600	-16 723 882	-17 251 400	527 518	103,2
IKÄIHMIEN PALVELUT	-43 345 977	350 000	-43 695 977	-44 980 368	1 284 391	102,9
TERVEYDENHUOLTOPALVELUT	-20 341 477	0	-20 341 477	-20 791 348	449 871	102,2
ERIKOISSAIRAANHOITOPALVELUT	-96 790 000	7 870 000	-104 660 000	-103 319 408	-1 340 592	98,7
AIKUISTEN JA TYÖIKÄISTEN PALVELUT	-34 359 264	219 400	-34 578 664	-35 326 169	747 505	102,2
	-210 000 000	10 000 000	-220 000 000	-221 667 253	1 667 253	100,8
Koulutuslautakunta VARHAISKASVATUSPALVELUT	-40 409 167	1 100 000	-41 509 167	-42 447 535	938 368	102,3
KOULUTUSPALVELUT	-57 500 000	400 000	-57 900 000	-58 555 066	655 066	101,1
	-97 909 167	1 500 000	-99 409 167	-101 002 601	1 593 434	101,6
Vapaa-ajanlautakunta VAPAA-AJAN PALVELUT	-17 146 416	-600 000	-16 546 416	-16 337 652	-208 764	98,7
Tekninen lautakunta TEKNISET PALVELUT	-10 801 996	-350 000	-10 451 996	-10 439 512	-12 484	99,9
Ympäristölautakunta YMPÄRISTÖVALVONTA JA PELASTUSPALVELUT	-6 468 698	-150 000	-6 318 698	-5 746 685	-572 012	90,9
Lautakunnat yhteensä	-356 932 955	10 370 000	-367 302 955	-369 804 549	2 501 595	100,7
Määrärahat yhteensä	-374 964 658	8 042 499	-383 007 156	-384 158 089	1 150 913	100,3
Liikelaithot ja nettoyksiköt Tilaliikelaithot	11 279 044	0	11 279 044	11 795 517	-516 473	104,6
Ruoka- ja puhtauspalvelut	0	0	0	103 845	-103 845	0,0
Liikelaithot	11 279 044	0	11 279 044	11 899 363	-620 319	105,5
KOKO ROVANIEMI YHTEENSÄ	-363 685 613	8 042 499	-371 728 111	-372 258 707	530 594	100,1

5.1.1 TARKASTUSLAUTAKUNTA

Tarkastuslautakunnan perustehtävät

Tarkastuslautakunta

- Vastaa hallinnon ja tarkastuksen järjestämisestä
- Vastaa arvioinnin suorittamisesta kaupunkikonsernissa
- Valvoo sidonnaisuusilmoitusten noudattamista

Kaupunkistrategiasta johdetut keskeiset toimenpiteet ja muutokset talousarviovuonna 2019

- 1) hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestäminen lain edellyttämällä tavalla koko kaupunkikonsernissa (hallinnon ja talouden tarkastus)
- 2) paremman vaikuttavuuden saaminen julkisilla varoilla järjestetyissä kunnan palveluissa (arviointi)
- 3) viranhaltijoiden sekä konserniyhteisöjen johdon tukeminen tuloksellisuuden edistämässä

Tarkastuslautakunta päättää arvioinnin vuosisuunnitelmasta ja painopisteistä.

Toteutuminen:

Lautakunta on vastannut kaupunkikonsernin hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä.

Lautakunta on laatinut arviointisuunnitelman ja suorittanut arviointia sen mukaisesti kaupunkikonsernissa. Lautakunta on osana suorittamaansa arviointia kutsunut kuultavaksi arvioinnin kohteena olevien toimielinten tai konserniyhteisöjen edustajia kokouksiinsa.

Tarkastuslautakunta on saanut arviointitehtävänsä suorittamiseen tarvittavat tiedot niin kaupungin toimielimiltä, kaupungin hallinnolta kuin konserniyhteisöiltä pyydettäessä. Tilintarkastaja on osallistunut lautakunnan kokouksiin sopimuksen mukaisesti.

Osallisuus ja vaikuttaminen vuonna 2019

Tarkastuslautakunta edistää osallisuutta ja vaikuttamista

- tiedottamisella
- vuorovaikutuksella kaupungin muihin toimielimiin ja määräysvallassa oleviin yhteisöihin
- vierailuilla

Tarkastuslautakunta on valtuuston alainen toimielin ja sen tehtävät ja asema poikkeavat muista toimielimistä. Ensisijainen tehtävä lautakunnalla on tuottaa informaatiota valtuustolle. Lautakunnan riippumattomuuden turvaaminen rajoittaa lautakunnan osallisuuden ja kuntalaisvaikuttamisen mahdollisuuksia.

Toteutuminen:

Tarkastuslautakunta on tiedottanut tekemistään arvioinneista kyseessä oleville toimielimille tai muille yhteisöille. Arvioinnin kohteina oleville toimijoille on pyritty antamaan mahdollisuus esittää näkemyksensä arvioinnista. Tämä on ylläpitänyt vuorovaikutusta muiden toimijoiden kanssa sekä helpottanut lautakunnan omaa arviointityötä.

Lautakunta on järjestänyt kokouksiaan eri kaupunkikonsernien toimijoiden toimitiloissa. Vierailujen yhteydessä lautakunta on saanut esityksiä kaupunkikonsernin yhteisöjen toiminnasta.

Toiminnan riskit talousarviovuonna 2019

Kaupungin konsernirakenteen monimuotoistuesssa merkittävä osa konsernin toiminnasta ja taloudesta sekä riskeistä voi siirtyä tarkastuslautakunnan tiedonsaannin, vaikuttamismahdollisuuksien sekä toimivallan ulottumattomiin. Jossain määrin lautakunta voi eliminoida riskejä huolehtimalla kaupungin tilintarkastuksen resursseista ja osaamisvaatimuksista, sekä tilintarkastuksen ohjauksesta.

Toimitiloihin liittyvät esim. sisäilmaan liittyvät henkilöstön riskit.

Toteutuminen:

Hyvä hallinto- ja johtamistapa hyväksyttiin 03/2019. Myös viestinnässä konserninäkökulmaa on nostettu enemmän esille. Omistajapoliittiset linjaukset ja konserniohje on määrä päivittää vuoden 2020 aikana. Tilintarkastaja on tehnyt erillistarkastuksia pyydettyä. Väistöiloihin muutettiin keväällä 2019.

Talouden tunnusluvut

EUR	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Tot-% 2019
Toimintatuotot	0	0	212	
Toimintakulut	-234 314	-250 549	-223 454	89,19
Toimintakate (sitova 2019)	-234 314	-250 549	-223 242	89,10

Toteutuminen:

Tarkastuslautakunnan vuoden 2019 tilinpäätöksen toteuma oli -223 242 euroa. Talousarvio alittui 27 307 euroa.

Kaupunkistrategiasta johdetut mitattavat tavoitteet talousarviovuodelle 2019

Tavoitteet	Toteutuminen
<i>Määrälliset tavoitteet</i>	
1. Työllisyysasioita on edistettävä aktiivisemmin ja uusia työllistämisen keinoja hyödyn-tään.	Lautakunta on seurannut Rovaniemen työllisyystilan-teen kehittymistä vuoden 2019 aikana. Kehitys on ollut positiivista. Rovaniemen kasvuohjelma hyväksyttiin 31.10.2018. Kaupunginhallitus käsitteli kasvuohjelman toteutu-misen raportointia viimeksi kokouksessaan 31.1.2020. Lautakunta käsitteli 01/2020 kokouksessaan työllisyyttä edistäviä toimia.
2. Leasingsopimuksia koskeva ohjeistus on saatettava ajantasaiseksi. Leasingjärjeste-lyistä tulee talousarviossa ja tilinpäätöksessä antaa yksilöidymät tiedot.	Leasingsopimuksen nykyinen ohjeistus täyttää kir-janpidon vähimmäisvaatimukset. Kaupunginvaltuusto poisti rahoitusleasingilla rahoitettavat investoinnit talousarviosta 2019. Poistetussa osiossa rahoitusleasingin luonnetta oli käyty läpi. Lautakunta on arvioinut investointihankkeita ja nii-den toteutusta taseen ulkopuolisella rahoituksella. Lautakunta käsitteli 01/2020 kokouksessaan inves-tointeja ja rahoitusta kaupungin oman taseen ulko-puolelta.

3. Kaupunginhallituksen tulee varmentaa omistajaohjauksen ja konsernivalvonnan riittävyys. Omistajaohjauksen ja konsernivalvonnan menettelyt tulee järjestää siten, että ne voidaan jälkikäteen todentaa silloinkin, kun itse ohjauksen ja valvonnan asiat ovat salassa pidettäviä.	Tarkastuslautakunnan arvioinnin keskeinen kohde on kaupunginhallitus (kunnan johtaminen ja omistajan-ohjausasiat). Kaupunginhallitus käsitteli omistajaohjauksen ja konsernivalvonnan kehittämistä vastauksessaan tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen 11.2.2019 Omistajapolitiittiset linjaukset päivitetään vuoden 2020 aikana. Hyvä hallinto- ja johtamistapa eli Corporate Governance hyväksyttiin kaupunginhallituksen kokouksessa 11.3.2019. Kaupunginhallitus on kehittänyt omistajanohjauksen dokumentointia (esim. Iltakoulut CaseM:ssa).
4. Kaupunkikonsernin talousarviota tulee kehittää ja laatia se konsernitason talousarviona. Raportointimenettelyä ja konserniraportoinnin analyysiä tulee kehittää.	Talousarvioprosessia on osittain kehitetty, mutta talousarviota ei laadita konsernitason talousarviona. Siten käytettävissä ei ole vertailua varten talousarvion ja tilinpäätöksen tuloslaskelmia konsernitasolta. Rahoituslaskelmalle tulisi lautakunnan näkemyksen mukaan antaa nykyistä merkittävämpi painoarvo, sillä sitä kautta todellinen velkaantuminen tulee selkeämmin esille.
5. Viestintä voidaan konserniohjetta uudistaessa huomioida konsernitason keskitettynä toimintona.	Kriisiviestinnän suunnitelmaa on päivitetty vuoden 2019 aikana. Suunnitelmaa on testattu syksyn ja talven aikana. Se jalkautetaan henkilöstölle vuoden 2020 aikana. Konsernitason brändikonsepti on valmisteluvaiheessa. Rovaniemen kaupungin viestintäohjelmassa 2019–2020 konserninäkökulmaa on nostettu enemmän esille. Konserniohje päivitetään omistajapolitiittisten linjausten yhteydessä.
6. Kaupunginhallituksen on nostettava talous vahvempaan rooliin organisaatiossa. Talousvaikutukset on todettava esittelytekstissä, ellei painavia vastasyitä ole olemassa.	Tarkastuslautakunnan arvioinnin keskeinen kohde on kaupunginhallitus (kunnan johtaminen ja omistaja-ohjausasiat). Kaupunginhallitus on tehnyt toimenpiteitä talouden aseman parantamiseksi. Toimenpiteet ovat kuitenkin edenneet hitaasti ja niiden euromääräiset talousvaikutukset ovat jääneet puutteellisesti esitetyksi. Tarkastuslautakunta esittää arvionsa talouden roolin huomioimisesta vuoden 2019 arviointikertomuksessa.
Vuoden 2017 arviointikertomuksessa todetuista johtopäätöksistä ja kehittämis ehdotuksista vähintään 40 % on toteutettu vuoden 2019 aikana.	Vuoden 2017 arviointikertomuksen kuudesta johtopäätöksestä kolmessa (50 %) on selkeästi edistytty.

Vuodelta 2018 annettavassa arviointikertomuksessa todetuista johtopäätöksistä ja kehittämisohdotuksista ryhdytään toteuttamaan vähintään 30 % vuoden 2019 kuluessa.	Kaupunginhallituksen vastauksessa vuoden 2019 arviointikertomukseen eritellään toimia joita on joko tehty tai tullaan tekemään vastaukseksi arviointikertomuksen johtopäätöksiin. Toimia on ryhdytty toteuttamaan yli 30 % vuoden 2019 kuluessa. Kuitenkaan toimien vaikuttavuutta erityisesti taloudellisin osin (euromäärältään) ei ole vielä voitu arvioida. Yli 30 % johtopäätösten vastauksissa TTU-ohjelma ja organisaatiouudistus esitettiin vastauksena kehittämisohdotuksiin.
Arviointikertomuksen johtopäätöksien ja suositusten esittäminen toimielimille (KH, lautakunnat, johtokunta) sekä merkittävimpien konserniyhteisöjen johdolle vuonna 2019.	Esittelytilaisuuksia toimielimille ei ole toteutettu vuonna 2019. Tarkastuslautakunnan viranhaltijat ovat vastanneet arviointikertomuksesta nousseisiin kysymyksiin ja ovat pyydettäessä olleet valmiita kerotomaan johtopäätöksistä toimielinten kokouksissa.
<i>Laadulliset tavoitteet</i>	
1. Aktiivinen kouluttautuminen. Tarkastuslautakunta ja sen viranhaltijat osallistuvat vähintään 70 % aktiivisuudella tarkastuslautakunnan toimintaan liittyvään koulutukseen	Tarkastuslautakunnan jäsenet ja viranhaltijat osallistuivat FCG:n toteuttamaan koulutustilaisuuteen maaliskuussa 2019. Osallistujamäärä oli 7, eli 78 %. Lisäksi kaupunkitarkastaja osallistui kuntatarkastajien valtakunnallisille koulutuspäiville syyskuussa.
2. Tarkastuslautakunta seuraa ja saavuttaa vuosisuunnitelmaansa sisällytetyt tavoitteet	Tarkastuslautakunta saavutti vuosisuunnitelmaansa sisällytetyt tavoitteet.
3. Tarkastuslautakunta seuraa tilintarkastuksen järjestämistä säännöllisesti kokouksissa.	Tilintarkastaja on raportoinut tarkastuksen edistymisestä tarkastuslautakunnalle. Tilintarkastaja on osallistunut tarkastuslautakunnan kokouksiin sopimuksen mukaisesti.
4. Tarkastuslautakunta kehittää valtuustolle annettavaa sidonnaisuusilmoitusten raportointia, valtuustolle annetaan raportti kahdesti vuodessa.	Sidonnaisuustilanne on saatettu valtuustolle 15.4.2019 sekä 21.10.2019.
<i>Taloudelliset tavoitteet</i>	
1. Tarkastuslautakunta vastaa sille määrättyistä tehtävistä valtuuston osoittamien määrärahojen puitteissa.	Lautakunta on vastannut sille määrättyistä tehtävistä määrärahojensa puitteissa.

5.1.2 KAUPUNGINHALLITUS

Kaupunginhallituksen perustehtävät

Kuntalain 38 §:n mukaisesti kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa, hallintoa ja taloutta. Kuntalain 39 §:n mukaan kunnanhallituksen tulee: 1) vastata kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta; 2) vastata valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta; 3) valvoa kunnan etua ja, jollei hallintosäännössä toisin määrätä, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa; 4) edustaa kuntaa työnantajana ja vastata kunnan henkilöstöpolitiikasta; 5) vastata kunnan toiminnan yhteensovittamisesta; 6) vastata kunnan toiminnan omistajaohjauksesta; 7) huolehtia kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Hallinnon toimialan perustehtävät

Hallinnon toimialan tehtävänä on varmistaa, että kaupunkikonsernin yksiköt toteuttavat kaupunkistrategiaa ja toimivat koko konsernin kannalta parhaalla mahdollisella tavalla. Hallinnon toimialan tehtävä ulottuu kaupungin perusorganisaation lisäksi yhteisöihin ja säätiöihin, joissa kaupunki on omistajana tai joissa kaupungilla on määräysvalta.

Hallinnon toimiala johtaa, ohjaa, valvoo ja tukee koko kaupunkikonsernin strategisesta kehittämisestä ja johtamisesta, valmistelee kaupunginhallitukselle ja valtuustolle kuuluvat asiat, avustaa luottamushenkilöorganisaatiota sekä vastaa kaupungin johtamisjärjestelmän toimivuudesta.

Konsernihallinto:

Konsernihallinnon vastuualueelle kuuluvat kaupunkikonsernin keskitetyt ohjaus- ja kehittämisprosessit: suunnittelun ja kehittämisen ohjaus, talous- ja omistajaohjaus sekä konserniohjaus, tietohallinnon, yleishallinnon, laki- ja hankintapalvelujen sekä asiahallinnan-, asiakas- ja tietopalvelujen ohjaus. Vastuualue uudistaa ja kehittää kuntalaisten osallisuutta ja vaikuttamista osallistumisjärjestelmään perustuen.

Elinvoimapalvelut:

Vastuualueen tehtävänä on vahvistaa yritysten synnyn, kasvun ja kansainvälistymisen edellytyksiä yhteistyössä elinkeinoelämän, kehittämisorganisaatioiden, tutkimus- ja koulutuslaitosten, sekä kaupungin muiden toimialojen (erityisesti maankäyttö ja tekninen toimi) kanssa. Tehtävänä on edistää innovatiivisen kehitysympäristön rakentumista kotimaisten ja ulkomaisten yhteistyökumppanien kanssa sekä toteuttaa alueen imagomarkkinointia yhteistyössä kansallisten ja kansainvälisten toimijoiden kanssa. Vastuualueen tehtävänä on toteuttaa kansallista ja kansainvälistä edunvalvontaa. Vastuualueen tehtävänä on toteuttaa viljelijäväestön palvelut sekä tukea maaseudun EU-hanketoimintaa ja toimintaryhmytyötä. Vastuualueen tehtäviin kuuluu myös työllisyyden edistämisen kokonaisuus ja verkostojen johtaminen kaupungin sisällä, verkostoyhteistyö kumppanuusverkostossa sekä kaupungin edunvalvonta työllisyysasioissa. Työnhakijoille ja työnantajille suunnatut palvelut kuuluvat vastuualueen tehtäväkokonaisuuteen.

Vastuualueen tarkoituksena on elinkeinoelämän toimintaedellytysten parantaminen ja sitä kautta verotulojen kasvattaminen Rovaniemen kaupunkitalouteen. Vastuualueen käytännön toimintaa ohjaa kaupunkistrategian kanssa linjassa oleva kasvuohjelma.

Vastuualueelle kuuluva viestintä vastaa kaupunkikonsernin viestinnän ja kaupunkimarkkinoinnin kehittämisestä ja koordinoinnista. Viestintä on keskeinen johtamisen väline ja se tukee osaltaan kaupunkistrategiassa määriteltujen tavoitteiden saavuttamista.

Vastuualueelle kuuluva henkilöstöpalvelut-yksikkö vastaa kaupungin henkilöstölinjauksista. Lisäksi vastuualueella ohjataan ja kehitetään varautumista ja valmiussuunnittelua sekä ylläpidetään turvallisuuden tilannekuvaa.

Kaupunkistrategiasta johdetut keskeiset toimenpiteet ja muutokset talousarviovuonna 2019

Konsernihallinto:

Kaupunkistrategian ja siitä johdettujen palvelutavoitteiden toimeenpanon varmistaminen

Talouden ja toiminnan uudistamisohjelman laatiminen ja toimeenpanon varmistaminen

Johtamisen sekä organisaation uudistumiskyvyn ja osaamisen kehittäminen osana tulevaisuuden Rovaniemi -prosessia

Avoimen hallinnon toimintakulttuurin omaksuminen organisaation toimintatapoja, käytäntöjä ja asenteita uudistamalla

Kuntalaisten osallisuuden ja vaikuttamisen uudistaminen ja kehittäminen

Hyvinvointikertomukseen perustuvan ennaltaehkäisevän työn ja ennakoinnin vahvistaminen ja koordinaointi

Toiminnan ja palvelujen digitalisointi sekä kokeilutoiminta
Toimintaympäristössä tapahtuvien muutosten ennakointi, seuranta ja hallinta
Maakunta- ja sote-uudistuksen vaikutusten ennakointi, toimenpiteiden valmistelu ja toteuttaminen
Laatu- ja toimintajärjestelmän kehittämistyössä painotetaan talousarviovuonna koko organisaation läpi-
leikkaavien johtamis- ja ohjausprosessien uudistamista.
Hyvin valmisteltujen, laadukkaiden ja aluetalouden huomioon ottavien hankintojen varmistaminen
Turvallisten työtilojen järjestäminen
Yhtenäisen konsernibrändin luomiseen osallistuminen

Tietohallinnon keskeisimmät toimenpiteet kohdistuvat

- Uuden työvuorosuunnitteluohjelmiston hankintaan
- HR-järjestelmän käyttöönottoon
- Kaupunkikonsernin digitalisoinnin periaatteiden laatimiseen ja hyväksyntään
- Älykaupunki (SmartCity) määrittelyyn ja ratkaisuihin
- Kaupunkikonsernin tietohallinnon ohjauksen käynnistämiseen
- Kaupunkikonsernin ICT kokonaisarkkitehtuurin määrittelyyn ja periaatteiden hyväksyntään
- Tyhjillään olevista ja tarpeettomista tiloista luopuminen yhdessä kaavoituksen ja tilaliikelaitok-
sen kanssa

Toteutuminen:

Kaupunginvaltuusto päätti vuoden 2019 talousarviossa ja -suunnitelmassa vuosille 2020 - 2021, että kaupunginhallitus valmistelee helmikuun 2019 valtuustoon toiminnan ja talouden uudistamisohjelman, joka sisältää esitykset niistä rakenteellisista muutoksista ja toimenpiteistä, joiden avulla talous saadaan tasapainoon suunnittelukauden aikana ja pysyy tasapainossa myös siitä eteenpäin. Kaupunginvaltuusto hyväksyi uudistamisohjelman tavoitteet ja periaatteet 18.2.2019.

Osana toiminnan ja talouden uudistamisohjelmaa kaupunginhallitus käynnisti organisaatiouudistuksen. Kaupunginvaltuusto hyväksyi organisaatorakenteen 11.11.2019 sekä uuden hallintosäännön 9.12.2019. Uusi organisaatio ja hallintosääntö astuivat voimaan 1.1.2020.

Kaupunginhallituksen itsearviointikyselyt on toteutettu yhteistyössä USO hankkeen kanssa. Itsearvioinnin tulokset käytiin läpi kaupunginhallituksen ja USO-hankkeen työpajassa 2.12.2019.

Asukastupatoiminnasta on laadittu kumppanuussopimus Vapaaehtoistyönkeskus Neuvokkaan kanssa. Asukastupa siirtyi yhdessä Neuvokkaan ja useiden järjestöjen kanssa uuteen isompaan toimitilaan osoitteeseen Rovakatu 23 kesäkuussa. Kansalaistalon uudet tilat ja keskeinen sijainti ovat tuoneet asukastuvalle paljon uusia kävijöitä; kävijämäärä v. 2019 oli 37 577 (vuosi 2018 oli 29 940 kävijää). Uusi yhteistyö on myös mahdollistanut ns. Hyvän mielen lounaan (koulujen ylimääräruuan) tarjoamisen sekä kauppojen lahjoittamien elintarvikkeiden jakelun viitenä päivänä viikossa vapaaehtoisvoimin. Yhteistyö Kansalaistalossa on lisännyt myös järjestöjen ohjaus- ja neuvontatoimintaa asukkaille. Neuvokas koordinoi järjestöjen hyvinvointipiste - toimintaa, jossa mm eri potilasjärjestöt järjestävät asukkaille suunnattua ohjausta ja neuvontaa. Myös julkisen toimijat ovat jalkautuneet asukkaiden pariin tuvalle.

Hallinnon toimialan henkilöstö on kokonaisuudessaan siirtynyt väistötiloihin kevään ja kesän 2019 aikana. Kokoustilat siirrettiin Keltakankaan koululle kesän aikana. Kaupunginhallitus aloitti toimintansa väistötiloissa 19.8.2019 ja kaupunginvaltuusto 5.9.2019. Muuton myötä kaikki toimielimet ovat siirtyneet käyttämään sähköistä kokousjärjestelmää (puheenvuoropyynnöt, äänestykset, esteilmoitukset jne.).

Kaupunginhallitus hyväksyi joulukuussa kaupungintalon peruskorjauksen hankesuunnitelman. Peruskorjaus käynnistyy vuonna 2020 ja se saadaan hankesuunnitelman mukaan valmiiksi 2022-23.

Laatujärjestelmän valmistelua on jatkettu suunnitelman mukaisesti.

Asiahallinta-, asiakas- ja tietopalveluissa panostettiin vuonna 2019 erityisesti palveluiden sähköistämiseen:

- Rovaniemen kaupunki osallistui Suomi.fi-viestien pilotointihankkeeseen. Suomi.fi-viestit mahdollistaa sähköisten tiedoksiantojen ja päätösten antamisen kuntalaisille. Palvelu otetaan ensivaiheessa käyttöön salassapidettävien päätösten jakelun osalta.
- Sähköisen arkiston käyttöönottoa valmisteltiin yhdessä LapIT Oy:n kanssa. Sen käyttöä pilotoidaan Rovaniemen kaupungin asianhallintajärjestelmän aineistolla vuoden 2020 aikana.

- Sähköinen allekirjoitus otettiin käyttöön 1.1.2019 alkaen viranhaltijapäätösten allekirjoituksissa. Toimielinten pöytäkirjojen sähköistä allekirjoittamista selvitettiin loppuvuoden 2019 aikana. Vuonna 2020 kokeillaan palvelun toimivuutta ja arvioidaan palvelun käyttöönoton edellytyksiä.

Elinvoimapaalvelut:

Elinkeinojen kehittämisen ja kansainvälisen yhteistyön painopisteet liittyvät Rovaniemen alueen elinvoimaisuuden ja yritysten kilpailukyvyn vahvistamiseen. Painopisteitä ovat:

- elinkeinopoliittisesti hyvin toimiva maankäyttö ja kaavoitus
- hyvän yritysilmapiirin, toimintaympäristön ja yhteistyön vahvistaminen
- yritysten kasvun ja kilpailukyvyn edistäminen sekä kansainvälinen ja kansallinen kaupungin imago-markkinointi
- Alueellisesti kehittämisen painopisteitä ovat Napapiirin alue, Ounasvaara, keskusta ml. Valionranta ja Sairaalanmiemi, Lampela sekä liike- ja teollisuusalueet
- Hanketoiminnan lisääminen elinkeinopuolella yhteistyössä Rovaniemen Kehityksen kanssa.

Urakat ja hankkeet kilpailutetaan mahdollisuuksien mukaan niin, että myös paikallisilla yrityksillä on mahdollisuus osallistua kilpailutukseen ilman yritysten tarjous- ja työyhteisöliittymiä.

Työllisyyden edistämisen kokonaisuudessa vuoden 2019 painopisteet ovat kasvuohjelman toimenpiteiden toteutuksessa, jotka osaltaan edistävät sekä nuorten että pitkään työttömänä olleiden työllistymistä. Myös työttömyyden pitkittymisen ennaltaehkäisyyn panostetaan Ohjaamon, kuntatyöllistämisen ja hanketoiminnan kautta.

Nuorten työllistymisen edistämiseksi käynnistetään yhteinen kehittämiskokonaisuus yhdessä Rovaniemen Kehityksen, Ohjaamon ja alueen yritysten kanssa. Mikäli Rovaniemen kaupunki valitaan kasvupalvelupilottiin "Osaajia yritysten tarpeisiin", toteutetaan pilotin toimenpiteitä osana elinvoimapaalveluiden kokonaisuutta yhdessä Lapin ELY-keskuksen ja TE-toimiston kanssa.

Kuntatyöllistämistä lisätään ja kehitetään niin, että koko kaupunkikonserni sitoutuu etsimään ja tarjoamaan työn tekemisen mahdollisuuksia, esimerkiksi työkokeilun, työssäoppimispaikkojen sekä palkkatuetun työn muodossa. Kuntatyöllistämisen vaikuttavuutta kehitetään niin, että mahdollisimman moni löytää palkkatuetun työsuhteen jälkeen paikkansa myös avoimilta työmarkkinoilta. Selvitetään mahdollisuus lisätä työllisyysyksikön henkilöstöresurssia asiakkaan palvelutarpeen arvioinnin osalta, tuetun työllistämisen osuuskunnan perustamista ja aikuisten ohjaamon perustamista.

Kunnan työmarkkinaosuuden rahoitusmenoihin vaikutetaan muun muassa Ohjaamo-verkoston yhteistyöllä sekä aktivoimalla työnhakijoita hyvinvointia, osallisuutta ja työllistymistä edistäviin palveluihin Eduro-säätiölle.

Viestinnässä vuoden 2019 keskeinen tavoite on käynnistää yhtenäisen konsernibrändin (brändikonseptin) luominen uuden strategian pohjalta. Brändityöhön liittyy myös mm. kaupungin markkinointistrategian laatiminen sekä kaupunkimarkkinoinnin kehittäminen nykyistä vahvemmakeksi osaksi kaupungin toimintaa. Toimien tavoitteena on Rovaniemen kaupungin elinvoiman ja pitovoiman lisääminen sekä markkinointi- ja viestintätoimien kustannustehokkuuden sekä vaikuttavuuden lisääminen. Viestintä jatkaa myös asukas- ja käyttäjälähtöisen, esteettömän, monikanavaisen ja avoimen viestinnän kehittämistä yhdessä toimialojen ja yhtiöiden kanssa.

Henkilöstöpalvelut vastaa henkilöstöohjelman toteuttamisesta.

Toteutuminen:

Elinkeinojen edistämisen keskeisiä toimenpiteitä on toteutettu Rovaniemen kaupunkikonsernin ja eri sidosryhmien yhteistyönä Rovaniemen kasvuohjelman mukaisesti. Konsernijaosto hyväksyi kasvuohjelman raportin esitettäväksi kaupunginhallitukselle 12.12.2019 pidetyssä kokouksessaan.

Rovaniemen Kehitys Oy:n kanssa solmitun palvelusopimuksen mukaisesti yhtiö on tarjonnut neuvontaa yrityksille niiden eri elinkaaren vaiheissa. Liike- ja toimitilojen markkinointia on jatkettu sekä esitetty Rovaniemen mahdollisuuksia investointikohteena. Rovaniemen Kehitys Oy:n toiminnan organisointi osaksi peruskaupunkia on toteutettu 2019 ja se astuu voimaan 1.1.2020.

Kaupunkistrategiaan ja kasvuohjelmaan kirjattujen keskeisten kaupungin elinvoimaisuutta vahvistavien valintojen kehittämistä on jatkettu Napapiirin, Ounasvaaran ja kaupunkikeskustan alueella mm. hankevalmisteluilla ja investoinneilla. Teollisuus- ja liiketontteja on tarjolla Lampelassa ja Jääskeläisen alueella. Eteläkeskuksessa on käynnistä muutostyöt teollisuustontteista liiketontteiksi ja Saarenkolmion teollisuus- ja liiketontit saadaan jakoon ensi vuonna.

Kansainvälistä yhteistyötä on jatkettu ystävyys- ja kumppanikaupunkien kanssa sekä Euroopassa että Aasiassa. Arktiseen neuvostoon kuuluvien maiden pohjoiset kaupungit perustivat syksyllä 2019 Arctic Mayors' Forumn järjestön ja Rovaniemi on siinä yksi perustajajäsenistä.

Rovaniemen imagomarkkinointia kansallisesti ja kansainvälisesti on tehty kolmen tavaramerkin puitteissa. Matkailun osalta Rovaniemeä on markkinoitu kansainvälisesti joulupukin virallinen kotikaupunki – tavaramerkin alla. Matkailuun ja markkinointiin liittyviä toimenpiteitä on toteutettu Rovaniemen Matkailu ja Markkinointi Oy:n kanssa solmitun tulossopimuksen mukaisesti. Arctic Design Capital – tavaramerkin osalta päätös Arctic Design Week 2020 tapahtuman valmistelu käynnistyi 2019. Rovaniemen asemaa kansainvälisenä olympiatason valmennuspaikkana sekä rovaniemeläisten urheilu- ja valmennusosaamista on markkinoitu yhteistyössä Santasportin kanssa Aasiassa. Suomi-Kiina talviurheilun teemavuoden merkittävimmät toimenpiteet olivat talviurheiluun liittyvät messut Pekingissä ja teemavuoden päättäjäiset Rovaniemellä.

Työllisyyden edistäminen:

Nuorisotyöttömyys, pitkäaikaistyöttömyys ja rakennetyöttömyys vähenivät vuoden aikana tavoitteiden mukaisesti. Kunnan työmarkkinatuen saajien aktivointiaste väheni kokonaisuudessaan hieman. Vuonna 2018 aktivointiaste oli 29 % ja vuonna 2019 28,6 %. Kokonaisuuden sisällä kuitenkin alle 500 päivää työmarkkinatukea saaneiden aktivointiaste on kasvanut 29,4 %:sta 31,6 %:iin. Kaikkien nuorten työttömien aktivointiaste on myös kasvanut viime vuodesta.

Kuntatyöllistämisen määrärahoilla työllistettiin viime vuonna 185 pitkään työttömänä ollutta henkilöä. Kuntatyöllistämisen määrä väheni käynnissä olleista YT-neuvotteluista johtuen. Kuntalisän avulla työllistyi 46 henkilöä kolmannelle sektorille. Lisäksi noin 700 nuorta työllistyi kesätyöllistämisen kautta joko kaupungin yksikköön tai kesätyösetelillä.

Taloudellisenä tavoitteena asetettiin kunnan osarahoittaman työmarkkinatuen maksuosuuden pieneminen. Vuonna 2019 työmarkkinatuen maksuosuus oli 4,9M€. Työmarkkinatuen rahoitusmenot pienivät vuoden aikana noin -128 000€ (-3 %). Vähennys on koko maan keskiarvon tasoa. Suhteellisesti eniten väheni 300–499 päivää työmarkkinatukea saaneiden sekä alle 30-vuotiaiden nuorten rahoitusmenot. Kahden vuoden ajanjaksolla työmarkkinatuen kuntaosuus on vähentynyt -460 000€. Työmarkkinatuen rahoitusmenoihin vaikuttaminen on kaupungin sisällä työllisyyspalveluiden, sosiaalipalveluiden sekä terveystieteiden yhteistyötä. Työmarkkinatuen rahoitusosuuden laskuvauhti väheni selvästi työllisyyskokeilun päätyttyä vuoden 2018 lopussa, kuten talousarviossa riskinä ennakoitiin. Rovaniemen kaupunki hakeutui loppuvuoden aikana uuteen alkavaan työllisyyden kuntakokeiluun vaikutusmahdollisuuksien lisäämisen vuoksi. Lapin hakemus hyväksyttiin jatkovalmisteluun ja kokeilu käynnistyy vuoden 2020 aikana, mikäli eduskunta hyväksyy kokeilulakiesityksen.

Aikuisten ohjaamon esiselvityshanke toteutettiin syksyn aikana ja ESR-haussa haettiin varsinainen kehittämishanke ohjaamotyypin toiminnan (Osaamo) kehittämiseksi yli 30-vuotiaille. Hanke käynnistyy vuoden 2020 alussa. Tuetun työllistymisen osuuskunnan esiselvityshanke on käynnissä Eduro-säätiön toteuttamana yhdessä Lapin muiden säätiöiden kanssa ja kestää syksyyn 2020.

Työllisyyspalveluita on hankittu kaupunkikonserniin kuuluvalla Eduro-säätiöltä. Eduron palveluihin ohjattiin 135 uutta asiakasta (tavoite 150), palvelut on suunnattu enemmän tukea tarvitseville työnhakijoille. Työllisyyskokeilun päätyttyä asiakasohjaus palveluihin on vaikeutunut ja hidastunut. Työllisyyspalveluiden muilla vaihtoehdoilla on palveltu kevyempää tukea tarvitsevia asiakkaita ja tehty työttömyyden pitkittymistä ennaltaehkäisevää työtä. Nuorten Ohjaamossa on kuukausitasolla noin 200 käyntiä ja monimuotoiset työmarkkinat hanke on tavoittanut vuositasetilla noin 1 500 kävijää. Asiakaspalautteet ovat hyvällä tasolla. Pidemmän aikavälin vaikuttavuutta on vaikea arvioida koska kunnalla ei ole tällä hetkellä pääsyä TE-toimiston asiakastietojärjestelmään. Vaikuttavuuden arviointi kytketään mukaan uuteen työllisyyskokeiluun ja sitä kehitetään tulevina vuosina. Kasvuohjelman toteutumisen raportissa on esitelty tarkemmin työllisyyden edistämiseksi tehtyjä toimenpiteitä ja asiakasmääriä. Viime vuonna on panostettu esimerkiksi yrittäjämäisen toiminnan edistämiseen, yritysyhteistyön laa-

jentamiseen ja työttömyyden pitkittymisen ennaltaehkäisyyn. Rovaniemellä 300–499 päivää työmarkkinatukea saaneiden rahoitusosuus on vähentynyt koko maan keskiarvoa selvästi enemmän ja valuma kelan listalle on vähentynyt.

Viestintä:

Vuonna 2019 kaupungin viestintäpalvelut käynnisti kaupunginhallituksen hyväksymän viestintäohjelman mukaiset hankkeet: brändityön ja verkkopalvelu-uudistuksen sekä kriisiviestintäohjeistuksen päivittämisen:

- Brändityö kilpailutettiin helmi-kesäkuussa 2019 ja projekti käynnistettiin elokuussa 2019. Työhön on kuulunut kuntalaisten laajaa osallistamista sekä tiedon keruuta ja analysointia. Työ on tavoitteena tuoda päätöksentekoon keväällä 2020 ja jalkautukseen 2020–2021.

- Verkkosivuprojekti käynnistettiin helmikuussa 2019 toimialojen ja hallinnon yhteisellä työpajalla. Uudistusprojektia on tehty tiiviissä yhteistyössä henkilöstön ja käyttäjien kanssa. Työn tavoitteena on mm. sivujen saavutettavuuden ja löydettävyyden parantaminen sekä kriisiviestinnän ja kaupunki-markkinoinnin kehittäminen. Uusien sivujen käyttöönotto keväällä 2020.

- Kriisiviestintäsuunnitelmaa on päivitetty vuoden 2019 aikana ja se on esitelty kaupungin johtoryhmälle. Suunnitelmaa on testattu syksyn 2019 aikana kolmessa valmiusharjoituksessa.

Viestintä koordinoi ja toteutti vuoden aikana mm. toiminnan ja talouden uudistamisohjelman, yt-neuvotteluiden ja kaupungin muun toiminnan sekä tapahtumien viestintää ja markkinointia. Kaupunki sai vuonna 2019 merkittävästi medianäkyvyyttä kansallisesti ja kansainvälisesti arktisen ulkoministerikouksen myötä. TTU-ohjelman mukainen konserniviestinnän kehittäminen aloitettiin; kaupunginhallitus päätti Neven ja kaupungin viestinnän yhdistämisestä marraskuussa 2019. Lisäksi aloitettiin elinvoimaviestinnän kehittäminen, kun Rovaniemen Kehitys lakkautettiin ja liitettiin osaksi kaupungin omaa toimintaa.

Henkilöstöpalvelut:

Henkilöstöpalvelut uudisti henkilöstöraportin sisältöä ja ulkoasua. TTU-ohjelmaan liittyen osallistettiin henkilöstöä viestintämateriaalin ja toimialakohtaisten tilaisuuksien avulla. Kuukausittaisten esimiesien avulla viestittiin esimiehille ajankohtaisista asioista. Yt-prosessiin liittyen järjestettiin infoja koko henkilöstölle. Yhteistyötoimikunta kokoontui vuoden aika 13 kertaa, kun normaali määrä on neljä kokousta. Yt-neuvottelujen valmistelu ja toteutus vaati merkittävästi yksikön resursseja. Uuden hr-järjestelmän käyttöönottoprojektiin kohdennettiin huomattavasti suunnitteluresursseja alkusyksyn asti, jolloin projekti päätettiin. Syksyllä valmisteltiin vuonna 2020 toteutettavia Rovaniemen Kehitys Oy:n, Kairatiimin ja Neve Oy:n henkilöstösiirtoja. Henkilöstöpalveluja on toteutettu henkilöstöohjelmassa asetettujen tavoitteiden suuntaisesti.

Osallisuus ja vaikuttaminen vuonna 2019

Konsernihallinto:

Toteutetaan kuntalaisten osallisuuden ja vaikuttamisen seuranta ja arviointi, sisältäen kaupunkistrategian mukaisen osallisuuden ja vaikuttamisen kaupunkikonsernissa. Uudistetaan organisaation toimintatapoja, käytäntöjä ja asenteita Avoimen hallinnon mukaisella tutkimuksella ja koulutuksella, toimialojen toimenpiteillä sekä osallistuvan budjetoinnin toteuttamisella. Valmistellaan osallistumisjärjestelmään sisältyvän asukaslähtöisen toiminnan uudistaminen alueellisilla kehittämisverkostoilla ja koulutuksilla. Edistetään kuntalaisten hyvinvointia ja osallisuutta järjestökumppanuuksien sekä asukastupatoiminnalla. Edistetään sähköistä osallisuutta ja vaikuttamista sekä kokeilutoimintaa.

Vaikuttamistoimielimet: Toteutetaan vanhusneuvoston, vammaisneuvoston ja nuorisovaltuuston toimintasuunnitelmien mukainen toiminta osallisuutta uudistavilla ja kehittäville tavoilla.

Elinvoimapalvelut:

Rovaniemen kasvuohjelman laadinnan yhteydessä on kuultu alueen elinkeinoelämän edustajia järjestämälle elinkeinoseminaari, tekemällä yrityshaastatteluja sekä pyytämällä kasvuohjelmaluonnoksesta lausunnot yrittäjäjärjestöiltä. Tämän kaltaista osallistamista toteutetaan myös jatkossa.

Työnhakijoiden osallisuutta edistetään Ohjaamo-toiminnan, Monimuotoiset työmarkkinat -hankkeen sekä Eduro-säätiön kautta osallistamalla asiakkaita mukaan palveluiden kehittämiseen, suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Viestintä on yhä enenevässä määrin kanavillaan vuorovaikutuksessa asukkaiden kanssa sekä kehittää mm. toimialojen viestintää niin, että kuntalaiset saisivat valmistelussa olevista asioista ajoissa tietoa. Viestintä tarjoaa myös asiantuntija-apua toimialoille ja yhtiöille osallisuuden ja vuorovaikutuksen kehittämisessä. Tavoitteena on myös mm. parantaa verkkopalvelujen saavutettavuutta, mikä osaltaan kehittää osallisuutta.

Toteutuminen:

Rovaniemen kaupunki on osallistanut yrityksiä kaupungin toimintaan perustyn lisäksi mm. järjestämällä 2 elinkeinoseminaaria ja useita muita tilaisuuksia yhteistyössä Rovaniemen Kehitys Oy:n kanssa.

Työnhakija-asiakkaat ovat olleet osallisina Ohjaamo-toiminnan, Monimuotoiset työmarkkinat-hankkeen sekä Eduron palveluiden arvioinnissa ja kehittämisessä sekä muun muassa tulevan Aikuisten Ohjaamon toiminnan ideoinnissa. Asiakaspalautteita kerätään eri palveluista, toiminnoista ja tapahtumista säännöllisesti ja niitä hyödynnetään toiminnan suunnittelussa.

Viestintä:

Uutta kaupunkibrändiä on tehty tiiviissä vuorovaikutuksessa asukkaiden, yrittäjien, henkilöstön ja matkailijoiden kanssa. Vuonna 2019 työhön saatiin jalkautumalla ja verkkosivualustaa käyttäen lähes 1700 vastausta. Näkökulmia on haettu laajasti koko Rovaniemen alueelta, niin keskustasta kuin kyliltäkin. Myös verkkosivuprojektia on tehty yhteistyössä kaupungin työntekijöiden ja asukkaiden kanssa. Vuorovaikutusta on toteutettu päivittäin myös sosiaalisen median kanavilla, tiedottamalla, kyselyillä, tilaisuuksia järjestämällä (esim. kaupunginjohtajatentti) jne.

Henkilöstöpalvelut:

Syksyllä toteutetussa kaupunginjohtajan rekrytoinnissa panostettiin erittäin vahvasti hakija- ja kuntalaisviestintään, ja tässä myös onnistuttiin. Hakijat saivat tietoa prosessin etenemisestä sen kaikissa vaiheissa ja palautetta omasta suoriutumisestaan haastatteluissa. Kaupunkilaiset saivat mahdollisuuden tutustua hakijoihin julkisessa, verkon kautta välitetyssä haastattelutilaisuudessa. Hakijoilta saatiin hakuprosessista myönteistä palautetta.

Henkilöstöpalvelut suunnitteli ja koordinoi TTU-ohjelman henkilöstö- ja kuntalaistilaisuuksien toteuttamista alkuvuoden aikana. Henkilöstölle viestittiin yt-prosessista tiedotteilla, infotilaisuuksilla ja henkilöstöjohtajan videoblogilla. Henkilöstölle järjestettiin myös TTU-ideakilpailu alkuvuonna. Kaupunginjohtaja palkitsi viisi parasta ideaa.

Toiminnan riskit talousarviovuonna 2019

Konsernihallinto:

Konsernin talouden sopeuttaminen tuleviin muutoksiin ja rahoitustarpeisiin.

Osaavan henkilöstön menettäminen ja rekrytointien epäonnistuminen.

Toimitilojen hajasijoittaminen ja huonon sisäilman vaikutukset toimintaan.

Epäonnistuminen muutosjohtamisessa ja organisaation sisäisessä viestinnässä.

Toiminnan digitalisaation myötä kyberturvallisuuden merkitys tulee kasvamaan konsernitasolla. Tämän johdosta tietohallinnon tieto- ja kyberturvallisuuden ohjaus ja valvonta korostuvat.

Toteutuminen:

Vuodelle 2019 oli suunniteltu kaupungin digitalisaation ja kyberturvallisuuden edistämistä. Maakunta- ja soteuudistukseen siirtyi tietohallinnon kaksi henkilöä. Resurssipulan vuoksi kehittäminen keskeytyi. Tietohallinto keskittyi toiminnan ylläpitämiseen. Kustannustehokkaampien ja kevyempien laitteiden käyttöönotto 12 % (tavoite 30%) 28.11.2019 mennessä.

Rovaniemen kaupunki osallistui valtakunnalliseen Taisto2019 kyberturvallisuusharjoitukseen. Konsernin tietohallinnon ohjausryhmän valmistelu siirtyi vuodelle 2020 organisaatiouudistuksen vuoksi.

Kaupungin keskitetty palautejärjestelmän käyttöönotto 2.12.2019.

Tietohallinto uudisti konsernitasoisen tietoturva- ja tietosuojapolitiikan kh §326 päätöksellä.

Tietohallintojohtaja toimi 2020 alkuvuoden varapj. ja syksyn valtakunnallisen VAHTI johtamisen- ja riskienhallinta-asiantuntija työryhmän puheenjohtaja.

Elinvoimapaalvelut:

Kaupungin elinvoiman ja elinkeinotoiminnan kehittyminen ovat vahvasti sidoksissa sekä kansallisen talouden kehitykseen sekä kansainvälisen toimintaympäristön muutoksiin. Asiakkaiden kulutuskäyttäytymisen muuttuminen vaikuttaa eri toimialojen liiketoimintaan eri tavalla. Jakamistalouden periaatteet sekä verkkokauppa muuttavat toimialojen rakenteita etenkin tuotannollisten yritysten, matkailun, vähittäiskaupan ja logistiikan osalta. Kansainvälisen matkailun kysyntää vaikuttaa kohteen turvallisuustilanne. Matkailun voimakkaan kasvun myötä riskinä on hallitun kasvun ylläpitäminen.

Työllisyyskehityksessä riskinä on että hyvästä kehityksestä huolimatta työttömyyden niin sanottu ”kova ydin” ei pienene. Hyvä työllisyyskehitys nostaa esille vaikeimmin työllistyvien joukon, joiden tilanne vaihtelee kuntoutuksen ja työttömyyden kehänä. Tämän asiakasryhmän työllistämiseksi tarvitaan uudenlaisia rakenteellisia ratkaisuja, esimerkiksi tuetun työllistymisen osuuskunta joka mahdollistaa työn tekemisen paikkoja jäljellä olevan työkyvyn mukaisesti. Myös työvoiman kohtaanto-ongelmat voivat kasvun myötä edelleen lisääntyä. Kaupungin toimivalta pitkään työttömänä olleiden työnhakijoiden osalta vähenee alueellisen työllisyyskokeilun päättymisen myötä ja mahdollisuudet vaikuttaa kunnan työmarkkinatuen menoihin heikentyy. Työmarkkinatukimaksujen kehitystä on vaikea ennakoida. Vies- tinnän riskit liittyvät mm. kyber- ja tietoturvallisuuteen ja turvallisuustilanteeseen.

Toteutuminen:

Elinkeinotoiminnan osalta ennakoitua riskit ovat jääneet pääosin toteutumatta. Brexit tilanne on osaltaan ollut vaikuttamassa suuren brittiläisen matkanjärjestäjän konkurssiin, joka vaikutti erityisesti joulumatkailuun brittimatkustajien osalta. Rekisteröidyt yöpymisvuorokaudet kasvoivat tästä huolimatta yli 7 prosentilla joulukuussa. Työmarkkinatukimenojen laskuvauhti väheni viime vuoteen verrattuna kun työllisyyskokeilut päättyivät vuoden 2018 lopussa kuten talousarviossa riskinä ennakoitiin. Alle tuhat päivää työmarkkinatukea saaneiden rahoitusmenojen vähentyminen saatiin kuitenkin pidettyä melkein viime vuoden tasolla. Alle tuhat päivää työmarkkinatukea saaneiden rahoitusmenot vähenivät vuoden aikana noin -186 000€, vastaavasti yli tuhat päivää työmarkkinatukea saaneiden rahoitusmenot kasvoivat noin +59 000€. Myös koko maassa keskimäärin tämän kohderyhmän rahoitusmenot kasvoivat hieman viime vuodesta. Kahden vuoden aikana alle tuhat päivää työmarkkinatukea saaneiden rahoitusmenot ovat vähentyneet noin -400 000€, yli tuhat päivää työmarkkinatukea saaneiden rahoitusmenot ovat vähentyneet -63 000€.

Henkilöstön osalta toteutui ennakoimaton riski ostopalvelutuottajien tuotantovaikeuksista ikäihmisten palveluissa, minkä johdosta osa toiminnoista siirtyi kaupungin tuotettavaksi. Henkilöstön saatavuus- riski toteutui osittain hoito- ja hoiva-aloilla.

Talouden tunnusluvut

EUR	TP 2018	TA 2019	MTA 2019	TP 2019	Tot-% 2019
Toimintatuotot	14 888 495	12 958 705	12 958 705	11 893 027	91,78
Toimintakulut	-27 463 035	-30 739 858	-28 412 357	-26 023 290	91,59
Toimintakate (sitova 2019)	-12 574 541	-17 781 152	-15 453 652	-14 130 263	91,44

Toteutuminen:

Kaupunginhallituksen vuoden 2019 tilinpäätöksen toteuma oli -14 130 263 euroa. Talousarvio alittui 1 323 389 euroa.

Kaupunkistrategiasta johdetut mitattavat tavoitteet talousarviovuodelle 2019

Tavoitteet	Toteutuminen
<i>Määrälliset tavoitteet</i>	
1. Tutkimus- ja kehitystoiminnan menot kasvavat	Tutkimus- ja kehitystoiminnan menot olivat 38,9 milj. euroa vuonna 2018. Kasvua edelliseen vuoteen oli 8 %
2. Yritystoimipaikkojen määrä kasvaa	Yritystoimipaikkoja oli vuonna 2018 yht. 3894. Kasvua edelliseen vuoteen verrattuna oli 0,6 %
3. Työpaikkojen määrä kasvaa	Työpaikkojen määrä oli tilastokeskuksen mukaan 26 195 vuonna 2017. Kasvua edelliseen vuoteen verrattuna oli 3,4 %. Asiakaskoh- taisen suhdannepalvelun tilastojen mukaan henkilöstön määrä kasvoi 1,7 % vuonna 2018.
4. Kansainvälisten yöpymis- vuorokausien määrä kasvaa	Kansainväliset rekisteröidyt yöpymiset kasvoivat vuonna 2019 hie- man yli 8 % verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon.
5. Yritysten viennin arvon ke- hittyä positiivisesti	Viimeisimmät tiedot yritysten vientimäärästä ovat vuoden 2019 en- simmäiseltä kvartaalilta, jolloin viennin määrä oli 1,6 prosentin las- kussa. Vuoden 2018 osalta viennin arvon euroestimaatti oli 415,4 miljoonaa euroa ja laskua edelliseen vuoteen oli 8,5 prosenttia. Vien- nin määrän kehityksessä on huomattavia vuosittaisia eroja pidem- mällä aikavälillä tarkasteltuna.
6. Terveysperusteiset poissa- olot vähenevät	Määrä on vähentynyt 7 % 15 työpäivään/henkilötyövuosi (v. 2018: 16 työpäivää/htv.)
7. Nuorisotyöttömien määrä pienenee	Määrä on vähentynyt; keskimäärin noin 440 kuukaudessa (vuonna 2018 määrä oli noin 490 kuukaudessa)
8. Pitkäaikaistyöttömien määrä pienenee	Määrä on vähentynyt; keskimäärin 790 kuukaudessa (vuonna 2018 määrä oli noin 900 kuukaudessa)
9. Rakennetyöttömien määrä pienenee	Määrä on vähentynyt; keskimäärin 1785 kuukaudessa (vuonna 2018 määrä oli noin 2000 kuukausitasolla)
10. Kunnan työmarkkinatuen saajien aktivointiaste kasvaa	Toteutunut vain alle 500 päivää työmarkkinatukea saaneiden osalta
11. Kaupunkikonsernissa työkokeilussa, palkkatuetussa työssä tai oppisopimuksella olevien määrä kasvaa.	Määrää ei ole voitu lisätä YT-neuvotteluista johtuen
<i>Laadulliset tavoitteet</i>	
1. Yritysilmapiiri parantuu (elinkeinopoliittinen mitta- risto, ELPO)	Rovaniemen sijoitus yli 50 000 asukkaan kaupunkien joukossa oli 8/21 vuonna 2018. Sijoitus vuoden 2016 tutkimuksessa on 17/21. Vuoden 2020 ELPO tutkimuksen tuloksia ei ole vielä julkaistu (3.2.2020)
2. Rovaniemen vetovoimai- suus parantuu kansallisesti	Viimeisin kuntien vetovoimaisuuteen liittyvän tutkimuksen ”Yritysdyn- amiikka kuntien elinvoimatekijänä” osiona on tehty kuntien kasvu- potentiaalianalyysi. Rovaniemi sijoittui ko. analyysissä 295 kunnan osalta parhaaseen viidennekseen.

3. Rovaniemen kansainvälisen medianäkyvyys lisääntyy	Kansainvälisessä toimituksellisessa mediassa Rovaniemi mainittiin 16 200 vuonna 2019. Kasvua verrattuna edelliseen vuoteen oli 41 %.
4. Asiakkaiden kokemus työllisyyspalveluiden vaikuttavuudesta paranee	Ohjaamon asiakkaiden kokonaisarvosana annetusta ohjauksesta oli 9,3 asteikolla 1-10 (v. 2019 / 9,4). Monimuotoiset työmarkkinat hankkeen asiakaspalautteet ovat myös hyvää tasoa, 86 % asiakaspalutteen antajista on kokenut hankkeen toiminnot ja tapahtumat hyödylliseksi. Asiakastytytyväisyys Eduron palveluihin oli 4,5 asteikolla 1-5.
<i>Taloudelliset tavoitteet</i>	
1. Alueellinen bkt kasvaa	BKT vuonna 2017 oli 2,34 miljardia euroa. Kasvua edelliseen vuoteen oli 2 %
2. Veronalaiset tulot kasvavat	Veronalaiset tulot kasvoivat 3,9 %.
3. Kunnan osarahoittaman työmarkkinatuen maksuosuus pienenee	Maksuosuus on pienentynyt yhteensä noin -128 000€ viime vuodesta. Alle tuhat päivää työmarkkinatukea saaneiden rahoitusmenot vähenivät -186 000€, yli tuhat päivää työmarkkinatukea saaneiden rahoitusmenot kasvoivat noin 58 000€ viime vuodesta.

5.1.3 ALUELAUTAKUNNAT

Aluelautakuntien perustehtävät

- Asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen
- Perusopetus, varhaiskasvatus, kulttuuri-, liikunta- ja vapaa-ajan palvelut
- Elinympäristön ja elinkeinojen kehittäminen
- Asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien edistäminen
- Lausuntojen antaminen toiminta-alueensa yleis- ja asemakaavoista ja niiden muutoksista

Kaupunkistrategiasta johdetut keskeiset toimenpiteet ja muutokset talousarviovuonna 2019

- Asukkaiden ja aluelautakuntien osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksien parantaminen
- Monialaisten lähipalveluiden saatavuuden ja saavutettavuuden parantaminen
- Rovaniemen kylien yritysten kilpailukyvyyn edistäminen
- Tietoliikenneyhteyksien parantaminen
- Kyläviestinnän kehittäminen
- Kylien tonttien markkinointi
- Lähiyöllistäminen

Toteutuminen:

- Rovaniemen kylästrategia toteutettiin yhteistyössä kylien asukkaiden ja yritysten kanssa.
- Kylille myönnettiin n. 340 000 euron määräraha, jonka käytöstä aluelautakunta teki päätökset kylien esitysten pohjalta.
- Kylillä on ollut käytössä KotiapuKuponki erilaisten kotiin tuotettujen palveluiden turvaamiseksi esim. vanhusväestölle. Onni-autolla on tarjottu terveydenhoitopalveluja lähelle asukasta.
- Maaseutualueen yrityksille on käytössä (2 000 €) yrityseseteli pienhankintoihin, asiantuntijakustannuksiin ja markkinointitoimenpiteisiin
- Joulupukin Pajakylän ja ympäröivän maaseudun yritysten yhteismarkkinointia kehitetään mm. Lapin liiton (287 580 €) myöntämässä kehittämishankkeessa.
- Rautiosaari ja Hirvas ovat toteuttaneet omien osuuskuntien kautta kylille valokuituverkot. Napapiirin Kuituverkot Oy on toteuttanut yhteyksiä Alakorkaloon ja Muurolaan.
- RoiKylät sivustoilla kehitetään kylien sisäistä ja ulkoista viestintää yhteistyössä kyliltä nimettyjen yhteyshenkilöiden kanssa.
- Vapaita rakentamattomia tontteja markkinoidaan kaupungin sivustolla. Lisäksi tonttimarkkinointia on toteutettu kylien asukkaiden toimesta mm. Rakentajamessuilla.
- JOKOS työtä ja hyvinvointia kylissä hanke on saanut rahoituksen (416 010 €). Hankkeen tavoitteena on kehittää kylätoimintaa ja työllistää pitkäaikaistyöttömiä kylille.

Osallisuus ja vaikuttaminen vuonna 2019

Osallistutaan aktiivisesti kaupungin toimialojen asioiden valmisteluvaiheen kuulemisiin ja suoraan osallistumiseen, mkl. palveluverkkosuunnitelmat. Annetaan lausunnot toiminta-alueen yleis- ja asemakaavoista sekä niiden muutoksista.

Osallistutaan LIKELLÄ-hankkeessa kehitetyn lähipalvelumallin jatkokehittämiseen ja arviointiin.

Osallistutaan kyläviestinnän jatkokehittämiseen ja arviointiin.

Osallistutaan TA2019 sisältyvään kahden uuden kehittämishankkeen suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin.

Osallistutaan maakuntavalmistelun asukkaille avoimiin tilaisuuksiin ja tapahtumiin.

Toteutuminen:

Alakemijoen aluelautakunta panosti voimakkaasti palveluverkkosuunnitelman laatimiseen yhteistyössä sivistyspalveluiden kanssa. Sodankyläntien aluelautakunta on ottanut kantaa Vikajärven koulun säilymien puolesta. Koulun lopettamisella on kauaskantoiset seuraukset koko Sodankyläntien alueen kehittämiseen.

Kylille on perustettu yksityistielain mukaisia tiekuntia. Näiden teiden hoidosta ja kunnossapidosta laaditaan ohjeistukset vuoden 2020 aikana.

Likellä hankkeen jatkona terveydenhoitopalveluja on tarjottu kylille Onni-autolla. Jatkossa palvelut toteutetaan kylätaloilla.

RoiKylät -sivustoja kehitetään yhteistyössä kylien kanssa.

Vuoden aikana on oltu mukana kahdeksan uuden kehittämishankkeen suunnittelussa/toteuttamisessa.
Kyläalueiden kehittämistilaisuuksia on ollut useita, jonka pohjalta on annettu lausunto mm. Lapin maaseutuohjelmaan.

Toiminnan riskit talousarviovuonna 2019

Palveluiden saatavuus ja saavutettavuus

Heikko sitoutuminen

Ulkopuolisen rahoituksen saatavuus

Toteutuminen:

Kyliä Rovaniemi, Ikäihmisten perhehoitoa Pohjoiseen ja JOKOS työtä ja hyvinvointia kylissä -hankkeissa panostetaan palveluiden saatavuuteen ja saavutettavuuteen.

Kyläyhdistysten aktiiviset toimijat ovat sitoutuneet määrätietoisesti kehittämistyöhön ja mukaan on saatu merkittävästi uusia ja nuoria toimijoita.

Hankkeisiin on saatu hyvin ulkopuolista rahoitusta.

Talouden tunnusluvut

EUR	TP 2018	TA 2019	MTA 2019	TP 2019	Tot-% 2019
Toimintatuotot	769 136	496 010	518 524	764 438	143,95
Toimintakulut	-14 764 099	-15 250 728	-15 095 202	-15 357 305	101,74
Toimintakate (sitova 2019)	-13 994 963	-14 606 678	-14 576 678	-14 610 867	100,23

Toteutuminen:

Aluelautakunnan vuoden 2019 tilinpäätöksen toteuma oli -14 610 867 euroa. Talousarvio ylittyi 34 189 euroa.

Kaupunkistrategiasta johdetut mitattavat tavoitteet talousarviovuodelle 2019

Tavoitteet	Toteutuminen
<i>Määrälliset tavoitteet</i>	
1. Yritysten yhteistyön lisääminen	Toteutettu yhteistapaamisia, hyödynnetty muuta julkista rahoitusta
2. Palveluseteliyrittäjyyden lisääminen	KotiapuKuponki
3. 2 uutta hanketta kylien elinvoimaisuuden lisäämiseksi	Rahoitus kuudelle hankkeelle
4. 30 tontin myynti asuin-/loma rakentajille	Tonttikaupat toteutuneet
5. Kulttuuri-, liikunta- ja vapaa-ajanpalvelut kaikkien asukkaiden saatavissa ja saavutettavissa.	Edistetty kulttuuri, nuoriso- ja liikuntatoimen kanssa

<i>Laadulliset tavoitteet</i>	
1. Monialaiset liikkuvat ja kiertävät lähipalvelut	Yrittäjät toteuttavat liikkuvia palveluja (esim. hierontaa, jalkahoito)
2. Sähköisten palveluiden käytön lisääminen	Digikoulutukset
3. Kylien asukkaiden omaehtoisen hyvinvoinnin vahvistaminen	Kylien kokoontumistiloissa monipuolista toimintaa, lähiliikuntapaikkainvestoinnit, vesistöjen kunnostus, maisemanhoito
4. Lähityöllistäminen osuuskuntia hyödyntäen	Panostetaan JOKOS-hankkeessa
5. Kylien omaehtoisen kehittämistoiminnan lisääminen	Säätiön määrärahoja suunnattu 340 000 euroa suoraan kylien omiin hankkeisiin.
<i>Taloudelliset tavoitteet</i>	
1. Ulkoisen rahoituksen lisääminen	EAKR, ESR ja valtion rahoitusta saa vuoden 2019 aikana 972 000 euroa
2. Työpanokset kohteisiin, jotka lisäävät elinympäristön ja elinkeinojen kehittämistä	Matkailun kehittäminen maaseutualueella, lähiliikuntapaikat, vesistöjen kunnostus, maisemanhoito
3. Sidosryhmäyhteistyö	Rahoittajat, oppilaitokset, kylien toimijat

5.1.4 PERUSTURVALAUTAKUNTA

Perusturvalautakunnan perustehtävät

Lapsiperheiden palvelut:

Tarjota lapsiperheille heidän hyvinvointiaan ylläpitävää ja edistävää palvelua helposti saavutettavilla, matalan kynnyksen peruspalveluilla. Tarvittaessa tarjota vahvaa tukea mahdollisimman varhain ja hyvin toimivia lastensuojelullisia palveluja. Tukea perheiden omien voimavarojen ja osallisuuden vahvistamisesta.

Aikuisten ja työikäisten palvelut:

Tukea heikoimmassa asemassa olevien kuntalaisten osallistumismahdollisuuksia ja ehkäistä syrjäytymistä, turvata taloudellinen ja toiminnallinen vähimmäisturva sekä erityispalveluja tarvitsevien kuntalaisten välttämättömien palvelujen, lakisääteisten oikeuksien ja valinnanvapauden toteutuminen. Tavoitteena on kaikkien kuntalaisten yhdenvertaisuus ja mahdollisuus osallisuuteen, oikea-aikaisten, riittävien ja sopivien palvelujen järjestäminen niitä tarvitseville.

Ikäihmisten palvelut:

Edistää ikääntyneen väestön elämänlaatua, terveyttä, toimintakykyä ja aktiivista omaehtoista toimintaa. Palveluilla tuetaan iäkkäiden asumista ensisijaisesti kotona ja tarvittaessa tarjotaan hyvät ympäristö- ja vuorokautisen hoivan palvelut ja akuutin sairauden vaatima hoito ja kuntoutus.

Terveystieteiden palvelut (sisältää erikoissairaanhoidon):

Ennaltaehkäistä sairauksien syntyä, edistää ja ylläpitää terveyttä ja hyvinvointia, hoitaa sairauksia asianmukaisesti, turvata lakisääteinen hoitoon pääsy ja palvelujen käyttäjien tasa-arvoisuus.

Kaupunkistrategiasta johdetut keskeiset toimenpiteet ja muutokset talousarviovuonna 2019

Lapsiperheiden palvelut:

Lapsiperheiden palvelujen kehittämiseksi pyritään turvaamaan lapsen oikeus tasapainoiseen ja turvalliseen elämään sekä vanhemmuuden vahvistamiseen henkilökunnan menetelmäkoulutuksen avulla. Perhesosiaalityön yksikön kehittämiseksi tavoitellaan ennalta ehkäisevien ja kotiin annettavien palvelujen ensisijaisuutta ja palvelujen oikea-aikaisuutta. Perheoikeudellisten palvelujen kehittämiseksi ja henkilöresursseihin panostamalla keskitytään erityisesti lapsen aseman vahvistamiseen vanhempien erotilanteissa vanhempia tukien sekä vastaamaan äitiys- ja lapsenhuoltolain tuomiin lisävelvoitteisiin.

Terveystieteiden tehtäväalue

Terveystieteiden palveluihin kuuluvat 1) neuvolapalvelut, 2) kouluterveydenhuollon palvelut 3) opiskeluterveydenhuollon palvelut. Terveystieteiden palvelut ovat pääosin ennaltaehkäiseviä terveydenhuollon palveluita.

Neuvolapalveluissa asiakkaita on ollut vuonna 2019 noin 4 500. Perheeksi ryhmätoimintaa on toteutettu yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Tehostettu tuki on kohdennettu ryhmätoiminnasta pois jääneille perheille. Asiakkaita on ohjattu tarkoituksenmukaisesti, kohdennettuihin tukitoimiin kuten Voimaperhe -palveluihin. Neuvoloissa on käytössä erilaisia dialogisia menetelmiä, joilla on vahvistettu perheiden välistä/sisäistä vuorovaikutusta. Lisäksi käytössä on valtakunnallisesti käytössä olevat seulonnamenetelmät.

Kouluterveydenhuollon asiakkaana on noin 6 000 oppilasta, mutta asiakkuus koskee koko perhettä. Peruskoulun aikana oppilaille on järjestetty kolme laajaa terveystarkastusta ja sen lisäksi vuosittainen suppeampi terveystarkastus. Sekä opiskeluterveydenhuollon henkilöstölle on annettu neuropsykiatrista täydennyskoulutusta. Kouluterveydenhuollon alaisuudessa toimii keskittymistiimi, joka tukee neuropsykiatrista ongelmista kärsiviä 6-18-vuotiaita koululaisia. Keskittymistiimissä on vuoden 2019 aikana ollut noin 500 asiakasta.

Opiskeluterveydenhuollon palvelut kuuluvat lukioiden, ammatillista peruskoulutusta antavien oppilaitosten sekä ammattikorkeakoulun opiskelijoille. Opiskeluterveydenhuollossa asiakkaana on ollut noin 7 000 asiakasta. Sen lisäksi opiskeluterveydenhuolto on huolehtinut vuosittain armeijan kutsuntatarkastuksista (noin 500 henkilöä) ja kohdunkaulansyövän seulonnoista (3000 henkilöä). Maksuton rasikauden ehkäisy on tarjottu alle 25-vuotiaille myös vuonna 2019.

Perhesosiaalityön tehtäväalue

Perhesosiaalityön tehtäväalue muodostuu seuraavista tehtävistä: 1) palvelutarpeen arviointi ja lastensuojelutarpeen selvitys, 2) lapsiperheiden sosiaalityö ja -ohjaus 3) lapsiperheiden kotipalvelu ja perhetyö.

Lastensuojeluilmoituksia ja sosiaalihuoltolain mukaisia yhteydenottoja on ollut vuonna 2019 yht. 1924. Tukiperheessä on ollut 56 lasta, kotipalvelua on annettu omana toimintana 129 perheelle ja 30 perheelle ostopalveluna. Lisäksi perheille on annettu ryhmämuotoista palvelua. Ryhmät ovat kokoon-tuneet viikko- tai kuukausitasolla. Ryhmien tavoitteena on ollut vahvistaa vanhemmuutta ja osalli-suutta. Sosiaaliohjaaja on osallistunut Olkkarissa annettavaan avoimeen ohjaus- ja palveluneuvon-taan.

Sairauspoissaolot ovat puolittuneet vuodesta 2018. Henkilöstön (työntekijöiden ja esimiesten) vaihtu-vuus on ollut kohtalaisen suurta. Työhyvinvointikyselyn tulosten mukaan työntekijät ovat kuitenkin kokeneet positiivista muutosta mm. perehdyttämisessä, ristiriitatilanteiden käsittelyssä ja tehtäväal-ueen toiminnan tavoitteiden selkiytymisen osalta. Palveluesimies on aloittanut tehtävässä syksyllä 2019. Johtamisen ja toiminnan edelleen kehittäminen jatkuu vuonna 2020.

Perheneuvolan tehtäväalue

Perheneuvolan palveluihin kuuluu kasvatus- ja perheneuvonta. Kasvatus- ja perheneuvontaa anne-taan lapsen hyvinvoinnin, yksilöllisen kasvun ja myönteisen kehityksen edistämiseksi, vanhemmuu-den tukemiseksi sekä lapsiperheiden suoriutumisen ja omien voimavarojen vahvistamiseksi. Kasva-tus- ja perheneuvontaa toteutetaan monialaisesti sosiaalityön, psykologian ja lääketieteen sekä tar-peen mukaan muiden asiantuntijoiden kanssa.

Asiakasvirta on kasvanut viimeisten kolmen vuoden aikana aiemmista 400:stä 730 uuteen asiakas-perheen asiakkuuteen. Asiakasperheiden määrä/työntekijä on noussut vuosi vuodelta, työntekijäkoh-tainen hoidossa olevien perheiden määrä on noin 60 samanaikaista asiakasperhettä. Perheneuvo-lassa vuonna 2019 asiakkaana on ollut 1843 rovaniemeläistä.

Tavoitteena on asiakaspalvelun oikea-aikaisuuden tehostaminen; 64 % uusista asiakkaista on pääs-syt vastaanotolle kuukauden sisällä vuoden 2019 aikana, kun tavoite on ollut 75%. Asiakkaiden mää-rän kasvusta johtuen tavoitetta ei ole saavutettu. Viikoittainen kertakeskustelu uutena palveluna on aloitettu keväällä 2018. Uusia asiakasperheitä on ollut 82 vuonna 2019. Asiantuntijatyötä, joka pitää sisällään koulutusta työnohjausta, konsultaatiota, ryhmämuotoisia palveluja ja käräjäoikeudelle an-nettua asiantuntijasovittelua, on tuotettu 1248. Asiakasvirran hallinta on selkiintynyt päivystysvuoro-jen ja Virta -palvelun avulla. Varhaisen tuen ryhmämuotoisia palveluista Leikitään ja Keskitytään hanke-yhdessä varhaiskasvatuksen ja Niilo Mäki- instituutin kanssa on päättynyt. Palvelun siirtymistä omaksi toiminnaksi valmistellaan. Perheneuvolan tehtävistä käräjäoikeuden selvitysten teko siirtyi elokuussa 2019 perheoikeudelliseen palveluihin.

Perheneuvolassa on ollut vuonna 2019 työyhteisössä erityisenä teemana työhyvinvointi ja työssäjak-saminen. Siihen on panostettu lisäämällä työntekijöiden osallisuutta erilaisin työyhteisöllisin toiminta-muodoin. Työyhteisön työilmapiiri on koettu hyvänä. Perheneuvolassa on pysyvä, motivoitunut ja osaava henkilökunta. Haastetta työhyvinvointiin tuo kuitenkin lisääntyneet asiakasmäärät ja vaikeu-tuneet asiakkuudet. Sisäilma koetaan huonona ja sen koetaan vaikuttavan työssä jaksamiseen. Sai-rauspoissaoloja on ollut keskimäärin 10 työpäivää vuoden aikana, tämä on alle keskitason.

Perheoikeudellisten palveluiden tehtäväalue

Perheoikeudellisiin palveluihin on keskitetty vuonna 2019 adoptio- ja lastenvalvoja-palvelut sekä tuo-mioistuimelle annettavat palvelut. Henkilökunnan rekrytointi on viivästynyt ja siirtynyt alkuvuodesta elokuuhun tilapuutteen vuoksi. Henkilökuntaa on vahvistettu 1.8. alkaen kolmella sosiaalityönteki-jällä, joiden työpanos on kohdentunut tuomioistuimelle annettavien palveluiden hoitoon sekä uudessa erossa vanhemmille kehitettävään psykososiaaliseen tukeen. Tuella pyritään auttamaan vanhempia siinä, että he kykenevät entistä paremmin huomioimaan lapsen tarpeet ja edun.

1.4.2019 on tullut voimaan uusi äitiyslaki sekä 1.12.2019 muutokset lapsen huoltolakiin, joka siirsi oheishuoltoon liittyvät ratkaisut tuomioistuimelta kaupungille. 31.12.2019 lakimuutosten tuomia uu-sien tehtävien mukaisia asiakirjoja Tieto ei ole pystynyt toimittamaan Effica-järjestelmään, tämä on vaikeuttanut ja hidastanut tehokasta lastenvalvoja työskentelyä. Perheoikeudellisten palvelujen muuttoa uusiin tiloihin on valmisteltu.

Lastensuojelun tehtäväalue

Lastensuojelun tavoitteena on turvata lapsen oikeus turvalliseen kasvuympäristöön, tasapainoiseen ja monipuoliseen kehitykseen sekä erityiseen suojeluun. Ehkäisevä lastensuojelu ja varhainen tuki, joita toteutetaan peruspalveluissa kuten neuvolassa, varhaiskasvatuksessa ja koulussa ovat ensisijaisen tärkeitä.

Lastensuojelun palveluihin kuuluvat 1) avohuollon palvelut (esim. sosiaalityö ja -ohjaus, perhekuntoutus, sijoitus kodin ulkopuolelle, perhetyö ja taloudellinen tuki), 2) sijaishuollon palvelut (huostaanotto) ja 3) jälkihuollon palvelut (huostaanotetuille tai yli kuusi kuukautta yhtäjaksoisesti avohuollon sijoituksessa olleille lapsille ja nuorille).

Lastensuojelun tehtäväalueella uusien huostaanottojen määrä on kasvanut edelleen. Vuoden 2019 aikana uusia huostaanottoja on tehty 25 (vrt vuosi 2018/22 lasta, vuosi 2017/18 lasta), joista tahdonvastaisia eli hallinto-oikeuden vahvistamia oli yhdeksän. Vuoden 2019 aikana kodin ulkopuolisissa sijoituksissa oli yhteensä 230 eri lasta (vuonna 2018 yht. 220 lasta). Laitossijoitusten määrä suhteessa perhehoidon sijoituksiin ei ole kasvanut vuoden 2019 aikana. Laitoksiin ja ammatillisiin perhekoteihin sekä perhekuntoutusyksiköihin oli lapsista sijoitettuna 130 ja perhehoitoon 129. Perhehoidon osalta 33 lasta oli sijoitettuna sukulais- tai läheisperheisiin. Jälkihuollon piirissä on ollut 105 nuorta. Etelärinteen lapsi- ja nuorisokodin (oma toiminta) osalta käyttöaste on ollut 94.8 %.

Sosiaali- ja terveysministeriön suositus lastensuojelun asiakasmäärästä on 30–40 asiakaslasta sosiaalityöntekijää kohden. Lastensuojelun asiakasmäärät vuoden 2019 aikana ovat olleet keskimäärin 45 asiakasta/sosiaalityöntekijä, työntekijäkohtaista vaihtelua on ollut ajoittain paljonkin johtuen mm. henkilöstön vaihtuvuudesta. Erityisesti sijaishuollon puolella huolta on aiheuttanut isot asiakasmäärät (noin 60 asiakasta/sosiaalityöntekijä). Vuoden 2018 aikana lastensuojelussa oli sosiaalityöntekijöiden rekrytointiongelmia. Syksyn 2019 aikana tilanne on saatu tasapainoon eli kaikissa viroissa ja sijaisuuksissa on toiminut päteviä, laillistettuja sosiaalityöntekijöitä. Lähijohtamisen prosessia on vahvistettu niin, että avo- ja sijaishuoltoon nimettiin johtavat sosiaalityöntekijät, jotka vastaavat toiminnan ammatillisesta johtamisesta huomioiden lainsäädännön lähtökohdat. Palveluesimiehen työpanosta on voitu keskittää tämän jälkeen enemmän talouden, toiminnan ja henkilöstön johtamiseen sekä valvontatehtäviin ja yksilöasioiden valmisteluun.

Lastensuojelulain muutokset tulivat voimaan vuoden 2020 alusta, mutta lakimuutoksiin lähdettiin varautumaan jo syksyn 2019 aikana. Lakimuutosten myötä jälkihuoltovelvoite laajeni 21 ikävuodesta 25 ikävuoteen. Lakimuutoksissa täsmennettiin lisäksi esim. rajoitustoimenpiteiden käyttöä sijaishuollossa, niihin liittyvää valvontaa sekä hoito- ja kasvatussuunnitelmien teon velvoittavuutta laitoshoidon lisäksi myös perhehoitoon. Lakimuutosten myötä on ennakoitu taloudellisten ja henkilöstöressurssien riittävyys ja tarve vuodelle 2020.

Kansallisen lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelman (LAPE-hanke) aikana koulutettu lastensuojelun systeemisen toimintamallin mukaisen tiimi on jatkanut työskentelyään vuoden 2019 aikana. Toimintamallia ei ole voitu kuitenkaan hyödyntää täysin mallin mukaisesti, koska osa tiimin koulutetuista henkilöistä on siirtynyt toisiin tehtäviin muualle. Syksyn aikana on tehty suunnitelmaa toimintamallin vahvistamisesta yhteistyössä muiden lapsiperhepalveluiden toimijoiden kanssa (perhesosiaalityö ja perheneuvola).

Aikuisten ja työikäisten palvelut:

Kuntalaisia ja asiakkaita osallistetaan kaikkeen kehittämistyöhön. Muutoksista lainsäädännössä tai palvelujen järjestämisessä informoidaan kuntalaisia ja asiakkaita. Sosiaalipalvelujen valvontasuunnitelman teko aloitettu.

Vammaissosiaalityö

Finnish Consulting Groupin (FCG) tekemä vammaispalvelujen kokonaisselvitys valmistui vuoden alussa. Selvityksen pohjalta on tehty toimintasuunnitelma, johon sisältyy muun muassa asiakkaiden palvelusuunnitelmien päivittäminen, joka on tehty vuoden aikana. VaMo-hanke loppui elokuun lopussa. Hankkeen aikana kehitettyjen hyvien käytäntöjen ja prosessien juurruttaminen käytäntöön jatkuu. Henkilöstö on osallistunut laajasti uudistuvan vammaispalvelulain koulutukseen. Vammaissosiaalityön palvelut on osallistunut asiakkaiden ja muiden toimijoiden kanssa Matkapalvelukeskuksen toiminnan kehittämiseen. Nuorten vammaisten henkilöiden asiakasosallisuus ryhmä aloitti toiminnan keväällä 2019.

Palveluohjaus ja kiireellisen sosiaalityön palvelut

Sosiaalipalveluiden neuvonta- ja ohjauspalveluita on edelleen kehitetty vastamaan paremmin asiakkaiden tarpeita. Monikanavaisuutta on lisätty ottamalla käyttöön sosiaalipalveluiden neuvonnan chat-palvelu yhteistyössä Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen kanssa. Lisäksi on otettu puhe-
linpalvelussa käyttöön Teleq-järjestelmä ja takaisinsoittopalvelu, josta on tullut positiivista palautetta asiakkailta. Sosiaaliohjaaja on ollut tavattavissa säännöllisesti Olkkarissa, Kansalaistalolla ja Kelassa. Viestinnän kanssa on yhteistyössä työstetty esitteitä ja erilaista infomateriaalia sosiaalipalveluiden neuvonnan erilaisista palvelukanavista.

Sosiaalipäivystyksen virka-ajan ulkopuolisten yhteydenottojen määrät ovat kasvaneet merkittävästi vuodesta 2018. Vuosi 2019 oli tässä muodossa toteutetun sosiaalipäivystyksen ensimmäinen kokonainen toimintavuosi ja toiminta muotoutuu edelleen. Virka-ajan ulkopuolella sosiaalipäivystystehtäviä on tullut keskimäärin 220 tehtävää kuukaudessa. Vaihteluväli kuukausien välillä on iso. Virka-aikana sosiaalipäivystykseen tulee keskimäärin 140 tehtävää kuukaudessa. Syksystä 2019 alkaen on valmistauduttu virka-ajan ulkopuolisen sosiaalipäivystyksen laajenemiseen, kun Meri-Lapin 5 kuntaa, Kemi, Tornio, Keminmaa, Tervola ja Ylitornio liittyvät sosiaalipäivystyksen etupäivystysrinkiin 1.2.2020 alkaen.

Toimeentulotuen kustannukset ja asiakasmäärät ovat kasvaneet viime vuodesta jonkin verran. Uusia asiakkaita on ollut 97 henkilöä enemmän kuin vuonna 2018. Ehkäisevän toimeentulotuen käyttö on lisääntynyt. Asiakkaissa näkyä työssä olevien määrän kasvu.

Toimeentulotuen osalta on yhteistyötä Kelan kanssa lisätty. Sosiaaliohjaaja on ollut 2 päivää viikossa tavattavissa Kelassa. Toimeentulotuen asiakasprosesseja on kehitetty yhdessä Kelan ja kehittäjäasiakkaiden kanssa syksyllä 2019 ja tätä jatketaan vuonna 2020.

Aikuisten sosiaalisen kuntoutuksen ja tuen palvelut

Aikuisten sosiaalisen kuntoutuksen ja tuen palveluihin ja maahanmuuttajasosiaalityön palveluihin on tehty 1.4.2019 alkaen organisaatiomuutos, jossa tehtäväalueet yhdistettiin yhdeksi tehtäväalueeksi ja yhden palveluesimiehen alaisuuteen.

Sosiaalisen kuntoutuksen ryhmiä on vuoden aikana aloittanut 16 ja niihin on osallistunut 117 henkilöä; osallistujista naisia oli 56 % ja miehiä 44 %. Osallistuneista noin 57 % on saanut työmarkkinatukea yli 1000 päivää. Kuntouttavan työtoiminnan yksilöpaikoissa oli yhteensä 32 henkilöä. Työ- ja toimintakyvyn selvittelyn tuloksena eläkepäätöksen on saanut 22 työtöntä henkilöä.

Maahanmuuttajasosiaalityön asiakkuudessa on ollut vuoden aikana yli 300 henkilöä sisältäen 54 lapsiperhettä.

Erityisryhmien asumispalvelut

Erityisryhmien asumispalveluiden tehtäväalue vastaa mielenterveys- ja päihdekuntoutujien sekä vammaisten henkilöiden asumispalveluiden järjestämisestä ja tuottamisesta sekä erityisen haavoittuvassa asemassa olevien kuntalaisten palvelusta. Yhteistyötä on kehitetty psykiatrisen sairaanhoidon ja avohoidon kanssa asiakasprosessien sujuvoittamiseksi mm. yhteisillä työpajoilla. Erikoissairaanhoidosta, sekä muualta terveydenhuollosta tuleviin arviointia koskeviin pyyntöihin reagoidaan viikon sisällä ja asiakkaan mahdollisesti tarvitsema asumisen palvelu järjestetään ripeästi. Yksityisten palveluntuottajien kanssa on käyty keskusteluja asiakkaan palvelujen tavoitteellisuudesta ja kuntoutumisen tukemisesta.

Erityisryhmien omassa toiminnassa Tammilehdon, Ounaspuiston ja Matkarinteen asuntolan toiminta on päättynyt ja asiakkaat ovat siirtyneet joko itsenäiseen asumiseen tai toisen asumisyksikön toiminnan piiriin. Keväällä 2019 aloitti toimintansa Pohjolankadun asumisyksikkö joka tuottaa tuetun asumisen palvelua 25 asiakkaalle.

Erityisryhmien asumispalveluilla on välivuokra-asuntoja, joissa tuotetaan asumisen tukea sosiaaliohjauksen keinoin. Palvelu on suunnattu kaikkein vaikeimmassa tilanteessa olevien asiakkaiden välttämättömän huolenpidon järjestämiseksi ja ylläpitämiseksi. Asuntoja on tullut 8 lisää vuoden aikana.

Asiakasmaksujen ja asiakasmaksujen muutoksenhaun valmistelutyöhön, sekä määräaikaistarkastuksiin on vakinaistettu toimistos sihteeri 50 % työajalla. Asiakassihteerin tehtävä vapauttaa sosiaalityöntekijöiden työaikaa varsinaiseen sosiaalityöhön.

Erityisryhmissä on vuoden aikana valmisteltu valvontaohjelmaa yksityisten palveluntuottajien palveluissa olevien asiakkaiden palvelun toteutumisen valvomisen tueksi.

Vuoden aikana on valmisteltu kaupungin toimintaohjetta kehitysvammaisten henkilöiden itsemääräämisoikeuden vahvistamiseksi ja rajoitustoimenpiteiden arvioimiseksi sekä omaan toimintaan että os-topalveluun.

Asiantuntijatyöryhmä on kokoontunut vuoden aikana säännöllisesti Rovaniemen kaupungin oman toiminnan tehostetuissa asumisyksiköissä asuvien asiakkaiden vaativan hoidon ja huolenpidon toteuttamisen suunnittelua, seuranta ja arviointia varten.

Ikäihmisten palvelut:

Kuntalaisia ja asiakkaita osallistetaan kaikkeen kehittämistyöhön. Lainsäädännön muutoksiin reagoidaan herkästi ja niistä informoidaan laajasti.

Ikäihmisten palvelualue vastaa laajasti ikääntyneiden ja iäkkäiden kuntalaisten ehyestä sosiaali- ja terveyspalveluiden palvelukokonaisuudesta. Alueeseen sisältyy 1) Ikäosaamiskeskuksen palvelut (palveluohjaus, tukipalvelut ja sosiaalityö, omaishoito, veteraanipalvelut ja geriatrian poliklinikka), 2) kotihoito, kuntouttava päiväpalvelu ja kotikuntoutus, 3) hoiva- ja palveluasuminen, jaksohoito ja arviointiyksikkö ja 4) kuntoutussairaala (akuutti- ja kuntoutusosastot ja EHVI, kotisairaala ja kotiutus-tiimi).

Asiakasohjauksen ja palveluohjauksen vahvistaminen

Nestorin neuvontaa ja palveluohjausta vahvistettiin lisäämällä yhden palveluohjaajan toimi. Väestön ikääntyminen näkyy yhteydenottojen lisääntymisenä ja neuvonnan tarpeen kasvuna. Keskeisenä tavoitteena on hyvällä neuvonnalla jo ennakoiden tukea ikääntyneen toimintakykyä huomioimalla ohjannassa laajasti eri toimijoiden aktiviteetit.

Sosiaalityön rinnalle saatiin sosiaaliohjausta sosiaaliohjaajan aloitettua maaliskuussa työnsä. Hänen asiantuntijuutensa toi uutta osaamista erityisesti taloudellisten sekä asumisen ongelmien ratkaisemiseen

Omaishoidon päivitettyt myöntämisperusteet tulivat voimaan 1.1.2019. Toimintavuonna päivitettiin asiakasohjausta määrittelevät kotihoidon ja kotihoidon tukipalvelujen (1.1.2020) ja asumispalvelujen myöntämisperusteet (1.9.2019). RAI-mittaristo otettiin käyttöön aiempaa laajemmin myös asumispalvelujen tarpeen arvioinnissa.

Sosiaalipäivystyksestä tuli virtu.fi - palvelun kautta ilmoituksia ja tiedonsiirtoja yhteensä 530, joista tehtiin vireillepanoja 397 kappaletta. Noin 40 %:ia ilmoituksista tuli virka-ajan ulkopuolella. Ilmoituksen määrä on kasvanut; edellisenä vuonna huoli-ilmoituksia oli 240 kpl.

Rintamaveteraanien palvelusuunnitelmat päivitettiin syksyllä vastaamaan kotona asumista tukevien palvelujen 1.11. tullutta lainmuutosta. Lakimuutoksen myötä heille myönnettiin samat palvelut kuin sotainvalideille valtiokonttorin korvauksiin sisältyen. Rintamaveteraaneja oli vuoden lopussa yhteensä 208 henkilöä, kun vastaavana aikana vuonna 2018 heitä oli 267 henkilöä. Kotona heistä asuu tällä hetkellä 149 ja palvelutaloissa 57.

Henkilöstön työhyvinvointiin vaikuttaminen ja sairauspoissaolojen vähentäminen

Palvelualueella toteutui 577 htv (633 henkilöä) vuoden 2019 aikana. Sairauspoissaolot olivat vuoden 2018 tasolla ollen 26,9 pv/hlö. Hoitajien sijaisten rekrytointi oli haasteellista ja palvelualueelle perustettiin 20 uutta vakanssia varahenkilöstöön, mikä helpotti sijaisten saantia ja näin henkilöstön työkuormitusta yksiköissä. Palvelualueella tehtiin selvitystä sairauspoissaoloista ja lisäksi tuettiin lähiesimiesten keinoja ennakoiden vaikuttaa poissaoloihin ja suunnitelmalliseen korvaavan työn käyttöön. Henkilöstöstä osallistui koulutukseen 62 % vuoden aikana ja koulutukseen osallistuminen oli 1,3 pv/ henkilö. Todennäköisesti osa muun muassa sisäisestä koulutuksesta ei tule kirjatuksi järjestelmään.

Sujuvat palveluketjut ja koordinaation toimivuus

Toimintavuoden aikana oli ajoittain hoitoketjun ruuhkautumisia siirtymisessä keskussairaalaasta kuntoutussairaalaan ja vastaavasti myös kotiutustiimissä ja kotihoidon mahdollisuuksissa ottaa asiakkaita. Erityisesti kevätkaudella tilannetta vaikeutti sijaisten puute, jota ratkottiin varahenkilös-

töllä. Kotihoidossa palvelujen kysyntä on ollut ajoittain suurempi kuin mahdollisuudet tarjota palvelua. Viikko- ja kuukausitasoon suuret vaihtelut asiakastarpeissa monimutkaistavat palvelujen järjestämistä. Kotihoidon asiakaspalvelutunnit kasvoivat edelliseen vuoteen nähden 21 % ja kotisairaanhoidon 13 %.

Vuoden aikana jatkettiin säännöllisiä tapaamisia keskussairaalan kanssa. Yhtenä tavoitteena oli tukea ja tiedottaa aktiivisesti kotihoidon ja kotisairaalan mahdollisuuksista suoriin kotiutuksiin. Osana sujuvaa palveluketjua on edelleen kehitetty arviointiyksikön (ARVI) toimintaa kiinteänä osana SAS-prosessia sairaalan ja kotihoidon rajapinnoissa.

Palvelusetelin käytön laajentaminen

Kotiin annettavien palvelujen ja asumispalveluiden sääntökirja valmisteltiin ja hyväksyttiin käyttöön 1.1.2020 alkaen. Tehostetun palveluasumisen puitesopimukset loppuivat vuoden loppuun ja jatkossa käytössä on palveluseteli. Järjestämistavan muutos vaati runsaasti ohjaus- ja neuvontatyötä palveluntuottajille ja asiakkaille. Palveluseteliasiakkaiden määrä vaihteli kotihoidossa 61 - 36 välillä, omaishoidossa 40 - 60 välillä ja asumispalveluissa 65- 78 välillä.

Teknologisten ratkaisujen edistäminen

Kotihoidossa kokeiltiin ja pilotoitiin erilaisia teknologisia apuvälineitä ja toteutettiin lääkeannostelurobotin kilpailutus. Teknologian käyttöä laajennetaan tavoitteellisesti laaditun toimintasuunnitelman mukaisesti vuoden 2020 aikana.

Asumispalvelujen tilakysymykset

Näsmäntien kiinteistöissä suoritettiin korjaustoimenpiteitä sisäilman laatuongelmien korjaamiseksi. Sisäilman laatua ja korjaustoimenpiteiden ja tehostetun siivouksen vaikutuksia seurataan suunnitellusti myös vuoden 2020 aikana. Näsmänkierpin korvaavien tilojen ja tulevaisuuden asumispalvelujen tarveselvityksen pohjalta aloitettiin uuden palveluasumisyksikön hankesuunnittelu syksyllä.

Palvelujen laadunvalvonta

Omaavalvontasuunnitelmat omassa toiminnassa päivitettiin. Valvontaa toteutetaan valvontasuunnitelman mukaisesti. Ostopalvelujen asumispalveluissa tehtiin 21 ennalta ilmoitettua ja 19 ennalta ilmoittamattomia tarkastuskäyntiä. Kotihoidossa toteutettiin yksikkökohtaiset tapaamiset keväällä ja syksyllä, yhteensä 12 käyntiä. Ennalta ilmoittamattomia käyntejä tehty joka yksikköön vähintään 1 x vuosi.

Palvelurakenteen keveneminen

Kotona asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus on noussut ja tehostetun palveluasumisen osuus on laskenut. Edelleen on tarvetta lisätä välimuotoisia asumisratkaisuja. Toteutunut palvelurakenne 31.12.2019 (omat tilastot)

Kotona asuvia, % 75 v täyttäneistä	91,8 %	(2017; 90,8 %)
Saa säännöllistä kotihoitoa, % 75 v. täyttäneistä	11,3 %	(2017; 9,8 %)
Omaishoidon piirissä, % 75 v. täyttäneistä	5,6 %	(2017; 5,8 %)
Tavallisen palveluasumisen piirissä, % 75 v. täyttäneistä	1,3 %	(2017; 1,2 %)
Tehostetun palveluasumisen piirissä, % 75 v. täyttäneistä	7,6 %	(2017; 8,2 %)
Pitkäaikaisen laitoshoidon piirissä, % 75 v. täyttäneistä	0,6 %	(2017; 0,7 %)

Terveystenhuollon palvelut (sisältää erikoissairaanhoidon):

Sote- ja palvelurakennemuutokseen valmistautuminen muiden toimijoiden kanssa. Sähköisten palveluiden kehittäminen yhteistyössä kuntalaisten kanssa. Erikoissairaanhoidossa ennakoivan kotiutuksen mallin käyttöönotto ja laajentaminen.

Terveystenhuollon palvelualue vastaa koko väestön perusterveydenhuollosta. Palvelualueeseen kuuluu avovastaanotto toiminta, kuntoutus ja suun terveydenhuolto. Henkilötyövuodet ovat pysyneet samana kuin edellisenä vuonna, ollen 200,5. Sairauspoissaolot ovat palvelualueella edelleen vähentyneet, vuoden 2019 aikana -4,3 %, mihin osaltaan vaikuttaa uudet, sisäilmaltaan puhtaat toimitilat. Sekä avovastaanotto toiminnan että kuntoutuksen esimiestyössä on tapahtunut määräaikaista muutoksia kesken tilikauden, asettaen haasteita lähinnä talouden johtamiseen. Palvelualueella on tehty SWOT-

analyysi palvelusetelien käyttöönotosta eri palveluissa, päätöstä näiden käyttöönotosta ei ole valmisteltu.

Avovastaanottotoiminta sisältää sekä kiireellisen että kiireettömän hoidon pikapolilla tai terveysaseman vastaanotoilla, diabetespolin sekä sairaanhoidollisia tukipalveluita ja hoitotarvikejakelua kuntalaisille. Väestön palvelutarpeen kasvu aiheuttaa paineita vastata lakisääteisiin, hoitotakuun mukaisiin määräaikoihin. Lääkäriresurssissa on ollut toimintavuoden aikana vajetta, jota on pyritty vahvistamaan ostopalveluilla. Uusia lääkärin vakansseja perustettiin 5, joiden täyttö tapahtuu vuoden 2020 alussa. Muita uusia virkoja tai toimia ei palvelualueelle ole tilikauden aikana perustettu. Perusterveydenhuoltoon on siirtynyt ja edelleen siirtyy uusia tehtäviä, mikä aiheuttaa painetta myös hoitajaresurssin vahvistamiseen seuraavalla tilikaudella. Oma tontti kuntoon- prosessin myötä hoitopolkuja ja prosesseja on tarkasteltu, ja tarvittavia muutoksia on tehty ja edelleen tehdään asiakaslähtöisesti ja kustannustehokkaasti. Tällä toiminnalla ei kuitenkaan yksin pystytä vastaamaan palveluiden kysyntään. Sähköisten palveluiden käyttö on lisääntynyt, ja henkilöstön digiosaamista vahvistetaan yhteistyössä Lapin AMK kanssa hankityn keinoin. Avovastaanottotoiminnassa on myös ostopalveluita, joiden hankinta- ja kilpailutusprosessit, sekä sopimusten valvonta vievät henkilöstöresurssia.

Kuntoutus sisältää lääkinnällisin perustein myönnettävää kuntoutusta kaikille ikäryhmille; fysioterapia, puheterapia, toimintaterapia. Lisäksi kuntoutuksen alueeseen kuuluu apuvälinepalvelut, sekä fysioterapeuttien suoravastaanotto. Kuntoutuksen toimitilat Metsäruusun kiinteistössä eivät vastaa käyttötarkoitustaan, ja tilikauden aikana onkin valmisteltu toimitilamuutoksia päätöksentekoon, sekä rinnalla tehty selvitystyötä asiakasprosesseista, toiminnan sisällöistä ja palveluiden tuottamisen ta-voista asiakaslähtöisesti ja kustannustehokkaasti. Kuntoutuksen palveluntuotannosta omaa toimintaa on 40 % ja ostopalvelua 60%. Kuntoutuksessa myös palveluntarve kasvaa ja asettaa haasteita palveluiden tuottamiseen. Puheterapeuttien ja toimintaterapeuttien rekrytointi on haastavaa, alueella myös yksityisten palveluntuottajien osalta näkyy samat rekrytointihaasteet. Riskinä onkin kuntoutuksen terapiapalveluiden tuottamisen vaikeudet lähitulevaisuudessa.

Suun terveydenhuollon kasvaviin palveluiden tarpeisiin on pyritty vastaamaan toimintaprosesseja kehittämällä. Palveluverkon selvitystyön aikana on laskettu keskitetyn hammashoitolan kustannusvai- kutuksia, mutta myös henkilöstöresurssin riittävyyttä. Suun terveydenhuollossa on myös turvauduttu ostopalveluihin ns. ylivuodon oston osalta, mikäli henkilöstöresurssissa on ollut vajetta, eikä sijaisia ole ollut saatavilla. Tulevan tilikauden aikana myös suun terveydenhuollon henkilöstöresurssia tulee vahvistaa vastaamaan kasvavaan palveluntarpeeseen. Sisäilmasta johtuvia oireita on todettu sekä Saarenputaan että Vaaranlammen hammashoitoloissa työskentelevillä. Tämä on aiheuttanut haas- teita henkilöstöresurssin käytettävyyteen.

Terveydenhuollon palvelualueen budjetti on syyskauden aikana ylittynyt. Tähän vaikuttaa osaltaan kasvanut palveluntarve, joka heijastuu eri kustannuspaikkoihin.

Erikoissairaanhoidon kuntalaskutuksen kasvu jatkui vuonna 2019. Vuoteen 2018 verrattuna laskutus oli 3,7 M€ suurempi (99,6 M€ vs 103,3M€). Tämä johtuu pääosin palveluiden käytön kasvusta, esi-merkiksi 2 600 lähetettä ja 11 080 avohoidon käyntiä enemmän, käyntimäärän kasvu 6,3%. Lshp:n omassa toiminnassa laskutus on kasvanut erityisen voimakkaasti operatiivisella tulosalueella koskien sekä hoitopäiviä että avohoitoa. Mielenterveys- ja päihdepalveluiden tulosalueella puolestaan osasto- hoidon käyttö ja laskutus ovat vähentyneet merkittävästi (n. 700t€ vuoteen 2018 verrattuna). Lshp:n kanssa jatketaan hoitoprosessien kehittämistä sujuvimiksi, ennakoidun kotiutuksen mallia sekä tarkistetaan työnjakoa. Lshp:llä on käynnistynyt loppuvuodesta 2019 tuotteistukseen tähtäävä projekti, jossa mm. määritellään nykyistä tarkemmin hinnoittelu kiireettömälle ja päivystysalkuiselle toiminnalle.

Osallisuus ja vaikuttaminen vuonna 2019

Lapsiperheiden palvelut:

Sähköisten asiakastieto- ja asiakaspalautejärjestelmien kehittäminen ja hyödyntäminen asiakkaiden osallistamista ja vaikuttamista tukevasti.

Aikuisten ja työikäisten palvelut:

Kuntalaisten osallisuuteen palvelujen suunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota ja järjestetään kuntalaisten osallistumis- ja kuulemistilaisuuksia valmisteltaessa merkittäviä, kuntalaisten arkeen vaikuttavia päätöksiä. Hyödynnetään olemassa olevia asiakasosallisuusfoorumeita, kuten vammaisneuvostoa ja kehittäjäasiakkaita päätösten valmistelussa.

Ikäihmisten palvelut:

Kuntalaiset ja asiakkaat osallistuvat palvelujen kehittämiseen ja niiden arviointiin. Osallistamiseen käytetään eri foorumeita; vanhusneuvosto, kehittäjäasiakkaat tai työpajat.

Terveydenhuollon palvelut (sisältää erikoissairaanhoidon):

Sähköisten palveluiden kehittämiseen otetaan mukaan kuntalaiset, kyselyiden ja osallistumisen eri keinoin. Kuntalaisten kuulemistilaisuudet palveluiden kehittämisen ja mahdollisten palveluverkkomuutosten yhteydessä. Kehittäjäasiakkaiden mukaan ottaminen toimintaprosessien kehittämistyöhön.

Toteutuminen:

Perheoikeudellisissa palveluissa sähköiset asiakastietojärjestelmät ovat palvelleet aikaisempaa heikommin. Tieto ei ole pystynyt toimittamaan lainmuutoksen vaatimia sähköisiä asiakirjoja ja maistraatin ja väestörekisterikeskuksen yhdistyminen Digi- ja väestötietovirastoksi merkitsi sitä, ettei lapsen huoltotietoja ole voinut enää 30.11.2019 alkaen siirtää sähköisesti. Väestötietojen manuaalinen kirjaaminen vaatii vuodessa noin 200 tuntia lisätyötä lastenvalvoja yksiköltä. Asia on viety Kuntaliitolle edunvalvonta-asiana tutkittavaksi.

Lastensuojelussa ei ole vuoden 2019 aikana otettu käyttöön uusia asiakastieto- ja asiakaspalautejärjestelmiä. Efficca YPH:ssä on otettu käyttöön uusia lomakkeita (Kanta siirtyminen) syksyllä 2019. Monikanavaisten, sähköisten palveluiden kehittämistä viety eteenpäin.

Perheneuvolan uudet määrämuotoiset lomakepohjat on saatu Efficca YPH:ssä käyttöön. Niiden käyttökelpoisuus on kuitenkin osoittautunut huonoksi. Virta-palvelu asiakkaiden yhteydenottoa varten toimii hyvin.

Vanhusneuvosto on ollut aktiivisesti mukana muun muassa uusien tilojen, asumisympäristön ja toimintamallien suunnittelussa ja kehittämisessä. Palvelusetelimalliin liittyvän keskustelun yhteydessä tavattiin laajasti omaisia ja kuntalaisia Olkkarissa.

Nuorten vammaisten osallisuusryhmä aloittanut toimintansa keväällä 2019.

Terveydenhuollon palveluissa on tehty asiakaskyselyt pikapolin toiminnan kehittämisessä, sekä suun terveydenhuollon että kuntoutuksen toimitilaratkaisujen yhteydessä.

Toiminnan riskit talousarviovuonna 2019

- Palvelutuotannon sopeuttaminen käytössä oleviin resursseihin ja talouden haasteisiin
- Sote-uudistuksen valmistelussa onnistuminen ja sen muutoksen hallinta, sote-integraation toteutuminen riittävällä ja tarkoituksenmukaisella tavalla
- Henkilöstön vaihtuvuus ja osaamisen säilyminen
- Sisäilmaan liittyvät tilaongelmat ja sairauspoissaolot

Toteutuminen:

Lääkärin vastaanottoaikoja ei ole ollut tarpeeksi. Lääkärivirkoja on lisätty, jotta pystytään tuottamaan palvelut lain edellyttämässä määrääjoissa.

Lakisääteisten palvelujen tuottamisen vaatimuksia ja talouden haasteita on vaikea yhteensovittaa. Sote-uudistuksen valmistelu päättyi keväällä, vasta vuoden loppupuolella sitä on jatkettu. Valmistelu ei ole vaatinut enää niin paljon resursseja kuin aiemmin.

Hoito henkilöstön saatavuudessa oli vaikeuksia ja yhtenä ratkaisuna lisättiin ikäihmisten palvelualueelle 20 hoitajaa varahenkilöstöön.

Eräissä sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävissä on ongelmia osaavan henkilöstön saatavuudessa, mm. puheterapeutit, toimintaterapeutit, sairaanhoitajat ja sosiaalityöntekijät.

Sisäilmaongelmia on ratkaistu, mutta edelleen ongelmia on koskien myös asiakkaiden käytössä olevia tiloja (Näsmänkieppi). Ratkaisuja on näidenkin tilojen osalta näkyvissä.

Talouden tunnusluvut

EUR	TP 2018	TA 2019	MTA 2019	TP 2019	Tot-% 2019
Toimintatuotot	20 905 677	20 400 687	20 400 687	24 564 023	120,41
Toimintakulut	-235 985 795	-230 400 687	-240 400 687	-246 231 276	102,43
Toimintakate (sitova 2019)	-215 080 117	-210 000 000	-220 000 000	-221 667 253	100,76

Toteutuminen:

Perusturvalautakunnan vuoden 2019 tilinpäätöksen toteuma oli -221 667 253 euroa. Talousarvio ylittyi 1 667 253 euroa.

Kaupunkistrategiasta johdetut mitattavat tavoitteet talousarviovuodelle 2019

Tavoitteet	Toteutuminen
<i>Määrälliset tavoitteet</i>	
1. Aikuissosiaalityö/-ohjaus 35-50 asiakasta / työntekijä, lastensuojelu 30 perhettä / sosiaalityöntekijä ja lapsen asiasta vastaava sosiaalityöntekijä 40 lasta / työntekijä.	Aikuissosiaalityön sosiaalityöntekijöiden asiakasmäärä on alkuvuoden aikana ollut keskimäärin noin 70-80 asiakasta/sosiaalityöntekijä. Sosiaaliöhjauksen osalta on tavoite toteutunut. Lastensuojelussa ei ole päästy tavoitteeseen; keskimäärin 45/lasta/sosiaalityöntekijä. Lastensuojelussa ei ole mahdollista seurata perheiden määrää/sosiaalityöntekijä luotettavasti.
2. Kotona asuvien 75-vuotta täyttäneiden %-osuus kasvaa 93 %:iin vastaavan ikäisistä	Osuus 31.12.2019 oli 91,9 %.
3. Erimuotoisen kuntoutuksen asiakasmäärät kasvavat	Tähän ei luotettavaa tietoa ole saatavilla
<i>Laadulliset tavoitteet</i>	
1. Ammatillisen osaamisen ja kehittymisen mahdollistaminen; koulutusten määrä 3 päivää / työntekijä.	Koulutusten määrällinen tavoite /tt ei toteutunut, koulutusten määrä oli 1,7 päivää / työntekijä (koko toimiala).
2. Säännölliset asiakaspalautejärjestelmät, toteutuneet kyselyt ja asiakastapaamiset	Etelärinteen lapsi- ja nuorisokodilla käytössä jatkuva palautteen keruu. Roidu- asiakaspalautejärjestelmä käytössä Ikäosaamiskeskuksessa ja perusterveydenhuollon yksiköissä.

3. Asiakkaan valinnanvapauden lisääntyminen, esim. käytössä olevien palvelusetelien määrä eri palvelualueilla.	Palveluseteli on käytössä: vammaisten henkilöiden asumispalvelut, ikäihmisten omaishoidon vapaan järjestäminen (koti, palveluasuminen tai päiväpalvelu), kotihoito ja -palvelu, päiväpalvelu, tuettu ja tavallinen palveluasuminen Terveystieteiden palvelualueella tehty selvitys palvelusetelin käyttöönotosta eri palveluissa. Ikäihmisten palveluissa valmisteltiin tehostetun palveluasumisen palveluseteliin siirtyminen 1.1.2020. Palvelusetelien määriä ei ole tiedossa.			
Taloudelliset tavoitteet				
1. Perusturvan palveluiden kustannukset €/asukas eivät nouse	2018	2019	Muutos €	Muutos %
	€/ hlö 3 417	3 513	95	2,8
Tavoitteeseen ei päästy. Perusturva Ltk:n nettokustannukset vuonna 2019 olivat 221 667 253 euroa, kasvua edelliseen vuoteen 2,8%. Kustannustason nousu kasvoi asukkaiden määrää voimakkaammin.				
2. Talousarviossa pysyminen	Vuoden 2019 tilinpäätöksen toteuma oli -221 667 253 euroa. Talousarvio ylittyi 1 667 253 euroa.			
3. Henkilötyövuosien määrä ei kasva	Kasvu on ollut hillittyä, 0,9 % luokkaa			
4. Sairauspoissaolojen määrä vähenee 10 % edellisvuodesta	Sairauspoissaolot ovat vähentyneet kalenteripäivinä 6,4 %, henkilötyövuosiin suhteutettuna 9 %			

5.1.5 KOULUTUSLAUTAKUNTA

Koulutuslautakunnan perustehtävät

Varhaiskasvatuspalvelut:

Varhaiskasvatuksen palvelualueen perustehtävänä on järjestää varhaiskasvatuspalvelut varhaiskasvatukseen edellyttämällä tavalla. Varhaiskasvatusta suunniteltaessa, järjestettäessä tai tuotettaessa ja siitä päätettäessä on ensisijaisesti huomioitava lapsen etu. Varhaiskasvatuksen tehtävänä on edistää lasten kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä huoltajien kanssa.

Koulutuspalvelut:

Koulutuksen palvelualueen perustehtävänä on järjestää perusopetuspalvelut, lukiokoulutuspalvelut, musiikkiopisto-, kuvataide- ja kansalaisopistopalvelut sekä palvelualueen ostopalvelut. Toiminnassa on keskeistä lapsen ja nuoren oppimispolun ja hyvinvoinnin kokonaisvaltainen tukeminen huomioimalla jatkuva pedagoginen kehittämistyö ja ennaltaehkäisevä varhainen tuki.

Kaupunkistrategiasta johdetut keskeiset toimenpiteet ja muutokset talousarviovuonna 2019

Varhaiskasvatuspalvelut:

Pedagogisen kehittämisen painopisteinä ovat

- pedagogisen johtajuuden kehittäminen
- varhaiskasvatuslain ja -suunnitelman mukaista pedagogiikkaa vahvistavat rakenteet
- johdonmukaiseen dokumentointiin ja arviointiin perustuva varhaispedagogiikka
- riittävän aikaisen ja oikein kohdennetun tuen varmistaminen
- lapsen ja huoltajien osallisuutta edistävien työtapojen kehittäminen
- tieto- ja viestintätekniikan (TVT) opetuskäytön kehittäminen

Palveluiden järjestämisen painopisteet ovat

- palveluverkon kehittäminen
- johtamisjärjestelyjen kehittäminen
- työhyvinvoinnin edistäminen ja sairauspoissaolojen vähentäminen
- kunnallisen ja yksityisen varhaiskasvatuksen yhteistyön kehittäminen laadunhallinnan näkökulmasta

Toteutuminen:

Pedagogisen kehittämisen painopisteet:

- Ohjaavat varhaiskasvatuksen opettajat ovat tukeneet ryhmien pedagogista osaamista ja pedagogista johtamista sekä kunnallisissa että yksityisissä päiväkodeissa.
- Varhaiskasvatussuunnitelma on päivitetty ja otettu käyttöön 1.8.2019
- TVT-osaamista on vahvistettu järjestämällä koulutuksia päiväkotien henkilöstölle. Lisäksi henkilöstölle ja johtajille on järjestetty koulutusta tietosuojasta.
- Laadunhallintatiimi on järjestänyt varhaiskasvatuksen opettajille ja yksiköiden johtajille työpajoja lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaprosessista. Kaikkien kunnallisten ja yksityisten päiväkotien johtajien ja opettajien osallistuminen oli velvoittavaa. Osallistujia oli 310.
- Palvelualueella on päivitetty pedagogisen kehittämisen painopisteet. Painopisteitä kuvaamaan ja arvioinnin tueksi on asetettu Kansallisen arviointikeskuksen varhaiskasvatustoiminnalle luomat indikaattorit.

Palveluiden järjestämisen painopisteet:

- Palveluverkon kehittäminen on huomioitu Ruokolammen (ent. Etelärinteen) päiväkodin kilpailutusprosessissa, Ylikylän monitoimirakennuksen hankesuunnittelussa ja Alakemijoen tarveselvityksessä.
- Varhaiskasvatuksen sisäilmatyöryhmän ja päiväkotien hyvinvointiryhmien työllä on pyritty vähentämään sairauspoissaoloja.
- Yksiköissä on jatkettu vuonna 2018 alkaneita työhyvinvointitekoja joilla tavoitellaan pitkällä aikavälillä sairaspoissaolojen vähenemistä.
- Laadunhallintatiimi on aloittanut toimintansa. Sen tehtävänä on kehittää kunnallisen ja yksityisen varhaiskasvatuksen laatuun liittyvien asioiden toteuttamista ja arviointia.

Yksityisen hoidon kuntalisää ei ole poistettu.

Kesäkuukausien ennalta ilmoitetut maksuttomat poissaolot on laajennettu koskemaan koko kesälo-makautta. Touko- ja syyskuussa maksuttomia lomapäiviä on ollut 635. Asiaksmaksutuottojen keski-määräisellä päivämaksulla arvioiden maksutuottojen menetys on päiväyksiköissä ollut noin 3140 €. Vuorohoitopäiväkodeissa on käytössä tuntiperusteinen varhaiskasvatusmaksu ja maksuttomien pois-saolojen vaikutusta on siellä haasteellista arvioida. Poissaolot päiväyksiköissä ovat jakautuneet use-aan eri yksikköön, jolloin niillä ei ole ollut sanottavaa vaikutusta henkilöstöresurssin määrään. Suurin vaikutus on ollut se, että asiakkaita on kohdeltu kesäajan maksuttomien poissaolojen myöntämisessä tasapuolisesti.

Koulutuspalvelut:

Pedagogisen kehittämisen painopisteet ja ydintavoitteet ovat:

- Toimintakulttuuri ja yhteisopettajuus
- Oppimisen ja koulunkäynnin tuki
- Monitoimijuus ja sidosryhmäyhteistyö
- Osallisuus ja demokraattinen toiminta (vuosittain vaihtuva opetussuunnitelman mukainen tavoite)

Palveluiden järjestämisen painopisteet ovat:

- Työhyvinvoinnin edistäminen ja sairauspoissaolojen vähentäminen
- Johtajuuden tukeminen
- Palvelualueiden yhteistyön kehittäminen

Toteutuminen:

Opetussuunnitelman toteutumiseen on kiinnitetty yksikkötasolla huomiota ja lisätty pedagogista kes-kustelua rehtoreiden/koulunjohtajien ja opetushenkilöstön kanssa. Hyvien käytänteiden ja osaamisen jakamisessa on hyödynnetty digitaalisuutta RoiOPS -ja Kehittyvä Opettajuus -sivustojen kautta. Sekä lukiossa että perusopetuksessa toimivat tutor-opettajat ovat työskennelleet toimintakulttuurin kehit-tämisen tukijoina ja ohjanneet myös TVT-asioissa (TVT eli tieto- ja viestintätekniikka). Lisäksi tuen tutorit ovat kouluttaneet oppimisen tukeen, kuten eriyttämiseen, liittyvissä asioissa. Tutor-opettajat työskentelevät yli koulurajojen. Esimiesten koulutusta mm. työhyvinvoinnin edistämiseksi on jatkettu edelleen. Lukion uuden opetussuunnitelman laatimiseen liittyvää työtä koordinoi erikseen nimetty oh-jausryhmä. Erityisinä painopistealueina lukion opetussuunnitelmauudistuksessa ovat laaja-alainen osaaminen sekä toimintakulttuurin muutos.

Syksyllä 2018 perustettu Kehittyvä Opettajuus -ryhmä on laajentunut elokuussa 2019 ja tällä hetkellä siinä on edustus kaupungin jokaisesta peruskoulusta ja lukiosta. Ryhmässä kehitetään uudenlaista pedagogiikkaa, sekä tehdään kokeiluja näkyviksi ja saavutettaviksi kaikille opettajille. Ryhmässä työskentelee opettajuuden kannalta keskeisiä teemoja, kuten inklusiota, yhteisopettajuutta, arviointia sekä digitaalisuutta. Ryhmän keskeisimpänä teemana lukuvuonna 2019–2020 on olla työskentelemässä koulutuspalveluiden toimintasuunnitelmaa vuosille 2020–2025. Työ on osa valtakunnallista #paras-koulu-hanketta, jossa Rovaniemen kaupunki on mukana kaikkien Lapin kuntien tavoin. Rovaniemellä tehtävä toimintasuunnitelmatyö kantaa nimeä Tulevaisuuden tekijät. Koulutuslautakunta on elo-kuussa 2019 päättänyt kasvun ja oppimisen strategiatyön aloittamisesta. Strategiset tavoitteet laadi-taan 30.6.2020 mennessä vuosille 2020 - 2025.

Henkilöstölle on järjestetty koulutuksia opetussuunnitelman toteuttamisen tueksi, opettajuuden kehit-tämiseksi, arvioinnin tueksi ja muihin ajankohtaisiin teemoihin, kuten varhennettuun kielenopetuk-seen ja turvallisuuteen liittyen.

Alakemijoen palveluverkon jatkoselvitystyö on aloitettu koulutuslautakunnan hyväksyttyä tarveselvi-tyksen kesäkuussa. Häkinvaaran monitoimitalon sijaintiin liittyvä valmistelu on aloitettu. Vaaranlam-men koulun tarveselvitys on hyväksytty koulutuslautakunnassa marraskuussa ja uuden yksikön si-jaintipaikkaa valmistellaan yhteistyössä tilapalveluiden ja kaavoituksen kanssa kaupunkisuunnittelun näkökulma huomioiden.

Ylikylän uuden monitoimitalon rakentaminen on käynnistynyt. Kaupunkikiinteistöt on keskeyttänyt Nivavaara/Napapiirin yhtenäiskoulun suunnittelun kilpailutuksen joulukuussa 2019. Uusien yhtenäis-koulujen hankesuunnittelussa on huomioitu toimintaympäristön kehittäminen nykyisen opetussuunni-telman tarpeita vastaavaksi. Koulutilojen suunnittelussa huomioidaan erityisesti muunneltavuus. Sa-malla huomioidaan se, että uusissa koulurakennuksissa on sekä joustavia ja avoimempia että rajat-

tuja oppimisympäristöjä. Suunnitteluryhmissä ovat mukana kaikki käyttäjäryhmät. Lisäksi koulun toimintaympäristöä on kehitetty muun muassa kalustohankinnoilla, tukemalla yhteisopettajuutta sekä pilotoimalla erilaisia sähköisiä oppimisympäristöjä.

Paikallisen opetussuunnitelman mukaisesti oppilaat osallistuvat opetuksen suunnitteluun ja koulun hyvinvointityöhön oppilas- ja opiskelijakuntatoiminnassa. Jo päättyneen SOSKU -hankkeen avulla on yhdessä oppilaiden kanssa kehitetty ennaltaehkäisevä hyvinvoinnin vuosikello, johon liittyvät luokka-astekohtaiset oppitunnit ovat käytössä kaikissa kouluissa.

Osallisuus on huomioitu myös uusien koulurakennusten suunnittelussa, palveluverkon valmistelussa ja lapsivaikutusten arvioinnissa. Palveluverkon uudistamisessa asukkaiden osallisuuden lisäämiseen on kiinnitetty erityistä huomiota. Alakemijoen palveluverkon tarveselvityksen valmistelu toteutettiin koulutuslautakunnan hyväksymän osallistumis- ja viestintäsuunnitelman mukaisesti. Asukkaiden osallisuus on huomioitu muun muassa asukastilaisuuksissa ja sähköisessä kyselyssä. Valmistelussa on osallistettu myös koulujen esimiehet ja henkilöstö. Oppilaiden osallisuus huomioidaan lapsivaikutusten arvioinnissa. Mahdollisten muiden koulujen toimintojen yhdistämistä lähimpien koulujen toimintaan on valmisteltu yhteistyössä alueiden asukkaiden kanssa.

Tuen kolmiportaiseen järjestämiseen ja tuen oikea-aikaisuuteen on panostettu lisäämällä täksi lukuvuodeksi erityisopetuksen resurssiopetuksen määrää omana toimintana ja valtion erityisavustuksen turvin. Lukuvuotta varten on saatu OKM:n harkinnanvaraista avustusta koulutuksellisen tasa-arvon edistämiseen 182000 €. Lisäksi kaupungissamme on aloittanut työskentelynsä kolme asiantuntija-opettajaa, jotka kehittävät siirtymävaiheita sekä varhaiskasvatus-esiopetus-perusopetus -akselilla että yläkoulusta toiselle asteelle. Vaativan erityisen tuen ryhmiä on lisätty ja perustettu uusia virkoja.

Henkilöstön osaamista on tuettu tuen mm. tutoropettajatoiminnalla. Hyvinvoiva AMIS-hankeessa, jossa koulutuspalvelut on mukana, kehitetään koulusiirtymiä ja nivelvaihetta perusopetuksesta toiselle asteelle. Toisella asteella on työnsä aloittanut koulupsykologi. Hyvinvoinnin tukemiseksi on kehitetty koulupudokkuus- ja koulupoissaolomallit, jotka on otettu käyttöön lukuvuoden 2019–2020 aikana. Lisäksi on kehitetty seksuaalisen häirinnän vastainen toimintamalli kouluille ja oppilaitoksille.

Koulujen sisäilmatyöryhmien, kouluturvallisuustyöryhmän ja koulujen hyvinvointiryhmien työllä pyritään vähentämään sairauspoissaoloja. Koulujen väkivaltatyöryhmä on laatinut kouluille toimintaohjeen henkilökunnan tueksi. Tavoitteena on kouluturvallisuuden ja henkilöstön työhyvinvoinnin edistäminen.

Kouluvierailuja ja opettajien kansainvälisiä koulutusjaksoja varten jo aiemmin laadittu hinnasto on käytössä.

Osallisuus ja vaikuttaminen vuonna 2019

Varhaiskasvatuspalvelut:

Varhaiskasvatuksen kaikessa toiminnassa edistetään osallisuutta, yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa. Lasten, henkilöstön ja huoltajien mielipiteitä arvostetaan. Tämä edellyttää osallisuutta edistävien toimintatapojen ja rakenteiden tietoista kehittämistä (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2016, 30). Varhaiskasvatyksiköissä jatketaan oppimista ja osallisuutta edistävien työmenetelmien käyttämistä ja edelleen kehittämistä. Osallisuutta edistäviä työmenetelmiä kehitetään kaikessa toiminnassa. Osallisuutta edistetään esimiestyössä, yhteistyössä huoltajien kanssa sekä pedagogisissa valinnoissa että hoivan ja hoidon käytänteissä.

Toteutuminen:

- Lasten ja huoltajien osallisuutta edistävien työtapojen kehittämistä on jatkettu yksiköissä.
- Alakemijoen palveluverkon tarveselvityksessä on vanhemmilla ollut mahdollisuus tulla kuulluksi.
- Ounasrinteen ja Kiekerön päiväkotien lapset ovat saaneet osallistua uuden päiväkodin nimestä päättämiseen.

Koulutuspalvelut:

Uuden opetussuunnitelman mukaisesti koulutyö järjestetään siten, että sen perustana on oppilaiden osallisuus ja kuulluksi tuleminen. Oppilaille tarjotaan kokemuksia yhteistyöstä ja demokraattisesta toiminnasta sekä omassa opetusryhmässä että koko koulun tasolla oppilaskunnan toiminnassa. Koulujen esimiestyössä osallisuus on keskeinen osa toimintakulttuuria.

Oppilaiden huoltajien osallisuutta edistetään säännöllisen kodin ja koulun yhteistyön ja vuorovaikutuksen lisäksi kaikilla kouluilla toimivien vanhempaintoimikuntien kautta. Yläkoulujen ja lukioiden osallisuuden edistämiseksi tehdään yhteistyötä mm. nuorisovaltuuston ja koulun ulkopuolisten yhteisöjen kanssa.

Palveluverkon valmistelussa on käytössä Alakemijoen palveluverkon tarveselvitykseen liittyvä osallistumis- ja viestintäsuunnitelma, jossa huomioidaan kaupungin asukkaiden vaikuttamismahdollisuudet. Lisäksi palveluverkon eri vaihtoehtoista järjestetään erillisiä keskustelu- ja tiedotustilaisuuksia yhteistyössä mm. aluelautakunnan kanssa.

Toteutuminen:

Koska oppilaiden osallisuus ja kuulluksi tuleminen on ollut koulutuspalveluissa erillisenä ydintavoitteena, sen toteutumista on kuvattu jo edellä olevassa kohdassa.

Palveluverkon valmistelu on luonteeltaan ennakkovaikutusten arviointia, jossa on erikseen toteutettu lapsivaikutusten arviointi esimerkiksi Alakemijoen palveluverkon tarveselvityksessä.

Koulujen esimiestötoiminnassa säännölliset yhteissuunnittelupalaverit henkilökunnan kanssa, tiimityön johtaminen ja samanaikaisopetuksen tukeminen ovat edistäneet osallisuutta. Koulujen välistä yhteistyötä on edistetty esim. aluerehtoritapaamisissa, Kehittyvä Opettajuus -ryhmässä ja tutor-opettajien yhteistyössä.

Kaikilla peruskouluilla toimii vanhempaintoimikunta. Lisäksi yhtenäiset peruskoulut ja lukiot ovat olleet vuorovaikutuksessa nuorisovaltuuston kanssa esim. tiedonkulun ja tapahtumien edistämiseksi. Rovaniemi on edelleen mukana aktiivisesti mm. Unicefin Lapsiystävällinen kunta-toiminnassa ja kouluilla on useita paikallisia järjestöjä ja urheiluseuroja yhteistyökumppaneina.

Koulutuspalveluiden toimintasuunnitelmatyössä osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia edistetään järjestämällä kyselyitä ja työpajoja sekä oppilaille että huoltajille.

Palveluverkon valmistelua on jatkettu yhteistyössä palvelualueiden kanssa osallistamis- ja viestintäsuunnitelman mukaisesti. Asukastilaisuuksien lisäksi on järjestetty erillisiä toimielinten tapaamisia (koulutuslautakunta, aluelautakunta ja kaupunginhallitus).

Toiminnan riskit talousarviovuonna 2019

- palveluverkkoon liittyvät riskit, sisäilmaongelmien aiheuttamat riskit
- lastentarhanopettajien saatavuus
- uuden varhaiskasvatussuunnitelman edellyttämät muutokset eivät toteudu suunnitellusti
- uuden opetussuunnitelman edellyttämä toimintakulttuurin ja toimintaympäristöjen muutos ei toteudu suunnitellusti

Toteutuminen:

- Uusien koulujen ja päiväkotien rakentamisen ja tehtyjen korjaustoimenpiteiden myötä sisäilmaongelmien riskiä on pyritty vähentämään. Palveluverkon suunnittelussa on pyritty siihen, että se vastaisi todellista palvelutarvetta ja huomioisi lapsi- ja oppilasmäärien kehityksen ja rakennusten elinkaaren alueilla.
- Palveluverkkoon liittyviä päätöksiä ei kaikilta osin ole vielä tehty. Tavoitteena on pedagogisesti toimivat yksiköt ja taloudellisten resurssien kohdentuminen mahdollisimman paljon pedagogiikkaan kaikkien koulujen ja päiväkotien näkökulmasta.
- Sisäilmaongelmien ehkäisemisellä pyritään sairauspoissaolojen vähentämiseen ja turvallisen ja terveellisen toimintaympäristön tarjoamiseen lapsille ja henkilökunnalle. Konkreettisia toimenpiteitä yksiköissä on tehty ja jatkovalmistelu on käynnissä. Uusien opetussuunnitelmien edellyttämää muutosta viedään yksiköissä eteenpäin sekä opetuksen, pedagogiikan että tilojen osalta.
- Kevään 2019 rekrytoinnissa varhaiskasvatuksen opettajia ei ollut riittävää määrää turvaamaan syksyn 2019 tarvetta. Koska kelpoisia varhaiskasvatuksen opettajia ei ollut riittävästi, jouduttiin palkkaamaan määräajaisesta soveltuvia, mutta ei kelpoisia sijaisia.

Talouden tunnusluvut

EUR	TP 2018	TA 2019	MTA 2019	TP 2019	Tot- %
Toimintatuotot	8 275 247	8 266 450	7 805 612	8 774 552	112,40
Toimintakulut	-103 411 568	-106 175 617	-107 214 779	-109 777 153	102,39
Toimintakate (sitova 2019)	-95 136 321	-97 909 167	-99 409 167	-101 002 601	101,60

Toteutuminen:

Koulutuslautakunnan vuoden 2019 tilinpäätöksen toteuma oli -101 002 601 euroa. Talousarvio ylittyi 1 593 434 euroa.

Kaupunkistrategiasta johdetut mitattavat tavoitteet talousarviovuodelle 2019

Tavoitteet	Toteutuminen
<i>Määrälliset tavoitteet</i>	
1. Varhaiskasvatusyksiköissä käyttöastetavoitteen saavuttaminen vuositasolla	Koulutuslautakunnan alaisten yksiköiden käyttöaste vuonna 2019 on ollut 85,77 % (tavoite 87 %). Kesä- ja heinäkuu laskevat koko vuoden käyttöastetta. Ilman kesäkuukausia käyttöaste on ollut 87,24 %.
2. Varhaiskasvatuksessa palvelusetelin määrän toteutuminen	Palvelusetelien määrä 31.12.2019 oli 1214. Maksimimäärä lautakunnan päätöksen mukaan 2019 vuodelle on ollut 1400. Setelien kokonaislukua vuonna 2019 on laskenut alle 3-vuotiaiden aikaisempia vuosia suurempi määrä. Palvelusetelin osuus kaikesta päiväkotitoiminnasta oli 38,22 %.
3. Koulujen opetustilojen määrä vastaa palvelutarvetta	Tilojen määrä vastaa pääosin tämänhetkistä palvelutarvetta. Koulutuksen järjestämisen näkökulmasta ja tulevien vuosien oppilasmäärät huomioiden osasta tiloista voitaisiin luopua.
4. Henkilöstön sairauspoissaolojen määrän vähentäminen	Henkilöstön sairauspoissaolot eivät ole vähentyneet toimenpiteistä huolimatta. Vuonna 2019 varhaiskasvatuksen sairauspoissaolot ovat kasvaneet 27,4 kalenteripäivästä 28,3 päivään / henkilö. Vuonna 2018 terveysperusteisia poissaoloja oli koulutuspalveluissa 11,7 päivää/ henkilö. Vuonna 2019 vastaava luku oli 12 päivää/ henkilö.
5. Talousarvion toteutuminen	Vuoden 2019 tilinpäätöksen toteuma oli -101 002 601 euroa. Talousarvio ylittyi 1 593 434 euroa.
<i>Laadulliset tavoitteet</i>	
1. Varhaiskasvatuksen pedagogisten painopisteiden toteutuminen varhaiskasvatusyksiköissä	Syksyllä 2019 jokaisessa kunnallisessa ja palveluseteliyksikössä on laadittu yksikön pedagoginen vuosisuunnitelma. Vuosisuunnitelma sisältää mm. yksikön pedagogisen kehittämisen painopisteet, jotka

	perustuvat koko varhaiskasvatustoimelle laadittuihin painopisteisiin.
2. Kouluterveyskyselyn tulokset paranevat	Kouluterveyskyselyn tulokset on raportoitu kaupungille syksyllä 2019. Tuloksissa on vaihtelua sekä positiiviseen että negatiiviseen suuntaan. Tuloksia on analysoitu ja yhteenvetoa hyödynnetään yksiköiden toiminnan kehittämisessä (esim. hyvinvointiryhmät, koko kaupungin tasolla toimiva nuorten päihdetyöryhmä).
3. Työhyvinvointikyselyjen tulokset paranevat	Työhyvinvointikyselyn tuloksia on käsitelty koulutuspalveluissa laajasti vuoden 2019 aikana. Tuloksissa on yksikkökohtaisia eroja. Jokaisessa koulussa on laadittu tulosten pohjalta työhyvinvointisuunnitelma, jossa on paneuduttu kyselyn tuloksissa ilmenneisiin kehittämiskohteisiin. Johtamiseen liittyvät mittarit osoittivat parempia tuloksia verrattuna edelliseen kyselyyn.
4. Turvallisuuskokemusta arvioivan mittarin laatiminen ja seuraaminen	Turvallisuuskokemusta mitataan erilaisin kyselyin, koulujen terveellisyys- ja turvallisuusselvityksillä sekä vaarojen ja haittojen arvioinnilla yhteistyössä henkilöstön kanssa.
<i>Taloudelliset tavoitteet</i>	
1. Varhaiskasvatuksen kustannukset/1-6-vuotiaat eivät nouse suhteutettuna palvelutarpeen nousuun.	Varhaiskasvatuksen kustannukset olivat 12 908 euroa/1 – 6 -vuotias (3 114 lasta). Kustannukset kasvoivat 937 euroa/1 – 6 -vuotias.
2. Perusopetuksen kustannukset/oppilas eivät nouse	Perusopetuksen kustannukset olivat 8 472 euroa/oppilas. Ne kasvoivat 347 euroa/oppilas.
3. Lukiokoulutuksen kustannukset/oppilas eivät nouse	Lukiokoulutuksen kustannukset olivat 6 537 euroa/oppilas. Ne kasvoivat 213 euroa/oppilas.
4. Muiden koulutuspalveluiden kustannukset/asukas eivät nouse	Muiden koulutuspalvelujen kustannukset olivat 46 euroa/asukas. Ne kasvoivat 1,9 euroa/asukas.

5.1.6 VAPAA-AJANLAUTAKUNTA

Vapaa-ajanlautakunnan perustehtävät

Vapaa-ajan palvelujen perustehtävänä on järjestää ja tuottaa tasokkaita kulttuuri-, liikunta-, ja nuoriso-palveluja. Kiinnostavilla ja laadukkailla palveluilla tuetaan paikallista identiteettiä ja lisätään kaupungin vetovoimaisuutta sekä elinvoimaa. Syrjäytymisen ehkäisy sekä hyvinvoinnin ja osallisuuden edistäminen ovat toiminnan keskiössä. Perustehtävien suorittamista tuetaan tulevaisuuden ennakoinnilla ja toiminnan kehittämisellä sekä ennaltaehkäisevällä työotteella. Työhyvinvoinnin edistäminen, johtamista tukevat toimet sekä eri palvelualueiden välinen yhteistyö ovat tärkeitä yhteisiä painotuksia. Aluelautakunnille tuotetaan vapaa-ajan palveluita kunkin aluelautakunnan kanssa sovitulla tavalla. Jaettavat avustukset ovat kulttuuri- ja liikunta-avustuksia sekä nuorisotyön avustuksia.

Kunnan tehtävänä on kulttuuri-, kirjasto-, museo- sekä orkesteri- ja teatterilain mukaisen toiminnan järjestäminen. Kuntien kulttuuritoimintaa (166/2019) säätävän lain mukaisesti kulttuuritoiminnalla edistetään kulttuurin ja taiteen tekemistä, harrastamista, saatavuutta ja käyttöä sekä taide- ja kulttuurikasvatusta ja kulttuuriperintöä. Osallistutaan maakunnalliseen kulttuurin toimialan asiantuntijaverkoston työskentelyyn. Liikuntapalveluiden tehtävänä on edistää kaupunkilaisten hyvinvointia, terveyttä ja viihtyvyyttä tarjoamalla tasapuoliset liikuntamahdollisuudet ja tukemalla seurojen, yhdistysten ja ryhmien toimintaa. Nuorisopalvelujen avulla edistetään lasten ja nuorten yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia, luodaan toimintaedellytyksiä, tarjotaan tietoa, neuvontaa ja toimintaa sekä pedagogista ohjausta nuorten osallisuutta ja kasvua tukevin keinoin.

Kaupunkistrategiasta johdetut keskeiset toimenpiteet ja muutokset talousarviovuonna 2019

Vapaa-ajanlautakunnan alaisessa toiminnassa valmistaudutaan omalta osalta tuleviin muutoksiin, kuten sote- ja maakuntauudistuksiin. Yhdyspintojen rakentaminen on keskeistä erityisesti ennaltaehkäisevän hyvinvointityön näkökulmasta. Osallistutaan maakunnalliseen kulttuurin toimialan asiantuntijaryhmään. Palveluverkon kehittäminen yhteistyössä toimialan ja eri toimijoiden kanssa.

Talousarviossa olevien rakenteellisten ja toiminnallisten muutosten toimeenpano.

Lakiuudistuksen ja ulkopuolisen rahoituksen muutosten vaikutukset toimintaan.

Kulttuuritilaselvitys saatetaan loppuun vuoden 2019 aikana. Kulttuuritilaselvityksessä huomioidaan mahdollisuus perustaa lastenkulttuurin keskus.

Toteutuminen:

Vapaa-ajanlautakunnan alaisessa toiminnassa valmistauduttiin mahdollisiin muutoksiin, pääosin osallistumalla eri tilaisuuksiin ja kehittämistapaamisiin. Yhdyspintoja rakennettiin ja vahvistettiin eri yhteistyötahojen kanssa erityisesti ennaltaehkäisevän hyvinvointityön näkökulmasta. Osallistuttiin maakunnallisen hyvinvoinnin seurantaryhmän toimintaan.

Kulttuuripalvelut osallistuivat maakunnalliseen kulttuurin toimialan asiantuntijaryhmän työskentelyyn. Palvelualuepäällikkö Merja Tervo toimi ryhmän puheenjohtajana ja Rovaniemi isännöi asiantuntijaverkoston tapaamista kesäkuussa. Osallistujat kutsuttiin mukaan myös Arctic Arts Summit konferenssiin, jonka pääpaikkana toimi Lapin yliopisto. Tärkeä kulttuurialan maakunnallinen asiantuntijaverkosto on myös Lapin kirjasto -kimppa, jossa on edustettuna kaikki Lapin yleiset kirjastot. Kimpan johtoryhmän muodostaa kuntien kirjastojen johtajat tai heidän nimeämänsä edustajat. 2019 Rovaniemen kirjasto-toimenjohtaja toimi johtoryhmän puheenjohtajana ja kokoonkutsujana.

Palveluverkkoa kehitettiin yhteistyössä sivistyksen toimialan ja eri toimijoiden kanssa. Vapaa-ajan palvelujen edustajat osallistuivat muun muassa Ylikylän, Nivavaara-Napapiirin ja Korkalovaaran alueen palveluverkkoa ja palveluita käsitteleviin työryhmiin. Toimitila Mondea kehitettiin ja remontoitiin palvelemaan erityisesti kulttuurisen nuorisotyön ja -toiminnan tarpeita.

Talousarviossa olleiden rakenteellisten ja toiminnallisten muutosten toimeenpanoa tehtiin muuttamalla talousarviota 2019 ja myös talousarviota 2020 valmisteltaessa. Vapaa-ajan palveluissa toteutettiin useita sopeuttamistoimia. Ne kohdistuivat muun muassa henkilöstöön sekä aineisto- ja tavara-hankintoihin. Vakanssien ja toimien täyttämistä siirrettiin kaupungissa käynnissä olleeseen yhteistoimintamenettelyn vaikutuksesta. Tehtyjen muutosten vaikutukset näkyvät palveluntarjonnassa jo varsin lyhyellä aikavälillä.

Vuoden 2019 aikana hyväksyttiin uusi laki kuntien kulttuuritoiminnasta Rovaniemellä valmistauduttiin yleisen kulttuurituottamisen toimesta uuden lain tuomiin muutoksiin ja haasteisiin ennakoivasti. Vuoden aikana Suomessa valmistettiin myös esittävän taiteen toimijoita koskevaa valtioneosuusuudistusta, jonka avulla parannetaan hallitusohjelman mukaisesti taiteen toimintaedellytyksiä. Teemaan liittyviin tilaisuuksiin osallistuttiin ja annettiin lausuntoja.

Uusi museolaki (314/2019) astui voimaan 1.1.2020. Lakimuutokseen liittyen Lapin maakuntamuseolle myönnettiin Opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksellä (1.11.2019) alueellisen vastuumuseon tehtävät ja valtionosuutena yhteensä 9,5 henkilötyövuotta, joista 4 htv:tä on korotettua 85 % rahoitusta alueellisten tehtävien hoitamiseen. Alueellinen vastuumuseotehtävä on myös osa Rovaniemen taidemuseon toimintaa, jonka johdosta taidemuseo rekrytoi amanuenssin hoitamaan alueellista taidemuseotehtävää. Lakiuudistusten ja niiden myötä lisääntyvän ulkopuolisen rahoituksen lisääntymisellä on merkittävä vaikutus toimintaan ja sen kehittämiseen.

Kulttuuritoimijoiden tilantarpeeseen pystytään jatkossa osittain vastaamaan nuorisopalveluiden hallinnoiman Monden salin uudistuksilla. Uudistettu sali tulee palvelemaan kulttuurin kenttää monipuolisena esittävän taiteen tilana. Fyysisen lastenkulttuurikeskuksen perustaminen on edelleen tärkeä kehittämistavoite.

Osallisuus ja vaikuttaminen vuonna 2019

Vapaa-ajan palvelujen toiminnassa olennaista on asiakaskeskeisyys sekä kuntalaisten osallisuuden edistäminen, jota toteutetaan yksiköiden perustoiminnassa ja eri hankkeissa sekä verkostomaista toimintatapaa hyödyntämällä.

Vapaa-ajan palveluiden hallinnosta käsin koordinoidaan kaupungin nuorisohallituksen ja -valtuuston toimintaa sekä UNICEF -lapsiystävällinen kunta yhteistyötä.

Toteutuminen:

Vapaa-ajan palvelujen toiminnassa olennaista oli asiakaskeskeisyys sekä kuntalaisten osallisuuden edistäminen, jotka konkretisoituvat eri vapaa-ajan yksiköiden yksiköiden perustoiminnassa, eri hankkeissa sekä verkostomaista toimintatapaa hyödyntämällä.

Nuorisopalvelut järjesti nuorten kuulemistilaisuuksia ja toimintaa suunniteltiin konkreettisesti yhdessä nuorten kanssa.

Ympäristö- ja yhteisötaidetahtuma *Kumma puutarhan* yhteydessä järjestettiin kahdessa Rovaniemen kylässä vahvasti kyläläisiä osallistaneet yhteisötaideprojektit. Kyläläiset ideoivat, budjetoivat ja toteuttivat yhdessä yhteisötaiteen ammattilaisen kanssa oman kylän toiveista ja tarinoista kumpua- van ympäristötaideteoksen kylälle.

Kirjasto on yhteistoiminnassa kaupungin muiden toimijoiden sekä ulkopuolisten tahojen kanssa järjestänyt osallisuutta edistäneitä tapahtumia. Rovaniemen taidemuseolla, Lapin maakuntamuseolla ja Lapin kamariorkesterilla on kaikilla hyvin aktiivista ystävätoimintaa, mikä osaltaan täydentää em. toimijoiden palvelutarjontaa mahdollistaen samalla kuntalaisten osallisuutta.

Lapin maakuntamuseo on jatkanut ja kehittänyt kuntalaisia osallistavaa toimintaa sekä perusnäytteen uudistussuunnitelmiin, museonystävien toimintaan että Helmikammarilla tapahtuvaan muisteluterhoon liittyen. Arktikumissa oli kaksi avoimien ovien päivää (18.5. ja 8.9.).

Nuorisovaltuuston ja -hallituksen toiminnan sekä UNICEF-lapsiystävällisen kunta yhteistyön koordinaatio toteutettiin edelleen vapaa-ajan palveluiden hallinnosta käsin. UNICEF -lapsiystävällisen kunta yhteistyön uutena mahdollisuutena nousi esiin pääsy mukaan kansainväliseen verkostoon. Ensimmäiseen verkostolle järjestettyyn seminaariin Kölnissä, Saksassa.

Toiminnan riskit talousarviovuonna 2019

- Valtionosuusuudistuksen vaikutukset
- Sisäilmaongelmat
- Ulkoisten tulotavoitteiden saavuttaminen
- Yllättävät hankinnat ja palvelutarpeet, joihin ei ole varauduttu (turvallisuustekijät, tilat, paikat ja välineet)

Toteutuminen:

- Valtionosuusuudistuksen vaikutukset - vastuumuseouudistuksen osalta onnistunut, positiivinen vaikutus
- Sisäilmaongelmat - riski pienentynyt, väliaikaisten toimitilojen tuoma apu.

- Ulkoisten tulotavoitteiden saavuttaminen - onnistui lähes suunnitellusti. Lapin maakuntamuseon tulotavoite Arktikumin pääsylipputuloiissa nostettiin kesken toimintavuotta.
- Yllättävät hankinnat ja palvelutarpeet, joihin ei ole varauduttu (turvallisuustekijät, tilat, paikat ja välineet)
 - Osa käytössä olevista tiloista ei vastaa riittävästä palvelun tuottamisen ja ajan haasteiden tarpeisiin
 - Kirjastoautojen epävarma kunto. Yllättävät viat aiheuttivat korjaus- ja hinauskuluja. Epäergonominen työskentely-ympäristö.
 - Lapin maakuntamuseon perusnäyttely (nykyinen avattu vuonna 2003) on nykyisellä kävijämäärällä akuutin kunnostus- ja uusimistarpeen edessä

Talouden tunnusluvut

EUR	TP 2018	TA 2019	MTA 2019	TP 2019	Tot-% 2019
Toimintatuotot	2 961 044	2 590 601	2 790 601	3 299 970	118,25
Toimintakulut	-19 280 494	-19 737 017	-19 337 017	-19 637 622	101,55
Toimintakate (sitova 2019)	-16 319 450	-17 146 416	-16 546 416	-16 337 652	98,74

Toteutuminen:

Vapaa-ajanlautakunnan vuoden 2019 tilinpäätöksen toteuma oli -16 337 652 euroa. Talousarvio alitui 208 764 euroa.

Kaupunkistrategiasta johdetut mitattavat tavoitteet talousarviovuodelle 2019

Tavoitteet	Toteutuminen
<i>Määrälliset tavoitteet</i>	
1. Kävijämäärät/käynnit	Käyttäjämäärien kehitys oli pääsääntöisesti positiivista. Esimerkkejä kävijämääristä: Yleinen kulttuurituottaminen 37 014 Kirjasto 447 679 Maakuntamuseo 128 454 Taidemuseo 38 838 Orkesteri 21 836 Uimahalli 137 720 Nuorisopalvelut 56 857
2. Tapahtumat, tilaisuudet, lainat ja näyttelyt	Esimerkit tapahtumista, tilaisuuksista, lainoista ja näyttelyistä: Yleinen kulttuurituottaminen, tapahtumat 672 Kirjasto, lainat 1 116 335 Maakuntamuseo, näyttelyt 3 Taidemuseo, näyttelyt 7 Orkesteri, konsertit 128 Uimahalli, ohjaustunnit 1446 Nuorisopalvelut, tapahtumat 77

3. Myönnettyt avustukset	Kulttuuriavustukset 93 kpl Nuorisoavustukset 9 kpl Liikunta -toiminta-avustukset 66 kpl -kunnossapitoavustukset 59 kpl -harjoitusvuorotuet 27 kpl
<i>Laadulliset tavoitteet</i>	
1. Uudistuminen: kehittämishankkeet	-Musiikkitoiminnan koordinaatio / Kunnan Pojat - Aili- kulttuurisen seniori- ja vanhustyön verkostohanke - Harrastekerhot (OKM Kärkihanke) - Taidetestaajat (Kulttuurirahasto) - Kaikukortti - Rovaniemi-Murmansk Kulttuurivaihto - Seinäteoksia hoitolaitoksiin - Yhteisö- ja ympäristötaideprojekti Kumma puutarha - Lapin kirjastojen digitointiselvitys -hanke - Lisää saamen kieltä kirjastoihin -hanke - Mediakasvatussuunnitelma Rovaniemen kirjastolle -hanke - Kirjastohenkilökunnan digitaitojen kohottaminen -hanke (valtakunnallinen) - Kirjasto: Varaamo -hanke - Nuorisotyö: RockAcademy - Nuorisotyön EVS-vapaaehtoistoiminnan hankkeet - Taidemuseo: yleisötyön kehittämishankkeet - Maakuntamuseo: MuseoVisio - museoiden näyttelytoiminnan uudistaminen, Suomen kulttuurirahaston hanke
2. Asiakslähtöisyys ja osallisuus: asiakaspalaute, osallisuustoiminta	- Kaupungin yhtenäinen palautepalvelu otettiin käyttöön loppuvuodesta, nimettiin palautteiden käsittelijät - Korundissa ja Arktikumissa asiakaspalautetta kerätään Arktikum Palvelu Oy:n toimesta - Lapin kamariorkesteri kerää säännöllisesti asiakaspalautetta konserttien yhteydessä - Maakuntamuseo teki keväällä ja kesällä kohdennetun asiakaskyselyn koskien perusnäyttelyä - Voimaa vanhuuteen: ikäihmisten liikuntaraati yhteistyössä Ikäinstituutin kanssa - Rovaniemen kaupungin nuorille suunnattu kysely koskien nuorisopalvelujen järjestämiä toimintoja - nuorisopalvelujen sähköinen kysely liittyen Sujuvasti seiskalle- toimintaan -Ounasvaaran alueen kehittämiseen liittyvä kuntalaiskysely toteutettiin 6.2.-17.3 (461 vastausta) -Ylikylän-Vennivaaran liikuntapaikkojen kehittämiseen liittyvä kuntalaiskysely toteutettiin 1.-25.10. (41 vastausta) -Rovaniemi-viikon palautekysely

3. Yhteiskehittäminen: Keskeiset kansalliset ja kansainväliset verkostot, palveluverkon kehittäminen	- Aili kulttuurisen seniori- ja vanhustyön verkosto - Lapin lastenkulttuuriverkosto - Suomen lastenkulttuurikeskusten liiton jäsen - Maakunnallinen kulttuurin toimialan asiantuntijaryhmä - Lapin nuorisotyöstä vastaavien verkosto - Maakunnallinen Lape-yhteistyö - Kulttuurijohtajien kansallinen verkosto - Lapin nuorisofoorumi ja nuorisovaltuustojen yhteistyö - Yleisten kirjastojen neuvosto - Alueellista kehittämistehtävää hoitavat kirjastot - Yhteispohjoismainen saamelaisbibliografia - Polar Libraries Colloquy - Lapponica-verkkotietopalvelut - Taidemuseo: NAN-verkosto - Museonjohtajien kansallinen verkosto - Jenny ja Antti Wihurin rahasto - Taidemuseon ystävät ry - Orkesteri: ystävähdistys Lakka ry - Nuorisotyö: Kanuuna -verkosto - SportistiRoi -verkosto - Soveltavan liikunnan -verkosto - Voimaa vanhuuteen -verkosto - Maakuntamuseo: TAKO - museoiden tallennus- ja kokoelmayhteistyöverkosto - Lapin kulttuuriympäristön ja maisemanhoidon yhteistoimintaryhmä - Pohjois-Suomen kulttuuriympäristötyöryhmä - LYHTY Lapin luonto- ja ympäristökasvatuksen yhteistyöryhmä - Lanupo - lapsi- ja nuorisopoliittinen työryhmä ja verkosto - Etsivän nuorisotyön verkosto - Suosio ry (Suomen Sinfoniaorkesterit) -Itsenäisyyspäivän ja veteraanipäivän juhlatyöryhmä
4. Osaamisen vahvistaminen: koulutuksiin osallistuminen	218 koulutuspäivää/107 hlöä (1,3 %)
<i>Taloudelliset tavoitteet</i>	
1. Liikunta: toimintakate/asukas.	83,5 €/as. (2018: 87,0 €/as.)
2. Kulttuuri: toimintakate/asukas.	151,9 €/as. (2018: 151,0 €/as.)
3. Nuoriso: toimintakate/asukas.	19,8 €/as. (2018: 17,5 €/as.)
4. Palvelut tuotetaan annettujen määrärahojen puitteissa.	Vapaa-ajanlautakunnan määrärahat alittuivat 208 764,31 euroa.

5.1.7 TEKNINEN LAUTAKUNTA

Teknisen lautakunnan perustehtävät

Teknisen lautakunnan tehtävänä on kaavoitus- ja yhdyskuntatekniikkapalveluiden sekä paikkatieto- ja tonttipalveluiden järjestäminen. Tekninen lautakunta edustaa kuntaa ja käyttää kaupungin puhevaltaa toimialaansa kuuluvissa asioissa sekä ratkaisee kaupungille mm maankäyttö- ja rakennuslain, kiinteistönmuodostamislain sekä kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain mukaan kuuluvat asiat, jollei lautakunta ole päättänyt ratkaisuvaltansa edelleen siirtämisestä.

Kaupunkistrategiasta johdetut keskeiset toimenpiteet ja muutokset talousarviovuonna 2019

Rovaniemen katujen kunnossapidon alueurakka 2019–2024, puistojen sekä virkistys- ja liikunta-alueiden kunnossapidon alueurakka 2019–2024 ja talvireittien kunnossapitourakka 2019–2024 käynnistyvät helmikuussa 2019.

Pallarintien alikulkusillan peruskorjaus tapahtuu yhteistyössä Liikenneviraston kanssa.

Toteutuminen:

Katujen kunnossapidon, puistojen sekä virkistys- ja liikunta-alueiden kunnossapidon alueurakat käynnistyivät 1.2.2019 ja urakoitsijana toimii Alltime Oy. Talvireittien kunnossapidon alueurakat käynnistyi myös helmikuun alusta ja urakoitsijana toimivat Mls Kemppe Oy sekä Rovaniemen latu ja reitti Oy.

Pallarintien alikulkusillan peruskorjaus toteutettiin yhteistyössä Väyläviraston kanssa. Katujen viimeistelytyöt siirtyivät vuodelle 2020.

Osallisuus ja vaikuttaminen vuonna 2019

Kuntalaki ja erityislainsäädäntö määrittelevät kulloinkin asian asianosaiset sekä asianosaisten kuulemisen, minkä lisäksi merkittävässä kuntalaisia koskevissa asioissa tiedottaminen tapahtuu tietoverkossa mahdollistaen palautteen antamisen sekä järjestetään yleisötilaisuuksia.

Toteutuminen:

Kaavoituksessa on tavanomaisen kaavoitusprosessin lisäksi parannettu osallisuutta ja kuntalaisten vaikuttamismahdollisuuksia erilaisin keskustelutilaisuuksin.

Yksityisteiden osalta on järjestetty useita info-tilaisuuksia kylillä yhteistyössä aluelautakuntien kanssa.

Tekniset palvelut ovat osallistuneet Korkalovaaran kehittämishankkeeseen.

Palautejärjestelmä on otettu vuoden 2019 lopulla käyttöön.

Toiminnan riskit talousarviovuonna 2019

Katujen, puistojen sekä virkistys- ja liikunta-alueiden ja talvireittien kunnossapitourakat käynnistyvät helmikuussa 2019 hankinnan voittaneiden urakoitsijoiden toimesta, minkä johdosta tämä seikka muodostuu teknisen toimialan kannalta ratkaisevaksi menestystekijäksi talousarviovuonna 2019.

Joukkoliikenteen käyttäjämäärät jäävät tavoitteista ja näin ollen lipputulot muodostuvat ennakoitua pienemmiksi.

Toteutuminen:

Katujen ja virkistys- sekä liikunta-alueiden kunnossapito tammikuun osalta muodostui arvioitua kalliimmaksi. Tämä johtui Napapiirin Infra Oy:n ”in house”-palvelusopimuksia huomattavasti korkeammasta hinnoittelusta.

Kunnossapitourakoiden osalta arvioidut riskit eivät ole toteutuneet.

Joukkoliikenteen käyttäjämäärä ovat edelleen kehittyneet positiivisesti ja lipputulot ovat toteutuneet arvioidun mukaisesti.

Talouden tunnusluvut

EUR	TP 2018	TA 2019	MTA 2019	TP 2019	Tot-% 2019
Toimintatuotot	3 408 844	4 115 946	3 850 926	3 758 701	97,61
Toimintakulut	-12 669 625	-14 917 941	-14 302 921	-14 198 223	99,27
Toimintakate (sitova 2019)	-9 260 780	-10 801 996	-10 451 996	-10 439 522	99,88

Toteutuminen:

Teknisenlautakunnan vuoden 2019 tilinpäätöksen toteuma oli -10 439 522 euroa. Talousarvio alittui 12 474 euroa.

Kaupunkistrategiasta johdetut mitattavat tavoitteet talousarviovuodelle 2019

Tavoite	Toteutuminen:
<i>Määrälliset tavoitteet</i>	
1. Valmiin kunnallistekniikan piirissä olevat vapaat tontit/tonttivaranto - Luovutetut tontit 100 kpl - Tonttivaranto/vapaat tontit 100 kpl	- Vuonna 2019 on asumisen tontteja luovutettu 84 kpl. - Vapaita asumisen tontteja on vuoden 2019 lopussa ollut 134 kpl.
2. Paikallisliikenteen käyttäjämäärien ja lipputulojen kasvattaminen	Käyttäjämäärät ovat lisääntyneet n.12 % ja lipputulot vastaavasti.
<i>Laadulliset tavoitteet</i>	
1. Kaupunki toimenpiteillään edistää viihtyisän, esteettömän ja turvallisen elinympäristön toteutumisen.	Pallarintien alikulkutunneli lisää huomattavasti liikenneturvallisuutta. Kevyen liikenteen yhteyksiä on rakennettu Korkalovaa-rantiella ja Harjulammen rannassa sekä katujen peruskorjauksen yhteydessä.
<i>Taloudelliset tavoitteet</i>	
1. Rakennetaan ensisijaisesti kes-tävän kehityksen mukaisesti ole-massa olevan kunnallistekniikan alueella.	Vireille tulleita kaavoja, joilla tiivistetään yhdyskuntarakennetta 14 kpl mm. - virkistysalue, Pounikkotie - Jääskönpuisto - Kortteli 61, Vapaudentie - Kortteli 71, Porokulma - Kortteli 281, Siljotie - Kortteli 538, Sivutie - Ojanperän asemakaava - Kortteli 4106, Rantapolku - Kortteli 1177 Kulpinranta - Kortteli 11138, Salmivaarantie

	Hyväksyttyjä kaavoja, joilla tiivistetään ja tehostetaan yhdyskuntarakennetta 4 kpl. - Kortteli 422, Ounasvaara - Kortteli 1116, Lankkutie - Kortteli 1177 tontti 3, Kulpinranta - Kortteli 4106 tontit 1 ja 2, Rantapolku - Kortteli 9024 tontit 4-6, Teollisuustie - Kortteli 34 tontti 15, Rovakatu 2 - Kaukonlammen alue
2. Talousarviossa/budjetissa pysyminen	Teknisen lautakunnan toimintakatteen käyttöprosentti on 99,9 %.

5.1.8 YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

Ympäristölautakunnan perustehtävät

Hallintosäännössä osoitetut kaupungin rakennusvalvonnan, ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon lakisääteiset viranomaistehtävät. Lautakunta hoitaa myös seudullisesti kuntien välisen yhteistointasopimuksen mukaisesti ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun tehtävät Ranuan, Pellon, Ylitornion ja Kolarin kunnissa sekä rakennusvalvonnan tehtäviä Ylitornion ja Ranuan kunnissa. Pelastuspalvelut ostetaan Lapin liitolta.

Kaupunkistrategiasta johdetut keskeiset toimenpiteet ja muutokset talousarviovuonna 2019

Sähköisen asiointin edelleen kehittäminen

Kuntayhteistyön kehittäminen ja siinä uusien toimintamallien luominen

Maakuntauudistukseen valmistautuminen

Osallisuus ja vaikuttaminen vuonna 2019

Ympäristölautakunnan alainen toiminta on tarkoin erillislainsäädännöllä ohjattua myös osallisuuden ja vaikuttamisen osalta. Lupaprosesseissa on ensiarvoisen tärkeää, että kuuleminen hoidetaan lain mukaisesti ja tasapuolisesti kaikissa hankkeissa. Kuitenkin ympäristövalvonta pyrkii lainsäädännön puitteissa laajentamaan osallisuutta.

Toteutuminen:

Rakennusluvista sähköisesti haettiin n.73 % kokonaismäärän ollessa 409 (209/409).

Tervolan kunnan kanssa alkoi uutena vuoden 2019 alusta ympäristönsuojelun yhteistyö. Myöskin Ranuan kunnan kanssa edellisenä vuonna aloitettu erillisen sopimuksen mukainen rakennusvalvontayhteistyö on vakiintunut.

Maakuntauudistus ei valtakunnallisella tasolla edennyt.

Osallisuus on toteutunut hallintosäännön mukaisissa asioissa erillislainsäädännön edellyttämällä tavalla.

Toiminnan riskit talousarviovuonna 2019

- Rakentamisen määrän hiipuminen (vaikutus toimintatuottoihin)
- Suuronnettomuudet tai laajat metsäpalot (vaikutus pelastuslaitoksen menoihin)
- Sisäilmaongelmat (sitoo henkilökuntaa ja vaikeuttaa työntekoa omissa toimitiloissa)
- Henkilökunnan riittävyys muuttuvissa tilanteissa.

Toteutuminen:

Rakentaminen on jatkunut erittäin vilkkaana ja sen myötä lupatuloja on kertynyt ennakoitua enemmän.

Suuronnettomuuksilta ja laajoilta metsäpaloilta vältyttiin, joten pelastuslaitos pysyi talousarviossaan. Vuosi 2019 oli haasteellinen toimitilojen osalta. Osa työntekijöistä joutui väistötöihin. Vuoden 2020 alkupuolella päästään kuitenkin samoihin toimitiloihin muun tekniset palvelut- palvelualueen kanssa. Myös koko yhteistoiminta-alueen sisäilmaongelmat ovat työllistäneet ympäristöterveydenhuollon asiantuntijoita.

Ympäristövalvonnan lakisääteisiä tehtäviä on hoidettu minimi resursseilla. Tilannetta vaikeutti myös YT-menettelyn kautta poisotettu virka palvelualueelta.

Talouden tunnusluvut

EUR	TP 2018	TA 2019	MTA 2019	TP 2019	Tot-% 2019
Toimintatuotot	1 734 929	1 499 200	1 649 200	1 989 440	120,63
Toimintakulut	-7 493 333	-7 967 898	-7 967 898	-7 736 126	97,09
Toimintakate (sitova 2019)	-5 758 404	-6 468 698	-6 318 698	-5 746 685	90,95

Toteutuminen:

Ympäristölautakunnan vuoden 2019 tilinpäätöksen toteuma oli -5 746 685 euroa. Talousarvio alittui 572 012 euroa.

Kaupunkistrategiasta johdetut mitattavat tavoitteet talousarviovuodelle 2019

Tavoitteet	Toteutuminen
<i>Määrälliset tavoitteet</i>	
1. Käsitellyt rakennusluvut, omakotitalot 110 kpl vuodessa	138
2. Käsitellyt rakennusluvut, asuntojen määrä 460 kpl vuodessa	692
3. Valmistuneet asunnot 460 kpl vuodessa	775
<i>Laadulliset tavoitteet</i>	
1. Rakennuslupien käsittelyaika vrk, tavoitteena tehdä päätös keskimäärin vertailukaupunkeja nopeammin	28 vrk
<i>Taloudelliset tavoitteet</i>	
1. Maksutuotot yhteensä 796 000 €	1 136 415 €
2. Ulkopuolisten tulojen osuus rakennusvalvonnan menoista, tavoite 80 %	113 %

5.2 TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMISVERTAILU**5.2.1 PERUSKAUPUNKI**

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutuma 1-12 / 2019	Poikkeama	Tot-%
TOIMINTATUOTOT						
MYYNITUOTOT	28 513 614	70 000	28 583 614	32 933 229	4 349 615	115,2
MAKSUTUOTOT	17 005 380	430 000	17 435 380	17 297 152	-138 228	99,2
TUET JA AVUSTUKSET	5 629 184	0	5 629 184	6 308 410	679 225	112,1
MUUT TOIMINTATUOTOT	10 365 400	0	10 365 400	10 960 861	595 461	105,7
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	61 513 579	500 000	62 013 579	67 499 652	5 486 074	108,8
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	0	0	0	518	518	
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN YHTEENSÄ	0	0	0	518	518	
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-142 661 688	656 059	-142 005 629	-143 003 286	-997 657	100,7
PALKAT JA PALKKIOT	-111 506 196	518 607	-110 987 589	-113 150 963	-2 163 374	101,9
HENKILÖSIVUKULUT	-31 155 492	137 452	-31 018 040	-29 852 323	1 165 717	96,2
ELÄKEKULUT	-26 773 040	117 227	-26 655 813	-26 024 226	631 587	97,6
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-4 382 452	20 225	-4 362 227	-3 828 097	534 130	87,8
PALVELUJEN OSTOT	-213 590 481	-8 853 559	-222 444 040	-227 122 683	-4 678 644	102,1
AINEET, TARVIKKEET JA AVUSTUKSET	-11 988 476	0	-11 988 476	-12 797 351	-808 875	106,7
MUUT TOIMINTAKULUT	-30 426 966	-475 000	-30 901 966	-29 850 399	1 051 568	96,6
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-37 810 623	130 000	-37 680 623	-38 780 676	-1 100 054	102,9
TOIMINTAKATE	-436 478 235	-8 542 499	-445 020 734	-451 554 395	-6 533 661	101,5
VEROTULOT	-374 964 656	-8 042 499	-383 007 155	-384 054 225	-1 047 069	100,3
VALTIONOSUDET	260 333 000	-5 995 000	254 338 000	252 551 009	-1 786 991	99,3
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	95 061 399	0	95 061 399	97 652 188	2 590 789	102,7
KORKOTUOTOT	8 876 512	0	8 876 512	8 021 162	-855 350	90,4
MUUT RAHOITUSTUOTOT	12 020 754	-1 000 000	11 020 754	11 379 179	358 425	103,3
KORKOKULUT	-2 139 255	0	-2 139 255	-2 390 701	-251 446	111,8
MUUT RAHOITUSKULUT	-87 099	0	-87 099	-143 677	-56 578	165,0
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT YHTEENSÄ	18 670 912	-1 000 000	17 670 912	16 865 964	-804 948	95,4
VUOSIKATE	-899 345	-15 037 499	-15 936 844	-16 985 064	-1 048 219	106,6
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
SUUNNITELMAN MUKAISET	-7 002 494	-1 560 314	-8 562 808	-8 588 914	-26 106	100,3
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-7 002 494	-1 560 314	-8 562 808	-8 588 914	-26 106	100,3
TILIKAUDEN TULOS	-7 901 839	-16 597 814	-24 499 652	-25 573 978	-1 074 326	104,4
POISTOERON MUUTOS	0	0	0	322 704	322 704	
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-7 901 839	-16 597 814	-24 499 652	-25 251 274	-751 622	103,1

5.2.2 KOKO KAUPUNKI

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutuma 1-12 / 2019	Poikkeama	Tot-%
TOIMINTATUOTOT						
MYYNITUOTOT	29 093 614	70 000	29 163 614	33 713 704	4 550 091	115,6
MAKSUTUOTOT	17 005 380	430 000	17 435 380	17 297 152	-138 228	99,2
TUET JA AVUSTUKSET	5 629 184	0	5 629 184	6 324 418	695 234	112,4
MUUT TOIMINTATUOTOT	39 838 270	0	39 838 270	41 853 973	2 015 702	105,1
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	91 566 449	500 000	92 066 449	99 189 247	7 122 799	107,7
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	200 000	0	200 000	221 345	21 345	110,7
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN YHTEENSÄ	200 000	0	200 000	221 345	21 345	110,7
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-145 797 126	656 059	-145 141 067	-145 715 491	-574 424	100,4
PALKAT JA PALKKIOT	-113 955 970	518 607	-113 437 363	-115 269 572	-1 832 209	101,6
HENKILÖSIVUKULUT	-31 841 156	137 452	-31 703 704	-30 445 920	1 257 784	96,0
ELÄKEKULUT	-27 363 163	117 227	-27 245 936	-26 543 185	702 751	97,4
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-4 477 994	20 225	-4 457 768	-3 902 734	555 034	87,5
PALVELUJEN OSTOT	-218 085 481	-8 853 559	-226 939 040	-231 543 548	-4 604 508	102,0
AINEET, TARVIKKEET JA AVUSTUKSET	-17 076 526	0	-17 076 526	-17 790 127	-713 601	104,2
AVUSTUKSET	-30 426 966	-475 000	-30 901 966	-29 850 399	1 051 568	96,6
MUUT TOIMINTAKULUT	-44 065 961	130 000	-43 935 961	-46 769 735	-2 833 774	106,4
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-455 452 061	-8 542 499	-463 994 560	-471 669 300	-7 674 740	101,7
TOIMINTAKATE	-363 685 612	-8 042 499	-371 728 111	-372 258 707	-530 596	100,1
VEROTULOT	260 333 000	-5 995 000	254 338 000	252 551 009	-1 786 991	99,3
VALTIONOSUUDET	95 061 399	0	95 061 399	97 652 188	2 590 789	102,7
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT						
KORKOTUOTOT	8 876 512	0	8 876 512	8 021 162	-855 350	90,4
MUUT RAHOITUSTUOTOT	12 020 754	-1 000 000	11 020 754	11 382 853	362 099	103,3
KORKOKULUT	-3 319 700	0	-3 319 700	-3 508 181	-188 481	105,7
MUUT RAHOITUSKULUT	-6 139 593	0	-6 139 593	-6 196 009	-56 416	100,9
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT YHTEENSÄ	11 437 973	-1 000 000	10 437 973	9 699 826	-738 147	92,9
VUOSIKATE	3 146 760	-15 037 499	-11 890 739	-12 355 684	-464 945	103,9
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-12 251 963	-6 989 096	-19 241 059	-19 214 346	26 713	99,9
POISTOT JA ARVONALENTUMISET YHTEENSÄ	-12 251 963	-6 989 096	-19 241 059	-19 214 346	26 713	99,9
TILIKAUDEN TULOS	-9 105 203	-22 026 595	-31 131 798	-31 570 031	-438 233	101,4
POISTOERON MUUTOS	0	0	0	322 704	322 704	
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-9 105 203	-22 026 595	-31 131 798	-31 247 327	-115 529	100,4

5.3 INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMISVERTAILU

INVESTOINNIT

Y H T E E N V E T O	TA 2019	Toteutunut	Erotus	Tot-%
Kaupunginhallitus	-900 000	197 594	-1 097 594	-22,0
Vapaa-ajan lautakunta yht.	-850 000	-729 803	-120 197	85,9
Tekninen lautakunta	-15 050 000	-11 642 157	-3 407 843	77,4
Peruskaupunki	-16 800 000	-12 174 366	-4 625 634	72,5
Liikelaitokset				
Tilaliikelaitos	-6 370 000	-6 926 020	556 020	108,7
KOKO KAUPUNKI NETTO	-23 170 000	-19 100 386	-4 069 614	
Menot	-25 020 000	-19 573 448	-5 446 552	
Tulot	1 850 000	473 062	1 376 938	
Netto	-23 170 000	-19 100 386	-4 069 614	

5.3.1 KAUPUNGINHALLITUS

	TA2019	Toteutunut 2019	Ero	Tot-%
9000 Maanhankinta ja myynti				
menot	-2 000 000	614 097	-2 614 097	-30,7
tulot	1 800 000	57 588	1 742 412	3,2
netto	-200 000	671 685	-871 685	-335,8
9004 Irtaimisto ja muu käyttöomaisuus				
menot	-50 000	0	-50 000	0,0
tulot	0	0	0	
netto	-50 000	0	-50 000	0,0
9117 Kiinteistöjen hankinta ja myynti				
menot	0	0	0	
tulot	0	84 977	-84 977	
netto	0	84 977	-84 977	
9150 Osakkeet ja osuudet				
menot	-600 000	-510 098	-89 902	85,0
tulot	0	0	0	
netto	-600 000	-510 098	-89 902	85,0
9803 Taidehankinnat				
menot	-50 000	-48 970	-1 030	97,9
tulot	0	0	0	
netto	-50 000	-48 970	-1 030	97,9
Kaupunginhallitus yhteensä				
menot	-2 700 000	55 029	-2 755 029	-2,0
tulot	1 800 000	142 565	1 657 435	7,9
netto	-900 000	197 594	-1 097 594	-22,0

Maanhankinta ja myynti

Maanhankintamenot sisältävät VR:n luovuttaman maa-alueen tasearvon oikaisun toteutuneita kustannuksia vastaavaksi.

Maata on ostettu 213 hehtaaria ja myyty 17 hehtaaria. Kiinteistökauppoja on tehty 57 kappaletta.

Osakkeet ja osuudet

Pääomasijoitukset KOy LappiAreenalle uimahallin suunnittelua varten.

Irtaimisto ja muu käyttöomaisuus

Irtaimistoa tai muuta käyttöomaisuutta ei ole hankittu. Väistötilojen tekniikkaa on hankittu leasing-sopimuksella.

Taidehankinnat

Rovaniemen kaupungin kokoelma:

Minna Linja: Melkein perillä, öljy kankaalle	1 600,00 €	30.1.2019 / 3§
Mira Kankaanranta: Puutarhan hoitaja, 2019, öljy kankaalle	1 450,00 €	18.4.2019 / 8§
Hilkka Ukkola: Kukka 1/1, monotypia, öljy paperille, 2017	900,00 €	
Hajoava kukka 1/1, monotypia, öljy paperille, 2017	900,00 €	13.5.2019 / 12§
Henri Hagman: "Vähäiselle valolle", akryyli, tempera ja epoksihartsi kankaalle, 2019	1 100,00 €	13.5.2019 / 10§
Marjo Hyttinen: Kesyvilli, muste, 2017	1 350,00 €	13.5.2019 / 11§
5 * 1500 ulkoteokset		
Vemund Thoe, Anders Sunna, Hanna Kanto, Iliya Baidak, Samuli Kontio	7 500,00 €	10.6.2019 / 15§
Helena Junttila: Modesty, talvi 2019, akryyli paperille	1 500,00 €	3.6.2019 / 14§
Eliina Hurtig: Viimeinen, öljy kankaalla, 2019	1 500,00 €	15.8.2019 / 17§

Jenny ja Antti Wihurin rahaston kokoelma:

Helmi Remes: Kaamoksen hohde	750,00 €	
Marraskuu	750,00 €	9.1.2019 / 1§
Simi Susanna ja Johanna Ruotsalainen: What they say, 2019 videoteos	3 000,00 €	3.6.2019 / 13§
Aino Järvinen: Minä, Länkinen ja Kaurismäki, 2019 sekatekniikka paperille	1 350,00 €	5.9.2019 / 18§
Kaija Kiuru: Forcing Nature, 2019		
näädännahkat, metallikehikot, täytetty näätä, 33 osaa	12 000,00 €	13.11.2019 / 9§
Tuomas Korkalo: Sommitelma runoilijan absoluuttiselle vapaudelle (triptyykki)		
2019, vesiväri, japanilainen muste ja akryyli kankaalle	3 800,00 €	28.11.2019 / 20§
Mia Hamari: Roller, 2007, puu ja metalli	6 800,00 €	18.12.2019 / 21§

5.3.2 VAPAA-AJANLAUTAKUNTA

	TA2019	Toteutunut 2019	Ero	Tot-%
9400 Ounasvaaran liikuntapuisto				
menot	-150 000	-78 807	-71 193	52,5
tulot	50 000	0	50 000	
netto	-100 000	-78 807	-21 193	78,8
9450 Liikuntapaikat alle 0,4 M€ rakentaminen				
Ounasrinteen koulun ja päiväkodin kenttäalue				
menot	-400 000	-441 783	41 783	110,4
tulot	0	77 000	-77 000	
netto	-400 000	-364 783	-35 217	91,2
Korkalovaara-Vennivaara -ulkoilureitti				
menot	-350 000	-267 137	-82 863	76,3
tulot	0	0	0	
netto	-350 000	-267 137	-82 863	76,3
Ylikylän koulun kenttä				
menot	0	-19 076	19 076	
tulot	0	0	0	
netto	0	-19 076	19 076	
Vapaa-ajan lautakunta yhteensä				
menot	-900 000	-806 803	-93 197	89,6
tulot	50 000	77 000	-27 000	154,0
netto	-850 000	-729 803	-120 197	85,9

Ounasvaaran liikuntapuisto

Ounasvaaran liikuntapuistossa käynnistettiin laaditun suunnitelman mukainen ulkoilureittien rakentaminen kilpalatujen (ns. Ylävitonen) osalta. Rakennuttajakonsulttina toimii Sitowise Oy. Mäkikeskuksessa tehtiin valaistuksen ja hissien peruskorjauksiin liittyviä hankintoja.

Liikuntapaikat ja kulttuuripaikat, rakentaminen alle 0,4 M€**Ounasrinteen urheilukenttä**

Ounasrinteen urheilukentän urakka valmistui syyskuussa 2019 suunnitelman mukaisesti. Kentälle hankittiin jääkiekkokaukalo ja pukutilakontit.

Korkalovaara-Vennivaara-ulkoilureitti

Vennivaaran ulkoilureitin urakka valmistui elokuussa 2019 suunnitelman mukaisesti.

Ylikylän koulun kenttä

Ylikylän koulun kentän suunnittelu aloitettiin syksyllä 2019.

5.3.3 TEKNINEN LAUTAKUNTA

	TA2019	Toteutunut 2019	Ero	Tot-%
9002 Katujen peruskorjaus ja katuvalot				
menot	-5 100 000	-2 919 617	-2 180 383	57,2
tulot	0	0		
netto	-5 100 000	-2 919 617	-2 180 383	57,2
9007 Valtatie 4:n liittyvät työt				
menot	0	44 593	-44 593	
tulot	0	0		
netto	0	44 593	-44 593	
9009 Katuvalojen eurodirektiivimuutos				
menot	-700 000	-576 698	-123 302	82,4
tulot	0	0		
netto	-700 000	-576 698	-123 302	82,4
9010 Uudet alueet				
menot	-2 000 000	-1 626 158	-373 842	81,3
tulot	0	0		
netto	-2 000 000	-1 626 158	-373 842	81,3
9011 Vennivaara - Länsikangas				
menot	-1 900 000	-1 733 790	-166 210	91,3
tulot	0	0		
netto	-1 900 000	-1 733 790	-166 210	91,3
9012 Napapiirin kehittäminen				
menot	-100 000	-62 426	-37 574	62,4
tulot	0	0		
netto	-100 000	-62 426	-37 574	62,4
9015 Pallarintien alikulkusilta				
menot	-1 000 000	-913 084	-86 916	91,3
tulot	0	0		
netto	-1 000 000	-913 084	-86 916	91,3
9016 Ounasvaaran RM-alue				
menot	-800 000	-678 907	-121 093	84,9
tulot	0	0		
netto	-800 000	-678 907	-121 093	84,9
9017 Teollisuustie				
menot	-1 000 000	-1 028 220	28 220	102,8
tulot	0	0		
netto	-1 000 000	-1 028 220	28 220	102,8
9018 Jäämerentie				
menot	-1 000 000	-943 411	-56 589	94,3
tulot	0	0		
netto	-1 000 000	-943 411	-56 589	94,3
9100 Liikenne- ja yl.alueiden suunn.				
menot	-400 000	-422 590	22 590	105,6
tulot	0	0		
netto	-400 000	-422 590	22 590	105,6

	TA2019	Toteutunut 2019	Ero	Tot-%
9300 Ympäristö- ja puistorakentaminen				
menot	-700 000	-715 255	15 255	102,2
tulot	0	0		
netto	-700 000	-715 255	15 255	102,2
9601 Kaavat ja selvitykset /tekn ltk				
menot	-350 000	-66 594	-283 406	19,0
tulot	0	0		
netto	-350 000	-66 594	-283 406	19,0
Tekninen lautakunta yhteensä				
menot	-15 050 000	-11 642 157	-3 407 843	77,4
tulot	0	0		
netto	-15 050 000	-11 642 157	-3 407 843	77,4

Katujen peruskorjaus ja katuvalot

Merkittävimmät peruskorjauskohteet olivat Lapinkävijäntien peruskorjaus välillä Hallituskatu – Revontulen liittymä, Eteläranta välillä Roopentie – Niemeläntie ja Santamäentie sekä lisäksi kunnostettiin työohjelman mukaisia muita pienempiä kohteita. Työohjelman mukaiset kohteet Aronrinne välillä Kairatie – Peräpuistikko ja Toripuistikon kevyenliikenteenväylä 10-korttelin kohdalla siirrettiin toteutettavaksi 2020.

Katuvalojen eurodirektiivimuutos

Katuvalojen eurodirektiivimuutos on turvallisuuden ja talouden edistämiseksi toteutettu hanke, jossa katuvalaistusta on parannettu vaihtamalla elohopeahöyryvalaisimia energiatehokkaiksi led-valaisimiksi. Hanke on päättynyt vuoden 2019 lopussa.

Uudet alueet

Kunnallistekniikkaa rakennettiin Vennivaaraan Myrskypilventien alueelle ja Rautiosaareen. Uusia kevyen liikenteen väyliä rakennettiin Korkalovaaraan välille Hillerintie – Näädänpolku ja Harjulammelle välille Ahkiomaantie – 4-tie. Uusien alueiden päällystys- ja viimeistelytyötä tehtiin Pöykkölän ja Vennivaaran asuntokaduilla sekä Lampelankadulla.

Vennivaara-Länsikangas

Vennivaara – Länsikangas –katuyhteys toteutettiin rakentamalla Heposuontientie välillä Kiveliöntie – Vennivaarantie. Heposuontien päällystys- ja viimeistelytyöt toteutetaan vuonna 2021.

Napapiirin kehittäminen

Napapiirin asemakaavan käsittely on kesken ja alueella suoritettiin vähäisiä katujen päällystämistöitä.

Pallarintien alikulkusilta

Pallarintien alikulkusilta on toteutettu yhteishankkeena Väyläviraston kanssa. Silta on otettu käyttöön ja hanke on kaupungin osalta päättynyt.

Ounasvaaran RM-alue

Hanke on valmistunut lukuun ottamatta päällystys- ja viimeistelytyötä, jotka toteutetaan vuonna 2020.

Teollisuustie

Hanke on valmistunut vuoden 2019 töiden osalta ja jatkuu vuonna 2020. Vuonna 2019 rakennettiin Isonaavantien kiertoliittymä.

Jäämerentie

Hanke on valmistunut lukuun ottamatta päällystys- ja viimeistelytyötä, jotka toteutetaan vuonna 2020.

Liikenne- ja yl.alueiden suunnittelu Määrärahalla on suunniteltu tulevia liikenne- ja yleisten alueiden rakennuskohteita.
Ympäristö- ja puistorakentaminen Mäenpäänkujan leikkipaikan rakentaminen ja Koparakujan leikkipaikan peruskorjaus sekä Pöyliönojan puistoalueen rakentaminen ovat valmistuneet. Ympäristörakentaminen on toteutunut työohjelman mukaisesti.
Kaavat ja selvitykset/tekn.ltk/muu kaavoitus Määrärahalla on hankittu kaavoihin liittyviä selvityksiä.

5.3.4 KAUPUNKIKONSERNI

	Netto	TA 2019 1 000 €	TP 2019 1 000 €
Kaupunginhallitus yht.	Yhteensä	-900	198
Maan hankinta ja myynti		-200	672
Irtaimisto ja muu käyttöomaisuus		-50	0
Kiinteistöjen hankinta ja myynti		0	85
Osakkeet ja osuudet		-600	-510
Taidehankinnat		-50	-49
Vapaa-ajanlautakunta yht.	Yhteensä	-850	-730
Ounasvaaran liikuntapuisto		-100	-79
Liikuntapaikat ja kulttuuripaikat, rakentaminen (alle 0,4 milj.)		-750	-651
Tekninen lautakunta yht.	Yhteensä	-15 050	-11 642
Katujen peruskorjaus ja katuvalot		-5 100	-2 920
Valtatie 4:n liittyvät työt			45
Katuvalojen eurodirektiivimuutos		-700	-577
Uudet alueet		-2 000	-1 626
Vennivaara-Länsikangas		-1 900	-1 734
Napapiirin kehittäminen		-100	-62
Pallarintien alikulkusilta		-1 000	-913
Ounasvaaran RM-alue		-800	-679
Teollisuustie		-1 000	-1 028
Jäämerentie		-1 000	-943
Liikenne- ja yl.alueiden suunnittelu		-400	-423
Ympäristö- ja puistorakentaminen		-700	-715
Kaavat ja selvitykset/tekn.ltk/muu kaavoitus		-350	-67
Tilaliikelaitos yht.	Yhteensä	-6 370	-6 926
Osakkeet ja osuudet			253
Rakennustekniset korjaukset		-6 070	-6 771
Investointien valmistelu		-300	-13
Kiinteistöjen hankinta ja myynti		0	-395
Napapiirin Residuum Oy yht.	Yhteensä	-1 700	-1 133
Kaasupumppaamo kaatopaikalle		-600	0
Biojätteen terminaali		-400	-881
Nestemäisten jätteiden käsittelylaitos		-500	0
Alakorkalon kierrätyspuiston investoinnit		-200	-196
Siirtokuormausasema Prllo		0	-41
Ranuan jäteasema		0	-15
Napapiirin Energia ja Vesi Oy yht.	Yhteensä	-39 190	-23 737
Aineettomat hyödykkeet		-635	-1 067
Rakennukset ja rakennelmat		-1 000	-1 227
Sähkön siirto-, vesi-, kuitu- ja kaukolämpöverkostot		-15 904	-17 841
Koneet ja kalusto		-16 288	-2 030
Muut aineelliset hyödykkeet		-5 363	-1 572
Rovaseudun Markkinakiinteistöt Oy yht.	Yhteensä	-9 000	-4 097
Ylikylän monitoimitalo		-8 500	-3 878
Muut investoinnit		-500	-219
Kiinteistö Oy Lappi Areena	Yhteensä	-900	-484
Uimahallihanke		-900	-484
KAIKKI YHTEENSÄ	Yhteensä	-73 960	-48 551

5.4 RAHOITUSOSAN TOTEUTUMISVERTAILU

5.4.1 PERUSKAUPUNKI

PERUSKAUPUNKI		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutuma	Erotus
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	+	-899 345	15 037 499	-15 936 844	-16 985 064	1 048 220
Satunnaiset erät	+/-	0		0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät		-500 000		-500 000	-908 322	408 322
Tulorahoitus	+/-	-1 399 345	15 037 499	-16 436 844	-17 893 386	1 456 542
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-	-18 650 000		-18 650 000	-12 393 931	-6 256 069
Rahoitusosuudet investointimenoihin	+	50 000		50 000	77 000	-27 000
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovu	+	1 800 000		1 800 000	1 003 141	796 859
Investoinnit		-16 800 000		-16 800 000	-11 313 790	-5 486 210
Toiminnan ja investointien rahavirta		-18 199 345	15 037 499	-33 236 844	-29 207 176	-4 029 668
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset	-	-39 500 000		-39 500 000	-2 523 676	-36 976 324
Antolainasaamisten vähennykset	+	1 300 000		1 300 000	22 945 630	-21 645 630
Antolainauksen muutokset		-38 200 000		-38 200 000	20 421 954	-58 621 954
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	+	73 429 000	15 037 499	88 466 499	60 000 000	28 466 499
Pitkäaikaisten lainojen väh.	-	-33 929 000		-33 929 000	-11 567 067	-22 361 933
Lyhytaikaisten lainojen muutos		20 000 000		20 000 000	306 504	19 693 496
Lainakannan muutokset		59 500 000	15 037 499	74 537 499	48 739 437	25 798 062
Rahoituksen nettokassavirta		21 300 000	15 037 499	36 337 499	46 851 973	-10 514 474
Vaikutus maksuvalmiuteen		3 100 655		3 100 655	17 644 797	-14 544 142

6. KOHDERAHOITTEISTEN TEHTÄVIEN TOIMINTA JA TALOUS

6.1 RUOKA- JA PUHTAUSPALVELUT

Perustehtävä

Tehtävänä on tuottaa kustannustietoisesti laadukkaita hyvinvointia edistäviä ateria- ja puhtauspalveluja vahvalla osaamisella hyödyntäen eri alojen yrittäjyyttä.

Ateria- ja puhtauspalveluja tuotetaan kaupungin kaikille toimialoille ja hallinnolle, sekä kiinteästi kaupungin toimintaan liittyville yhteisöille.

Kaupunkistrategiasta johdetut keskeiset toimenpiteet ja muutokset talousarviovuonna 2019

Toiminta sopeutetaan tilaajien palveluverkossa tapahtuviin muutoksiin. Sote- ja maakuntauudistuksen mahdollisia vaikutuksia ennakoidaan toiminnassa.

Lisätään lähiruuan käyttöä ruokapalveluissa. Ruokahävikkiä vähennetään jakamalla ylijäämäruoka vähävaraisille eri toimijoiden avustamana.

Toteutuminen:

- Tilaajien palveluverkossa tapahtuneisiin suunniteltuihin ja yllättäviin muutoksiin on kyetty vastaamaan.
- Sote- ja maakuntauudistukseen liittyvät valmistelut on pysäytetty.
- Paikallisen tuotetun ja leipomon tuotevalikoima vastaa terveellisen ravitsemuksen kriteereitä ja on mahdollistanut lähellä tuotetun ruoan käytön lisäämisen.
- Ruokahävikkiä seurataan ja toimenpiteitä tehdään sen vähentämiseksi yksikkökohtaisesti.
- Järjestöissä toimivien vapaaehtoisten voimin jaetaan ruokaa eri kohteissa elintarviketurvallisuutta vaarantamatta.

Kaupunginvaltuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet talousarviovuonna 2019

Talousarvion laadintaohjeen 2019, KH 25.6.2018 § 279 mukaan Ruoka- ja puhtauspalvelut -yksikölle laaditaan nettobudjetti tuloslaskelman muotoon. Ruoka- ja puhtauspalveluiden kustannukset huomioidaan toimialojen määrärahoissa sisäisinä menoina ja vastaavasti nettoyksikössä sisäisinä tuloina. Sisäiset erät budjetoidaan vuoden 2018 menotasolle huomioiden määrälliset muutokset. Kuntalaisten hyvinvointia edistetään tarjoamalla terveellisiä ravitsemussuosittelujen mukaisia aterioita. Vähähiilinen toimintatapa huomioidaan ruokalajien valinnassa, hävikin vähentämisessä sekä tavaroiden ja henkilöiden liikkumisessa.

Siivottavien kiinteistöjen puhtaustasoa ylläpidetään toiminnan edellyttämällä hyvällä tasolla.

Henkilöstön sairauspoissaoloja vähennetään yhteistoiminnallisin keinoin. Työntekijöiden osa-aikatyön mahdollisuuksia kehitetään ja työtehtäviä suunnitellaan työkyvyn edellyttämälle tasolle.

Toteutuminen:

- Aterioiden yksikköhinnat ja siivouksen hinta on pysynyt sovitulla tasolla, se on edellyttänyt jatkuvan talouden seurannan ja erilaisten toimenpiteiden toteuttamista.
- Ruokalistojen uudistaminen, kasvisruokien kehittäminen ja tuoreiden kasvien tarjoaminen eri muodoissaan on vähentänyt hiilijalanjälkeä ja edistänyt ravitsemussuosittelujen toteuttamista.
- Siivouksen hankinta ja oma toiminta onnistunut laatuvaatimusten edellyttämällä tavalla.
- Puhtaustason arviointia on toteutettu tilojen käyttäjien ja oman valvonnan lisäksi ulkopuolisen arvioijan toimesta.
- Henkilöstön työkyky on parantunut ja sairauslomat vähentyneet jatkuvien ja uusien työkykyä tukevien toimenpiteiden tuloksena.
- Vuokratyövoimaa on käytetty ammattihenkilöstön ohjauksessa astianpesu, siivous ja palvelukeittiön tehtäviin 87 770 h.

Toiminnan riskit talousarviovuonna 2019

Ruoka- ja puhtauspalvelun riskienhallinta on keskeinen osa toiminnan jokapäiväistä johtamista ja palvelujen käyttäjien turvallisuutta. Asiakkaille hyvä riskien hallinta näyttäytyy näkymättömänä hallittuna toimintana. Riskienhallintasuunnitelmaa toteutetaan ja arvioidaan säännöllisesti.

Tärkeimmät riskit ovat: Elintarvikkeiden turvallisuus, henkilöstöriskit, hankinnat ja sopimusten hallinta talouteen liittyvät riskit sekä maakunta- soteuudistuksen onnistumiseen liittyvät riskit.

Toteutuminen:

- Toiminnan riskien tiedostamista on vahvistettu henkilöstön kanssa yhteistoiminnassa jatkuvan kehittämisen keinoin.
- Ulkoisina tarkastuksina on toteutunut:
 - AVI: työsuojelutarkastus
 - Ruokavirasto: EU-maitotukitarkastus
 - Ympäristöterveydenhuolto: keittiöiden Oiva-tarkastuksia ja tilojen mikrobiologisia mittauksia
 - Insta-800 arviointi siivouksen tasosta

Suuria riskejä ei toimintavuoden aikana ole toteutunut.

Talouden tunnusluvut

EUR	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Ero	Tot-% 2019
Liikevaihto	10 962 759	11 163 466	11 497 253	-333 797	102,99
Tilikauden voitto / tappio (ennen TP-siirtoja ja veroja)	168 889	0	103 845	103 845	
Henkilöstömäärä (lkm)	120	109	101		
Henkilöstömäärä (htv)	106,6	122,0	96,6		

Toteutuminen:

Ruoka- ja puhtauspalveluiden vuoden 2019 tilinpäätöksen toteuma oli 103 845 euroa ylijäämäinen. Talousarvion nollatulostavoite täyttyi.

6.2 TILALIIKELAITOS

6.2.1 TILALIIKELAITOKSEN TOIMINTA JA TALOUS

Perustehtävä

Rovaniemen kaupungin Tilaliikelaitos on sisäinen liikelaitos, joka on perustettu 1.1.2008. Vastaamme rakennusomaisuuden kehittämisestä ja ylläpidosta sekä hyvästä vuokrausasteesta. Lisäksi vastaamme kaupungin investointi- ja peruskorjausohjelmiin sisältyvien kohteiden rakennuttamisesta kaupunginvaltuuston hyväksymän investointiohjelman mukaisesti.

Kaupunkistrategiasta johdetut keskeiset toimenpiteet ja muutokset talousarviovuonna 2019

Seuraamme aktiivisesti toimintaympäristön muutoksia ja reagoimme joustavasti asiakkaiden tarpeisiin. Huolehdimme toimivasta, oikea-aikaisesta ja tehokkaasta viestinnästä. Huolehdimme toiminnan läpinäkyvyydestä niin, että luottamus ja kumppanuus asiakkaiden kanssa syntyy ja syvenee. Ylläpidämme henkilöstön työhyvinvointia ja osaamista. Mahdolliset tilahallintamallin muutokset päätetään tilahallintatyöryhmän esityksen valmistumisen jälkeen. Vesihiiden vuosikorjauksista päätettäessä tilaliikelaitoksen tulee konsultoida kaupunginhallituksen alaista uimahallihanketyöryhmää.

Toteutuminen:

Tilaliikelaitoksessa on jatkuvat ja säännölliset sisäiset työpaikkakokouskäytännöt henkilöstölle, joiden avulla henkilöstöä on pidetty ajan tasalla toiminnassa tapahtuvista muutoksista. Sisäistä ja ulkoista viestintää on tehostettu hallintokuntien kanssa toiminnassa tapahtuvista muutoksista.

Kaupunginvaltuusto päätti kokouksessaan 17.6.2019 että Tilaliikelaitos lakkaa kunnallisena liikelaitoksena 31.12.2019.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 11.11.2019 vuoden 2020 Talousarvion ja hyväksyi myös organisaatiouudistuksen lopullisesti. Uusi Tilapalvelukeskus aloittaa toimintansa 1.1.2020. Kaupunginhallitus selvittää kevään 2020 aikana Rakennuspalveluiden ja Kiinteistöpalveluiden organisoinnin.

Kaupunginvaltuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet talousarviovuonna 2019

Tilaliikelaitoksen tulostavoitteena on tehdä tilikaudella vähintään positiivinen tulos. Hallinnoinnissa on noudatettava kaupunginvaltuuston päättämiä omistajapoliittisia linjauksia. Nettoinvestointien määrä on rajoitettava valtuuston päättämään kehukseen ja korvausinvestointien taso poistojen kokonaismäärään. Vuokrien määrittämisessä noudatetaan kaupunginhallituksen päättämiä ohjeita. Tilaliikelaitos huolehtii omistamiensa kiinteistöjen terveellisyydestä ja turvallisuudesta.

Tyhjillään olevista ja tarpeettomista tiloista luopuminen yhdessä kaavoituksen ja tilaliikelaitoksen kanssa.

Toteutuminen:

Tilaliikelaitos on hallinnoinnissa noudattanut kaupunginvaltuuston hyväksymiä omistajapoliittisia linjauksia ja vuokrien määrittämisessä kaupunginhallituksen hyväksymiä ohjeita.

Kaupunginvaltuusto teki 9.9.2019 § 61 päätöksen poistojen muutoksista. Ylimääräisiä poistoja tehtiin yhteensä n. 5,4 M€. Poistoista johtuen Tilaliikelaitoksen vuoden 2019 tilinpäätöksen tulos on negatiivinen.

Investointien nettototeutuma oli suunniteltua suurempi 0,56 M€ vuonna 2019. Ylitys johtui pääosin siitä, että vuonna 2019 toteutettiin ennakoitua merkittävästi suurempi määrä väistötilaratkaisuja (esim. kaupungintalon väistö), joihin tehtiin paljon muutos- ja korjaustöitä.

Sisäinen vuokra on peritty kaupunginhallituksen päättämien vuokranmäärityisperiaatteiden mukaisesti.

Toiminnan riskit talousarviovuonna 2019

Tilaliikelaitoksen merkittävimmät riskit ovat infrastruktuurin toiminnan häiriöt, äkilliset ja ennalta arvaamattomat kiinteistöihin liittyvät ongelmat, omistajaohjauksen linjaukset, omaisuusriski, korjausvelka, sisäilmaongelmat ja henkilöstö.

Toteutuminen:

Vuonna 2019 ei toteutunut merkittäviä määrää enempää häiriöitä infrastruktuurissa. Myöskään äkillisiä ja ennalta arvaamattomia ongelmia ei esiintynyt normaalia määrää enempää. Korjausvelkaa oli vuoden 2019 lopussa 35,1 M€, kun vuoden 2018 lopussa korjausvelkaa oli 33,3 M€.

Vuoden 2019 aikana sisäilmaongelmaisten kohteiden määrä väheni hieman. Merkittävimpänä vaikutuksena oli toimintojen siirtäminen väistötiloihin.

Vuoden 2019 aikana kaupungissa toteutettiin talouden tasapainottaminen (TTU) ja yhteistoimintamennetely. Edellisten toimenpiteiden johdosta Tilaliikelaitoksen palveluksesta irtisanoutui ja irtisanottiin henkilöitä.

Talouden tunnusluvut

EUR	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Ero	Tot -% 2019
Liikevaihto	29 639 402	29 630 870	31 375 061	1 744 191	105,89
Tilikauden voitto / tappio (ennen tp-siirtoja ja veroja)	221 735	-6 632 146	-5 996 053	636 093	90,41
Bruttoinvestoinnit	6 416 056	6 370 000	7 179 517	809 517	112,71
Nettoinvestoinnit	4 831 730	6 370 000	6 926 020	556 020	108,73
Ulkoiset lainat (31.12)	16 912 853	15 600 037	15 600 037	0	100,00
Konsernin sisäiset lainat (31.12)	22 002 561	25 611 000	22 002 561	-3 608 439	85,91
Omavaraisuusaste (%)	49,85		62,90		
Henkilöstömäärä (lkm)	72	80	63	-17	78,75

6.2.2 TULOSLASKELMAN TOTEUTUMISVERTAILU

TILALIIKELAITOS TULOSLASKELMA	Budjetoitu 2019	Toteutuma 2019	Ero	Käyttö-%
Liikevaihto sisäinen				
Liikevaihto ulkoinen	29 630 870	31 375 061	-1 744 191	105,89
Liikevaihto	29630870	31 375 061	-1 744 191	105,89
Valmistus omaan käyttöön	200 000	220 827	-20 827	110,41
Liiketoiminnan muut tuotot	422 000	298 526	123 474	70,74
Muut tuet ja avustukset	0	16 008	-16 008	
 Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet, tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-5 088 050	-4 992 776	-95 274	98,13
Palvelujen ostot sisäinen				
Palvelujen ostot ulkoinen	-4 495 000	-4 420 865	-74 135	98,35
Palveluiden ostot yhteensä	-4 495 000	-4 420 865	-74 135	98,35
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-9 583 050	-9 413 641	-169 409	98,23
 Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-2 449 774	-2 118 609	-331 165	86,48
Eläkekulut	-590 123	-518 960	-71 163	87,94
Muut henkilöstösivukulut	-95 541	-74 637	-20 904	78,12
Henkilöstökulut yhteensä	-3 135 438	-2 712 206	-423 232	86,50
 Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 752 437	-5 697 215	-55 222	99,04
Kertaluonteiset poistot	-4 925 814	-4 928 217	2 403	100,05
Poistot ja arvonalentumiset	-10 678 251	-10 625 432	-52 819	99,51
 Liiketoiminnan muut kulut	-6 255 338	-7 989 059	1 733 721	127,72
 Liikelylijäämä +/-alijäämä - Rahoitustuotot j -kulut	600 793	1 170 084	-569 291	194,76
Muut rahoitustuotot	0	3 674	-3 674	
Kunnalle maksetut korkokulut	-880 445	-870 717	-9 728	98,90
Muille maksetut korkokulut	-300 000	-246 762	-53 238	82,25
Korvaus peruspääomasta	-6 051 994	-6 051 994	0	100,00
Muut rahoituskulut	-500	-338	-162	
Rahoitustuotot ja -kulut	-7 232 939	-7 166 137	-66 802	99,08
 Ylijäämä ennen satunnaisia eriä	-6 632 146	-5 996 053	-636 093	90,41
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	-6 632 146	-5 996 053	-636 093	90,41
 Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-6 632 146	-5 996 053	-636 093	90,41

6.2.3 TULOSLASKELMA

TILALIIKELAITOS TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2018
Liikevaihto	31 375 061	29 639 402
Valmistus omaan käyttöön*	220 827	262 725
Liiketoiminnan muut tuotot	298 526	295 315
Muut tuet ja avustukset	16 008	0
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	4 992 776	4 871 192
Palvelujen ostot	4 420 865	4 799 291
Materiaalit ja palvelut yhteensä	9 413 641	9 670 483
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	2 118 609	2 390 459
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	518 960	530 270
Muut henkilösivukulut	74 637	67 741
Henkilöstökulut yhteensä	2 712 206	2 988 470
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	5 697 215	5 243 456
Kertaluonteiset poistot	4 928 217	
Liiketoiminnan muut kulut	7 989 059	6 223 201
Liikeliiketoiminta (-alijäämä)	1 170 084	6 071 832
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoitustuotot	3 674	3 354
Kunnalle maksetut korkokulut	870 717	880 245
Muille maksetut korkokulut	246 762	270 629
Korvaus peruspääomasta	6 051 994	4 766 879
Muut rahoituskulut	338	372
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	-5 996 053	157 061
Satunnaiset tuotot ja -kulut	0	64 674
Satunnaiset tuotot	0	380 925
Satunnaiset kulut	0	316 251
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	-5 996 053	221 735
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-5 996 053	221 735
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Sijoitetun pääoman tuotto, %	1,71	7,26
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	1,80	8,78
Voitto, %	-19,11	0,75

*valmistus omaan käyttöön on tuloslaskelman oikaisua, jolla omaan käyttöön valmistuksen vaikutus tilikauden tulokseen eliminoidaan silloin, kun hyödykkeen valmistuksen menoja sisältyy tuloslaskelman menoihin

6.2.4 RAHOITUSLASKELMA

TILALIIKELAITOS

RAHOITUSLASKELMA

2019

2018

Toiminnan rahavirta

Liikelyijäämä (-alijäämä)	1 170 086	6 071 832
Poistot ja arvonalentumiset	10 625 432	5 243 456
Rahoitustuotot ja -kulut	-7 166 138	-5 914 771
Satunnaiset erät	0	64 674
Tulorahoituksen korjauserät	-149 336	-302 982

Toiminnan rahavirta

4 480 043

5 162 210

Investointien rahavirta

Investointimenot	-7 179 517	-6 416 056
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	402 833	1 887 308

Investointien rahavirta

-6 776 684

-4 528 748

Toiminnan ja investointien rahavirta

-2 296 641

633 462

Rahoituksen rahavirta

Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta/kuntayhtymältä	-21 470 097	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalta/kuntayhtymältä	0	-1 372 130
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta	0	-1 312 816
Lainakannan muutokset	-21 470 097	-2 684 946
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos		
Saamisten muutos kunnalta	23 624 857	0
Saamisten muutos muilta	-126 759	552 682
Korottomien velkojen muutos kunnalta	381 118	1 956 592
Korottomien velkojen muutos muilta	-144 984	-438 443

Muut maksuvalmiuden muutokset

Rahoituksen rahavirta

2 264 135

-614 116

Rahavarojen muutos

-32 507

19 345

Rahavarojen muutos

Rahavarat 31.12. *)	0	32 507
Rahavarat 1.1. *)	32 507	13 161
Muutos	-32 507	19 345

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	-1 022 487	-12 547 359
Investointien tulorahoitus, %	-4,2	84,2
Lainanhoitokate	2,4	1,9
Kassan riittävyys, pv	0,0	0,4
Quick ratio	0,2	0,2
Current ratio	0,2	0,2

*) osa rahavaroista konsernitilillä

6.2.5 TASE

TASE TILALIIKELAITOS

VASTAAVAA	31.12.2019	31.12.2018
A PYSYVÄT VASTAAVAT		
I Aineettomat hyödykkeet	0	0
II Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	73 864	84 481
Rakennukset	76 350 653	81 417 171
Kiinteät rakenteet ja laitteet	413 688	634 494
Koneet ja kalusto	788 611	920 128
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 033 951	495 290
	79 660 767	83 551 564
III Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	2 563 695	2 817 192
	2 563 695	2 817 192
C VAIHTUVAT VASTAAVAT		
II Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Muut saamiset	60 087	75 108
	60 087	75 108
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	489 999	144 649
Lainasaamiset	1 185	0
Saamiset kunnalta	-23 624 858	
Muut saamiset	658 914	642 572
Siirtosaamiset	3 590	224 685
IV Rahat ja pankkisaamiset	0	32 507
VASTAAVAA YHTEENSÄ	59 813 379	87 488 277
VASTATTAVAA		
A OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	54 492 486	54 492 486
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	-10 875 453	-11 097 188
Tilikauden yli+/alijäämä-	-5 996 053	221 735
	37 620 980	43 617 032
E VIERAS PÄÄOMA		
I Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	15 600 037	15 600 037
Lainat kunnalta/kuntayhtymältä	0	21 914 979
	15 600 037	37 515 016
II Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 312 816	1 312 816
Ostovelat	1 472 437	1 530 921
Korottomat velat kunnalta/kuntayhtymältä	3 196 692	2 815 574
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	62 222	78 302
Siirtovelat	548 195	618 614
	6 592 362	6 356 228
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	59 813 379	87 488 277
TASEEN TUNNUSLUVUT	1-12/2019	1-12/2018
Omavaraisuusaste, %	62,9	49,9
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	70,0	146,6
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	-16 872	-10 875
Lainakanta 31.12., 1000 €	16 913	38 828

6.2.6 INVESTOINNIT

TILALIIKELAITOS	TA 2019	Toteutunut 2019	Ero	Tot-%
9110 Investointien valmistelu				
menot	-300 000	-12 689	-287 312	4,2
tulot				
netto	-300 000	-12 689	-287 312	4,2
9112 Rakennustekniset korjaukset				
menot	-6 070 000	-6 771 829	701 829	111,6
tulot				
netto	-6 070 000	-6 771 829	701 829	111,6
9117 Kiinteistöjen hankinta ja myynti				
menot		-395 000	-395 000	
tulot				
netto		-395 000	-395 000	
9150 Osakkeet ja osuudet				
menot				
tulot		253 497	253 497	
netto		253 497	253 497	
Tilaliikelaitos yhteensä				
menot	-6 370 000	-7 179 517	-809 517	112,7
tulot		253 497	253 497	
netto	-6 370 000	-6 926 020	-556 020	108,7

Tilaliikelaitoksen investoinnit 2019

Rakennustekniset korjaukset
Uimahallin korjaukset
Nivavaaran koulun korjaukset
Ounasvaaran yläasteen korjaukset
Korkalovaaran koulun korjaukset
Pulkamontien terveyskeskuksen korjaukset
Muut työohjelmassa määritellyt pienemmät korjauskohteet
Investointien valmistelu
Hallituskatu 7:n hankesuunnittelu
Kiinteistöjen hankinta ja myynti
Ostettiin Saaranpuiston päiväkodin tilaelementti ja siirrettiin se Hirvaalle päiväkodiksi.
Osakkeet ja osuudet
Myyttiin mm. Kiinteistö Oy Hallankaikon ja Kiinteistö Oy Liisankummun osakkeet.

Tilaliikelaitoksen investoinnit > 400.000 € vuonna 2019	
Rakennustekniset korjaukset/ Uimahalli	-992 046
Rakennustekniset korjaukset/ Pulkamontien terveyskeskus	-720 790
Rakennustekniset korjaukset/ Ounasvaaran yläaste	-696 483
Rakennustekniset korjaukset/ Nivavaaran koulu	-672 192
Rakennustekniset korjaukset/ Hirvaan tilaelementti	-508 527
Rakennustekniset korjaukset/ Katajanrannan koulu (Poropolun Napapiirin yläaste	-506 706
Rakennustekniset korjaukset/ Ylikylän päiväkodin väistötilat	-412 654
Rakennustekniset korjaukset/Kaupungin kirjasto	-405 935

7. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

7.1 KOKO KAUPUNGIN TULOSLASKELMA

	1.1-31.12.2019	1.1-31.12.2018	Muutos
TOIMINTATUOTOT	54 299 162	52 195 114	2 104 048
Myyntituotot	16 088 642	11 867 220	4 221 422
Maksutuotot	17 149 915	16 053 661	1 096 254
Tuet ja avustukset	6 264 280	6 726 250	-461 970
Muut toimintatuotot	14 796 326	17 547 984	-2 751 657
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	221 345	263 741	-42 396
TOIMINTAKULUT	-426 779 215	-409 334 011	-17 445 204
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	-115 269 572	-111 738 376	-3 531 195
Henkilösivukulut			
Eläkekulut	-26 543 185	-26 222 858	-320 328
Muut henkilösivukulut	-3 902 734	-2 747 624	-1 155 110
Palvelujen ostot	-213 992 938	-205 292 326	-8 700 612
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-17 496 515	-17 621 920	125 406
Avustukset	-29 576 831	-28 448 297	-1 128 534
Muut toimintakulut	-19 997 440	-17 262 609	-2 734 830
TOIMINTAKATE	-372 258 707	-356 875 155	-15 383 552
Verotulot	252 551 009	246 048 076	6 502 933
Valtionosuudet	97 652 188	94 926 097	2 726 091
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	7 150 445	7 259 405	-108 960
Muut rahoitustuotot	5 327 256	5 144 618	182 638
Korkokulut	-2 637 463	-2 387 917	-249 546
Muut rahoituskulut	-140 411	-664 480	524 068
VIISIKATE	-12 355 684	-6 549 356	-5 806 328
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-19 214 346	-13 979 287	-5 235 059
Suunnitelman mukaiset poistot	-19 214 346	-12 979 287	-6 235 059
Arvonalentumiset		-1 000 000	1 000 000
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	-1 935 326	1 935 326
TILIKAUDEN TULOS	-31 570 031	-22 463 969	-9 106 062
Poistoeron muutos	322 704	323 609	-906
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-31 247 327	-22 140 360	-9 106 967
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT			
Toimintatuotot/ Toimintakulut %	12,7	12,7	
Vuosikate/Poistot %	-64,3	-46,9	
Vuosikate, euroa / asukas	-196	-104	
Asukasmäärä	63 103	62 922	

7.2 KOKO KAUPUNGIN RAHOITUSLASKELMA

	2019	2018
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Vuosikate	-12 355 684	-6 549 356
Satunnaiset erät	0	-1 935 326
Tulorahoituksen korjauserät	-1 057 658	-2 657 180
Toiminnan rahavirta	-13 413 343	-11 141 861
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-19 573 448	-23 173 054
Rahoitusosuudet investointimenoihin	77 000	33 000
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 405 974	4 361 991
Investointien rahavirta	-18 090 474	-18 778 063
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-31 503 817	-29 919 924
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-2 523 676	-16 317 776
Antolainasaamisten vähennys	1 475 533	1 285 528
Antolainasaamisten muutokset	-1 048 143	-15 032 248
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisen lainojen lisäys	60 000 000	57 000 000
Pitkäaikaisen lainojen vähennys	-11 567 067	-11 186 843
Lyhytaikaisten lainojen muutos	3 000 000	0
Lainakannan muutokset	51 432 933	45 813 157
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-128 424	263 122
Vaihto-omaisuuden muutos	-8 628	1 281
Saamisten muutos	-1 226 559	1 100 974
Korottomien velkojen muutos	94 928	4 576 840
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 268 683	5 942 216
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	49 116 108	36 723 126
RAHAVAROJEN MUUTOS	17 612 291	6 803 202
Rahavarat 31.12.	58 528 037	40 915 746
1.1.	40 915 746	34 112 544
Rahavarojen muutos	17 612 291	6 803 202
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1 000 €	668	8 175
Investointien tulorahoitus, %	-63,4	-28,3
Laskennallinen lainanhoitokate	-0,3	-0,2
Lainanhoitokate	-0,7	-0,3
Kassan riittävyys, pv	46	32

7.3 KOKO KAUPUNGIN TASE

VASTAAVAA	31.12.2019	31.12.2018	Muutos
PYSYVÄT VASTAAVAT	475 793 170	474 858 987	934 184
Aineettomat hyödykkeet	679 556	686 715	-7 159
Muut pitkävaikutteiset menot	679 556	686 715	-7 159
Aineelliset hyödykkeet	216 306 610	216 670 011	-363 401
Maa- ja vesialueet	59 180 789	59 863 090	-682 301
Rakennukset	76 812 525	81 935 705	-5 123 180
Kiinteät rakenteet ja laitteet	70 313 809	65 634 330	4 679 479
Koneet ja kalusto	800 516	962 874	-162 358
Muut aineelliset hyödykkeet	1 251 280	1 202 316	48 965
Ennakkomaks ja keskener hankin	7 947 691	7 071 696	875 995
Sijoitukset	258 807 005	257 502 260	1 304 744
Osakkeet ja osuudet	87 051 932	86 795 331	256 601
Muut lainasaamiset	171 502 791	170 454 648	1 048 143
Muut saamiset	252 282	252 282	
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	169 731	151 347	18 384
Valtion toimeksiannot	-13 396	0	-13 396
Lahjoitusrahastojen varat	60 887	61 347	-460
Muut toimeksiantojen varat	122 240	90 000	32 240
VAIHTUVAT VASTAAVAT	75 498 417	57 031 845	18 466 572
Vaihto-omaisuus	89 336	80 707	8 628
Aineet ja tarvikkeet	89 336	80 707	8 628
Saamiset	16 881 045	16 035 392	845 653
Pitkäaikaiset saamiset	60 087	75 108	-15 022
Muut saamiset	60 087	75 108	-15 022
Lyhytaikaiset saamiset	16 820 958	15 960 283	860 674
Myyntisaamiset	6 830 490	5 529 223	1 301 266
Lainasaamiset	1 456 981	1 366 984	89 996
Muut saamiset	4 604 126	4 546 307	57 820
Siirtosaamiset	3 929 361	4 517 769	-588 408
Rahoitusarvopaperit	22 793 263	31 852 329	-9 059 066
Sijoitukset rahamarkkinainstru	20 793 263	29 852 329	-9 059 066
Joukkovelkakirjalainasaamiset	2 000 000	2 000 000	0
Rahat ja pankkisaamiset	35 734 774	9 063 417	26 671 357
VASTAAVAA YHTEENSÄ	551 461 318	532 042 179	19 419 139

VASTATTAVAA	31.12.2019	31.12.2018	Muutos
OMA PÄÄOMA	224 173 367	255 420 694	-31 247 327
Peruspääoma	196 242 911	196 242 911	0
Muut omat rahasstot	14 009 454	14 009 454	0
Edell tilikaus yli-/alijäämä	45 168 329	67 308 688	-22 140 360
Tilikauden yli-/alijäämä	-31 247 327	-22 140 360	-9 106 967
POISTOERO JA VAPAAEHT VARAUKS	3 221 924	3 544 627	-322 704
Poistoero	3 221 924	3 544 627	-322 704
PAKOLLISET VARAUKSET	170 688	218 434	-47 746
Eläkevastuuvaraus	170 688	218 434	-47 746
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	819 212	929 251	-110 040
Valtion toimeksiannot	196 767	291 385	-94 618
Lahjoitusrahastojen pääomat	60 887	61 347	-460
Muut toimeksiantojen pääomat	561 558	576 519	-14 962
VIERAS PÄÄOMA	323 076 128	271 929 173	51 146 956
Pitkäaikainen	222 749 560	181 347 771	41 401 789
Lainat rahoitus- ja vakuutusl	196 292 493	150 310 510	45 981 983
Lainat julkisyhteisöiltä	1 594 797	2 276 745	-681 947
Lainat muilta luotonantajilta	12 002 556	13 869 296	-1 866 741
Muut Velat	12 859 715	14 891 220	-2 031 505
Lyhytaikainen	100 326 568	90 581 401	9 745 166
Lainat rah.- ja vakuut.laitoks.	39 018 017	31 018 017	8 000 000
Lainat julkisyhteisöiltä	681 947	682 309	-361
Lainat muilta luotonantajilta	1 866 741	1 866 741	0
Saadut ennakot	1 033 558	1 033 558	0
Lyhytaikaiset ostovelat	18 283 446	17 978 922	304 525
Muut velat	14 465 782	13 516 031	949 752
Siirtovelat	24 977 076	24 485 825	491 251
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	551 461 318	532 042 179	19 419 139
TASEEN TUNNUSLUVUT			
Omavaraisuusaste, %	41,3	48,8	
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	79,6	68,9	
Kertynyt ylijäämä, 1000€	13 921	45 168	
Kertynyt ylijäämä, euroa/asukas	221	717	
Lainakanta 31.12., 1000€	251 457	200 024	
Lainakanta 31.12., euroa/asukas	3 985	3 177	
Lainat ja vuokravastuut, 31.12.	401 620		
Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas	6 365		
Lainasaamiset 31.12., 1000€	171 503	170 455	
Asukasmäärä	63 103	62 963	

7.4 KONSERNIN TULOSLASKELMA

	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2018
Toimintatuotot	224 844 937	222 606 807
Toimintakulut	-568 516 480	-546 464 978
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	2 712 030	2 392 465
TOIMINTAKATE	-340 959 513	-321 465 705
Verotulot	250 787 088	243 846 465
Valtionosuudet	120 857 376	116 759 227
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	1 162 557	1 772 629
Muut rahoitustuotot	2 344 923	1 071 358
Korkokulut	-5 193 896	-3 475 347
Muut rahoituskulut	-278 642	-797 653
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 965 058	-1 429 012
VUOSIKATE	28 719 893	37 710 975
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-47 641 473	-41 860 833
Omistuksen eliminointierot	93 577	0
Poistot ja arvonalentumiset	-47 547 896	-41 860 833
Satunnaiset erät		
Satunnaiset tuotot	0	476 142
Satunnaiset erät	0	476 142
TILIKAUDEN TULOS	-18 828 003	-3 673 716
Tilinpäätössiirot	-389 388	-799 859
Tilikauden verot	-973 285	-1 477 091
Laskennalliset verot	-584 136	-1 297 382
Vähemmistön osuus tilikauden tuloksesta	-10 811	-11 838
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-20 785 624	-7 259 887
KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	39,5	40,7
Vuosikate/Poistot, %	60,3	90,1
Vuosikate, euroa/asukas	455	599
Asukasmäärä	63 103	62 963

7.5 KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	2019	2018
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	28 719 893	37 710 975
Satunnaiset erät	0	476 142
Tilikauden verot	-973 285	-1 477 091
Tulorahoituksen korjauserät	-4 908 335	-5 421 133
Tulorahoituksen korjauserät	-5 336 373	-7 255 863
Osinkotuotot osakkuusyhteisöiltä	428 208	428 208
Pakolliset varaukset	-169	1 406 522
	22 838 273	31 288 893
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-62 153 625	-92 924 926
Rahoitusosuudet investointimenoihin	641 179	417 397
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	3 688 420	27 663 252
	-57 824 026	-64 844 276
Toiminnan ja investointien rahavirta	-34 985 753	-33 555 383
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-23 676	-33 227
Antolainasaamisten vähennykset	47 479	58 856
	23 803	25 629
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	68 446 875	62 959 421
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-17 004 469	-17 159 599
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-329 870	-4 410 534
	51 112 536	41 389 288
Oman pääoman muutokset	-729 757	-111 322
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	182 383	172 882
Vaihto-omaisuuden muutos	1 328 174	572 344
Saamisten muutos	8 185 442	-1 920 933
Korottomien velkojen muutos	-1 537 074	-167 513
	8 158 925	-1 343 220
Rahoituksen rahavirta	58 565 506	39 960 375
Rahavarojen muutos	23 579 753	6 404 991
Rahavarat 31.12.	108 284 327	84 704 574
Rahavarat 1.1.	84 704 574	78 299 582
Rahavarojen muutos	23 579 753	6 404 991
KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1 000 €	-111 772	-92 668
Investointien tulorahoitus, %	46,7	40,8
Laskennallinen lainanhoitokate	0,8	1,1
Lainanhoitokate	1,5	2,0
Kassan riittävyys, pv	60	47

7.6 KONSERNIN TASE

	31.12.2019	31.12.2018
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	2 233 932	1 971 052
Konserniliikearvo	2 914 764	3 643 455
Muut pitkävaikutteiset menot	4 609 134	4 594 434
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hyödykkeet	7 005	170 618
Aineettomat hyödykkeet	9 764 835	10 379 560
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	65 945 048	65 992 139
Rakennukset	234 952 075	245 456 594
Kiinteät rakenteet ja laitteet	177 559 026	160 173 785
Koneet ja kalusto	36 291 116	42 579 886
Muut aineelliset hyödykkeet	5 834 784	6 139 163
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	34 030 954	20 771 483
Aineelliset hyödykkeet	554 613 002	541 113 050
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	34 388 856	32 283 844
Muut osakkeet ja osuudet sekä osakkeiden arvonorotukset	39 908 741	39 679 431
Muut lainasaamiset	846 084	869 887
Muut saamiset	96 543	96 543
Sijoitukset	75 240 224	72 929 705
PYSYVÄT VASTAAVAT	639 618 061	624 422 315
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	7 716 395	6 603 223
Lahjoitusrahastojen varat	147 105	146 315
Muut toimeksiantojen varat	122 240	90 000
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	7 985 740	6 839 538
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	3 325 449	4 261 436
Valmiit tuotteet	12 007	4 702
Muu vaihto-omaisuus	7 800	407 291
Vaihto-omaisuus	3 345 256	4 673 430
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	1 221 976	1 740 400
Lainasaamiset	86 655	333 217
Muut saamiset	1 560 087	1 579 805
Siirtosaamiset	1 111	527
Pitkäaikaiset saamiset	2 869 828	3 653 950
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	20 142 939	23 811 224
Lainasaamiset	30 191	75 074
Muut saamiset	8 947 309	8 472 360
Siirtosaamiset	5 782 671	9 945 773
Lyhytaikaiset saamiset	34 903 111	42 304 431
Saamiset	37 772 939	45 958 381
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	19 688 391	19 575 677
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	24 093 256	32 032 847
Joukkovelkakirjalainasaamiset	2 000 000	2 000 000
Muut arvopaperit	16 264	61 123
Rahoitusarvopaperit	45 797 911	53 669 647
Rahat ja pankkisaamiset	62 486 416	31 034 926
VAIHTUVAT VASTAAVAT	149 402 522	135 336 384
VASTAAVAA	797 006 323	766 598 238

VASTATTAVAA	31.12.2019	31.12.2018
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	196 242 911	196 242 911
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma	1 134 550	1 134 550
Muut omat rahastot	37 742 131	37 392 394
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	121 537 713	129 348 777
Tilikauden yli-/alijäämä	-20 785 624	-7 259 887
OMA PÄÄOMA	335 871 682	356 858 746
VÄHEMMISTÖOSUUDET	1 941 927	2 034 791
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	177 547	346 693
Muut pakolliset varaukset	6 858 766	6 689 790
PAKOLLISET VARAUKSET	7 036 313	7 036 483
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	7 926 640	6 894 665
Lahjoitusrahastojen pääomat	147 131	146 405
Muut toimeksiantojen pääomat	917 344	621 460
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	8 991 115	7 662 531
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	247 875 090	211 965 410
Lainat julkisyhteisöiltä	1 594 797	2 276 745
Lainat muilta luotonantajilta	21 659 779	12 869 296
Saadut ennakot	1 318 295	1 050 168
Muut velat	31 570 623	33 457 279
Siirtovelat	0	66 288
Laskennalliset verovelat	8 391 485	7 832 439
Pitkäaikainen vieras pääoma	312 410 070	269 517 623
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	46 638 563	39 543 882
Lainat julkisyhteisöiltä	681 947	682 309
Lainat muilta luotonantajilta	1 366 741	1 366 741
Saadut ennakot	2 490 773	2 625 938
Ostovelat	25 906 540	24 755 838
Muut velat	9 483 367	10 099 046
Siirtovelat	43 803 275	44 055 390
Laskennalliset verovelat	384 010	358 920
Lyhytaikainen vieras pääoma	130 755 216	123 488 064
VIERAS PÄÄOMA	443 165 286	393 005 688
VASTATTAVAA	797 006 323	766 598 238
KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	42,6	47,0
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	73,7	66,8
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	100 752	122 089
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	1 597	1 939
Lainakanta 31.12., 1 000 €	319 817	268 704
Lainakanta 31.12./asukas	5 068	4 268
Lainat ja vuokravastuut 31.12. (uusi)	358 716	
Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas (uusi)	5 824	
Lainasaamiset 31.12., 1 000 €	846	870
Henkilöstömäärä	3 474	4 840

8. KAUPUNGIN KONSERNIYHTIÖIDEN JA YHTEISÖJEN TOIMINTA JA TALOUS

8.1 KAUPUNKIKONSERNIN TUNNUSLUVUT

Konsernituloslaskelman tunnuslukujen selitteet

Toimintatuotot/Toimintakulut %

Tunnusluku kuvaa, kuinka monta prosenttia toimintakuluista kyetään kattamaan toimintavuonna saaduilla toimintatuotoilla.

Vuosikate/Poistot %

Tunnusluku kuvaa tulo-rahoituksen riittävyyden poistoihin. Jos vuosikatteella voidaan kattaa tilikauden poistot, voidaan konsernin tulo-rahoitusta pitää riittävänä, edellyttäen, että poistojen määrä vastaa vuosittaisten investointien hankintamenoa.

Vuosikate, euroa/asukas

Tunnusluku kuvaa, kuinka monta euroa vuosikate oli asukasta kohden toimintavuonna.

Konsernituloslaskelman erät

Toimintakate

Toimintakate kuvaa, kuinka paljon toimintamenoista jää katettavaksi verotuloilla, valtionosuuksilla ja rahoitustuotoilla. Konsernin toimintakate vuonna 2019 oli -341,0 miljoonaa euroa. Se heikkeni vuodesta 2018 yhteensä 19,5 miljoonaa euroa eli 6,1 prosenttia.

Vuosikate

Vuosikate kuvaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoitustoimintaan ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulo-rahoituksen riittävyyttä. Konsernin vuosikate vuonna 2019 oli 28,7 miljoonaa euroa. Se heikkeni vuodesta 2018 yhteensä 9,0 miljoonaa euroa eli 23,9 prosenttia.

Tilikauden tulos ja tilikauden yli-/alijäämä

Tilikauden tulos oli -18,8 miljoonaa euroa. Tilinpäätössiirtojen jälkeen konsernin tilikauden alijäämäksi muodostui -20,8 miljoonaa euroa. Konsernin kumulatiivinen ylijäämä taseessa vuoden 2019 lopussa oli 100,8 miljoonaa euroa.

Konsernirahoituslaskelman tunnuslukujen selitteet

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €

Tunnusluku kuvaa investointien omarahoituksen toteutumista pitkällä aikavälillä. Omavaraisuus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen.

Investointien tulo-rahoitus, %

= $100 \times \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$
(Omahankintameno = Investointimenot - Rahoitusosuudet)

Tunnusluku kuvaa, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulo-rahoituksella.

Laskennallinen lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$

Laskennallinen lainanhoitokate lasketaan kaavalla, jossa tuloslaskelman vuosikatteeseen lisätään korkokulut ja jossa saatu summa jaetaan korkokulujen ja laskennallisten lainanlyhennysten summalla. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset.

Lainanhoitokate

= (Vuosikate + Korkokulut)/(Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Tunnusluku kuvaa, kuinka paljon konsernin tulorahoituksesta riittää vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Lainanhoitokyky on hyvä, jos tunnusluku on yli 2, tyydyttävä, jos tunnusluku on 1 – 2 ja heikko, jos tunnusluku on alle 1.

Kassan riittävyys, pv

= 365 pv * Kassavarat/Kassasta maksut

Tunnusluku kuvaa, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa konsernin rahavaroilla, joihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Riittävä kassa on välillä 14 – 30 päivää. Suositeltava taso on noin 20 päivää. Vaikka kassan riittävyys on hyvä, suurin osa varoista on rahastoissa.

Konsernin rahoituslaskelman erät

Rahoituslaskelmaan kootaan konsernin rahan lähteet ja rahan käytöt tilikauden ajalta. Rahoituslaskelma päätyy kuvaamaan muutosta kassavaroista eli sitä, lisääntyivätkö vai vähenivätkö kassavarat tilikauden aikana. Viralliseen rahoituslaskelmaan sisältyvät peruskunnan lisäksi liikelaitokset. Rahoituslaskelmalla osoitetaan, kuinka paljon kunnan varsinaisen toiminnan ja investointien nettokassavirta on yli- tai alijäämäinen.

Toiminnan rahavirta

Toiminnan rahavirta muodostuu vuosikatteesta ja mahdollisista satunnaisista eristä sekä tulorahoituksen korjauseristä. Toiminnan rahavirta oli 22,8 miljoonaa euroa. Vuonna 2018 se oli 31,3 miljoonaa euroa.

Investointien rahavirta

Investointien rahavirta muodostuu käyttöomaisuuden investointimenoista, rahoitusosuuksista sekä käyttöomaisuuden luovutustuloista. Käyttöomaisuusinvestointien määrä oli -62,2 miljoonaa euroa, investointeihin saatiin avustuksia 0,6 miljoonaa euroa. Omaisuuden luovutusvoitot olivat 3,7 miljoonaa euroa. Investointien rahavirta oli -57,8 miljoonaa euroa. Vuonna 2018 se oli -64,8 miljoonaa euroa.

Toiminnan ja investointien rahavirta

Rahoituslaskelman välitulos Toiminnan ja investointien rahavirta ilmaisee, kuinka paljon rahavirrasta jää nettolainaukseen, lainanlyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Mikäli rahavirta on negatiivinen, ilmaisee määrä sen, että menoja on jouduttu kattamaan joko kassavaroilla tai ottamalla lisää lainaa. Toiminnan ja investointien rahavirta oli -35,0 miljoonaa euroa. Vuonna 2018 se oli -33,6 miljoonaa euroa.

Rahoituksen rahavirta

Lainakannan muutokset olivat yhteensä lisäystä 51,1 miljoonaa euroa.

Muut maksuvalmiuden muutokset koostuvat valtion toimeksiannoista, pitkä- ja lyhytaikaisten saamisten muutoksista ja korottomien velkojen muutoksista. Rahoituksen rahavirta oli 58,6 miljoonaa euroa. Vuonna 2018 se oli 40,0 miljoonaa euroa.

Rahavarojen muutos

Toiminnan ja investointien sekä rahoituksen rahavirroista muodostuva rahavarojen muutos oli 23,6 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Rahavarat olivat vuoden lopussa 108,3 miljoonaa euroa. Vuonna 2018 rahavarat olivat 84,7 miljoonaa euroa.

Konsernin taseen tunnusluvut

Omavaraisuusaste, %

= (Oma pääoma + Poistoero + Vapaaehtoiset varaukset)/(Koko pääoma – Saadut ennakot)

Omavaraisuusaste kuvaa konsernin vakavaraisuutta ja alijäämän sietokykyä sekä kykyä selviytyä sitoumuksistaan pitkällä tähtäimellä. Kuntasektorilla omavaraisuuden hyvä taso on 70 prosenttia. Yhtiöissä jo 50 prosentin omavaraisuusastetta pidetään erinomaisena.

Suhteellinen velkaantuneisuus

= (Vieras pääoma – Saadut ennakot)/Käyttötulot

Suhteellinen velkaantuneisuus kuvaa, kuinka paljon konsernin käyttötuloista (= toimintatuotot, verotulot ja valtionosuudet) tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet konsernilla on selviytyä velan takaisinmaksusta. Tunnusluvun tulkin-
nalle ei ole vakiintuneita raja-arvoja.

Kertynyt ylijäämä, 1 000 euroa ja euroa/asukas

Tunnusluku kuvaa taseeseen kertyneen ylijäämän kokonaissaldoa kuluneen tilakauden jälkeen. Tunnusluku kuvaa, kuinka monta euroa kertynyt ylijäämä oli asukasta kohden toimintavuonna.

Lainakanta 31.12., 1 000 euroa ja euroa/asukas

= Vieras pääoma – (Saadut ennakot + ostovelat + siirtovelat + muut velat)

Tunnusluku kuvaa korollisen vieraan pääoman määrää.

Tunnusluku kuvaa, kuinka monta euroa lainakanta oli asukasta kohden toimintavuonna.

Lainat ja vuokravastuut 31.12. 1 000 euroa ja euroa/asukas (uusi, ei vertailulukua)

= Vieras pääoma – (Saadut ennakot + ostovelat + siirtovelat + muut velat) + vuokravastuut

Tunnusluku kuvaa korollisen vieraan pääoman ja vuokravastuiden yhteismäärää.

Tunnusluku kuvaa, kuinka monta euroa lainat ja vuokravastuut olivat asukasta kohden toimintavuonna.

Lainasaamiset, 1 000 euroa

Tunnusluku kuvaa pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja konsernin omistamien ja muiden yhteisö-
jen investointien rahoittamiseen tuhansina euroina.

Konsernin taseen erät

Tase kuvaa omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta. Taseen loppusumma oli tilikauden lo-
pussa 797,0 miljoonaa euroa. Taseen loppusumma kasvoi 30,4 miljoonaa euroa.

Pysyviä vastaavia oli 639,6 miljoonaa euroa, niiden määrä kasvoi 15,2 miljoonaa euroa. Tästä aineetto-
mien hyödykkeiden osuus oli -0,6 miljoonaa euroa, aineellisten hyödykkeiden osuus 13,5 miljoonaa eu-
roa ja sijoitusten osuus 2,3 miljoonaa euroa.

Vaihtuvia vastaavia oli 149,4 miljoonaa euroa, niiden määrä kasvoi 14,1 miljoonaa euroa. Tästä vaihto-
omaisuuden osuus oli -1,3 miljoonaa euroa, saamisten osuus -8,2 miljoonaa euroa sekä rahojen ja
pankkisaamisten osuus 31,5 miljoonaa euroa. Rahoitusarvopapereiden määrä väheni -7,9 miljoonaa eu-
roa.

Taseen oma pääoma oli 335,9 miljoonaa euroa, se pieneni 21,0 miljoonaa euroa.

Toimeksiantojen pääomat kasvoivat 1,3 miljoonaa euroa.

Vieras pääoma kasvoi 50,2 miljoonaa euroa.

8.2 KONSERNIRAPORTTI

Konsernituloslaskelmaan, konsernitaseeseen ja konsernin rahoituslaskelmaan on yhdistetty kaikki tilinpäätöskirjan alussa esitettyyn kaupunkikonsernirakenteeseen kuuluvat tytäryhteisöt ja kuntayhtymät, joissa kaupunki on jäsenenä. Yhdistykset ja säätiöt on yhdistetty, koska kaupungilla on niissä määräysvalta. Osakkuusyhteisöistä on yhdistelty omistusosuutta vastaava määrä osakkuusyhteisön voitosta tai tappiosta sekä oman pääoman muutoksesta.

Rovaniemi konsernin talouden toteutuminen

Rovaniemen kaupunginvaltuuston konsernille asettamat tavoitteet

Tytäryhteisöille on annettu vuoden 2019 talousarvion laadinnan yhteydessä seuraavat kaikkia koskevat tavoitteet. Kaupungin tytäryhteisöiden tuli laatia talousarvionsa seuraavien tavoitteiden mukaisesti:

- 1) Kaupunkikonsernin vuosikate kattaa poistot ja konsernin tulos on positiivinen.
- 2) Tytäryhteisöjen yhteenlaskettu tulos pl. emokaupunki on vähintään kaupungin alijäämän verran positiivinen vuonna 2019 ja suunnittelukaudella kaupunkikonsernin tulos on vuosittain positiivinen.
- 3) Tavoitteena on, että yhteisön omavaraisuusaste paranee ja koko konsernin omavaraisuusaste on yli 50 %.
- 4) Kuntayhtymien palvelutuotannon tuottavuus paranee ja kaupungin peruspääomalle tulee maksaa vähintään 3 % korko, kaupungin sisäisen korkokannan mukaisesti
- 5) Merkittävien konserniyhtiöiden ja yhteisöjen korko- ja osinkotuloutukset yhteensä kaupungille ovat noin 11 miljoonaa euroa/vuosi.

Muutokset kaupunkikonsernissa

Rovaniemen kaupunkikonsernissa vuonna 2019 tapahtuneet merkittävimmät muutokset:

- Napapiirin Infra Oy on tehostanut toimintaansa YT-menettelyn kautta vuosien 2018 ja 2019 aikana keventämällä organisaatorakennettaan, myymällä kalustoaan sekä luovuttamalla osan toimitiloistaan
- Rovaniemen Kehitys Oy:n toiminnan organisointi osaksi peruskaupunkia on toteutettu vuonna 2019 ja se astuu voimaan vuoden 2020 alusta
- Kiinteistö Oy Hallankaikko ja Kiinteistö Oy Liisankumpu on myyty vuonna 2019.

Konsernin tavoitteiden toteutuminen

Valtuuston konsernille asettama tulostavoite ei toteutunut. Tulos jäi alijäämäiseksi eikä vuosikate kattanut poistoja. Emokaupungin alijäämä kasvoi niin suureksi ettei tytäryhteisöjen yhteenlaskettu tulos kattanut sitä. Konsernin omavaraisuus laski alle tavoitteena olevan 50 prosentin rajan. Kaikki kuntayhtymät eivät maksaneet korkoa peruspääomalle kaupungin edellyttämän 3 prosentin mukaisesti. Konserniyhteisöjen tuloutukset kuitenkin nousivat tavoitteeksi asetettuun 11 miljoonaan euroon. Kuntalain mukaisten neljän kriteerien osalta tilanne on se, että yhtäaikaaisesti kriteerit eivät Rovaniemen kaupungin osalta täyty. Veroprosentin ja suhteellisen velkaantumisen osalta kriteerit täyttyvät.

Rovaniemen kaupunkikonsernin taloudessa suunta on voimakas velkaantuminen ja omavaraisuusasteen alentuminen niin kuin muissakin Suomen kunnissa. Rovaniemi konsernin vakavaraisuus ja taloudellisen riskin kantokyky heikkenee. Tämän vuoksi on tärkeää, että investoinnit, jotka tuotetaan lainarahalla, ovat perusteltuja kaupungin perustehtävän näkökulmasta ja toimintoja tehostavia.

Rovaniemen konserniyhteisöt saavuttivat pääsääntöisesti niille asetetut tulostavoitteet ja ilman kaupunkia konserniyhteisöjen yhteenlaskettu tilikauden ylijäämä oli 10,2 miljoonaa euroa. Kaupunki huomioi- den koko Rovaniemi konsernin alijäämäksi muodostui - 20,8 miljoonaa euroa. Rovaniemi konsernin merkittävimmät ylijäämät olivat Napapiirin Energia ja Vesi Oy:n (4,6 miljoonaa euroa), Ounastähti kehittämiskuntayhtymän (Rovaniemen osuus 1,9 miljoonaa euroa), Rovaniemen kylien kehittämissäätiön (1,9 miljoonaa euroa) sekä Rovakaira Oy:n (Rovaniemen osuus 1,1 miljoonaa euroa) ylijäämät.

Rovaniemi konsernin tulos ja tunnusluvut

(M€)	2018	2019	Muutos-%
TOIMINTATUOTOT	223	225	0,9
Myyntituotot	172	178	3,5
Muut toimintatuotot yhteensä	51	47	-7,8
TOIMINTAKULUT	-546	-569	4,2
Henkilöstökulut	-245	-250	2,0
Palvelujen ostot	-203	-214	5,6
Aineet ja tarvikkeet	-51	-53	4,2
Muut toimintakulut yhteensä	-48	-51	6,3
TOIMINTAKATE	-321	-341	6,2
Verotulot	244	251	2,9
Valtionosuudet	117	121	3,4
Rahoitustuotot/-kulut	-1,4	-2	42,9
VUOSIKATE	38	29	-23,7
Poistot	-42	-48	14,3
Satunnaiset erät	0,5	0	-100,0
TILIKAUDEN TULOS	-4	-19	375,0
Verot ja siirrot	-3,6	-2	-47,2
Ylijäämä	-7	-21	200,0

Taulukko 16. Rovaniemi konsernin tulos.

Tuloslaskelman tunnusluvut	2019	2018
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	39,5	40,7
Vuosikate/Poistot, %	60,3	90,1
Vuosikate, euroa/asukas	455	599
Asukasmäärä	63 103	62 963
Rahoituslaskelman tunnusluvut	2019	2018
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1 000 €	-111 772	-92 668
Investointien tulo-rahoitus, %	46,7	40,8
Laskennallinen lainanhoitokate	0,8	1,1
Lainanhoitokate	1,5	2,0
Kassan riittävyys, pv	60	47
Taseen tunnusluvut	2019	2018
Omavaraisuusaste, %	42,6	47,0
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	73,7	66,8
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	100 752	122 089
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	1 597	1 939
Lainakanta 31.12., 1 000 €	319 817	268 704
Lainakanta 31.12./asukas	5 068	4 268
Lainat ja vuokravastuut 31.12.	358 716	
Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas	5 824	
Lainasaamiset 31.12., 1 000 €	846	870
Henkilöstömäärä	5 780	5 769

Taulukko 17. Rovaniemi konsernin tunnusluvut vuosina 2018–2019.

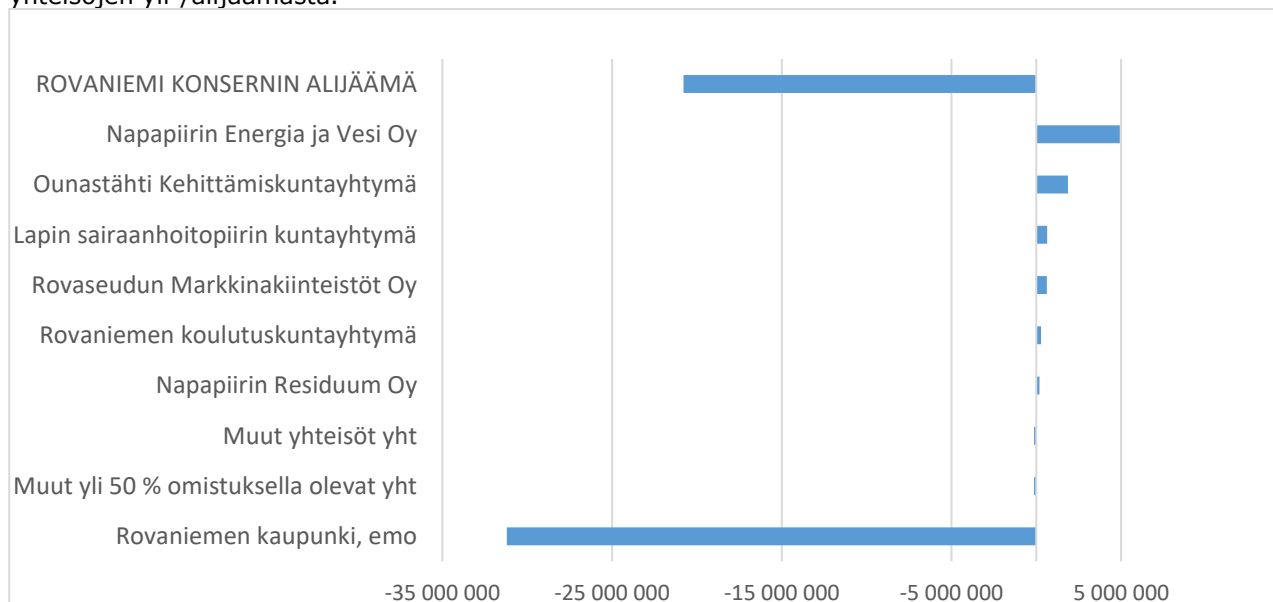
Tilinpäätös- ja toimintakertomusyleisohjeen päivityksen 2019 vuoksi tunnuslukuja Lainat ja vuokravastuut 31.12. ja euroa/asukas ei vertailuvuodelta ole saatavilla.

(M€)	TILINPÄÄTÖS 2019		
	KONSERNI	EMO KAUPUNKI	YHTEISÖT
TOIMINTATUOTOT	225	54	171
Myyntituotot	178	16	162
Muut toimintatuotot yhteensä	47	38	9
TOIMINTAKULUT	-569	-426	-142
Henkilöstökulut	-250	-146	-104
Palvelujen ostot	-214	-214	-1
Aineet ja tarvikkeet	-53	-17	-36
Muut toimintakulut yhteensä	-51	-50	-1
TOIMINTAKATE	-341	-372	31
Verotulot	251	253	-2
Valtionosuudet	121	98	23
Rahoitustuotot/-kulut	-2	10	-12
VUOSIKATE	29	-12	41
Poistot	-48	-19	-29
Satunnaiset erät	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-19	-32	13
Verot ja siirrot	-2	0,3	-2
Ylijäämä	-21	-31	10

Taulukko 18. Tilikauden tuloslaskelman tiedot jaoteltuna.

Yli-/alijäämän jakautuminen

Alla olevassa kuvassa on kuvattu yli-/alijäämän jakautuminen tilinpäätössiirtojen jälkeen konsernin eri yhteisöjen kesken. Yli-/alijäämä käsittää Rovaniemen kaupungin omistusosuutta vastaavan osuuden yhteisöjen yli-/alijäämästä.

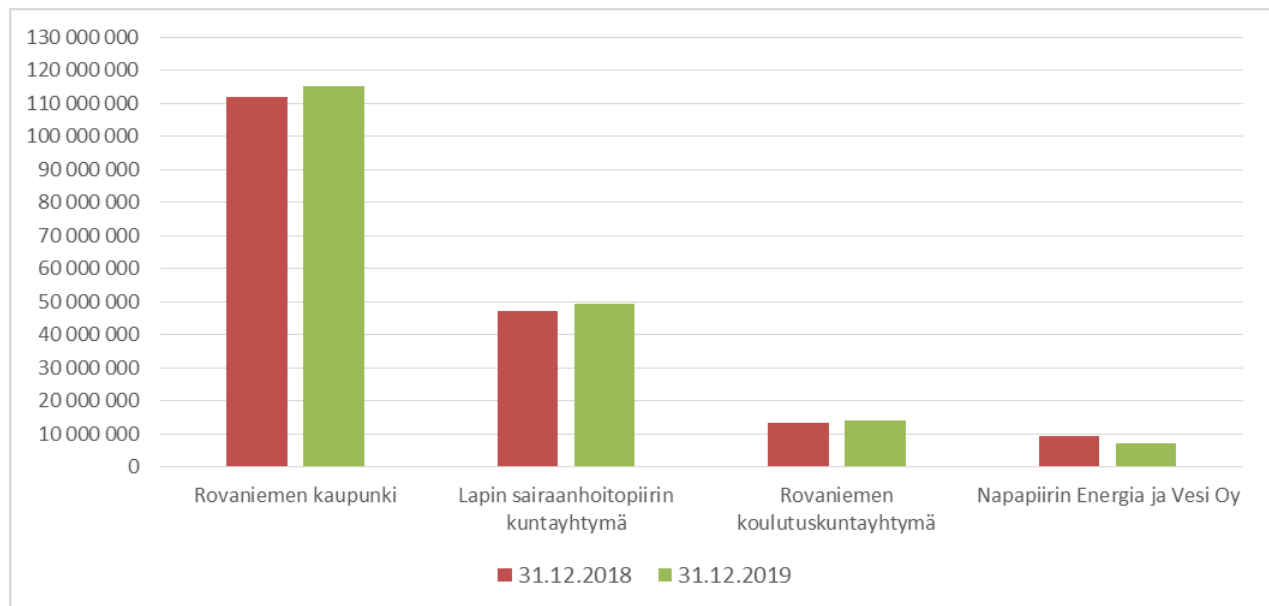
Kuvio 11. Yli-/alijäämän jakautuminen konsernissa.

Palkkasumma

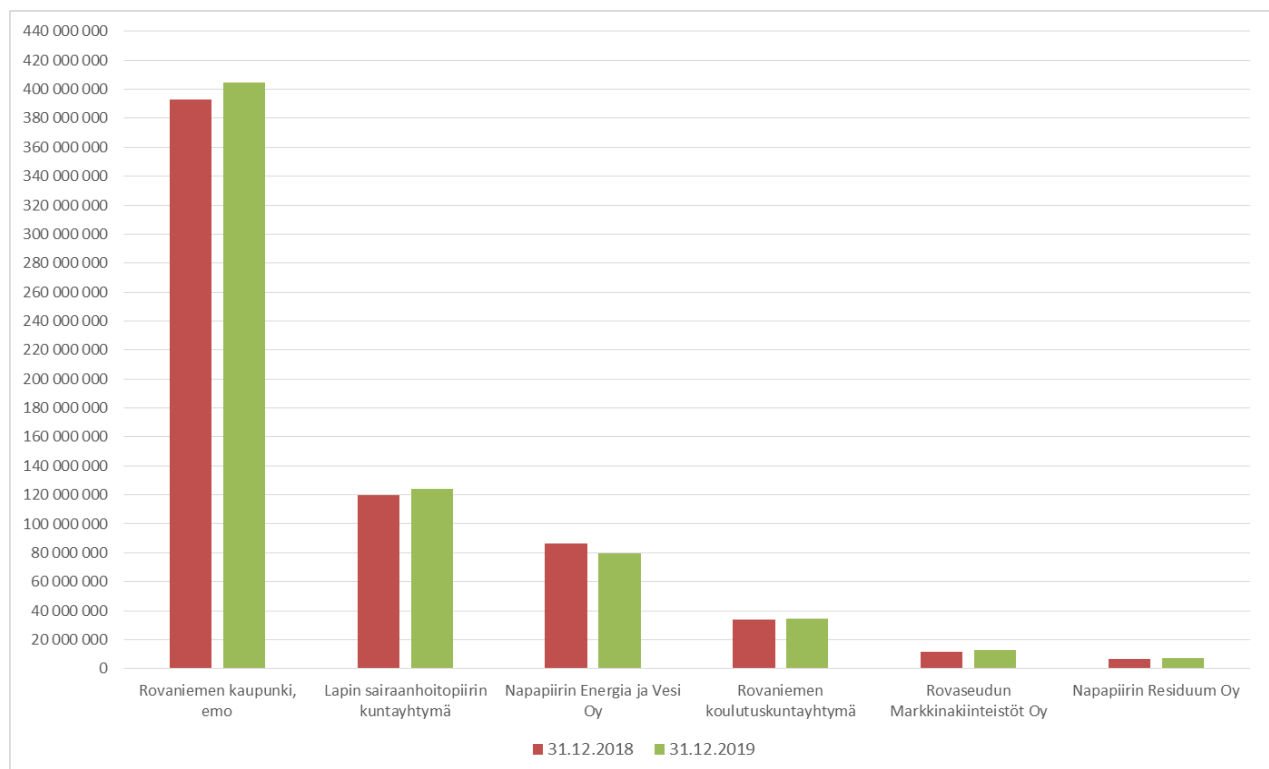
Suurin osa konsernin henkilöstöstä on Rovaniemen kaupungilla eli emolla. Konsernin henkilöstömenot ovat kasvaneet vuodesta 2018.

Tulorahoitus

Tulorahoituksessa on huomioitu yhteisöjen toimintatuotot, verotulot ja valtionosuudet. Toimintatuotot kuvaavat yhteisön liikevaihtoa ja siten se kuvaa yhteisön toiminnan taloudellista volyymia. Tällä perusteella emokaupungin jälkeen laajinta toiminta taloudellisesti on Lapin sairaanhoitopiirillä. Toimintatuotot toteutuivat konsernissa hieman yli vuoden 2018 tason. Rovaniemen koulutuskuntayhtymän tulorahoituksessa on huomioitu toimintatuotot ja valtionosuudet. Rovaniemen kaupungin osalta tulorahoituksessa on huomioitu toimintatuotot, verotulot ja valtionosuudet.

Kuvio 12. Rovaniemen kaupunkikonsernin merkittävimpien työllistäjien palkkasummat 2018- 2019.

Kuvio 13. Merkittävimpien tytäryhteisöjen tulorahoitus vuosina 2018 -2019.
(Luvut eivät sisällä rahoitustuottoja)

Rahoituslaskelman tietoja

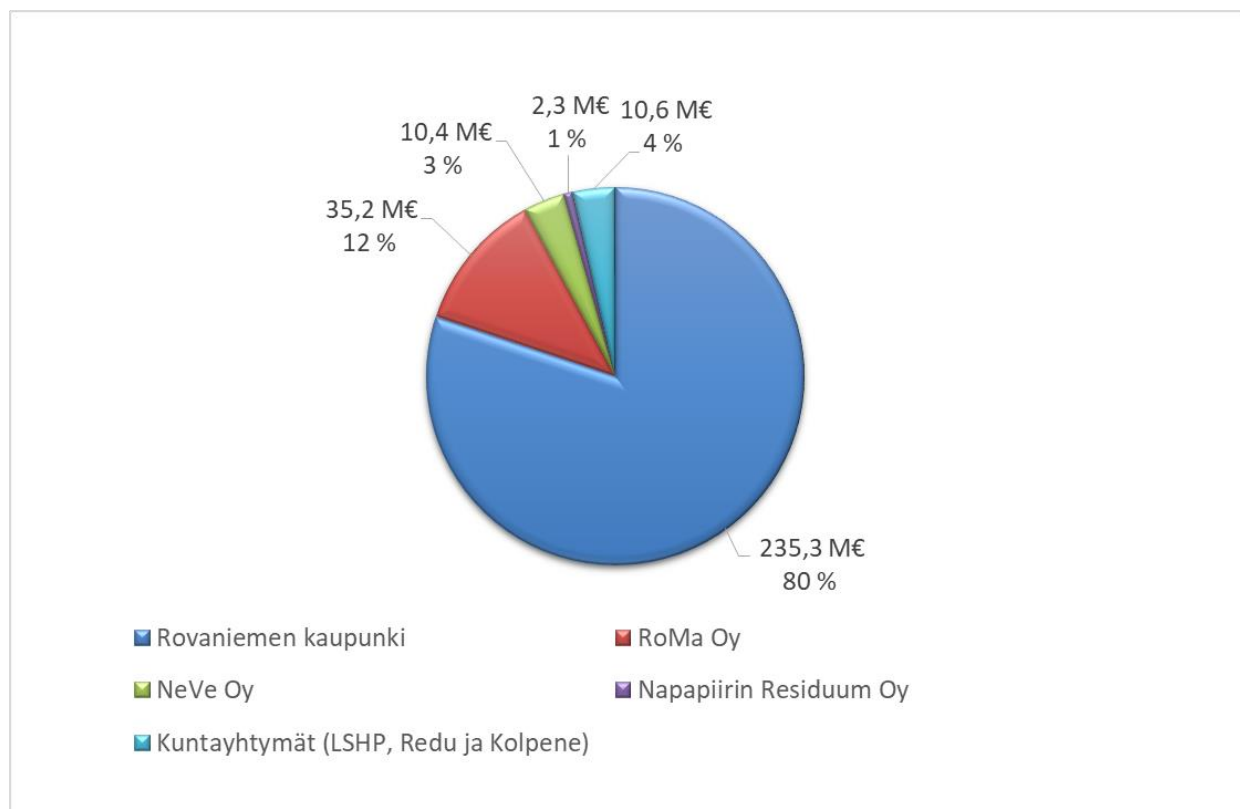
Konsernin lainakanta kasvoi 51,1 miljoonalla eurolla. Investointeja on tehty noin 48,6 miljoonalla eurolla. Toiminnan ja investointien rahavirta jäi 33,6 miljoonaa euroa negatiiviseksi.

	2019	2018
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	28 719 893	37 710 975
Satunnaiset erät	0	476 142
Tilikauden verot	-973 285	-1 477 091
Tulorahoituksen korjauserät	-4 908 335	-5 421 133
Toiminnan rahavirta yhteensä	22 838 273	31 288 893
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-62 153 625	-92 924 926
Rahoitusosuudet investointimenoihin	641 179	417 397
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	3 688 420	27 663 252
Investointien rahavirta yhteensä	-57 824 026	-64 844 276
Toiminnan ja investointien rahavirta	-34 985 753	-33 555 383

Taulukko 19. Konsernin rahoituslaskelman tietoja.

Ulkoiset lainat konsernissa

Emokaupungin osuus lainoista on kasvanut, koska kaupunki hoitaa yhteisön varainhankinnan ja edelleen antolainaa tarvittavan rahoituksen tytäryhteisöjen investointeihin.

Kuvio 14. Ulkoisten lainojen määrän jakaantuminen konsernissa.

Kuntakonsernia koskevat kuntalain säädökset

Kuntalain 118 §:n mukaan erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely voidaan käynnistää, jos kunnan ja kuntakonsernin kertynyt alijäämä ei täytä kuntalain määräyksiä. Arviointimenettely voidaan käynnistää myös silloin, kun kunnan ja kuntakonsernin talouden tunnusluvut täyttävät seuraavat raja-arvot:

1. Kuntakonsernin vuosikate on negatiivinen.
→ EI TÄYTY
2. Kunnan tuloveroprosentti on vähintään 1 prosenttiyksikköä keskimääräistä korkeampi.
→ TÄYTTYY
3. Kuntakonsernin lainamäärä ylittää keskimääräisen kuntakonsernien lainamäärän vähintään 50 prosentilla.
→ EI TÄYTY
4. Kuntakonsernin suhteellinen velkaantuminen on vähintään 50 prosenttia.
→ TÄYTTYY

8.3 MERKITTÄVIMPIEN TYTÄRYHTIÖIDEN TOIMINTA JA TALOUS

8.3.1 NAPAPIIRIN ENERGIA JA VESI OY

Nimi

NEVE-konserni (emoyhtiö: Napapiirin Energia ja Vesi Oy, tytäryhtiöt: Rovaniemen Verkko Oy, Kolarin Lämpö Oy, Ranuan Bioenergia Oy, Napapiirin Vesi Oy, Napapiirin Kuituverkot Oy, Savukosken Lämpö Oy, Napapiirin Infra Oy, osakkuusyhtiö: Ellappi Oy 43 % 1.1.2018 alk.).

Perustehtävä

NEVE-konserni tarjoaa yhdyskunnan peruspalveluita energian ja vesihuollon osalta. Perustehtävää tukeakseen konserni on laajentanut toimintaa arvonluontiketjun alkupäästä, polttoainetuotannosta ja hankinnasta, älykkään jätehuollon ja urakointiliiketoiminnan kautta voimakkaasti kehittyviin sähköisen asioinnin palveluihin. Konsernilla on vahvistuva maakunnallinen rooli vahvistuvan polttoaineliiketoiminnan sekä laajenevan kaukolämpötoiminnan myötä.

Kaupunkistrategiasta johdetut keskeiset toimenpiteet ja muutokset talousarviovuonna 2019

- Kaukolämmön kilpailukyvyyn varmistaminen alentamalla operatiivisia kustannuksia sekä parantamalla prosessien virtaustehokkuutta.
- Digitaliseen kyvykkyyden ja osaamisen kehittäminen ja digitaalisten palveluiden lisääminen asiakkaille sekä toimintaprosesseissa huomioiden kyberturvallisuuden vaatimukset.
- Myynnillisyyden ja asiakaskommunikaation lisääminen paremmin kysyntään ja tarkoituksenmukaiseen tuotekehityksen vastaamiseksi.
- Kiertotalouspuisto-hankkeen eteenpäin vieminen Napapiirin Residuum Oy:n ja Rovaniemen Kehitys Oy:n kanssa
- Kiertotalouden Tiekartan laatiminen yhdessä Rovaniemen kaupungin ja Napapiirin Residuum Oy:n kanssa
- Lietteenpolttolaitoksen käyttöönotto
- Kustannuskilpailukyvyyn parantaminen ja kilpailuun vastaaminen avoimilla markkinoilla toimittaessa (Napapiirin Infra Oy)
- Maakunnallisen roolin ja yhteistyön vahvistaminen energia-, vesi- ja infraliiketoiminnoissa

Toteutuminen

Kaukolämpötoimintaan otettiin käyttöön digitaalinen palvelualusta kaukolämmönjakelun kustannustehokkuuden parantamiseen hyödyntäen etäluettavaa asiakasdataa. Palvelusalusta avulla haetaan parannusta verkoston häviöiden tunnistamiseen, oikeisiin ajotapoihin, laskutusvesivirtojen laskennan automatisointiin sekä mittareiden tarveperusteiseen vaihtamiseen.

Energian tuotannossa onnistuttiin tuottamaan energia paikallisilla polttoaineilla, puulla ja turpeella, yli 99 prosenttisesti. Fossiilisen öljyn käyttö oli kokonaispolttoainemäärästä noin 0,7 prosenttia. Energian tuotannon hyötysuhde ja toimintavarmuus oli edellisten vuosien tapaan erittäin hyvällä tasolla.

Rakennettuun valokuituverkkoon liitettiin kiinteistöjä 2019 päivitetyn liiketoimintasuunnitelman mukaisella edistymistahdilla. Verkkoa rakennettiin Rovaniemen kaupunkialueen lisäksi Vaaralaan, Oikaraiseen ja Muurolaan, joista saatiin liitettyä uusia asiakkaita verkkoon. Asiakkaiksi saatiin kulluttaja-asiakkaiden lisäksi yrityksiä ja asunto-osakeyhtiöitä. Myös konsernin omat kohteet liitettiin valokuituverkon piiriin. Matkailua ajatellen Pajakylän Santanet Free Wifi- verkko uusittiin vastaamaan nykyisiä ja tulevaisuuden matkailijamääriä.

Kyberturvassa tehtiin valtakunnan tasolla yhteistyötä energia- ja vesialalla. Lopputulemana kattavat analyysit mm. Sähköverkon kyberturvan tilasta.

Asiakaskommunikaation parantamiseksi jatkettiin Oman asiakkuuden hallinnan portaali- Assarin kehittämistä, jonka käyttäjämäärä kasvoi 25% vuodesta vuonna 2019. Asiakaskokemuksen parantamiseksi ja myynnillisyyden lisäämiseksi julkaistiin asiakkaille Neven verkkokauppa. Palvelusta asiakas voi tehdä jatkossa sähköisen tarjouspyynnön Neven liittymätuotteista ja maksaa ostok-

Neve- konsernin koko henkilöstölle järjestettiin yhden päivän mittainen myyntikoulutus, jossa kaikki saivat tuntumaa myynnillisyyteen omassa työnkuvassaan. Viestinnän oikea-aikaisuutta ja kohdentamista toteutettiin Some-aktiivisuutta lisäämällä sekä eri teemojen asiakaskyselyillä.

Napapiirin Infra Oy on tehostanut toimintaansa YT-menettelyn kautta vuosien 2018 ja 2019 aikana keventämällä organisaatorakennettaan, myymällä kalustoaan sekä luovuttamalla osan toimitiloistaan Mäntyvaaran varikkoalueella. Yhtiö kilpailee toimintavuoden 2020 aikana avoimilla markkinoilla vesi- huollon käytön- ja kunnossapidon palvelusopimuksista muiden palveluntuottajien kanssa. Yhtiön liiketoiminnan kulurakennetta (esim. Liiketoiminnan muut kulut) on syytä edelleen tarkastella suurennuslasilla, jotta yhtiö menestyisi mahdollisimman hyvin markkinaehtoisessa kilpailussa. Menestyminen edellyttää myös kumppanuusverkoston muodostamista muiden palveluntuottajien kanssa toimintavuoden 2020 aikana.

Napapiirin Kiertotalouspuisto-hankkeen eteenpäin viemistä on jatkettu Napapiirin Residuum Oy:n ja Rovaniemen Kehitys Oy:n kanssa. Vuoden lopulla päätettiin käynnistää biojätteen hyödyntämismahdollisuuksien ja PIMA- jakeiden selvitystyö osana hanketta. Lisäksi hankkeelle saatiin päätös rahoituksesta ja hankkeen etenemisestä sovittu.

Kiertotalouden Tiekartan laatiminen yhdessä Rovaniemen kaupungin ja Napapiirin Residuum Oy:n kanssa on valmistunut vuoden 2019 aikana.

Alakorkalon jätevesilietteiden käsittely aloitettiin Lietteenpolttolaitoksessa kesällä 2019. Polttolaitoksen käyttöönotto ja koekäytöt aloitettiin 13.7.2019, käyttöönottoaihe jatkuu vielä vuoden 2020 aikana.

Maakunnallisten sähkömyyntiyhtiöiden Loiste Sähkönmyynti Oy ja Energiapolar Oy omistajat päättivät yhdistää sähkömyyntiliiketoiminnan. Energiapolar Oy:n sähkömyyntiliiketoiminta yhdistettiin 1.3.2019 Loiste Sähkönmyynti Oy:n. Liiketoimintojen yhdistyminen toteutettiin apportsijoituksena, jolloin luovutuksenantaja merkitsi suunnatulla annilla uusia osakkeita. Energiapolar Oy omistaa 38,25 % Loiste Sähkönmyynti Oy:n osakkeista.

Energia- ja vesihuollon yhteistyökeskusteluja maakunnallisen yhteistyön laajentamiseksi jatkettiin kuluneen vuoden aikana.

Kaupunginvaltuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet talousarviovuonna 2019

Napapiirin Energia ja Vesi – konsernin tulostavoite on tehdä tilikausittain voitollinen tulos ennen tilinpäätössiirtoja, satunnaisia eräjä ja veroja. Konsernin tulee varautua maksamaan Rovaniemen kaupungille sijoitetulle pääomalle vähintään 8,3 miljoonan euron tuotto vuodessa.

Toteutuminen

Neve- konsernin tulos rahoituserin jälkeen oli 5,8 milj. €. Asetetun 8,3 milj. tuottotavoitteen Neve- konserni maksaa omistajalleen 6,38 milj.€ suuruisina korkotuloina sekä 1,92 milj. euron suuruisena osinkotulona

Toiminnan riskit talousarviovuonna 2019

Napapiirin Kuituverkot Oy:n ensimmäisiin toimintavuosiin liittyy merkittävät investoinnit valokuituverkkojen rakentamisessa, jotka sitovat pääomia. Investointien rahoittaminen toiminnan alkuvaiheessa ei ole mahdollista pelkästään tulo-rahoituksella. Samaan aikaan kilpailu kuituliittymien tarjonnassa on lisääntynyt. Kiristynyt kilpailutilanne ja merkittävä etupainotteinen investointiohjelma asettavat yhtiölle kannattavuushaasteita talousarviovuonna.

Napapiirin Infra Oy:n merkittävimmät riskit liittyvät sen liiketoimintojen kannattavuuteen. Yhtiön liiketoimintojen kustannuskilpailukyky ja työn omakustannushinta eivät ole kilpailijoiden tasoa markkinaehtoisesti toimittaessa.

Yhtiön Inhouse-status päättyy kaikkien liiketoimintojen osalta v. 2019. Kaupallisena yhtiönä yhtiön on tehostettavat toimintaansa merkittävästi, jotta se menestyisi avoimessa kilpailussa.

Toteutuminen

Napapiirin Kuituverkot Oy:n valokuituverkkoon liitettiin kiinteistöjä 2019 päivitetyn liiketoimintasuunnitelman mukaisella edistymistahdilla. Verkkoa rakennettiin Rovaniemen kaupunkialueen lisäksi Vaaralaan, Oikaraiseen ja Muurolaan. Alkuperäinen 2019 vuodelle laadittu investointiohjelma oli suuruudeltaan 5,95 M€ ja toteuma oli 4,35 M€. Yhtiön liikevaihto alkoi kertymään uudistetun taloussuunnitelman mukaan. Investointien rahoittaminen toiminnan alkuvaiheessa ei ole mahdollista pelkästään tulorahoituksella.

Napapiirin Infra Oy on tehostanut toimintaansa YT-menettelyn kautta vuosien 2018 ja 2019 aikana keventämällä organisaatorakennettaan, myymällä kalustoaan sekä luovuttamalla osan toimitiloistaan Mäntyvaaran varikkoalueella.

Yhtiö kilpailee toimintavuoden 2020 aikana avoimilla markkinoilla vesihuollon käytön- ja kunnossapidon palvelusopimuksista muiden palveluntuottajien kanssa. Yhtiön liiketoiminnan kulurakennetta (esim. Liiketoiminnan muut kulut) on syytä edelleen tarkastella suurennuslasilla, jotta yhtiö menestyisi mahdollisimman hyvin markkinaehtoisessa kilpailussa. Menestyminen edellyttää myös kumppanuuksien muodostamista muiden palveluntuottajien kanssa toimintavuoden 2020 aikana

Talouden tunnusluvut

(1000 €)	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Ero	Tot- % 2019
Liikevaihto	84 017	77 000	77 038	38	100
Tilikauden voitto / tappio (ennen TP-siirtoja ja veroja)	10 420	7 113	5 755	-1 358	81
Bruttoinvestoinnit	25 200	41 416	20 472	20 944	49
Nettoinvestoinnit	23 357	39 190	18 283	20 907	47
Ulkoiset lainat (31.12)	13 536	10 431	10 411	-20	99
Konsernin sisäiset lainat (31.12)	15 3173	169 552	152 620	16 932	90
Omavaraisuusaste (%)	27,2	26	28,2		
Henkilöstömäärä (lkm)	177	140	138	-21	85

*TA2019 luvuissa huomioitu tytäryhtiöiden toiminnan muutosten vaikutukset.

8.3.2 NAPAPIIRIN RESIDUUM OY

Nimi

Napapiirin Residuum Oy

Perustehtävä

Yhtiön tehtävä on jätehuoltopalvelujen tuottaminen kustannustehokkaasti ympäristönäkökohdat huomioon ottaen. Yhtiö ylläpitää omistajakunnissa jäteasemia, Kuusiselän kaatopaikkaa ja huolehtii jätteen kierrätyksestä, hyödyntämisestä, loppusijoituksesta ja vaarallisten jätteiden jätehuollosta toimialueellaan jätelain ja sopimusten mukaisesti.

Kaupunkistrategiasta johdetut keskeiset toimenpiteet ja muutokset talousarviovuonna 2019

- Kuusiselän kaatopaikan kaatopaikkakaasun hyödyntäminen
- Kierrätys- ja hyötykäyttötavoitteiden edistäminen
- Kierrätys- ja hyötyjättemateriaalien vastaanotto- ja käsittelyalueen kehittäminen
- Biojättekäsittelyn muutokset, biojätteen vastaanottamisen lopettaminen Kuusiselässä – uusi käsittely
- Uusi käsittely nestemäiselle jätteille (rasvaiset ja hiekkaiset vedet)

Toteutuminen:

Toiminta on toteutunut perustehtävän tavoitteen mukaisesti toimintaa jatkuvasti kehittäen.

Palvelut on tuotu lähelle jätteen syntypaikkaa sujuvan ja asiakaslähtöisen palvelun takaamiseksi ja kierrätyspuiston palvelua on sujuvoitettu asiakaslähtöisemmäksi digitaalisia palveluja lisäämällä. Omaa henkilöstöä on koulutettu oppisopimuskoulutuksilla muuttuvan jätehuollon mukaiseksi ja henkilöstömäärä on optimoitu toiminnan muuttumisen mukana.

Neuvonta ja tiedottaminen ovat keskeinen osa muuttuvaa kunnallista jätehuoltoa ja toteutettu laaditun vuosisuunnitelman mukaisesti asiakaspalvelussa, koulu- yms. vierailuilla, omalla Komposti – lehdellä, paikallislehdessä sekä sosiaalisessa mediassa.

Tavoitteen mukaista kylien asukkaiden tasapuolisen jätehuollon palvelun toteuttamista vaikeuttavat alueelliset erot jätehuollon kuljetusjärjestelmässä.

Kaatopaikkakaasu poltetaan soihdutupolttimessa ympäristöhaittojen estämiseksi.

Konserniyhteistyönä laadittiin kiertotalouden tiekartta ja aloitettiin kiertotalouspuistohanke.

Kierrätys- ja hyötykäyttöalueella valmistettiin kierrätysmateriaalia maanrakentamiseen ja suoritettiin alueen maanparannustöitä.

Biojätteen vastaanoton ja nestemäisten jätteiden käsittelytilojen rakennustyö aloitettiin kesällä 2019 ja tilat valmistuvat helmikuussa 2020. Muutosten jälkeen palvelutoiminta keskittyy aikaisempaa enemmän Kierrätyspuistoon Alakorkalossa.

Kaupunginvaltuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet talousarviovuonna 2019

Napapiirin Residuum Oy:n tavoitteena on tehdä tilikausittain positiivinen toiminnallinen tulos ilman kaupungin lisäsijoituksia ja kattaa tulorahoituksellaan vieraan pääoman lyhennykset ja korot. Yhtiön tulee varautua lain mukaisiin kaatopaikan jälkihoitovelvoitteisiin.

Toteutuminen:

Yhtiön tulos on positiivinen ilman kaupungin lisäsijoituksia ja vieraan pääoman lyhennykset ja korot on katettu tulorahoituksella.

Kaatopaikan jälkihoitovaroituksiin kirjattiin 140 720 €. Varausten määrä on yhteensä 922 830 €.

Toiminnan riskit talousarviovuonna 2019

Jätehuollossa ympäristön pilaantumisen riski on olemassa, jota hallitaan suunnitelmallisella ja ympäristölupien asettamien vaatimusten mukaisella toiminnalla.

Suuret toiminnalliset muutokset aiheuttavat pientä taloudellista riskiä, jota hallitaan palvelujen oikealla hinnoittelulla.

Toteutuminen:

Ympäristön ja talouden riskit on hallittu suunnitelman mukaisesti. Palvelujen hinnat on pidetty alhaalla kehittämällä ja tehostamalla toiminnallisia ja logistisia ratkaisuja.

Talouden tunnusluvut

(1000 €)	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Ero	Tot-% 2019
Liikevaihto	6 792	6 200	6 956	756	112
Tilikauden voitto / tappio (ennen TP-siirtoja ja veroja)	532	300	336	36	112
Bruttoinvestoinnit	1 818	2 000	1 241	759	62
Nettoinvestoinnit	1 814	2 000	1 241	759	62
Ulkoiset lainat (31.12)	2 731	2 800	2 257	543	81
Konsernin sisäiset lainat (31.12)	500	1 900	450	1 450	24
Omavaraisuusaste (%)	47,4	45,0	50,8		
Henkilöstömäärä (lkm)	12	13	13	13	100

8.3.3 ROVASEUDUN MARKKINAKIINTEISTÖT OY

Nimi

Rovaseudun Markkinakiinteistöt Oy -konserni

Perustehtävä

Alueen elinkeinoelämän ja yritystoiminnan edellytysten luominen ja kehittäminen Rovaniemellä yhdessä muiden toimijoiden kanssa.

Yritystilojen markkinointi, rakennuttaminen ja vuokraaminen alueen yrityksille.

Erikseen sovittavien tilojen rakentaminen ja vuokraaminen kaupungille.

Alueen elinkeinorakenteen monipuolistaminen ja vahvistaminen, yritysten toimintaympäristöä kehittämällä. Tilojen rakentaminen ja vuokraaminen täällä laajentaville kasvuyrityksille ja alueelle muuttaville uusille yrityksille.

Yhtiö toimii aktiivisemmin tilojen markkinoimiseksi ja vuokraamiseksi yrityksille ja tarpeettomat tilat myydään omistajaohjauksen mukaisesti.

Kaupunkistrategiasta johdetut keskeiset toimenpiteet ja muutokset talousarviovuonna 2019

Rovaniemen kaupunkistrategiaa tukevat painopisteet

- Alueen ja kaupungin kilpailukyvyen edistäminen
- Asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen
- Asukkaiden viihtyisyyden edistäminen

Operatiiviset painopisteet

- Ylikylän monitoimitalon rakentamisen ja saneerauksen aloittaminen.

Toteutuminen:

Ylikylän monitoimitalon rakentaminen on aloitettu kesällä 2019 ja etenee aikataulussa. Ylikylän saneerattava koulu on siirtynyt Rovaniemen Kaupunkikiinteistöt Oy:n omistukseen syksyllä 2019.

Kaupunginvaltuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet talousarviovuonna 2019

Rovaseudun Markkinakiinteistöt Oy:n tulostavoite on tehdä tilikausittain positiivinen tulos. Yhtiö rakentaa tytäryhtiönsä kautta kaupungin päättämät toimitilainvestoinnit. Yhtiön rahoitusrakenne tulee olla sellainen, että yhtiö ilman kaupungin sijoituksia kykenee tulorahoituksellaan hoitamaan kaikki yhtiölle kuuluvat käyttö- ja pääomakulut.

Toteutuminen:

Yhtiön tilikauden tulos on positiivinen

Ylikylän saneerattava koulu on siirtynyt Rovaniemen Kaupunkikiinteistöt Oy:n omistukseen ja Ylikylän koulun rakennustyöt etenevät suunnitelman mukaisesti.

Yhtiö on pystynyt ilman kaupungin sijoituksia hoitamaan tulorahoituksella kaikki yhtiölle kuuluvat käyttö- ja pääomakulut.

Toiminnan riskit talousarviovuonna 2019

Vuokrausasteen mahdollinen aleneminen vaikuttaa suoraan yhtiön liikevaihtoon laskevasti.

Saamisten kasvaminen vaikuttaa käyttöpääomaan.

Lainamäärän kasvu heikentää yhtiön omavaraisuusastetta.

Kiinteistöjen yllättävät ja ennakkoimattomat korjaustarpeet.

Omistajaohjauksesta johtuvat ennakoimattomat kiinteistöjen hankinnat / muutokset omistuksessa, joita ei ole huomioitu talousarviossa.

Toteutuminen:

Tarkastelujakson aikana ei ole toteutunut merkittäviä riskejä.

Talouden tunnusluvut

(1000 €)	<i>TP 2018</i>	<i>TA 2019</i>	<i>TP 2019</i>	<i>Ero</i>	<i>Tot-% 2019</i>
Liikevaihto	11 329	11 795	12 611	816	107
Tilikauden voitto / tappio (ennen tp-siirtoja ja veroja)	968	849	895	46	105
Bruttoinvestoinnit	14 041	11 500	4 097	-7 403	35
Nettoinvestoinnit	14 041	11 500	4 097	-7 403	35
Ulkoiset lainat (31.12)	38 527	36 382	35 214	-1 168	97
Konsernin sisäiset lainat (31.12.)	14 072	21 620	15 045	-6 575	70
Omavaraisuusaste (%)	40	36	41		
Henkilöstömäärä (lkm)	5	5	5		

8.3.4 ROVANIEMEN KEHITYS OY

Nimi

Rovaniemen Kehitys Oy (konserniin kuuluu Rovaniemen Matkailu ja Markkinointi Oy)

Perustehtävä

Rovaniemen Kehitys Oy:n tehtävänä on alueen elinkeinotoiminnan ja elinkeinopolitiikan kehittäminen, edistäminen ja toteuttaminen, sekä elinkeinoasioiden hoidon ja yhteistoiminnan järjestäminen. Yhtiö vastaa myös keskustan kävelykadun, kauppatorin ja Napapiirin tapahtumista ja toiminnasta. Rovaniemen Matkailu ja Markkinointi Oy: Alueen matkailun brändimarkkinointi ja yhteismarkkinointi, matkailuneuvonta, kokous- ja kongressimarkkinointi ja vieraidenhoito.

Kaupunkistrategiasta johdetut keskeiset toimenpiteet ja muutokset talousarviovuonna 2019

RoKe: Matkailun toimintaympäristön edelleen kehittäminen vastaamaan vahvaa kasvua, Ounasvaaran liiketoimintaympäristön kehittäminen vastaamaan kasvun haasteisiin sekä osaamisen ja markkinoinnin kehittäminen datakeskusten ja koillisväylän datakaapeli-investointien edistämiseksi.

M&M: Digitaalisen markkinoinnin vahvistaminen markkinointiautomaation käyttöönotolla ja CRM-asiakkuuden hallintajärjestelmällä. Alueen verkkosivuston asiakaslähtöisyyden kehittämisen II-vaihe; Bokun-myyntialustan käyttöönotto. Kesä- ja syyskauden matkailumarkkinointi valituille kohderyhmille.

Toteutuminen:

Rovaniemen elinvoima on vahvistunut merkittävästi kuluneen vuoden aikana: nettomuutto alueelle yli 500 henkilöä, yksityisen rakentamisen investoinnit ennätyskorkealla, teollisuus- ja liiketonttien hyvä menekki sekä noin 400 perustettua yritystä. Investoreiden kiinnostus Rovaniemeä kohtaan on ollut vilkasta ja tänne on sijoittunut mm. MiniMani-konsernin suurkaupan yksikkö. Lampelan alueelle on aloitettu ensimmäisen vuokratun tontin rakentaminen millä nähdään olevan alueen veturiyrityksen merkitys Lampelan kehitymisessä. Rakennushankkeen myötä aluemarkkinointi on saanut paljon näkyvyyttä. Eteläkeskuksen alue on myös tiivistynyt entisestään uusien investointien myötä.

Keskustan kävelykadun viihtyisyyteen on panostettu yhdessä keskusta-alueen yritysten kanssa ja alueesta on tullut paljon kiitosta ja toiminta on aktiivista ympäri vuoden. Napapiirin alueella odotetaan uuden kaavan myötä uusia investointeja ja tällä hetkellä kaikki tontit on alueella varattuna ja usealla kiinteistöllä on ollut lisärakentamista. Turvallisuuteen on panostettu erilaisilla toimenpiteillä, sekä kävelykadulla että Napapiirillä. Kauppatorin toimintaa on elävöitetty erilaisilla markkinatapahtumilla. Likiliike konsepti on vahvistanut paikallisten yritysten näkyvyyttä ja mukana yhteisössä on noin 220 toimijaa.

Rovaniemen matkailun toimintaympäristö on laajentunut vahvasti keskeisimmillä matkailualueilla keskustassa ja Napapiirillä, mutta toiminta on selkeästi laajentunut myös kylien alueelle. Investoinnit matkailun majoitus- ja ravitsemustoimintaan olivat lähes edellisvuoden tasolla. Majoituskapasiteettia on rakennettu noin 300 petipaikkaa. Lisäksi matkailun toimintaympäristön kehitystä on vahvistanut sesongille valmistunut Finavian lentokenttälaajennus. Myös vertaismajoitus on lisääntynyt Rovaniemellä merkittävästi ja on osaltaan vaikuttanut matkailutoimialan kasvuun. Matkailun toimialalle on syntynyt uutta liiketoimintaa kaupan, ohjelmalveluiden ja ravintola-aloille.

Ounasvaaran liiketoimintaympäristön kehittäminen on edennyt suunnitellusti. Valionrantaan on valmistettu kumppanuuskaava, golfpuiston ja urheiluopiston asemakaavat ovat saaneet lainvoiman ja alueiden kehittäminen on painottunut infran rakentamiseen ja investointien valmisteluun. Ounasvaaran kehittämistyöryhmä on saanut valmiiksi esityksen kehittämis- ja investointitarpeista. Liikunta-matkailussa nähdään vahva kasvupotentiaali ja toimintaympäristön kehittäminen luo hyvät puitteet liikunnan harrastamiselle myös kuntalaisille. Ensilumen olosuhde on saanut laajasti myös kansainvälistä kiitosta.

Datakeskusten osaamisen kehittäminen on edennyt hankevalmisteluiden myötä ja kehitysyhtiö on mukana kansainvälisessä Interreg-hankkeessa. Yhteistyössä valtio-omisteisen Cinia Oy:n ja useiden kuntien kanssa on valmisteltu ja markkinoitu operaattoreille, rahoittajille ja muille sidosryhmille koillisväylän datakaapelihanketta. Kaupunki on päättänyt osallistumisesta hankkeen toiseen vaiheeseen.

Visit Rovaniemi on tavoittanut sosiaalisen median ja digimarkkinoinnin keinoin yksilömatkailijoita entistä tehokkaammin. Verkkosivuistunnot kasvoivat lähes 11% nousten yli 1,2 miljoonaan ja sosiaalisen median kanavissa kehitys on ollut lupaavaa (Facebook +13%, Instagram +74%, Twitter +16%, Weibo +6% ja uusi kanava TikTok yli 106 000 seuraajaa). Visit Rovaniemi on ollut matkailun alue-markkinointiyhtiöiden osalta edelläkävijä alueen digitaalisuuden vahvistamisessa verkkomyyntin käyttöliittymän osalta. Uusia yrityksiä digimyyntiin pariin on tullut 25 kpl. Matkailuneuvonnan välityksellä myynti nousi yli miljoonan euron digimyyntiin vahvan kehityksen myötä. Kohdemarkkinoinnista myynnillisesti nousevat esille Intia, USA, Australia ja UAE. Seuraava kehitysvaihe on verkkosivuston asiakaslähtöisyyden kehittäminen ja kansallisen tietovarantohankkeen hyödyntäminen. Visit Rovaniemi on mukana Visit Finlandin DataHub-pilotissa ja käynnistänyt hankkeen testivaiheen. Matkailumarkkinoinnissa Lapin yhteinen strateginen linjaus on ollut sulan maan kauden markkinoinnin vahvistaminen imagomarkkinoinnin ja taktisen markkinoinnin keinoin. Visit Rovaniemi on tuottanut matkanjärjestäjille kohdennetusti markkinointimateriaalia ja tuonut kautta esille matkanjärjestäjätapaamisissaan, mediavierailuissa sekä kotimaan ja kansainvälisissä workshoppeissa (Singapore, Peking, Delhi, Dubai, Istanbul, Ateena). Talvikauden markkinointia pääpaino on ollut Kauko-Aasian ja Lähi-Idän markkinoissa uusien reittiyhteyksien (Turkish Airlines) vahvalla tuella. Media- ja matkanjärjestäjävierailuja tehtiin vuoden aikana yhteensä 144 kpl ja niihin osallistui 545 henkilöä. #Rovaniemi Summer Ambassador – vaikuttajakampanjan tavoitavuus oli 60 miljoonaa.

Kaupunginvaltuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet talousarviovuonna 2019

Rovaniemen Kehitys Oy:n tulostavoite on tehdä tilikausittain positiivinen tulos. Konserniin kuuluvan Matkailu & Markkinointi Oy:n tavoitteena on tehdä vähintään nollatulos.

Toteutuminen:

RoKe: yhtiön tulos on positiivinen, M&M: yhtiön tulos on positiivinen.

Toiminnan riskit talousarviovuonna 2019

Roke: Ei olennaisia riskejä. M&M: Ei olennaisia eikä tiedossa olevia toimintaan liittyviä riskejä.

Toteutuminen:

RoKe: ei olennaisia talousriskejä. Hankkeiden määrällinen pienentäminen on pienentänyt myös rahoitukseen liittyviä riskejä. M&M: ei olennaisia riskejä eikä tiedossa olevia toimintaan liittyviä riskejä.

Talouden tunnusluvut

(1000 €)	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Ero	Tot-% 2019
Liikevaihto	3 228	2 659	2 744	85	103
Tilikauden voitto / tappio (ennen TP-siirtoja ja veroja)	36	3	7,8	4,8	
Bruttoinvestoinnit					
Nettoinvestoinnit					
Ulkoiset lainat (31.12.)	0	0	0	0	
Konsernin sisäiset lainat (31.12.)					
Omavaraisuusaste (%)					
Henkilöstömäärä (lkm)	18	18	17	-1	94,5

8.3.5 TYÖTERVEYS LAPPICA OY

Nimi

Työterveys Lappica Oy

Perustehtävä

Työterveys Lappica Oy toimii alansa alueellisena osaamiskeskuksena tuottaen kuntatyöpaikoille, yrityksille ja yrittäjille sopimuksiin perustuvaa työterveyshuoltoa ja työterveyspainotteista sairaanhoitoa sekä muita työhyvinvoinnin asiantuntijapalveluita. Yhtiön tehtävä on tuottaa Rovaniemen kaupunkikonsernin ja omistajien henkilöstölle kokonaisvaltaiset työterveyspalvelut ja vastata omistajilleen kuuluvasta työterveyshuollon järjestämisvelvollisuudesta (in-house periaatteella), toimien omistajien sidosyksikkönä.

Yhtiö toimii kaupunkikonsernin sisäisenä palveluntuottajana liiketoimintaperiaatteella, eikä toimintaa laajenneta kilpailuille markkinoille. Rovaniemen kaupungin työterveyspalveluita tuottavan yhtiön osakkeita on myyty ja myydään edelleen muille kunnille ja kuntayhtymille, jotka haluavat ostaa yhtiön palveluita kilpailuttamatta niitä markkinaehtoisesti. Rovaniemen kaupungilla tulee olla yhtiössä enemmistöomistus.

Kaupunkistrategiasta johdetut keskeiset toimenpiteet ja muutokset talousarviovuonna 2019

Vuoden 2019 aikana tulee uusien omistajien työterveyspalvelujen järjestäminen saada toteutumaan mahdollisimman joustavasti. Lisätään kustannustehokkuutta ja toiminnan joustavuutta yhteistyössä omistajien ja asiakkaiden kanssa mm digitaalisen vastaanoton ja muiden sähköisten välineiden käytöllä.

Toteutuminen

Keva hanke Etätyötä ja yhteispeliä pohjoisessa on käynnistetty ajalle 1.10.2019 - 31.12.2020. Hankkeen tavoitteena on turvata joustavat työterveyspalvelut Pohjois-Suomen pitkien etäisyyksien päässä oleville asiakkaille ja luoda mallinnus etäjohtamiselle digitalisaatiota hyödyntäen. Hankerahoituksella on hankittu etätyöhön soveltuvaa välineistöä ja koulutettu henkilöstöä uusiin toimintatapoihin.

Avainhenkilöitä on moniammatillisesti koulutettu organisaation perusprosessien kehittäjäksi.

Asiakas rajapintaan on vuoden 2019 aikana otettu käyttöön potilaiden sähköinen asiointipalvelu 24/7 ja kotimittausten seuranta sekä sähköinen ePira palvelu organisaatioille. Valmistauduttu v.2020 alusta käyttöön otettuun eLappica chat palveluun, missä asiointi voidaan tarvittaessa muuttaa etä-vastaanotoksi saman istunnon aikana. Laskutus on siirtynyt verkkolaskutukseen ja henkilötietojen sähköisiä siirtoja on rakennettu.

Sisäiseen viestintään on otettu käyttöön intranet palvelu ja ulkoista viestintää on kehitetty.

Raportoinnin kehittämiseksi ja nopeuttamiseksi hankittiin potilastietojärjestelmään raportointiohjelma, jonka sisältöä kehitetään yhdessä asiakasyritysten kanssa vuoden 2020 aikana.

Omistaja-asiakkaiden kanssa on tehty jatkuvaa yhteistyötä ja työstetty kustannustehokkaampia toimintaprosesseja.

Toimintolaskennan käyttöönotto on aloitettu vuoden lopussa ja on käytettävissä kevään 2020 aikana. Ranuan, Sodankylän ja Muonion toimipisteille valmistui uudet toiminnalliset tilat hyvinvointikeskusiin, jotka mahdollistavat entistä joustavamman työterveyspalvelujen tuottamisen alueen yrityksille ja yrittäjille.

Työnantaja asiakkaille sekä käyttäjä asiakkaille tehtiin Työterveyslaitoksen kautta Laatuavain kyselyt, joiden tulokset huomioidaan toiminnan kehittämisessä.

Kaupunginvaltuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet talousarviovuonna 2019

Lappica Oy: n tavoitteena ei ole tuottaa omistajille tuloutettavaa voittoa, vaan hinnaltaan ja laadultaan kilpailukykyisiä palveluita ja saavuttaa positiivinen tulos. Kaupungin ja Lappica Oy:n välisessä palvelusopimuksessa tulee huomioida kaupungin henkilöstömäärän aleneminen. Tavoitteena on, että kaupungin kokonaissopimuksen hinta säilyy enintään nykytasolla.

Toteutuminen

Lappica Oy:n tulos toteutui suunnitellusti ollen 30 000 € positiivinen (tp-siirtojen ja verojen jälkeen). Lappica Oy:n ja kaupungin välille laadittiin palvelusopimus ja sen toteutumista seurattiin tilaajan ja tuottajan välisissä neuvotteluissa. Kaupungin HR:n kanssa tehtiin yhteistyötä kustannusten alentamiseksi mm. prosesseja päivittämällä, esimiestyön tukemisella, näiden vaikutukset konkretisoituvat vuoden 2020 aikana.

Lappica Oy:n kokonaishinnastoon ei tehty korotuksia vuodelle 2019, hinnaston sisälle tehtiin korjauksia tutkimusten ja vastaanottokäyntien välillä. Laboratoriotutkimusten osalta hintoja tarkistettiin alaspäin.

Lappican vastaanotto toiminta perustuu hoidontarpeenarviointiin, jonka työterveyshoitajat tekevät ennen vastaanottoa tuloa. Toimintamallilla pystymme tarjoamaan tarveperusteiset palvelut ja hoitamaan osan perinteisestä vastaanotto toiminnasta ilman käyntiä. Työvälineet, henkilöstön mitoitus ja osaaminen on mitoitettu vastaamaan uusia toimintamalleja.

Lappica on tuottanut palvelusopimusten mukaiset palvelut kilpailukykyisesti, mikä näkyy mm. uusien asiakkuuksien määrän lisäyksenä. V. 2019 yritysasiakkaiden nettomuutos 219 kpl ja yrittäjä asiakkaiden muutos 77 kpl, joissa käyttäjä asiakkaiden muutos n. 1803 henkilöä. Omistaja-asiakkaita on tullut lisää Ylitornion kunta ja Sodankylän kunta.

Liikevaihdosta myynti kunnallisille työpaikoille 79 %, yksityisille 21 % ja ulosmyynti prosentti oli 8,7 %, in-house rajan ollessa 10%.

Toiminnan riskit talousarviovuonna 2019

Riskinä on ammattitaitoisen henkilöstön rekrytoinnin onnistuminen, vastaamaan asiakastarpeita eri toimipisteissä. Asiakastyöpaikkojen taloudellinen tilanne, jolla on vaikutusta työterveyspalvelujen hankkimiseen.

Toteutuminen

Riski on todellinen erityisesti työterveyslääkäreiden osalta, kilpailu osajista on kiristynyt. Rovaniemen toimipisteiden osalta tilojen toiminnallisuus ja sijainnit ovat tulleet osin myös rekrytoinnissa haasteelliseksi. Henkilöstön liikkuvuuteen eri toimipisteiden välillä on etsitty ratkaisuja ja osin niissä on onnistuttu. Omistajien taloudellinen tilanne on näkynyt vuoden 2020 palvelusopimusneuvotteluissa.

Talouden tunnusluvut

(1000 €)	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Ero	Tot-% 2019
Liikevaihto	5 510	5 246	6 358	1 112	121,2
Tilikauden voitto / tappio (ennen TP-siirtoja ja veroja)	341	0	38	38	
Bruttoinvestoinnit	0	0	0	0	
Nettoinvestoinnit	0	0	0	0	
Ulkoiset lainat (31.12.)	0	0	0	0	
Konsernin sisäiset lainat (31.12.)	0	0	0	0	
Omavaraisuusaste (%)	24,5	>20	28,1		
Henkilöstömäärä (lkm)	52	52	53		
Henkilöstömäärä (htv)	46	44	47		

8.3.6 KIIINTEISTÖ OY LAPPI AREENA

Nimi

Kiinteistö Oy Lappi Areena

Perustehtävä

Kiinteistö Oy Lappi Areena omistaa ja hallitsee asemakaavan mukaista Rovaniemen 4. kaupunginosan korttelin 422 tonttia 5 ja sille rakennettavia rakennuksia ja rakennelmia. Kiinteistö on vuokrattu Santa-sport Finland Oy:lle, joka vuokraa tiloja jääurheilijoiden, messujen, konserttien ym. tilaisuuksien järjestäjien käyttöön.

Kaupunkistrategiasta johdetut keskeiset toimenpiteet ja muutokset talousarviovuonna 2019

-

Kaupunginvaltuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet talousarviovuonna 2019

Kiinteistöosakeyhtiö Lappi Areenan tavoitteena on ylläpitää jäähallirakennuksia siten, että yhtiön tulorahoitus riittää kattamaan kiinteistön hallinnasta ja ylläpidosta aiheutuvat kulut ja turvaa omaisuuden arvon säilymisen. Yhtiön tulee laatia vuoden 2019 aikana uuden uimahallin suunnittelu valmiiksi siten, että uimahallin rakentaminen voidaan aloittaa vuonna 2020.

Toteutuminen:

Yhtiön tulorahoitus riittää normaalitilanteessa kattamaan kiinteistön hallinnasta ja ylläpidosta aiheutuvat kulut. Tilikaudella yhtiölle muodostui ennakkoimatonta kulua väliaikaisen jääntekolaitteiston asennuksesta.

Uimahallin suunnittelu on valmistunut 2019. Uimahallin suunnittelukulut olivat 1,2 M euroa ja ne on kirjattu keskeneräisiin hankintoihin.

Toiminnan riskit talousarviovuonna 2019

Kiinteistöriskit, jotka voivat aiheuttaa ennakoimattomia kuluja yhtiölle. Kiinteistöriskejä pyritään ennaltaehkäisemään kunnossapitotoimenpiteillä.

Toteutuminen:

Kiinteistöön kohdistuvia riskejä ei ole toteutunut.

Jäähallin jääntekolaitteissa ilmeni ongelmia lokakuussa 2019, jolloin jää jouduttiin poistamaan käytöstä. Väliaikaisratkaisuksi on hankittu vuokraton jääntekoa varten.

Talouden tunnusluvut

(1000 €)	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Ero	Tot- % 2019
Liikevaihto	441	403	417	14	103
Tilikauden voitto / tappio (ennen tp-siirtoja ja veroja)	-114	-107	-215	-108	
Bruttoinvestoinnit	743	900	484	-416	53
Nettoinvestoinnit	743	900	484	-416	53
Ulkoiset lainat (31.12.)	-		-	-	
Konsernin sisäiset lainat (31.12.)	-	900	3 600		
Omavaraisuusaste (%)	33		37		
Henkilöstömäärä (lkm)	-	-	-		

8.4 KUNTAYHTYMIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

8.4.1 ROVANIEMEN KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ

Nimi

Rovaniemen koulutuskuntayhtymä (REDU)

Perustehtävä

Rovaniemen koulutuskuntayhtymän tehtävänä on järjestää ammatillisesta koulutuksesta ja vapaasta sivistystyöstä annettujen lakien mukaista koulutusta, kehittämistoimintaa ja oheispalveluja.

Järjestämällä liikunnan ammatillista koulutusta ja ylläpitämällä valtakunnallista liikunnan koulutuskeskusta sekä tarjoamalla vapaa-ajanpalveluja ja muuta maksullista palvelutoimintaa Rovaniemen koulutuskuntayhtymä turvaa Santasport Lapin Urheiluopiston toiminnan jatkumisen ja kehittymisen. Santasport kokonaisuuteen kuuluu myös REDUn 100 %:sti omistama Santasport Finland Oy ja sen tehtävänä on toimia markkinaehtoisesti kilpailuilla markkinoilla.

REDU ylläpitää Lapin kesäyliopistoa, joka järjestää avointa yliopisto-opetusta, ammatillista täydennyskoulutusta, kielikoulutusta, nuorten valmentavaa koulutusta sekä ikääntyvien yliopistotoimintaa ympäri vuoden.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset talousarviovuonna 2019

Uudistuneen ammatillisen koulutuksen toimeenpano REDUssa

Ammatillisen koulutuksen lainsäädäntö uudistui ja siihen liittyvät asetussäädökset astuivat voimaan 1.1.2018 alkaen. REDUn tavoitteena on hakea muutoksia järjestämisluvan tutkintokoulutustarjontaansa Lapin maakunnan työelämän koulutustarpeiden perusteella sekä osallistua aktiivisesti myös uusien kasvupalvelukoulutusten toteuttamiseen. Kehittämistoimenpiteitä kohdennetaan toiminnan ja toimintatapojen sekä koko toimintakulttuurin asiakaslähtöiseen uudistamiseen, henkilöstön ja esimiesten tulosvastuulliseen työhön sitouttamiseen sekä koko henkilöstön osaamisen ja työelämäyhteysvalmiuksien kehittämiseen. Koulutuksen järjestämisen, opetuksen ja ohjauksen toimintatapoja uudistetaan pääsääntöisesti pedagogisia ratkaisuja kehittämällä, joihin myös digitaaliset ratkaisut tuovat uusia muotoja. Opetushenkilöstön osalta siirrytään vuosityöaikaan ja siirrytään käyttämään vain yhtä toiminnanohjausjärjestelmää.

Asiakaslähtöistä toimintatapaa ja työelämäkumppanuuksia vahvistetaan. Tutkintotavoitteisen työvoimakoulutuksen rinnalla järjestetään myös ei tutkintoon johtavaa työvoimakoulutusta ELY-keskuksille maksullisena palvelutoimintana. REDU kehittää palveluitaan ja perustaa uuden osakeyhtiön toimimaan kilpailuilla markkinoilla.

REDUssa on laadittu kiinteistöstrategia ja sen toteuttamissuunnitelma. Niillä varmistetaan perustehtävän toteuttamista ja että REDUlla on käytettävissään tarkoituksenmukaiset, kunnossa olevat ja terveelliset toimitilat.

REDUssa toiminnan painopisteenä toimintavuonna 2019 on ammatillisen koulutuksen uudistuksen toimeenpanon jatkaminen ja sopeutuminen uuteen niukentuneeseen rahoitukseen. Onnistuminen toiminnan uudistamisessa on välttämätöntä.

REDUn toiminnan painopisteenä toimintavuonna 2019 on uudistuneen ammatillisen koulutuksen toimeenpano. Strategian mukaisesti kehittämisen painopistealueet 2018–2020 ovat:

- Henkilökohtaistaminen ja asiakaslähtöisyys
- Työelämäkumppanuuksien ja -asiakkuuksien vahvistaminen
- Uudet innovatiiviset kehittämisavaukset.

Toteutuminen:

REDU on toteuttanut asiakaslähtöisesti ja monialaisesti koulutusta ammatillisten tutkintojen ja koulutuksen järjestämisluvensa mukaisesti. Lapin maakunnan työelämän koulutustarpeiden perusteella

REDU kehittää jatkuvasti koulutustarjontaansa sekä uudistaa opetus- ja kulttuuriministeriölle teke- millään hakemuksilla järjestämislupansa sisältöä. Henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunni- telma laaditaan kaikille opiskelijoille.

Työelämäkumppanuudet vahvistuivat yritysten ja yhteisöjen kanssa tehdyillä kumppanuussopimuk- silla. Uusia kumppanuussopimuksia tehtiin vuoden 2019 aikana neljä. Vuoden 2019 aikana saatet- tiin loppuun käsikirja yritysysteistyön hoitamiseksi ja toimintamallin jalkauttamista jatketaan vuo- den 2020 aikana. Ammatillisten tutkintojen ja koulutuksen järjestämislupaan saatiin kaksi uutta työelämälähtöistä tutkintoa.

REDUssa on useissa digitalisaation kehittämishankkeissa yhdessä työelämän ja muiden koulutuksen järjestäjien kanssa kehitetty ja pilotoitu uusia digitaalisia ratkaisuja ja toimintamalleja.

Vuonna 2019 uudistettiin Lapin koulutuskeskus REDUn sisäinen organisoituminen toimialamalliin. 1.8.2019 käyttöön otetulla uudella mallilla vahvistettiin erityisesti lähiesimiestyötä.

Markkinaehtoista koulutusta varten perustettiin oma yhtiö REDU Edu Oy keväällä 2019. REDU Edu Oy tuottaa erityisesti koko Lapin maakunnan alueelle sellaista koulutusta johon valtionosuusrahoi- tusta ei voida käyttää.

Santasport kokonaisuuden osalta käynnistettiin selkiyttämismenetti, jota lähdettiin työstämään asi- akkuudet ja toiminnallisuudet huomioiden markkinoilla toimimisen haasteet.

Kaupunginvaltuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet talousarviovuonna 2019

Kuntayhtymältä edellytetään, että kustannustason nousu ei ylitä yleistä kustannustason nousua ja kau- pungin peruspääomalle tulee maksaa vähintään 3 % korko.

Toteutuminen:

Kuntayhtymä on maksanut Yhtymäkokouksen 13.12.2018 päätöksen § 36 mukaan kuntien perus- pääomalle 3 prosentin koron vuonna 2019.

Toiminnan riskit talousarviovuonna 2019

Ammatillisen koulutuksen toimintalaki ja rahoitusjärjestelmä on uudistunut ja on siirrytty suoriterahoi- tukseen ja koulutuksen järjestäjien väliseen kilpailutilanteeseen. Onnistuminen toiminnan uudistami- ssa kiinteistöstrategian toteuttamisessa on välttämätöntä uudessa rahoitus- ja kilpailutilanteessa.

Toteutuminen:

Ammatillisen koulutuksen rahoitusmallin mukaisesti rahoitus määräytyi 70% opiskelijavuositavoit- timesta. Opiskelijavuositavoitteen (ov) kokonaismäärässä REDU jäi ammatillisten tutkintojen ja koulutuksen järjestämisluvun mukaisesta opiskelijavuositavoitteesta 46 ov (-1 %).

Lapin hyvä työllisyysaste näkyi työvoimakoulutuksen toteutuksessa siten, että joillekin aloille oli haasteellista saada opiskelijoita, esimerkiksi kone- ja metalliala sekä matkailu- ja ravitsemusala. ELY-keskuksen ja TE-toimiston kanssa yhteistyössä kehitetty asiakasohjaus tehostui siten, että ase- tetut tavoitteet (200 ov) opiskelijavuositavoitteen osalta saavutettiin.

REDUn rakennuskanta on valmistunut suurelta osin 70-luvulla, näin ollen mm. ikääntyvät vesi- ja viemärijärjestelmät luovat tuleville vuosille investointitarvetta. Toripuistikko (Oppipoika) kiinteistön myyntitoimet eivät tuottaneet tulosta vuoden 2019 aikana. Muilta osin kiinteistöstrategian uudista- mistyö on aloitettu vuoden 2020 alussa.

Talouden tunnusluvut

(1000 €)	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Ero	Tot-% 2019
Liikevaihto	58 489	58 863	58 776	-87	99,9
Tilikauden voitto / tappio (ennen TP-siirtoja ja veroja)	1 424	164	-1 036	1200	
Bruttoinvestoinnit	2 147	3 956	4 068	112	102,8
Nettoinvestoinnit	2 055	3 956	3 860	96	97,6
Ulkoiset lainat (31.12.)	18 540	17 294	16 227	1 067	93,8
Konsernin sisäiset lainat (31.12.)	742 282	707 282	707 282		
Omavaraisuusaste (%)	69,9		70,8		
Henkilöstömäärä (lkm)	477	482	484		

8.4.2 LAPIN SAIRAANHOITOPIIRIN KUNTAYHTYMÄ

Nimi

Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymä

Perustehtävä

Sairaanhoitopiirin toiminnan tarkoituksena on tuottaa ja hankkia alueensa tarpeiden mukaista erikoissairaanhoitoa tukien alueensa perusterveydenhuoltoa. Sairaanhoitopiiri ylläpitää Lapin keskussairaala, joka toimii Rovaniemellä Ounasvaaralla ja Muurolassa. Sairaanhoitopiiri tuottaa ensihoitopalvelun alueelleen. Lisäksi sairaanhoitopiiri toteuttaa perustason sosiaali- ja terveyspalveluja jäsenkuntien kanssa sovitun mukaisesti. Sairaanhoitopiiri toteuttaa tehtävänsä yhteistyössä OYS:n erityisvastuualueen sairaanhoitopiirien sekä kuntien terveys- ja sosiaalitoimen kanssa.

Keskeiset toimenpiteet ja muutokset talousarviovuonna 2019

Asiakkaat ja vaikuttavuus

- hyvä asiakaskokemus
- turvallisuus
- vaikuttavat hoitoratkaisut

Henkilöstö

- työhyvinvointi ja vuorovaikutteinen osallisuus
- avoin ja oikea-aikainen viestintä
- osaamisen tunnistaminen ja laaja hyödyntäminen

Talous

- kustannustietoisuus ja taloudellisuusvastuu koko organisaatiossa
- parhaat käytännöt ja prosessien standardisointi
- jatkuva järjestelmällinen hukan poistaminen

Prosessit ja rakenteet

- potilaan osallisuus
- sujuva hoitopääsy
- kirjaaminen ja tiedolla johtaminen

Toteutuminen

Perustehtävä on toteutunut.

Kaupunginvaltuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet talousarviovuonna 2019

Rovaniemen kaupungin asettama tavoite:

Kuntayhtymien kustannustason nousu ei ylitä yleistä kustannustason nousua ja kaupungin peruspääomalle tulee maksaa vähintään 3 % korko.

Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymä:

Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymän perussopimuksen 16 §:n Peruspääoma mukaan "Kuntayhtymä maksaa jäsenkuntien peruspääomaosuuksille yhtymävaltuuston vuosittain vahvistamaa korkoa." Yhtymävaltuuston päätöksen 25.10.2017 § 207 mukaan vuonna 2018 jäsenkuntien kuntayhtymille sijoittamalleen peruspääomalle maksetaan 1,5 %:n vuosikorko. Vuodelle 2019 vuosikorko vahvistetaan yhtymävaltuuston päätöksellä marraskuussa 2018. Vuosikorkoon ei olla esittämässä muutosta.

Toteutuminen

Kuntayhtymän toimintakulut olivat 203 968 t€ vuonna 2018 ja 210 482 t€ vuonna 2019. Kasvu eli kustannustason nousu oli 3 %.

Yhtymävaltuuston päätös 29.11.2018 § 24: vuonna 2019 jäsenkuntien kuntayhtymille sijoittamalleen peruspääomalle maksetaan 1,5 %:n vuosikorko.
Korko on osa erikoissairaanhoidon kustannuksista, joista pääosan (n. 85 %) maksavat jäsenkunnat palvelujen käytön mukaan. Koron nostaminen nostaa myös erikoissairaanhoidon kustannuksia.

Toiminnan riskit talousarviovuonna 2019

Riskikartoituksen perusteella merkittävimpien riskien on arvioitu kohdistuvan mm. henkilöstön saatavuuteen, tietojärjestelmien ja ict-palvelujen toimivuuteen, toimitiloihin ja sote-ratkaisujen pitkittymiseen.

Toteutuminen

Henkilöstön saatavuudessa on ollut ongelmia mm. sisätautien ja kirurgian erikoisaloilla. Ongelmat ovat pahentuneet loppuvuodesta ja vuodenvaihteen jälkeen sisätautien erikoisaloilla. Kirurgian erikoisaloilla tilanne sen sijaan on parantunut.

ICT-palvelut on siirretty LapIT:n hoidettavaksi vuonna 2017. ICT-konesali on uusittu. Järjestelyjen tarkoituksena on vähentää tietojärjestelmien ja ict-palvelujen toimivuuteen kohdistuvia riskejä.

Marraskuussa 2018 tehtiin päätös Lapin keskussairaalan laajennuksesta, jolle saatiin myös stm:n poikkeuslupa. Uusien tilojen rakentamisella vältetään merkittäviä toimitiloihin liittyviä riskejä. Pysäköintitalon rakentaminen on aloitettu kesällä 2019. Sairaalatilojen suunnittelu jatkuu ja rakentaminen käynnistyy keväällä 2020.

Nuorisopsykiatrian toiminta on siirretty peruskorjauksen tarpeessa olevista Lähteentie 15 tiloista Vilkaan (entinen Invalidiliiton kuntoutuskeskus). Lähteentien kiinteistö on myyty. Joillakin ensihoitoasemilla maakunnassa on ollut sisäilmaongelmia.

Valtakunnallinen sote-ratkaisu ei toteutunut päättyneellä eduskuntavaalikaudella. Hallitusohjelmaan on kirjattu, että hallitus käynnistää sote-uudistuksen valmistelun:

”Valmistelussa otetaan huomioon edellisten vaalikausien valmistelu ja perustuslailliset reunaehdot.”

”Uudistus tehdään hallitusti ja vaiheistaen.”

”Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksessa kootaan sosiaali- ja terveystalouden järjestäminen kuntaa suuremmille itsehallinnollisille alueille. Myös pelastustoimen järjestäminen siirretään maakuntien tehtäväksi. Itsehallinnollisia maakuntia on 18.”

Talouden tunnusluvut

(1000 €)	TP 2018	MTA 2019 *)	TP 2019	Ero	Tot-% 2019
Toimintatuotot	213 076	214 616	220 208	5 592	102,6
Toimintakulut	203 968	208 381	210 482	2 101	101,0
Tilikauden yli-/alijäämä	1 524	-2 317	1 357	3 674	-58,6
Bruttoinvestoinnit	13 209	23 097	20 842	-2 255	90,2
Nettoinvestoinnit	13 205	23 097	20 807	-2 290	90,1
Ulkoiset lainat (31.12.)	3 200	16 400	16 400	0	100,0
Omavaraisuusaste (%)	41,21	-	34,43	-	-
Virat ja toimet (lkm)	1 782	1 786	1 786	0	100,0
Henkilöstömäärä	2 067	-	2 095	-	-

Tiedot eivät sisällä kuntayhtymän konsernitason tietoja. *) 2. muutettu talousarvio 2019.

8.4.3 OUNASTÄHTI KEHITTÄMISKUNTAYHTYMÄ

Nimi

Ounastähti kehittämiskuntayhtymä

Perustehtävä

Kuntayhtymän tehtävän on edistää ja tukea jäsenkuntien alueilla elinkeino- ja yritystoiminnan yleisiä edellytyksiä sekä jäsenkuntien energiayhteistyötä.

Keskeiset toimenpiteet ja muutokset talousarviovuonna 2019

Sähkön tuotanto ja ylijäämän palautus jäsenkunnille. Kunnat käyttävät ylijäämän perussopimuksen mukaisesti alueellaan elinkeino- ja yritystoiminnan edistämiseen

Toteutuminen

Jäsenkunnille tullaan palauttamaan ylijäämää 3 150 000 euroa, joka on 450 000 suurempi kuin talousarviossa on arvioitu.

Kaupunginvaltuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet talousarviovuonna 2019

Kuntayhtymiltä edellytetään, että se palauttaa ylijäämää kaupungille 1 000 000 euroa ja maksaa jäsenkuntien sijoittamalle peruspääomalle vähintään 3 prosentin koron.

Toteutuminen

Rovaniemen kaupungin osuus ylijäämän palautuksesta on 42,33 % eli 1 333 395 euroa. Jäsenkunnat ovat sijoittaneet Ounastähti kehittämiskuntayhtymän peruspääomaa yhteensä 2 000 000 euroa. Peruspääomalle maksetaan 4,5 %:n korko, josta tuloutetaan Rovaniemelle 38 097 euroa.

Toiminnan riskit talousarviovuonna 2019

Sähkön tuotantomäärät ja sähkön hinnan kehitys.

Toteutuminen

Sähkön tuotantomäärä oli keskivesivuoden tasolla (167 GWh). Sähkön hinta oli vuonna 2019 korkea, jonka vuoksi tulos oli ennakoitua parempi.

Talouden tunnusluvut

(1000 €)	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Ero	Tot-% 2019
Liikevaihto	7 765	7 297	8 006	709	110
Tilikauden voitto / tappio (ennen TP-siirtoja ja veroja)	4 315	2 757	4 455	2 312	162
Bruttoinvestoinnit	0	0	0	0	
Nettoinvestoinnit	0	0	0	0	
Ulkoiset lainat (31.12.)	1 759	1 758	1 054	704	
Konsernin sisäiset lainat (31.12.)	26 068	26 068	26 068	0	
Omavaraisuusaste (%)	96	96	97		
Henkilöstömäärä (lkm)	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

8.5 MUIDEN KONSERNIYHTIÖIDEN JA -YHTEISÖJEN TOIMINTA JA TALOUS

8.5.1 LAPIN ALUETEATTERIYHDISTYS RY

Nimi

Lapin Alueatteriyhdistys ry – Rovaniemen Teatteri- Lapin Alueatteri

Perustehtävä

Lapin Alueatteriyhdistys ry ylläpitää Rovaniemen Teatteri – Lapin Alueatteria, joka tuottaa korkeatasoisia ja monipuolisia teatterielämyksiä Rovaniemellä ja Lapin maakunnassa, järjestää kulttuuri-, koulutus-, taide- ja juhlatilaisuuksia sekä hoitaa Lappia - talon markkinointia ja tilavuokraustoimintaa.

Kaupunkistrategiasta johdetut keskeiset toimenpiteet ja muutokset talousarviovuonna 2019

Teatteri on yksi kaupungin vetovoimatekijöistä lisäten kulttuurista pääomaa ja houkuttelevuutta asuinpaikkana. Ohjelmistosuunnittelussa huomioidaan alueen erityispiirteet sekä lappilaisten odotuksia ja toiveita, paikallisten kirjoittajien tekstejä ja pohjoista elämänmuotoa peilaavia aiheita. Teatteri pyrkii edistämään kulttuuri- ja ryhmämatkailua Lapin alueella tukeutuen Lappia-talon ja ohjelmistonsa vetovoimaan.

Teatteri on alueen asukkaille merkittävä voimanlähde, joka edistää henkistä, sosiaalista ja fyysistä hyvinvointia.

Rovaniemen Teatterin ohjelmisto ja palvelut ovat korkealaatuisia ja monipuolisia. Sisällöltään ja taiteellisilta ilmaisukeinoiltaan yllätykselliset ja monimuotoiset teatterielämykset herättävät keskustelua. Teatteri edistää lappilaisten kulttuurista tasa-arvoa ja yhteisöllisyyttä.

Teatterilähtöisiä palveluita sovelletaan erilaisten asiakasryhmien, esimerkiksi lasten ja ikäihmisten tarpeisiin. Teatteri tekee yhteistyötä laajasti eri toimijoiden kanssa.

Teatteri pyrkii aktiivisesti saattamaan teatteritaidetta kaikkien väestöryhmien saataville viemällä esityksiä ja työpajoja myös päiväkoteihin ja palvelutaloihin.

Teatteri edistää Rovaniemeä kulttuurikaupunkina, lisää asukkaiden viihtyvyyttä, itsetuntoa ja identiteettiä sekä Rovaniemen ja Lapin matkailullista kiinnostavuutta. Teatteri tuottaa alueen asukkaille henkistä hyvää.

Teatteri tuottaa vuosittain vähintään kuusi uutta ensi-iltaa ja järjestää 230 teatteriesitystä, joista 50 kiertueella jäsenkunnissa. Teatteri tavoittaa Lappia-taloon yli 50 000 asiakasta, josta teatteriesityksiin 32 000 katsojaa sekä koulutus-, yleisötyö- ja tilavuokraustilaisuuksiin noin 18 000 asiakasta.

Toteutuminen

Ohjelmistossa oli yhteensä 33 tuotantoa, joista yksi yhteistuotanto ja 19 vierailevaa tuotantoa. Teatteri tavoitti tilikaudella yhteensä 52 225 asiakasta, joista teatteriesityksiin 34 230 katsojaa. Lappia-talo tarjosi puitteet yhteensä 163 tilavuokratilaisuudelle ja kävijöitä niissä oli 11765. Yleisötyö tavoitti tilaisuuksiinsa 6 253 asiakasta.

Ohjelmistossa oli monipuolisesti tarjontaa eri-ikäisille. Lapsille ja nuorisokatsojille suunnattuja esityksiä oli 84 ja aikuisväestölle 206 esitystä. Aikuisten esitykset tavoittivat myös nuorisokatsojia. Vuoden 2019 katsotuimmaksi teokseksi kohosi musikaali Cabaret keräten 31 näytökseen yhteensä 8 297 katsojaa.

Reissuteatteri kiersi Rovaniemen alueen palvelukoteja yhteensä 13 esityksellä.

Teatteri vieraili kaikissa Lapin kunnissa yhteensä neljällä eri tuotannolla ja 70 esityksen verran.

Kaupunginvaltuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet talousarviovuonna 2019

Kaupunginvaltuuston linjausten mukaisesti tulee yhteisön toiminnan ja kaupungin omistuksen yhteisössä palvella kaupunginvaltuuston asettamia strategisista tavoitteita. Kaupungille palveluja tuottavien yhteisöjen tavoitteena tulee olla, että laskutus ja hintataso kaupungille eivät nouse, vaan kustannusten nousu pitää pyrkiä kattamaan ulkoista tulorahoitusta lisäämällä. Lisäksi yhteisöjen tulee olla omalla tulorahoituksellaan kannattavia ilman kaupungin lisäsiioituksia. Tuloutusten osalta tavoitteena on säilyttää vähintään nykyinen taso.

Teatteri hakee omaan tulonhankintaan kasvua lisäämällä teatterin lipunmyyntiä sekä tilavuokrausta. Oma tulonhankinta on 16 % kaikista tuloista.

Toteutuminen

Oma tulonhankinta oli 18 % kaikista tuloista.

Toiminnan riskit talousarviovuonna 2019

Teatterin toiminta-avustusta on leikattu viime vuosien aikana voimakkaasti ja työllistämismahdollisuudet ovat heikentyneet. Näytelmien tuotantobudjetit sekä henkilöresurssit on jouduttu pitämään pieninä ja toimintaa on supistettu. Vähentyneet henkilöresurssit vaikuttavat edelleen henkilötyövuosiperusteisen valtionosuuden myöntämiseen. Nykymuotoisen toiminnan ylläpitäminen ja oman tulonhankinnan lisääminen on haastavaa.

Vastaavan kokosiin teattereihin verrattuna Rovaniemen kaupungin myöntämä toiminta-avustus on 60–70 %.

Toteutuminen

Teattereiden välinen vertailu vahvistaa Rovaniemen teatterin haastavaa taloudellista tilannetta. Kaupungin toiminta-avustus on jäänyt jälkeen keskimäärin 385 800 euroa (35 %) vertailuteattereista. Kuluvalle vuodelle kaupunki pienensi toiminta-avustusta 50 000 euroa ja aikaisemmista vähennyksistä johtuen valtionosuus pieneni 64 800 euroa. Alueteatterituki väheni myös 4000 euroa. Kaikkien avustukset vähenivät 118 000 euroa. Tuotanto sekä – vierailijasopimukset on laadittu yli vuotta aikaisemmin ja reagointi leikkauksiin ilman, että toiminta seisaudetaan on mahdotonta. Tulos on negatiivinen.

Kaupungissa järjestettävät isot kokoukset ovat vähentyneet ja tämän näkyy tilavuokra- ja ravintolatoiloissa.

Talouden tunnusluvut

(1000 €)	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Ero	Tot-% 2019
Liikevaihto	722	740	772	32	4
Tilikauden voitto / tappio (ennen tp-siirtoja ja veroja)	-165	0	-184	-184	
Bruttoinvestoinnit	0	0	0	0	
Nettoinvestoinnit	0	0	0	0	
Ulkoiset lainat (31.12.)	0	0	0	0	
Konsernin sisäiset lainat (31.12.)	67	67	0	0	
Omavaraisuusaste (%)					
Henkilöstömäärä (lkm)					
Henkilöstömäärä (htv)	55	52	54	2	4

8.5.2 ROVANIEMEN KYLIEN KEHITTÄMISSÄÄTIÖ

Nimi

Rovaniemen kylien kehittämissäätiö

Perustehtävä

Säätiön tarkoituksena on vahvistaa Rovaniemen kylien elinkelpoisuutta sekä edistää niiden asukkaiden hyvinvointia.

Kaupunkistrategiasta johdetut keskeiset toimenpiteet ja muutokset talousarviovuonna 2019

Painopisteet vuonna 2019 ovat seuraavat:

Rovaniemen kylien elinvoimaisuuden edistäminen niiden vahvuuksia hyödyntäen

- yritysten toimintaedellytysten edistäminen
- yleishyödyllisten kehittämishankkeiden rahoitus
- asukkaiden osallisuuden lisääminen

Yritysten toimintaedellytyksiä on parannettu myöntämällä yritysseteleihin yli 80 000 euroa. Lisäksi sitouduttiin avustamaan yritysten investointeja lähes 200 000 eurolla ja Joulupukin Pajakylän ja ympäristön maaseudun kehittämishanketta yli 20 000 eurolla.

Yleishyödyllisiä kehittämishankkeita avustettiin 200 000 eurolla.

Aluelautakunnat jakoivat kehittämisavustuksia kylien hankkeisiin lähes 290 000 euroa.

Kaupunginvaltuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet talousarviovuonna 2019

Kaupunginvaltuuston linjausten mukaisesti tulee yhteisön toiminnan ja kaupungin omistuksen yhteisössä palvella kaupunginvaltuuston asettamia strategisia tavoitteita. Kaupungille palveluja tuottavien yhteisöjen tavoitteena tulee olla, että laskutus ja hintataso kaupungille eivät nouse, vaan kustannusten nousu pitää pyrkiä kattamaan ulkoista tulorahoitusta lisäämällä. Lisäksi yhteisöjen tulee olla omalla tulorahoituksellaan kannattavia ilman kaupungin lisäsijoituksia. Tuloutusten osalta tavoitteena on säilyttää vähintään nykyinen taso.

Rovaniemen kylien kehittämissäätiö on sitoutunut toteuttamaan omalta osaltaan vuonna 2019 alueen asukkaiden ja yritysten kanssa yhteisesti laadittua Rovaniemen kylästrategiaa 2025 – ELINVOIMAILLA KYLILLÄ ON HYVÄ ELÄÄ JA YRITTÄÄ. Strategia toteuttaa osaltaan Rovaniemen kaupunkistrategiaa.

Säätiö myöntää itsenäisesti määrärahoja kylien kehittämiseen, jonka osuus on merkittävä ilman kaupungin panostusta.

Toiminnan riskit talousarviovuonna 2019

Sijoitusten tuottokehitys

Sijoitusten tuotot vaihtelevat vuosittain. Säätiön sijoitushorisontti on pitkä, jonka vuoksi tuottojen vuosittaisilla vaihteluilla ei pitkällä aikavälillä ole suurta merkitystä. Sijoitustoiminnan ohjeissa on määritelty sijoitusten periaatteet.

Säätiön sijoitukset tuottivat vuonna 2019 erittäin hyvin.

Talouden tunnusluvut

(1000 €)	<i>TP 2018</i>	<i>TA 2019</i>	<i>TP 2019</i>	<i>Ero</i>	<i>Tot-% 2019</i>
Liikevaihto	-313	486	2 590	2 104	533
Tilikauden voitto / tappio (ennen tp-siirtoja ja veroja)	-1 049	-290	1 928	2 218	665
Bruttoinvestoinnit	0	0	0	0	
Nettoinvestoinnit	0	0	0	0	
Ulkoiset lainat (31.12.)	0	0	0	0	
Konsernin sisäiset lainat (31.12.)	0	0	0	0	
Omavaraisuusaste (%)	100	100	100		
Henkilöstömäärä (lkm)	1	1	1		
Henkilöstömäärä (htv)	0,2	0,2	0,2		

8.5.3 EDURO-SÄÄTIÖ

Nimi

Eduro-säätiö

Perustehtävä

Eduro-säätiö on hyvinvoinnin ja työllisyyden edistämisen ohjauspalveluja tuottava asiantuntijaorganisaatio, jonka toiminnalla vaikutetaan asiakkaiden koulutus- ja työelämään sijoittumiseen, syrjäytymisen ehkäisyyn ja asiakkaiden omaan vastuunottoon.

Kaupunkistrategiasta johdetut keskeiset toimenpiteet ja muutokset talousarviovuonna 2019

Säätiön toimilla hoidetaan kaupunkilaisten nuorten syrjäytymisen ehkäisyä ja -hoitoa 1) matalankynnyksen ohjaus- ja työpajapalveluilla 2) koulutuksiin ohjaamisen - ja koulutuksen aikaisen yksilöllisen tuen palveluilla ja 3) työllistymisen tuen palveluilla. Pitkään työttömien ml. maahanmuuttaja asiakkaiden työllisyyden hoito jakautuu palveluohjaukseen sekä työllisyyden edistämisessä palveluprosessin koordinointiin sekä asiakkaalle annettavaan ohjaukseen ja tukeen. Osatyökykyisten asiakkaiden palvelut tukevat työelämäosallisuutta ja lisää näiltä osin kuntalaisten hyvinvointia.

Säätiön palvelujen ja palveluprosessien piirissä talousarviovuonna on yhteensä 830 eri asiakasta, joista nuoria on 250, pitkään työttömänä olleita 500, kehitysvammaisia ja pitkäaikaissairaita 100 ja maahanmuuttajia 30.

Toteutuminen

Säätiön toiminnassa oli vuoden 2019 aikana yhteensä 682 eri asiakasta. Asiakasmäärä jäi 18% (148 hlöä) asetetusta tavoitteesta. Hyvinvoinnin tukemisen palveluissa (vammaisten työtoiminta, nuorten työpajatoiminta ja sosiaalinen kuntoutus) oli 56 % (382) asiakasta. Työllisyyden edistämisen palveluissa oli 44% (300) asiakasta. Kokonaisluvussa on mukana kaupungin palvelusopimuksen asiakasmäärän lisäksi kehittämishankkeiden ja avustustoiminnan piirissä olevat asiakkaat.

Nuoria säätiön toiminnassa on ollut yhteensä 164 eri henkilöä, työttömiä työnhakijoita 300 eri henkilöä, osatyökykyisiä, joihin luetaan kehitysvammaiset ja pitkäaikaissairaat on toiminnassa ollut yhteensä 184 eri henkilöä ja maahanmuuttajia 34 eri henkilöä.

Hyvinvointipalveluissa asiakkaan omaan vastuunottoon, arjenhallinnan tukemiseen ja toimintakyvyn vahvistamiseen on tuettu ja ohjattu asiakasta osallistumaan kansalaisyhteiskuntaan ja työelämäosallisuuteen. Työllisyyden edistämisen palveluissa Eduro on rakentanut palveluprosesseja, joissa asiakkaan yksittäisistä toimenpiteistä on menty kohti asiakkaan tarpeeseen rakennettua kokonaisprosessia. Eduron palveluissa olevien asiakaskokemus on 4,3 ja asiakassuositus säätiön palveluihin on 4,5 asteikolla 1-5.

Palvelut, joita säätiössä tuotetaan, ovat luotettavia ja asiantuntevia sekä asiakasta kunnioittavaa. Asiakkaan palvelut toteutetaan moniammatillisesti ja monimenetelmällisesti asiakkaan vahvuudet huomioiden. Säätiön tuottamista sosiaalipalveluista vastaa aina laillistettu sosiaalialan ammattihenkilöstö. Muissa kuin sosiaalipalveluista ja ohjausprosessista vastaa työllisyyden edistämisen kokonaisuuksiin perehtynyt yksilövalmentaja. Palveluiden toteutuksessa kuunnellaan asiakasta; asiakaskokemus huomioidaan yksilöllisessä kohtaamisessa, asiakaspalautetta kerätään säännöllisesti ja asiakkaat voivat vaikuttaa palvelun laatuun säännöllisesti kokoontuvissa asiakasraadeissa. Asiakkaan yhteydenotonvälineet ovat monikanavaisia (face to face, sähköposti, whatsapp, skype, puhelin, Virtupiste).

Säätiön henkilöstö rakentuu yksilö-, työ- ja ryhmävalmentajista. Yksilövalmentajat ovat sosiaali-, terveys-, kuntoutus- ja kasvatustalon korkeakoulutettua henkilöstöä. Säätiön ryhmävalmentajat ovat sosiaali- ja terveysalan laillistettuja ammattihenkilöitä ja työvalmentajilla on oman työpajan toimintaan kohdistuvaa ammatillista koulutusta sekä valmennuksellista osaamista.

Kaupunginvaltuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet talousarviovuonna 2019

Kaupunginvaltuuston linjausten mukaisesti tulee yhteisön toiminnan ja kaupungin omistuksen yhteisössä palvella kaupunginvaltuuston asettamia strategisia tavoitteita. Kaupungille palveluja tuottavien

yhteisöjen tavoitteena tulee olla, että laskutus ja hintataso kaupungille eivät nouse, vaan kustannusten nousu pitää pyrkiä kattamaan ulkoista tulorahoitusta lisäämällä. Lisäksi yhteisöjen tulee olla omalla tulorahoituksellaan kannattavia ilman kaupungin lisäsijoituksia. Tuloutusten osalta tavoitteena on säilyttää vähintään nykyinen taso.

Säätiö hyödyntää kaupunkisopimuksen rahoituksen lisäksi erilaisia hankerahoituksia ja valtion avustusta nuorten työpajatoimintaan ja etsivään nuorisotyöhön sekä myymällä säätiön ohjauspalveluita ja säätiössä valmistettuja tuotteita ulkopuolisille tahoille. Valtion avustusten omarahoitusosuudet (25–50%) nuorten työpajatoimintaan ja etsivään nuorisotyöhön säätiö hoitaa omasta budjetista (ei kaupungilta saatavaa lisärahoitusta).

Säätiön toiminnan vaikuttavuutta mitataan nuorten osalta positiivisilla siirtymillä (90 %) ja keskeyttämisprosentilla (5 %). Pitkään työttömien henkilöiden työllistymisen edistämisen palveluissa säätiön asiakkaista 80 % siirtyy muuhun kuin työttömyyteen. Hyvinvoinnin ja työllisyyden edistämisessä tavoitteena on korjaavan työn lisäksi panostaa syrjäytymisen ennalta ehkäisemiseen ja näin vaikuttaa työmarkkinatuen kuntaosuuteen. Työmarkkinatuen kuntaosuuden säästötavoite on arviolta 550.000 euroa. Eduro-säätiön tulostavoite on tehdä tilikausittain positiivinen tulos.

Säätiön toiminnan vaikuttavuutta mitataan asiakkaiden siirtymillä, keskeyttämisillä sekä työmarkkinatuen kuntaosuuden säästöillä.

Työllisyyden edistämisen palveluissa siirtymät muuhun kuin työttömyyteen oli 71 % ja hyvinvoinnin tukemisen palveluissa asiakkaiden keskeyttämisprosentti oli 3,6 %.

Työmarkkinatuen kuntaosuuden säästö oli **279 978** kun tavoiteltiin 550 000 euroa. Asiakkaita ei ohjautunut aktivointitoimenpiteisiin (kuntouttava työtoiminta) siinä määrin, kun oli sopimuksentekovaiheessa yhdessä suunniteltu.

Hankkeiden ja avustusten määrä liikevaihdosta oli 15,8 % ja se muodostuu pääosin nuorten työpajatoiminnasta, etsivästä nuorisotyöstä, projektirahoituksesta sekä palkkatuesta.

Säätiön liikevaihto vuonna 2019 oli 2,96 milj. euroa. Liikevaihto pieneni edellisestä vuodesta 16 %. Liikevaihdon lasku johtui suurelta osin TE-hallinnon ostamien palveluiden vähenemisestä sekä kaupunkisopimukseen sisältyvien palveluiden supistumisesta. Edelliseen vuoteen verrattuna kustannukset pienentyivät miltei samassa suhteessa liikevaihdon kanssa. Kulujen supistumisesta huolimatta säätiön tulos jäi hieman tappiolliseksi. Tilikauden tulos oli tappiollinen -3 940,09 euroa. Säätiö säilytti vakavaraisen asemansa ja omavaraisuusaste oli tilinpäätöshetkellä 78,4 %.

Toiminnan riskit talousarviovuonna 2019

Asiakasohjaus säätiön palveluihin on säätiön toiminnan suurin riski. Mikäli suunnitellut asiakasmäärät eivät toteudu, sillä on vaikutus säätiön liikevaihdon pienenemisen lisäksi työmarkkinatuen kuntaosuiden kertymään.

Kaupunkisopimuksen sisällä asiakasohjaukseen liittyvä riski toteutui. Tämä näkyi asiakasmäärässä, joka oli 18 % vähemmän kuin tavoiteltiin. Lisäksi riski toteutui työmarkkinatuen kuntaosuuden säästön toteutumisessa, joka jäi 49 % asetetusta tavoitteesta.

Talouden tunnusluvut (säätön hallituksen vahvistama budjetti)

(1000 €)	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Ero	Tot-% 2019
Liikevaihto	3 524	2 991	2 960	-31	99,0
Tilikauden voitto / tappio (ennen tp-siirtoja ja veroja)	38	7	-4	-11	-57,1
Bruttoinvestoinnit	121	100	62	-40	60
Nettoinvestoinnit	36	0	-22	-24	-
Ulkoiset lainat (31.12.)	0	0	0	0	-
Konsernin sisäiset lainat (31.12)	0	0	0	0	-
Omavaraisuusaste (%)	73	68	78	10	114,7
Henkilöstömäärä (lkm)	44	44	42	-2	95,5
Henkilöstömäärä (htv)	43,8	37,2	40,9	-3,	110,1

LIITETIEDOT

9. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

9.1 KOKO KAUPUNGIN JA KONSERNIN LIITETIEDOT

Rovaniemen kaupungin ja sen liikelaitoksen tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1) Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteisesti pois lukien verotulot, jotka on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintameno-
noen vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitus-
osuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu vahvistetun poistosuunnitelman mukai-
sesti. Poistosuunnitelman mukaisten suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tulos-
laskelman liitetietojen yhteydessä.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien osakkeiden ja osuuksien tasearvot perustuvat alkuperäisiin hankintameno-
ihin tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tule-
vaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuuden arvostusperiaatteena on käytetty keskihintamenetelmää arvostaen hankin-
tamenoa tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan / hankintamenoa.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen tai sitä toden-
näköisempään luovutushintaan. Rahoitusarvopaperien arvonalennukset ja niiden palautukset on
jaksotettu tilinpäätöksessä tuloslaskelman rahoituseriin.

Johdannaissopimusten käsittely

Johdannaiset sisältävät koronvaihtosopimuksia. Kaikki koronvaihtosopimukset on tehty suojaa-
mistarkoituksessa. Kunta on sitoutunut pitkäaikaisten lainojen vaihtuvan koron koronvaihtosopi-
muksella kiinteään korkoon. Sopimuksia on voimassa vuoteen 2034 asti.

Rahat ja pankkisaamiset

Rovaniemen kaupungilla on erilliset pankkitilit peruskaupungilla ja liikelaitoksella. Lisäksi käy-
tössä on konsernitili-järjestelmä (Pohjolan Osuuspankki) ja tilinpäätöksessä ko. saldot esitetään
koko kaupungin taseessa rahoissa ja pankkisaamisissa sekä lyhytaikaisen velan ryhmässä. Vas-
taavasti käytössä ollut konsernipankkitilin limiitti on esitetty ryhmässä lyhytaikaiset muut saa-
miset.

Konsernitase sisältää tytäryhteisöjen alatilien saldoja 34 881 324,33 euroa, joka koostuu lyhyt-
aikaisista saamisista ja veloista. Ilman konsernitiliä pankkisaamisten määrä kaupungin taseessa
on 596 014,21 euroa rahoja ja pankkisaamisia.

Pakolliset varaukset

Kaupungin vanhan eläkesäännön ja kuntien yhdistymisen 1.1.2006 eläkekompensaation perus-
teella aiheutuva eläkevastuu on merkitty taseeseen.

Erilliskorvaukset ja lomapalkkavelka

Erilliskorvaukset on jaksotettu henkilötasolla ansaintajaksoittain. Lomapalkat ja -rahat on koh-
distettu tilikaudelle, jonka perusteella loma-aika on kertynyt. Tuloslaskelmaan kirjattu loma-
palkkavelan määrä tilinpäätöspäivänä on laskettu henkilöittäin.

2) Liitetietojen vertailutietojen esittämistapa

Liitetietojen esittämistapaa on muutettu kaupungin sekä konsernin liitetietojen osalta, koska käyttöön on otettu uusi automaattinen liitetietojen raportointityökalu. Havaittuja virheitä liitetietojen vertailuluvuissa vuodelta 2018 on korjattu seuraavissa liitetiedoissa: 6, 13, 14, 15, 23, 24, 25, 30, 33, 38, 39, 40 ja 41.

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Ohjeet

Rovaniemen konserniin kuuluville tytäryhtiöille, kuntayhtymille ja muille yhteisöille on lähetetty tietojen keräämiseksi kirje ja ohjeistettu yhteisöjä syöttämään tilinpäätöstietonsa FPM-konsernilaskentajärjestelmään

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernituloslaskelmaan, konsernitaseeseen ja konsernin rahoituslaskelmaan on yhdistetty kaikki kohdassa 2.4 kaupunkikonsernirakenteeseen kuuluvat tytäryhteisöt ja kuntayhtymät, joissa kaupunki on jäsenenä. Yhdistykset ja säätiöt on yhdistetty, koska kaupungilla on niissä määräysvalta. Osakkuusyhteisöistä on yhdistelty omistusosuutta vastaava määrä osakkuusyhteisön voitosta tai tappiosta sekä oman pääoman muutoksesta. Kiinteistö Oy Hallankaikko on myyty vuonna 2019.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen väliset sisäiset tuotot ja kulut, sisäinen voitonjako, keskinäiset saamiset ja velat sekä sisäiset katteet on eliminoitu konsernitilinpäätöksessä. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on eliminoitu.

Poistoero sekä vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset

Poistoerot ja vapaaehtoiset varaukset on käsitelty KILA:n yleisohjeen (v. 2016) mukaisesti. Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on rinnastettu ylijäämäeriin siltä osin kuin niihin ei sisälly vastaisia verovaikutuksia. Kunnan ja kuntayhtymien osalta poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on merkitty konsernitilinpäätöksessä oman pääoman ryhmään jaettuna edellisten tilikausien yli-/alijäämiin ja niiden muutos tilikauden tuloslaskelmaan. Tytäryhteisöjen osalta poistoerot ja vapaaehtoiset varaukset on merkitty konsernitaseeseen jaettuna omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan, muutoksen osuus konsernituloslaskelmaan jaettuna laskennallisen verovelan muutokseen ja tilikauden tulokseen.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Tytäryhteisöt on yhdistetty kunnan konsernitilinpäätöksen laadintaa koskevien ohjeiden mukaisesti. Tytäryhteisöinä käsiteltyjen alakonsernien tilinpäätökset on laadittu hankintamenomennelmällä. Kuntayhtymät on yhdistetty kuntayhtymänosuuden mukaisella määrällä. Sisäisen omistuksen eliminointi on suoritettu oikaistun tuloksen perusteella.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuus on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa oikaistun tuloksen perusteella. Negatiivista vähemmistöosuutta ei ole erotettu.

Konsernitili

Kaupungin kuntakonsernitilisopimuksen tiliehtojen mukaisesti sopimukseen liitettyjen kaupungin tytäryhteisöjen varat esitetään kaupungin rahoissa ja pankkisaamisissa sekä lainana.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Konsernitilinpäätökseen yhdisteltävien yhteisöjen tilinpäätökset on muutettu vastaamaan kunnassa noudatettavia tilinpäätösperiaatteita olennaisuus huomioiden niiden yhteisöjen osalta, jotka eivät ole esittäneet lainkaan poistoja omassa tuloslaskelmassaan. Aineellisten hyödykkeiden kirjanpitoarvot on oikaistu vastaamaan suunnitelman mukaan laskettuja arvoja. Poistovaje on oikaistu tilikauden suunnitelman mukaisten poistojen lisäykseksi ja edellisten tilikausien kertynyt poistovajaus edellisten tilikausien yli-/alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöistä on yhdistetty omistusosuutta vastaava määrä ko. yhteisön voitosta tai tappiosta sekä oman pääoman muutoksesta. Osakkuusyhteisöjen omistuksen eliminoinnissa on huomioitu välittömän omistuksen lisäksi myös välillinen omistus. Osuus tuloksesta sekä oman pääoman muutoksesta on laskettu oikaistun oman pääoman perusteella, jolloin laskelmissa on huomioitu mahdolliset poistooikaisut sekä poistoerojen ja vapaaehtoisten varausten muutokset.

Laskentaperiaatteiden yhdenmukaistaminen

Konserniyhteisöjen kirjaamat arvonkorotukset ja -alennukset on peruutettu konsernitilinpäätöksessä.

9.1.1 TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

KOKO KAUPUNGIN TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Toimintatuotot tehtäväalueittain (liitetieto 6)	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Yleishallinto	10 257 909	14 227 962	11 924 885	15 353 719
Sosiaali- ja terveystoimet	91 594 290	86 634 036	21 921 121	17 981 054
Opetus- ja kulttuuritoimet	19 507 830	19 033 589	9 135 567	7 755 109
Yhdyskuntapalvelut	83 482 549	82 970 225	6 793 272	5 064 623
Muut palvelut	20 002 359	19 740 996	4 524 318	6 040 610
Toimintatuotot yhteensä	224 844 937	222 606 807	54 299 162	52 195 114

VEROTULOT

Verotulojen erittely (liitetieto 7)	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2019
Kunnan tulovero	211 815 952	204 831 569	211 815 952	204 831 569
Osuus yhteisöveron tuotosta	10 008 960	10 485 947	10 008 960	10 485 947
Kiinteistövero*	28 962 176	28 528 950	30 726 097	30 730 561
Verotulot yhteensä	250 787 088	243 846 465	252 551 009	246 048 076

* Konsernin sisäiset kiinteistöverotulot on eliminoitu

VALTIONOSUUDET

Valtionosuuksien erittely (liitetieto 8)	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	102 268 026	99 804 696	102 268 026	99 804 696
<i>Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien taseus (+/-)</i>	20 928 144	19 649 796	20 928 144	19 649 796
Järjestelmämuutoksen taseus	-851 136	-851 136	-851 136	-851 136
Koulutuskuntayhtymän valtionosuus	23 205 188	21 833 130	0	0
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-3 764 702	-4 027 463	-3 764 702	-4 027 463
Valtionosuudet yhteensä	120 857 376	116 759 227	97 652 188	94 926 097

Kohdennetut valtion- ja erityisavustukset	Kaupunki	
	2019	2018
Rovaniemen kaup.kirjasto/kehittämiskirjasto erityisav.	155 000	150 000
Rovaniemen kaup.kirjasto/saamelaiskirjaston erityisav.	94 000	100 000
Rovaniemen kaup.orkestri/maakunnallinen orkesteri erityisav.	115 000	115 000
Rovaniemen kulttuurituottaminen/Lasten kulttuuri erityisav.	44 344	51 580
Kohdennetut valtion- ja erityisavustukset yht.	408 344	416 580

Palvelujen ostojen erittely (liitetieto 9)	Kaupunki	
	2019	2018
Asiakaspalvelujen ostot	155 512 544	148 644 089
Muiden palvelujen ostot	58 480 394	56 648 236
Kaupungin palvelujen ostot yhteensä	213 992 938	205 292 326

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista (liitetieto 11)

1.1.2013 alkaen

Pysyvät vastaavat ovat taseessa hankintahintaisena vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Kuluvien pysyvien vastaavien poistot lasketaan poistosuunnitelman mukaisesti tasapoistoina.

1.1.2013 valmistuneiden hyödykkeiden poistojen laskennassa käytetään pääsääntöisesti alarajaa, joka perustuu hyödykkeen taloudelliseen pitoaikaan ja on lyhyempi kuin hyödykkeen tekninen käyttöaika palvelutuotannossa. Alle 10 000 euron pysyvien vastaavien hankinnat on kirjattu vuosikuluksi.

Pidemmän poistoajan käyttämisen hyödykekohtaisesti vahvistaa KH hyödykeryhmäkohtaisten poistoaikojen sisällä.

Ennen 1.1.2013 valmistuneiden hyödykkeiden poistot lasketaan KH 10.11.2005 §:n 5 hyväksytyn poistosuunnitelman mukaisesti.

Poistosuunnitelmaa arvioidaan säännöllisesti tilinpäätöksen yhteydessä, jotta valittu poistomenetelmä ja -aika vastaavat todennäköistä hyödykkeen taloudellista pitoaikaa.

Rovaniemen kaupunki on tehnyt v. 2016 hyödykekohtaisia poistosuunnitelman muutoksia vastaamaan todennäköistä hyödykkeen taloudellista pitoaikaa.

Pysyvien vastaavien poistoajat ryhmittäin (alaraja-yläraja/ryhmä):

Aineettomat hyödykkeet	Poistoaika	Poistotapa
Kehittämismenot, aineettomat		
oikeudet ja liikearvo	2 vuotta	Tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	2-5 vuotta	Tasapoisto
Maa- ja vesialueet		Ei poistoa
Rakennukset ja rakennelmat	10-40 vuotta	Tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet	10-30 vuotta	Tasapoisto
Koneet ja kalusto	3-15 vuotta	Tasapoisto
Muut aineelliset hyödykkeet		
Arvo- ja taide-esineet		Ei poistoa
Pysyvien vastaavien sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet		Ei poistoa

PAKOLLISTEN VARAUSTEN MUUTOKSET

Pakollisten varausten muutokset (liitetieto 12)	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Eläkevastuu 1.1.	346 693	460 667	218 434	329 921
Lisäykset tilikaudella	45 400	0	45 400	0
Vähennykset tilikaudella	-214 545	-113 974	-93 146	-111 487
Eläkevastuu 31.12.	177 547	346 693	170 688	218 434
Muu ympäristövelvoitteista johtuva va- raus 1.1.	782 110	633 448	0	0
Lisäykset tilikaudella	140 720	148 662	0	0
Vähennykset tilikaudella	0	0	0	0
Muu ympäristövelvoitteista johtuva varaus 31.12.	922 830	782 110	0	0
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1.	5 907 680	4 535 845	0	0
Lisäykset tilikaudella	28 256	1 371 835	0	0
Lisäykset tilikaudella	28 256	0	0	0
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12.	5 935 936	5 907 680	0	0

PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSVOITOT JA -TAPPIOT

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot (liitetieto 13)	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	860 576	4 193 723	860 576	4 193 723
Rakennusten luovutusvoitot	1 764 730	1 459 853	149 336	92 650
Muut luovutusvoitot	57 622	-794 451	0	48 988
Luovutusvoitot yhteensä	2 682 929	4 859 124	1 009 912	4 335 361
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden luovutustappiot	0	0	0	0
Rakennusten luovutustappiot	58 585	170 594	0	170 594
Muut luovutustappiot	0	275	0	0
Luovutustappiot yhteensä	58 585	170 868	0	170 594

SATUNNAISIIN TUOTTOIHIN JA KULUIHIN SISÄLTÄVÄT ERÄT

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely (liitetieto 14)	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Satunnaiset tuotot				
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	0	175 142	0	380 925
Pysyvien vastaavien myyntivoitot	0	617 251	0	0
Satunnaiset tuotot yhteensä	0	792 392	0	380 925
Satunnaiset kulut				
Käyttöomaisuuden myyntitappiot	0	0	0	2 000 000
Muut satunnaiset kulut	0	316 251	0	316 251
Satunnaiset kulut yhteensä	0	316 251	0	2 316 251

OSINKOTUOTOT JA PERUSPÄÄOMAN KOROT

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely (liitetieto 15)	Kaupunki	
	2019	2018
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä	2 019 500	2 500 120
Osinkotuotot muista yhteisöistä	428 208	428 208
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	239 933	104 023
Yhteensä	3 115 849	3 460 558

ERITTELY POISTOERON MUUTOKSISTA

Erittely poistoeron muutoksista (liitetieto 16)	Kaupunki	
	2019	2018
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	-322 703	-323 609
Yhteensä	-322 703	-323 609

9.1.2 TASEEN LIITETIEDOT

TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Pysyvät vastaavat

Aineettomat hyödykkeet (liitetieto 19 A)	Konserni					
	Aineettomat oikeudet	Tietokoneohjelmistot	Konserniliikearvo	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut ja keskeneräiset	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	1 774 504	196 549	3 643 455	4 594 434	170 618	10 379 560
Lisäykset tilikauden aikana	733 663	144 735	0	1 678 995	125 025	2 682 418
Vähennykset tilikauden aikana	-3 905	0	0	-208	0	-4 113
Siirrot erien välillä	286 267	0	0	2 371	-288 638	0
Tilikauden poisto	-800 998	-91 981	-728 691	-1 666 459	0	-3 288 130
Poistamaton hankintameno 31.12.	1 989 531	249 302	2 914 764	4 609 134	7 005	9 769 736
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 989 531	249 302	2 914 764	4 609 134	7 005	9 769 736

Aineettomat hyödykkeet (liitetieto 19 A)	Kaupunki	
	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	686 715	686 715
Lisäykset tilikauden aikana	489 184	489 184
Tilikauden poisto	-496 343	-496 343
Poistamaton hankintameno 31.12.	679 556	679 556
Kirjanpitoarvo 31.12.	679 556	679 556

Aineelliset hyödykkeet (liitetieto 19 A)	Konserni						Yhteensä
	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja kesk.eräiset hankinnat	
Poistamaton hankintameno 1.1.	65 992 139	245 456 594	160 173 785	42 579 886	6 139 163	20 771 483	541 113 050
Lisäykset tilikauden aikana	38 399	10 655 961	26 105 155	4 377 974	342 339	17 711 969	59 231 798
Rahoitusosuudet tilikaudella	0	-124 975	-77 000	-439 204	0	0	-641 179
Vähennykset tilikauden aikana	-57 588	-218 562	-350 109	-67 051	0	-9 206	-702 516
Siirrot erien välillä	0	41 945	7 128 474	-2 727 126	0	-4 443 293	0
Tilikauden poisto	0	-20 858 888	-15 421 279	-7 426 458	-646 718	0	-44 353 343
Poistamaton hankintameno 31.12.	65 972 950	234 952 075	177 559 026	36 298 022	5 834 784	34 030 954	554 647 810
Kirjanpitoarvo 31.12.	65 972 950	234 952 075	177 559 026	36 298 022	5 834 784	34 030 954	554 647 810

Olennaiset lisäpoistot Erittely olennaisista lisäpoistoista	5 288 121		5 288 121
--	-----------	--	------------------

Aineelliset hyödykkeet (liitetieto 19 A)	Kaupunki						Yhteensä
	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja kesk.eräiset hankinnat	
Poistamaton hankintameno 1.1.	59 863 090	84 325 089	65 680 401	962 874	1 202 316	7 071 696	219 105 466
Lisäykset tilikauden aikana	-614 097	5 640 855	8 244 468	0	48 965	5 253 975	18 574 166
Rahoitusosuudet tilikaudella	0	0	-77 000	0	0	0	-77 000
Vähennykset tilikauden aikana	-57 588	-84 977	0	0	0	0	-142 565
Siirrot erien välillä	0	0	4 377 980	0	0	-4 377 980	0
Tilikauden poisto	0	-10 845 068	-7 710 576	-162 358	0	0	-18 718 003
Poistamaton hankintameno 31.12.	59 191 405	79 035 899	70 515 273	800 516	1 251 280	7 947 691	218 742 065
Kirjanpitoarvo 31.12.	59 191 405	79 035 899	70 515 273	800 516	1 251 280	7 947 691	218 742 065

Olennaiset lisäpoistot Erittely olennaisista lisäpoistoista	5 288 121		5 288 121
--	-----------	--	------------------

Maa- ja vesialueet erittely (liitetieto 19 B)	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	344 588	344 588	180 888	180 888
Muut maa- ja vesialueet	65 600 459	65 647 550	59 010 517	59 682 202
Maa- ja vesialueet yhteensä	65 945 048	65 992 139	59 191 405	59 863 090

Pysyvien vastaavien sijoitukset (liitetieto 19 C)	Konserni		
Osakkeet ja osuudet	Osakkeet omistusyhteisyyhteisöt	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	32 283 844	39 679 431	71 963 275
Lisäykset	0	229 311	229 311
Vähennykset	-178 810	0	-178 810
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta/tappiosta	2 712 030	0	2 712 030
Tilikaudella osakkuusyhteisöltä saatujen osinkojen peruutus	-428 208	0	-428 208
Hankintameno 31.12.	34 388 856	39 908 741	74 297 597
Kirjanpitoarvo 31.12.	34 388 856	39 908 741	74 297 597

Pysyvien vastaavien sijoitukset (liitetieto 19 C)	Kaupunki				
Osakkeet ja osuudet	Osakkeet konserniyhtiöt	Osakkeet omistusyhteisyyhteisöt	Kuntayhtymä-osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	55 058 490	11 387 288	16 795 500	4 554 053	87 795 331
Lisäykset	554 516	0	0	0	554 516
Vähennykset	-181 728	-71 769	0	0	-253 497
Hankintameno 31.12.	55 431 278	11 315 519	16 795 500	4 554 053	88 096 350
Kirjanpitoarvo 31.12.	54 431 278	11 315 519	16 795 500	4 554 053	87 096 350

Pysyvien vastaavien sijoitukset (liitetieto 19 C)	Konserni	
Jvk-, muut laina- ja muut saamiset	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	706 632	706 632
Lisäykset	23 676	23 676
Vähennykset	-35 229	-35 229
Hankintameno 31.12.	695 079	695 079
Kirjanpitoarvo 31.12.	695 079	695 079

Pysyvien vastaavien sijoitukset (liitetieto 19 C)	Kaupunki			
	Saamiset konserniyhteisöt	Saamiset kuntayhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Jvk-, muut laina- ja muut saamiset				
Hankintameno 1.1.	169 266 260	707 282	733 387	170 706 930
Lisäykset	2 500 000	0	23 676	2 523 676
Vähennykset	-1 405 304	-35 000	-35 229	-1 475 533
Hankintameno 31.12.	170 360 956	672 282	721 834	171 755 073
Kirjanpitoarvo 31.12.	170 360 956	672 282	721 834	171 755 073

OMISTUKSET MUISSA YHTEISÖISSÄ (liitetieto 20-22)

ROVANIEMEN KAUPUNKI TILINPÄÄTÖS 2019	Kotipaikka	Kunnan omistusosuus %	Konsernin omistusosuus %	Konsernin osuus omasta pääomasta	Konsernin osuus vieraasta pääomasta	Konsernin osuus tilikauden tuloksesta
Rovaniemi + liikelaitokset						
Rovaniemi	Rovaniemi	100,00	100,00	226 612 634	320 655 795	-31 247 327
Rovaniemen tytäryhteisöt						
Koy Rovaniemen poropeukalo	Rovaniemi	100,00	100,00	109 777	229 334	0
Napapiirin Energia ja Vesi Oy, konserni	Rovaniemi	100,00	100,00	55 090 468	194 691 270	4 621 115
Rovaseudun Markkinakiinteistöt Oy, konserni	Rovaniemi	100,00	100,00	38 207 035	56 946 280	621 304
Rovaniemen Kehitys Oy, konserni	Rovaniemi	100,00	100,00	1 167 824	950 035	74 154
Napapiirin Residuum Oy	Rovaniemi	90,04	90,04	3 088 646	3 093 485	175 277
Koy Lappi Areena	Rovaniemi	100,00	100,00	2 167 737	3 661 003	-215 321
Koy Monitoritalo	Rovaniemi	66,33	66,33	947 310	16 347	7 378
Rovaniemen Klubikiinteistö Oy	Rovaniemi	52,46	52,46	408 550	71 048	0
Lapin alueteatteriyhdistys	Rovaniemi	100,00	100,00	-66 626	702 441	-183 968
Rovaniemen kylien kehittämissäätiö	Rovaniemi	100,00	100,00	23 364 300	348 102	1 927 820
Eduro-säätiö	Rovaniemi	100,00	100,00	1 408 672	388 624	-3 940
Lappica Oy	Rovaniemi	93,81	95,22	351 233	897 486	28 661
Rovaniemen kuntayhtymät						
Rovaniemen koulutuskuntayhtymä	Rovaniemi	65,00	65,00	20 905 888	17 008 741	53 951
Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymä	Rovaniemi	53,28	53,28	19 184 408	28 125 872	630 934
Ounastähti Kehittämiskuntayhtymä	Rovaniemi	42,33	42,33	16 484 526	783 949	1 872 588
Lapin liitto	Rovaniemi	32,37	32,37	533 782	1 313 387	94 771
Kolpeneen Palvelukeskuksen kuntayhtymä	Rovaniemi	17,69	17,69	637 327	1 754 481	-31 924
Rovaniemen Yhteisyyhteisöt						
Koy Arctic Centre	Rovaniemi	50,00	50,00	333 090	162 270	25 378
Rovaniemen osakkuusyhtiöt						
Kunta-asunnot Oy	Helsinki	30,16	30,16	13 475 777	21 588 204	561 430
LapIT Oy	Rovaniemi	33,75	42,89	486 044	1 322 975	89 077
Rovakaira Oy	Rovaniemi	39,85	39,85	14 038 747	25 561 383	1 945 088
Koy Saarenhelmi	Rovaniemi	36,80	36,80	640 847	3 385	2 594
Arktikum-palvelu Oy	Rovaniemi	33,33	33,33	112 120	180 341	9 777
Koy Liike-Jaako	Rovaniemi	32,10	32,10	48 123	7 926	0
Rovaniemen Pohjanpuistikon Autotalo Oy	Rovaniemi	26,89	26,89	13 928	4 014	0

SAAMISTEN ERITTELY

Saamisten erittely (liitetieto 23)	Kaupunki			
	2019		2018	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0	613 863	0	344 051
Lainasaamiset	0	1 415 301	0	1 322 579
Siirtosaamiset	0	851 562	0	1 088 537
Yhteensä	0	2 880 726	0	2 755 167
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0	555 075	0	191 313
Lainasaamiset		35 000		35 000
Siirtosaamiset	0	0	0	213 620
Yhteensä	0	590 075	0	439 933
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0	5 444	0	9 999
Siirtosaamiset	0	0	0	0
Yhteensä	0	5 444	0	9 999
Saamiset muilta				
Myyntisaamiset	0	5 656 108	0	4 983 861
Lainasaamiset	0	6 679	0	9 405
Muut saamiset	60 087	4 604 126	75 108	4 546 307
Siirtosaamiset	0	3 077 800	0	3 215 611
Yhteensä	60 087	13 344 713	75 108	12 755 185
Saamiset yhteensä	60 087	16 820 958	75 108	15 960 283

SIIRTOSAAMISIIN SISÄLTYVÄT OLENNAISET ERÄT

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät (liitetieto 24)	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Verosaamiset	297 952	416 255	0	0
Jaksotetut henkilöstökulut	16 213	0	15 416	0
Kelan korvaus työterveyshuollosta	1 018 367	1 122 401	729 941	709 125
Ennakkomenot	3 083	3 489	0	0
Valtion tuet ja avustukset	756 216	5 976	756 216	0
EU-tuet ja -avustukset	12 718	349 582	0	0
Muut tuet ja avustukset	285 594	1 356 996	0	0
Projektisaamiset	463 179	112 968	360 918	0
Muut siirtosaamiset, konsernin keskinäiset	22 835	17 181	184 655	527 424
Saamiset vakuutuslaitoksilta	41 279	42 701	0	0
Laskuttamaton myynti	0	6 409	0	0
Muut siirtosaamiset	2 820 749	6 394 659	1 104 495	2 394 773
Yhteensä	5 738 183	9 828 618	3 151 641	3 631 322

TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

OMAN PÄÄOMAN ERITTELY

Oman pääoman erittely (liitetieto 25)	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Peruspääoma 1.1.	196 242 911	196 242 911	196 242 911	196 242 911
Lisäykset	0	0	0	0
Vähennykset	0	0	0	0
Peruspääoma 31.12.	196 242 911	196 242 911	196 242 911	196 242 911
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 1.1.	1 134 550	1 134 550	0	0
Lisäykset	0	0	0	0
Vähennykset	0	0	0	0
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 31.12.	1 134 550	1 134 550	0	0
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1.	0	0	0	0
Siirrot rahastoon	39 212	0	0	0
Siirrot rahastosta	0	0	0	0
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.	39 212	0	0	0
Rakennusrahasto 1.1.	78 863	78 863	0	0
Siirrot rahastoon	0	0	0	0
Siirrot rahastosta	-78 863	0	0	0
Rakennusrahasto 31.12.	0	78 863	0	0
Muu oma rahasto 3 1.1.	30 779 066	30 002 864	7 474 988	7 474 988
Siirrot rahastoon	420 917	1 003 712	0	0
Siirrot rahastosta	-31 529	-227 509	0	0
Muu oma rahasto 3 31.12.	31 168 454	30 779 066	7 474 988	7 474 988
Muu oma rahasto 4 1.1.	161 504	161 504	161 504	161 504
Siirrot rahastoon	0	0	0	0
Siirrot rahastosta	0	0	0	0
Muu oma rahasto 4 31.12.	161 504	161 504	161 504	161 504
Muu oma rahasto 5 1.1.	6 372 962	6 372 962	6 372 962	6 372 962
Siirrot rahastoon	0	0	0	0
Siirrot rahastosta	0	0	0	0
Muu oma rahasto 5 31.12.	6 372 962	6 372 962	6 372 962	6 372 962
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	37 742 131	37 392 394	14 009 454	14 009 454
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	122 088 890	131 566 175	45 168 329	67 308 688
Osingonjako	-768 969	0	0	0
Lisäykset (myynnit)	217 791	0	0	0
Ed.tilikausien yli-/alijäämä (muutos)	0	-2 217 398	0	0
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	121 537 713	129 348 777	45 168 329	67 308 688
Tilikauden yli-/alijäämä	-20 979 557	-7 259 887	-31 247 327	-22 140 360
Oma pääoma yhteensä	335 677 749	356 858 746	224 173 367	255 420 693

Edellisten tilikausien yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät	Kaupunki	
	2019	2018
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	45 168 329	67 308 688
Tilikauden yli-/alijäämä	-31 247 327	-22 140 360
Kertynyt poistoero 31.12.	3 221 924	3 544 627
Kertynyt yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät yhteensä	17 142 926	48 712 955

Edellisten tilikausien yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät	Kaupunki	
	2019	2018
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	48 603 784	69 744 143
Tilikauden yli-/alijäämä	-31 202 909	-21 140 360
Kertynyt poistoero 31.12.	3 221 924	3 544 627
Kertynyt yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät yhteensä	20 622 798	52 148 411

ERITTELY POISTOEROISTA

Erittely poistoerosta (liitetieto 26)	Kaupunki	
	2019	2018
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	-3 221 924	-3 544 627
Yhteensä	-3 221 924	-3 544 627

Poistoeron ja vapaaehtoisten varausten purun vaikutus konsernin lukuihin	Konserni	
	2019	2018
Laskennallisten verovelkojen muutos	-10 871	-61 755
Poistoeron lisäys (-) / vähennys (+)	-1 262 675	-1 217 363
Varausten lisäys (-)	-35 380	84 024
Varausten vähennys (+)	0	0
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta	-4 331	-28 047
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) 1.1.	23 546 586	25 119 312
Vähemmistöosuus 1.1.	79 720	51 673
Vähemmistön osuus tilikauden tuloksesta	4 331	28 047
Poistoero	-21 803 437	-23 066 112
Vapaaehtoiset varaukset	-753 256	-788 636
Laskennallinen verovelka, 1.1.	228 442	305 588
Laskennallinen verovelka, tuloslaskelman kautta kirjattu kauden muutos	10 871	61 755

PITKÄAIKAISET VELAT

Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua (liitetieto 27)	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	171 644 755	116 885 036	140 019 549	105 035 029
Lainat julkisyhteisöiltä	151 682 573	149 237 619	46 855	50 229
Lainat muilta luotonantajilta	6 035 593	7 402 333	6 035 593	7 402 333
Pitkäaikaiset velat yhteensä	329 362 921	273 524 988	146 101 997	112 487 591

PAKOLLISET VARAUKSET

Muut pakolliset varaukset (liitetieto 29)	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Muut pakolliset varaukset				
Ympäristövelvoitteista johtuva varaus	922 830	782 110	0	0
Potilasvahinkovastuuvaraus	5 935 936	5 907 680	0	0
Muut pakolliset varaukset yhteensä	6 858 766	6 689 790	0	0

VIERAAN PÄÄOMAN ERITTELY

Vieras pääoma (liitetieto 30)	Kaupunki			
	2019		2018	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Pääomalainat	500 000	500 000	1 000 000	500 000
Ostovelat	0	809 460	0	1 653 563
Muut velat	0	11 974 110	0	9 932 171
Yhteensä	500 000	13 283 570	1 000 000	12 085 733
jäsenenä				
Ostovelat	0	8 200 865	0	6 901 451
Yhteensä	0	8 200 865	0	6 901 451
omistusyhteisyyksille				
Ostovelat	0	80 382	0	205 952
Yhteensä	0	80 382	0	205 952
Velat muille				
Lainat	209 389 846	41 066 706	164 456 551	33 067 067
Saadut ennakot	0	1 033 558	0	1 055 953
Ostovelat	0	9 192 740	0	9 217 955
Muut velat	12 859 715	2 469 065	14 891 220	4 524 548
Siirtovelat	0	24 977 076	0	24 485 825
Yhteensä	222 249 560	78 739 144	179 347 771	72 351 347
Yhteensä	222 249 560	100 303 961	180 347 771	91 544 484

Muiden velkojen erittely (liitetieto 32)	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Muut velat				
Liittymismaksut	15 358 118	15 652 621	12 859 715	12 891 220
Muut velat	16 212 505	17 804 658	0	2 000 000
Muut velat yhteensä	31 570 623	33 457 279	12 859 715	14 891 220

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät (liitetieto 33)	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Verovelat	183 170	341 205	0	0
Jakotetut henkilöstökulut	6 921 390	5 482 547	3 476 386	2 470 744
Lomapalkkajaksoitukset	28 708 330	27 971 741	16 289 564	14 667 071
Korkojaksoitukset	20 350	660 862	0	0
Tuloennakot	19 766	113 519	0	0
Valtion tuet, avustukset ja korvaukset	0	769	0	0
Vakuutusmaksujen jaksoitukset	0	75 086	0	0
Muut siirtovelat, konsernin keskinäiset	3 365	0	-272 719	-187 742
Valtionosuusennakot	20 882	114 356	20 882	114 356
Muut siirtovelat	6 334 202	7 853 123	4 272 923	6 439 598
Yhteensä	42 211 454	42 613 208	23 787 036	23 504 027

VAKUUKSET JA VASTUUSITOUMUKSET

Kiinnitykset, panttaukset tai muut omaisuusvelkojen vakuudet (liitetieto 34)

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	8 405	0	0	0
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	85 356 177	61 817 713	0	0
Lainat julkisyhteisöiltä	50 915 830	41 174 758	0	0
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	26 235 000	44 580 000	0	0
Muut lainat	0	0	0	0
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	0	0	0	0
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	111 591 177	106 397 713	0	0

Velat, joiden vakuudeksi annettu osakkeita	Konserni		Kaupunki	
	2 019	2 018	2 019	2 018
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0	0	0	0
Pantatut osakkeet	7 784 894	7 707 644	0	0
Lainat julkisyhteisöiltä	50 915 830	41 174 758	0	0
Pantatut osakkeet	26 863 257	26 155 837	0	0
Muut lainat	0	0	0	0
Pantatut osakkeet	0	0	0	0
Pantatut osakkeet yhteensä	34 648 151	33 863 481	0	0

VAKUUKSET JA TAKAUKSET

Vakuudet ja takaukset (liitetiedot 35-37)	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Omaista puolesta annetut vakuudet				
Kiinteistökiinnitykset	4 100 000	4 159 505	0	0
Yrityskiinnitykset	235 000 000	261 365 000	0	0
Pantattujen arvopapereiden kirjanpitoarvo	1 275 600	0	0	0
Talletukset	45 000	45 000	0	0
Takaukset	467 223	1 807 712	0	0
Yhteensä	240 887 823	267 377 217	0	0
Omistusyhteisöjen puolesta annetut vakuudet				
Takaukset	0	3 651 000	0	0
Yhteensä	0	3 651 000	0	0
Muiden puolesta annetut vakuudet				
Muut	70 000	88 249	0	0
Yhteensä	70 000	88 249	0	0

Vuokravastuut (liitetieto 38)	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Toimitilojen vuokravastuut	38 286 571	0	150 163 319	0
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	597 937	0	0	0
Muut vuokravastuut	14 271	0	0	0
Vuokravastuut yhteensä	38 898 778	0	150 163 319	0
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	9 890 152	0	16 568 949	0
- siitä kuntakonsernin sisäiset vuokravastuut	8 968 463	0	8 968 463	0
Leasingvastuut yhteensä	11 586 701	9 238 735	4 840 785	3 429 596
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	4 930 055	2 242 820	1 789 640	0
Yhteensä	50 485 479	9 238 735	155 004 105	3 429 596

Myöhemmin erääntyvät vuokravastuut	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
1-5 vuoden sisällä erääntyvät vuokravastuut	19 044 382	2 367 706	52 455 013	0
Myöhemmin erääntyvät vuokravastuut	14 250 648	2 024 409	85 046 989	0

Liitetietoylesohjeen päivityksen 2019 vuoksi kaikkia vertailuvuoden tietoja ei ole saatavilla.

VASTUUSITOUMUKSET

Vastuusitoumukset (liitetiedot 39-40)

Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma			98 341 208	98 341 208
Jäljellä oleva pääoma			38 427 571	44 020 650
Takaukset osakkuusyhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	18 602 999	30 516 627	18 602 999	30 516 627
Jäljellä oleva pääoma	9 248 855	9 767 145	9 248 855	9 767 145
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	8 433 931	9 308 508	8 433 931	9 308 508
Jäljellä oleva pääoma	4 213 588	4 474 907	4 213 588	4 474 907

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista	Kaupunki	
	2019	2018
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	378 808 976	356 351 198
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista	0	0
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	249 231	228 939

Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Muut sopimusvastuut	965 344	965 344	945 000	945 000
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	0	0	0	0
Sitoumukset avustukseen	3 514 405	0	3 514 405	0
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	3 514 405	0	3 514 405	0
Vuokravastuut voimassa 7.8.2043 asti	148 173 440	0	148 173 440	0
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	6 173 893	0	6 173 893	0
Sopimusvastuut yhteensä	152 653 189	965 344	152 632 845	945 000
Osuus kuntayhtymän alijäämästä	-31 924	-48 770	0	0
Arvonlisäveron palautusvastuu	13 330 907	12 600 324	0	0
Hankkeiden omarahoituvastuu	429 814	0	429 814	0
Johdannaisosopimukset				
Koronvaihtosopimus 32164				
Koronvaihtosopimus 32164 on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi.				
Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 6.6.2034				
Nimellisarvo	7 435 900	7 948 720	7 435 900	7 948 720
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	867 830	582 907	867 830	582 907
Koronvaihtosopimus 67423				
Koronvaihtosopimuksella 67423 suojataan koko lainasalkkua. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Sopimus erääntyy 14.3.2022.				
Nimellisarvo	10 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	553 876	725 364	553 876	725 364
Koronvaihtosopimus 32096				
Koronvaihtosopimus 32096 on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi.				
Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 8.5.2028				
Nimellisarvo	5 666 671	6 333 337	5 666 671	6 333 337
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	400 438	350 013	400 438	350 013
Koronvaihtosopimus 32671				
Koronvaihtosopimus 32671 on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi.				
Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 11.5.2030.				
Nimellisarvo	7 000 003	7 666 669	7 000 003	7 666 669
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	345 938	168 303	345 938	168 303
Koronvaihtosopimukset A				
Koronvaihtosopimus A tulevien investointihankkeiden lainoille ajalle 4.1.2022-5.1.2032. Kiinteän koron maksaja yhtiö, vaihtuvan koron maksaja Pankki. Korkojen maksu puolivuositain 4.1. ja 4.7.				
Nimellisarvo	10 000 000	10 000 000		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-3 280 000	-2 217 000		
Koronvaihtosopimukset B				
Koronvaihtosopimus B energialiiketoimintakaupan lainoille, ajalle 2.1.2013-4.1.2021. Kiinteän koron maksaja yhtiö, vaihtuvan koron maksaja Pankki. Korkojen maksu puolivuositain 4.1. ja 4.7.				
Nimellisarvo	10 000 000	10 000 000		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-475 000	-759 000		
Koronvaihtosopimus 32242				
Koronvaihtosopimuksella vaihdetaan rahalaitoslainan vaihtuva korko kiinteäksi.				
Koronvaihtosopimus on solmittu 20 vuodeksi.				
Koronvaihtosopimus on käsitelty kirjanpidossa suojaavana. Sopimus on alkanut 10.3.2015 ja päättyy 17.1.2035.				
Nimellisarvo				
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-220 807	-31 745		
Koronvaihtosopimukset yhteensä				
Nimellisarvo	50 102 574	51 948 726	30 102 574	31 948 726
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-1 807 726	-1 181 157	2 168 081	1 826 588
Huollettavien varat ja pääomat	620 326	0	620 326	0

YMPÄRISTÖASIAT

Ympäristötuotot ja -kulut	Kaupunki	
	2019	2018
Ympäristötuotot	5 595	
Siitä: ympäristönsuojeluun saadut avustukset	5 595	
Ympäristökulut	11 190	
Siitä: ympäristönsuojeluun annetut avustukset		
Ympäristökulut (-tuotot), netto	-5 595	

Kolpeneenharjun ja Mäntyvaaran pohjavesialueiden suojelusuunnitelman tekoon (tekijä Sitowise Oy) saatiin ELY keskukselta 50 % avustus.

9.1.3 HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

HENKILÖSTÖÄ, TILINTARKASTAJAN PALKKIOTA JA INTRESSITAHOTAPAHTUMIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Henkilöstön lukumäärä 31.12. (liitetieto 42)	Kaupunki	
	2019	2018
Yleishallinto	93	107
Sosiaali- ja terveystoimi	1 220	1 185
Opetus- ja kulttuuritoimi	1 605	1 584
Yhdyskuntapalvelut	161	176
Muut palvelut	101	111
Liiketoiminta	0	0
Yhteensä	3 180	3 163

PALKAT JA PALKKIOT

Henkilöstökulut (liitetieto 43)	Kaupunki	
	2019	2018
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	145 715 491	140 708 858
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	221 345	263 741
Henkilöstökulut yhteensä	145 936 836	140 972 599

LUOTTAMUSHENKILÖMAKSUT

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut (liitetieto 44)	Kaupunki	
	2019	2018
Rovaniemen seudun vihreät	2 004	2 672
Suomen kristillinen liitto	846	1 060
Suomen keskusta	15 376	18 463
Perussuomalaiset	1 843	2 185
Vasemmistoliitto	7 711	7 178
SDP	11 950	14 097
Kokoomus	11 198	13 863
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	50 928	59 518

TILINTARKASTAJAN PALKKIOT

Tilintarkastajan palkkiot (liitetieto 45)	Kaupunki	
	2019	2018
KPMG Julkishallinnon palvelut Oy		
Lakisääteiset tilintarkastuspalkkiot	-36 000	-37 800
Muut palvelut	-40 127	-56 959
Palkkiot yhteensä	-76 127	-94 759

INTRESSITAHOLIIKETOIMET (liitetieto 46)

Konsernin lähipiiriin / intressipiiriin kanssa ei ole ollut tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia

9.2 TILALIIKELAITOKSEN LIITETIEDOT**9.2.1 TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT****Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista (liitetieto 11)****1.1.2013 alkaen**

Pysyvät vastaavat ovat taseessa hankintahintaisena vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Kuluvien pysyvien vastaavien poistot lasketaan poistosuunnitelman mukaisesti tasapoistoina.

1.1.2013 valmistuneiden hyödykkeiden poistojen laskennassa käytetään pääsääntöisesti alarajaa, joka perustuu hyödykkeen taloudelliseen pitoaikaan ja on lyhyempi kuin hyödykkeen tekninen käyttöaika palvelutuotannossa.

Pidemmän poistoajan käyttämisen hyödykekohtaisesti vahvistaa KH hyödykeryhmäkohtaisten poistoaikojen sisällä.

Ennen 1.1.2013 valmistuneiden hyödykkeiden poistot lasketaan KH 10.11.2005 §:n 5 hyväksytyn poistosuunnitelman mukaisesti.

Poistosuunnitelmaa arvioidaan säännöllisesti tilinpäätöksen yhteydessä, jotta valittu poistomenetelmä ja -aika vastaavat todennäköistä hyödykkeen taloudellista pitoaikaa.

Rovaniemen kaupunki on tehnyt v. 2016 hyödykekohtaisia poistosuunnitelman muutoksia vastaamaan todennäköistä hyödykkeen taloudellista pitoaikaa.

Pysyvien vastaavien poistoajat ryhmittäin (alaraja-yläraja/ryhmä):

Aineettomat hyödykkeet	Poistoaika	Poistotapa
Kehittämismenot, aineettomat oikeudet ja liikearvo	2 vuotta	Tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot		Tasapoisto
ATK-ohjelmistot	2 vuotta	Tasapoisto
Muut	2-5 vuotta	Tasapoisto
Maa- ja vesialueet		Ei poistoa
Hallinto- ja laitosrakennukset	20-40 vuotta	Tasapoisto
Asuinrakennukset	30 vuotta	Tasapoisto
Muut rakennukset	10-25 vuotta	Tasapoisto
Kadut, tiet, torit ja puistot	15 vuotta	Tasapoisto
Muut maa- ja vesirakenteet	10-25 vuotta	Tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet	10-15 vuotta	Tasapoisto
Kuljetusvälineet	5 vuotta	Tasapoisto
ATK-laitteet	3 vuotta	Tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	3-10 vuotta	Tasapoisto
Muut aineelliset hyödykkeet		
Arvo- ja taide-esineet		Ei poistoa
Pysyvien vastaavien sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet		Ei poistoa

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankinta-arvo on alle 10 000 euroa, on kunnassa kirjattu vuosikuluiksi.

PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSVOITOT JA-TAPPIOT

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot (liitetieto 13)	2019	2018
Muut toimintatuotot		
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot		92 650
Rakennusten luovutusvoitot		
Muut luovutusvoitot	149 336	
Luovutusvoitot yhteensä	149 336	92 650
Muut toimintakulut		
Kiinteistö Oy Vilhontalon osakkeiden myynti		170 594
Vanttauskosken neuvolan myynti		
Luovutustappiot yhteensä	0	170 594

SATUNNAISIIN TUOTTOIHIN JA KULUIHIN SISÄLTYVÄT ERÄT

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely (liitetieto 14)	2019	2018
Satunnaiset tuotot		
Kiinteistö Oy Rakan Veteraanien osakkeiden myynti		380 925
Satunnaiset tuotot yhteensä	0	380 925
Satunnaiset kulut		
Ounasjoen koulun purkukustannukset	0	316 251
Satunnaiset kulut yhteensä	0	316 251

9.2.2 TASEEN LIITETIEDOT

TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT
AINEETTOMAT JA AINEELLISET HYÖDYKKEET

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet (liitetieto 19 A)	Aineelliset hyödykkeet					
	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Ennakkomaksut ja kesk.eräiset	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	84 481	80 968 642	614 147	920 128	495 290	83 082 688
Lisäykset tilikauden aikana		5 640 855			7 425 293	13 066 149
Rahoitusosuudet tilikauden aikana						0
Vähennykset tilikauden aikana	-10 616	-4 780 298	-137 303		-5 886 632	-10 814 848
Siirrot erien välillä		0				0
Tilikauden poisto		-5 478 547	-63 156	-131 517		-5 673 221
Arvonlennukset ja niiden palautukset						0
Aktivoidut korkomenot						0
Poistamaton hankintameno 31.12.	73 864	76 350 653	413 688	788 611	2 033 952	79 660 767
Arvonkorotukset						
Kirjanpitoarvo 31.12.	73 864	76 350 653	413 688	788 611	2 033 952	79 660 767
Olenaiset lisäpoistot						
Erittely olenaisista lisäpoistoista		-4 928 217				-4 928 217

Pysyvien vastaavien sijoitukset (liitetieto 19C)

Osakkeet ja osuudet	Konserni-yhtiöt	Osakkuus- ja omist.yht.yri- tykset	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	2 103 538	608 433	105 220	2 817 192
Lisäykset				0
Vähennykset	-181 728	-71 769	0	-253 497
Siirrot erien välillä				0
Hankintameno 31.12.	1 921 810	536 664	105 220	2 563 695
Arvonlennukset				0
Arvonkorotukset				0
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 921 810	536 664	105 220	2 563 695

SAAMISTEN ERITTELY

Saamisten erittely (liitetieto 23)	2019		2018	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		211 534		36 833
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset		3 590		
Yhteensä	0	215 124	0	36 833
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		157 862		
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0	157 862	0	0
Saamiset muilta				
Myyntisaamiset		120 602		107 816
Lainasaamiset		1 185		
Muut saamiset	60 087	658 914	75 108	642 572
Siirtosaamiset				224 685
Yhteensä	60 087	780 701	75 108	975 073
Saamiset yhteensä	60 087	1 153 687	75 108	1 011 906

TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Oman pääoman erittely (liitetieto 25)	2019	2018
Peruspääoma 1.1.	54 492 486	54 492 486
Lisäykset		
Vähennykset		
Peruspääoma 31.12.	54 492 486	54 492 486
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	-10 875 453	-11 097 188
Siirto rahastoon		
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	-10 875 453	-11 097 188
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-5 996 053	221 735
Oma pääoma yhteensä	37 620 980	43 617 032

Edellisten tilikausien yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät	2019	2018
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	-10 875 453	-11 097 188
Tilikauden yli-/alijäämä	-5 996 053	221 735
Kertynyt poistoero 31.12.		
Vapaaehtoiset varaukset 31.12.		
Kertynyt yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät yhteensä	-16 871 506	-10 875 453

**VIERAS PÄÄOMA
PITKÄAIKAISET VELAT**

Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua (liitetieto 27)	2019	2018
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	9 035 957	10 348 773
Lainat julkisyhteisöiltä		21 914 979
Lainat muilta luotonantajilta		
Pitkäaikaiset velat yhteensä	9 035 957	32 263 752

VIERAAN PÄÄOMAN ERITTELY

Vieras pääoma (liitetieto 30) ja muiden velkojen erittely (liitetieto 32)	2019		2018	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Pääomalainat				
Lainat				
Saadut ennakot				
Ostovelat		417 759		833 900
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0	417 759	0	833 900
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Pääomalainat				
Saadut ennakot				
Ostovelat		416		1 088
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0	416	0	1 088
omistusyhteisyyksille				
Pääomalainat				
Saadut ennakot				
Ostovelat		81 815		47 938
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0	81 815	0	47 938
Velat muille				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	15 600 037	1 312 816	15 600 037	1 312 816
Lainat julkisyhteisöiltä			21 914 979	
Korottomat velat kunnalta				2 815 574
Saadut ennakot				
Ostovelat		972 447		647 995
Muut velat		62 222		78 302
Siirtovelat		548 195		618 614
Yhteensä	15 600 037	2 895 680	37 515 016	5 473 302
Yhteensä	15 600 037	3 395 670	37 515 016	6 356 228

SIIRTOVELKoihin SISÄLTYVÄT OLENNAISET ERÄT

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät (liitetieto 33)	2019	2018
Lomapalkkajaksotus	357 125	494 945
Korkojaksotus	6 368	17 622
Muut siirtovelat	184 702	106 047
Yhteensä	548 195	618 614

**HENKILÖSTÖÄ, TILINTARKASTAJAN PALKKIOTA JA INTRESSITAHOTAPAHTUMIA KOSKEVAT
LIITETIEDOT**

PALKAT JA PALKKIOT

Henkilöstökulut (liitetieto 43)	2019	2018
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	2 712 205	2 731 527
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	220 827	256 943
Henkilöstökulut yhteensä	2 933 032	2 988 470

9.2.3 TILALIIKELAITOKSEN VAIKUTUS KAUPUNGIN TILINPÄÄTÖKSESSÄ

	Koko kaupunki	Tilaliikelaitos	Eliminoinnit kaupunki	Eliminoinnit liikelaitos	Kokonaistarkastelu : tuloslaskelma kaupungin tilinpäätöksessä
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	27 185 792	780 476	44 175	392 181	26 749 435
Ulkoinen	16 524 998	780 476	44 175	392 181	16 088 642
Sisäinen	10 660 794	0	0	0	10 660 794
Maksutuotot	17 297 152	0	29 307	0	17 267 845
Ulkoinen	17 179 222	0	29 307	0	17 149 915
Sisäinen	117 930	0	0	0	117 930
Tuet ja avustukset	6 312 095	16 008	0	0	6 312 095
Ulkoinen	6 264 280	16 008	0	0	6 264 280
Sisäinen	47 815	0	0	0	47 815
Muut toimintatuotot	41 853 898	30 893 111	14 990	26 773 096	15 065 811
Ulkoinen	41 584 412	30 893 111	14 990	26 773 096	14 796 326
Sisäinen	269 485	0	0	0	269 485
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	92 648 936	31 689 595	88 472	27 165 277	65 395 187
Ulkoinen	81 552 912	31 689 595	88 472	27 165 277	54 299 162
Sisäinen	11 096 025	0	0	0	11 096 025
Valmistus omaan käyttöön					
Valmistus omaan käyttöön	221 345	220 827	0	0	221 345
Valmistus omaan käyttöön yhteensä	221 345	220 827	0	0	221 345
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-145 715 491	-2 712 205	1 018	-1 018	-145 715 491
Palkat ja palkkiot	-115 269 572	-2 118 609	1 018	-1 018	-115 269 572
Henkilösivukulut	-30 445 920	-593 596	0	0	-30 445 920
Eläkekulut	-26 543 185	-518 960	0	0	-26 543 185
Muut henkilösivukulut	-3 902 734	-74 637	0	0	-3 902 734
Palvelujen ostot	-225 003 670	-4 420 865	-137 004	-87 596	-224 779 070
Ulkoinen	-214 217 531	-4 420 865	-137 004	-87 596	-213 992 931
Sisäinen	-10 786 139	0	0	0	-10 786 139
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-17 790 127	-4 992 776	-51 553	-1 324	-17 737 251
Ulkoinen	-17 549 391	-4 992 776	-51 553	-1 324	-17 496 515
Sisäinen	-240 736	0	0	0	-240 736
Avustukset	-29 850 399	0	-233 822	0	-29 616 577
Ulkoinen	-29 810 653	0	-233 822	0	-29 576 831
Sisäinen	-39 746	0	0	0	-39 746
Muut toimintakulut	-46 769 735	-7 989 059	-26 739 177	-3 273	-20 027 285
Ulkoinen	-46 739 890	-7 989 059	-26 739 177	-3 273	-19 997 440
Sisäinen	-29 845	0	0	0	-29 845
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-465 129 422	-20 114 905	-27 160 538	-93 211	-437 875 673
ULKOINEN	-454 032 957	-20 114 905	-27 160 538	-93 211	-426 779 208
SISÄINEN	-11 096 465	0	0	0	-11 096 465
TOIMINTAKATE	-372 259 141	11 795 517	-27 072 066	27 072 066	-372 259 141

	Koko kaupunki	Tilaliikelaitos	Eliminoinnit kaupunki	Eliminoinnit liikelaitos	Kokonaistarkastelu : tuloslaskelma kaupungin tilinpäätöksessä
Verotulot	252 551 009	0	0	0	
Valtionosuudet	97 652 188	0	0	0	97 652 188
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT					
Korkotuotot	8 021 162	0	870 717	0	7 150 445
Ulkoinen	8 021 162	0	870 717	0	7 150 445
Sisäinen	0	0	0	0	0
Muut rahoitustuotot	11 382 853	3 674	6 051 994	0	5 330 859
Ulkoinen	11 379 250	3 674	6 051 994	0	5 327 256
Sisäinen	3 604	0	0	0	3 604
Korkokulut	-3 508 181	-1 117 480	0	-870 717	-2 637 463
Ulkoinen	-3 508 181	-1 117 480	0	-870 717	-2 637 463
Sisäinen	0	0	0	0	0
Muut rahoituskulut	-6 196 009	-6 052 332	0	-6 051 994	-144 015
Ulkoinen	-6 192 405	-6 052 332	0	-6 051 994	-140 411
Sisäinen	-3 604	0	0	0	-3 604
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	9 699 826	-7 166 138	6 922 711	-6 922 711	9 699 826
ULKOINEN	9 699 826	-7 166 138	6 922 711	-6 922 711	9 699 826
SISÄINEN	0	0	0	0	0
VUOSIKATE	-12 356 118	4 629 379	-20 149 355	20 149 355	-12 356 118
POISTOT JA ARVONALENTUMISET					
Suunnitelman mukaiset poistot	-19 214 346	-10 625 432	0	0	-19 214 346
POISTOT JA ARVONALENTUMISET Y	-19 214 346	-10 625 432	0	0	-19 214 346
SATUNNAISET ERÄT YHTEENSÄ	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-31 570 464	-5 996 053	-20 149 355	20 149 355	-31 570 464
Poistoeron muutos	322 704	0	0	0	322 704
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-31 247 761	-5 996 053	-20 149 355	20 149 355	-31 247 761

9.2.4 TILALIIKELAITOKSEN VAIKUTUS KAUPUNGIN TOIMINNAN RAHOITUKSEEN

TOIMINNAN RAHAVIRTA	Peruskaupunki	Tilaliikelaitos	Eliminoinnit peruskaupunki	Eliminoinnit liikelaitos	Rahoituslaskelma koko kaupungin tilinpäätöksessä
Vuosikate	-16 985 063	4 629 379	-20 149 355	20 149 355	-12 355 684
Satunnaiset erät		0			0
Tulorahoituksen korjauserät	-908 322	-149 336			-1 057 658
	-17 893 386	4 480 043	-20 149 355	20 149 355	-13 413 343
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
Investointimenot	-12 393 931	-7 179 517			-19 573 448
Rahoitusosuudet investointimenoihin	77 000	0			77 000
Pys. Vastaavien luovutustulot	1 003 141	402 833			1 405 974
	-11 313 790	-6 776 684	0	0	-18 090 474
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-29 207 176	-2 296 641	-20 149 355	20 149 355	-31 503 817
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäys	-2 523 676	0	0		-2 523 676
Antolainasaamisten vähennys	22 945 630	0	-21 470 097		1 475 533
	20 421 954	0	-21 470 097		-1 048 143
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	60 000 000				60 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-11 567 067	-21 470 097		21 470 097	-11 567 067
Lyhytaikaisten lainojen muutos	306 504	0		2 693 496	3 000 000
	48 739 437	-21 470 097	0	24 163 593	51 432 933
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-128 424	0			-128 424
Vaihto-omaisuuden muutos	-8 628	0			-8 628
Saamisten muutos	-24 343 750	23 498 098	-24 005 763	23 624 857	-1 226 558
Korottomien velkojen muutos	2 171 384	236 134		-2 312 590	94 928
	-22 309 418	23 734 232	-24 005 763	21 312 267	-1 268 682
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	46 851 973	2 264 135	-45 475 860	45 475 860	49 116 108
RAHAVAROJEN MUUTOS	17 644 797	-32 506	-65 625 215	65 625 215	17 612 291
RAHAVARAT 31.12.2019	58 528 037	0			58 528 037
RAHAVARAT 1.1.2019	40 883 239	32 507			40 915 746
	17 644 798	-32 507			17 612 291

10. KÄYTETYT KIRJANPITOKIRJAT

KÄYTETYT KIRJANPITOKIRJAT

Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista 1.1.-31.12.2019.

Päiväkirja Raindance
Pääkirja Raindance
Reskontra- ja saldoluettelot osto- ja myyntireskontrasta
Tilaliikelaitoksen erilliskirjanpito
Konsernitilinpäätös Clausion FPM
Tasekirja
Tilinpäätös
Toimintakertomus

Tase-erittelyt

Käytetyt tositelajit

ALKUSA
BUD
BUDL
IRTAIN
KATSU2
KOMMUI
KOMTOS
MATKAT
MRP11-99
MRPHYV
MRPK
MRPMAN
MRPVII
teet
MUISIS
MUIRO2
MUIRS2
MUIST1
MUISTP
OMAKSU
OSTOT
PALKAT
PANKKI
SISLAS
SISROP
SOSTYO
VARASS
VARASU
YMR01
YMR10 - YMR99
YMRHYV
YMRK
YMRMAN
YMRVII

Alkusaldot
Talousarvio
Lisätalousarvio
Irtaimisto
Palvelukassa
Käyttöomaisuusmuistiot
Käyttöomaisuusositteet
Matkalaskut / M2
Myyntilaskutus, laskulajit
Hyvityslask. kuittaus
Luottotappiot MR
Manuaalisuoritukset
Viitesuoritukset

Muistio sisäinen
Muistiotos2 Rondo
Muistiotos sis2 Rondo
Muistiotositteet 1
Muistiotos tilinpäät
Ostoreskontra maksut
Ostolaskut
Palkkatositteet
Pankkien tiliotteet
Sisäiset laskut Proe
Sis laskut2 Rondo
Perusturva kp
Varasto, sisäinen
Varasto, ulkoinen
Ennakkomaksut
MR Laskulaji 10 - 99
MR hyvityslask kuitt
MR Tileistä poisto
MR Manuaalisuorituks
MR Viitesuoritukset

Käytetyt saldolajit
BUDJ
TOT

Talousarvio
Kirjanpidon toteuma

Sähköinen arkisto (Rondo)
Sähköinen arkisto (Rondo)
Sähköinen arkisto (Rondo)
Sähköinen arkisto (Rondo)
Paperiarkisto
Sidottuna
Sidottuna
Sidottuna

Paperiarkisto

Sähköinen arkisto
Sähköinen arkisto
Sähköinen arkisto
Paperitositteet
Paperitositteet
Sähköinen arkisto
Sähköinen arkisto
Sähköinen arkisto
Sähköinen arkisto (Rondo)
Paperitositteet
Paperitositteet
Paperitositteet
Sähköinen arkisto / paperitosit-

Paperitositteet
Sähköinen arkisto (Rondo)
Sähköinen arkisto (Rondo)
Paperitositteet
Paperitositteet
Sähköinen arkisto (Rondo)
Sähköinen arkisto (Rondo)
Paperitositteet
Paperitositteet
Paperitositteet
Sähköinen arkisto (Rondo)
Sähköinen arkisto (Rondo)
Sähköinen arkisto (Rondo)
Sähköinen arkisto (Rondo)
Sähköinen arkisto (Rondo)
Sähköinen arkisto (Rondo)
Sähköinen arkisto (Rondo)

11. TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET

Rovaniemellä, 30.3.2020

ROVANIEMEN KAUPUNGINHALLITUS

PUHEENJOHTAJA

Liisa Ansala

1. VARAPUHEENJOHTAJA

Maria-Riitta Mällinen

JÄSENET

Päivi Alaoja

Kalervo Björkbacka

Matti Henttunen

Sanna Karhu

VARAJÄSENET

KAUPUNGINJOHTAJA

Esko Lotvonen

2. VARAPUHEENJOHTAJA

Juhani Juuruspölvä

Hannu Ovaskainen

Harri Rapo

Maarit Simoska

Esko-Juhani Tennilä

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Rovaniemellä, _____.____ 2020

Suoritetussa tilintarkastuksessa on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

KPMG OY AB
tilintarkastusyhteisö

Tapio Raappana, JHT, KHT